॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ

ਮਹਾਵਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿ

੧. ਮਹਾਪਦਾਨਸੁਤ੍ਤੰ

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਕਥਾ

੧. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ ਕਰੇਰਿਕੁਟਿਕਾਯੰ। ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨੰ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ, ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ’’ਤਿ।

੨. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਇਮੰ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੰ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਯੇਨ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਾਯਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ; ਕਾ ਚ ਪਨ ਵੋ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ’’ਤਿ?

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ‘‘ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨੰ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ‘ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ ਇਤਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ’ਤਿ। ਅਯੰ ਖੋ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ।

੩. ‘‘ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਸੋਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਏਤਸ੍ਸ, ਭਗਵਾ, ਕਾਲੋ; ਏਤਸ੍ਸ, ਸੁਗਤ, ਕਾਲੋ; ਯੰ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ [ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥ,ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁੰ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੪. ‘‘ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਯੰ [ਏਕਨਵੁਤੋ ਕਪ੍ਪੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਤਿੰਸੇ ਕਪ੍ਪੇ [ਏਕਤਿੰ ਸਕਪ੍ਪੋ (ਸੀ॰) ਏਕਤਿੰ ਸੋ ਕਪ੍ਪੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਯੰ ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਤਿੰਸੇ ਕਪ੍ਪੇ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ [ਇਮਸ੍ਮਿੰ (ਕਤ੍ਥਚੀ)] ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਅਹੰ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ।

੫. ‘‘ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਸਿਖੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵੇਸ੍ਸਭੂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ

ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਕੋਣਾਗਮਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਕਸ੍ਸਪੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿਂ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ।

੬. ''ਵਿਪਸ੍ਸੀ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਸਿਖੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਵੇਸ੍ਸਭੂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਕੋਣਾਗਮਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਸਪੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਗੋਤਮੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿਂ।

੭. ''ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਿਂਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਅਪ੍ਪਕਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਲਹੁਕਂ; ਯੋ ਚਿਰਂ ਜੀਵਤਿ, ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ।

੮. ''ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਟਲਿਯਾ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਸਿਖੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵੇਸ੍ਸਭੂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਾਲਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਿਰੀਸਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਕੋਣਾਗਮਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਦੁਮ੍ਬਰਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਕਸ੍ਸਪੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ।

੯. ''ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਭਿਭੂਸਮ੍ਭਵਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸੋਣੁਤ੍ਤਰਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਿਧੁਰਸਞ੍ਜੀਵਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੁਤ੍ਤਰਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸਭਾਰਦ੍ਵਾਜਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ।

੧੦. ''ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ

ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਸਿਖਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਤ੍ਤਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਤ੍ਤਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਤਿਂਸਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਵੀਸਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ। ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ।

੧੧. ''ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖੇਮਙ੍ਕਰੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਿਜੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸੋਤ੍ਥਿਜੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ।

੧੨. ''ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ [ਜਨੇਤ੍ਤੀ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਸਿਖਿਸ੍ਸ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਰੁਣੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਪਭਾਵਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਰੁਣਵਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਤਿਤੋ ਨਾਮ [ਸੁਪ੍ਪਤੀਤੋ ਨਾਮ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਵਸ੍ਸਵਤੀ ਨਾਮ [ਯਸਵਤੀ ਨਾਮ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਸੁਪ੍ਪਤਿਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨੋਮਂ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇਨ ਖੇਮੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਖੇਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਖੇਮਵਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਉਤ੍ਤਰਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇਨ ਸੋਭੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਸੋਭਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਸੋਭਵਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਧਨਵਤੀ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇਨ ਕਿਕੀ ਨਾਮ [ਕਿਂ ਕੀ ਨਾਮ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਬਾਰਾਣਸੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

੧੩. ਅਥ ਖੋ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਯਮਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ। ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ – ‘ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ’’’ਤਿ।

‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – ‘ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ’ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਦੇਵਤਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – ‘ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ

ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ'''ਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹਿਦਂ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ ਹੋਤਿ।

੧੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਯੇਨ ਕਰੇਰਿਮਣ੍ਡਲਮਾਲੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਾਯਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ; ਕਾ ਚ ਪਨ ਵੋ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ''ਤਿ?

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਯਂ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ – ''ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ , ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ''ਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – ''ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ''ਤਿ। ਉਦਾਹੁ ਦੇਵਤਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – 'ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ'ਤਿ? ਅਯਂ ਖੋ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ, ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ।

੧੫. ''ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – 'ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ'ਤਿ। ਦੇਵਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ – 'ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਵ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ'ਤਿ।

''ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਸੋਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਤਸ੍ਸ, ਭਗਵਾ, ਕਾਲੋ; ਏਤਸ੍ਸ, ਸੁਗਤ, ਕਾਲੋ; ਯਂ ਭਗਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੧੬. ‘‘ਇਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਟਲਿਯਾ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਧਮ੍ਮਤਾ

੧੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੧੮. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ, ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਥ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਯਾਪਿ ਤਾ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾ ਅਘਾ ਅਸਂਵੁਤਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ , ਯਤ੍ਥ ਪਿਮੇ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਆਭਾਯ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਪਿ ਤੇਨੋਭਾਸੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ, ਭੋ, ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ’ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਚ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਲੋਕੇ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੧੯. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਂ [ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਕ੍ਖਾਯ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘ਮਾ ਨਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਰਂ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਸੀ’ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੦. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਕਤਿਯਾ ਸੀਲਵਤੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਹੋਤਿ, ਵਿਰਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ, ਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ, ਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ , ਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ, ਵਿਰਤਾ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੧. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਪੁਰਿਸੇਸੁ ਮਾਨਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਕਾਮਗੁਣੂਪਸਂਹਿਤਂ, ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਾ ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਹੋਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੨. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਲਾਭਿਨੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਂ। ਸਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੩. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਕੋਚਿਦੇਵ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੁਖਿਨੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਹੋਤਿ ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਤਿਰੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿਂ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਰਾਸ੍ਸ [ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ। ਤਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਕੋਚਿਦੇਵ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੁਖਿਨੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਹੋਤਿ ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ , ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਤਿਰੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿਂ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੪. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਜਾਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ ਤੁਸਿਤਂ ਕਾਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੫. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਕਾ ਨਵ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਮਾਸੇ ਗਬ੍ਭਂ ਕੁਚ੍ਛਿਨਾ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਹੇਵਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਜਾਯਤਿ। ਦਸੇਵ ਮਾਸਾਨਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਕੁਚ੍ਛਿਨਾ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਾਯਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੬. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਕਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਵਾ ਵਿਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਹੇਵਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਜਾਯਤਿ। ਠਿਤਾਵ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਜਾਯਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੭. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਦੇਵਾ ਪਠਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੮. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋਵ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਥਵਿਂ ਹੋਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਨ੍ਤਿ – ‘ਅਤ੍ਤਮਨਾ, ਦੇਵਿ, ਹੋਹਿ; ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੨੯. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਵਿਸਦੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਉਦੇਨ [ਉਦ੍ਦੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰), ਉਦਰੇਨ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਸੇਮ੍ਹੇਨ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਰੁਹਿਰੇਨ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਸੁਦ੍ਧੋ [ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਿਸਦੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਣਿਰਤਨਂ ਕਾਸਿਕੇ ਵਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਨੇਵ ਮਣਿਰਤਨਂ ਕਾਸਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਮਕ੍ਖੇਤਿ, ਨਾਪਿ ਕਾਸਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਮਕ੍ਖੇਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਵਿਸਦੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ, ਉਦੇਨ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਸੇਮ੍ਹੇਨ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਰੁਹਿਰੇਨ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਸੁਦ੍ਧੋ ਵਿਸਦੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੩੦. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਉਦਕਸ੍ਸ ਧਾਰਾ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ – ਏਕਾ ਸੀਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਉਣ੍ਹਸ੍ਸ ਯੇਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁ ਚ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੩੧. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ [ਉਤ੍ਤਰੇਨਾਭਿਮੁਖੋ (ਸ੍ਯਾ॰) ਉਤ੍ਤਰੇਨਮੁਖੋ (ਕ॰)] ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਤਮ੍ਹਿ ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨੇ, ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ,

ਆਸਭਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤਿ ‘ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਜੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਸੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

੩੨. ‘‘ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਥ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਯਾਪਿ ਤਾ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾ ਅਘਾ ਅਸਂਵੁਤਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ, ਯਤ੍ਥ ਪਿਮੇ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਆਭਾਯ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਪਿ ਤੇਨੋਭਾਸੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ, ਭੋ, ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ’ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਚ ਉਲ਼ਾਰੋ ਓਭਾਸੋ ਲੋਕੇ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਤਾ।

ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾ

੩੩. ‘‘ਜਾਤੇ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਮ੍ਹਿ ਕੁਮਾਰੇ ਬਨ੍ਧੁਮਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਵੇਦੇਸੁਂ – ‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ, ਦੇਵ [ਦੇਵ ਤੇ (ਕ॰)], ਜਾਤੋ, ਤਂ ਦੇਵੋ ਪਸ੍ਸਤੂ’ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਕੁਮਾਰਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕੁਮਾਰ’ਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨੇਮਿਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਕੁਮਾਰਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਮਨ੍ਤਂ ਰਾਜਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਅਤ੍ਤਮਨੋ, ਦੇਵ, ਹੋਹਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਲਾਭਾ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੁਲਦ੍ਧਂ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਕੁਲੇ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਵ ਗਤਿਯੋ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ। ਸਚੇ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਮਂ। ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੂਰਾ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ ਪਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਅਰਹਂ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ।

੩੪. ‘ਕਤਮੇਹਿ ਚਾਯਂ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਵ ਗਤਿਯੋ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ। ਸਚੇ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਪੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ । ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਮਂ। ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੂਰਾ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ ਪਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਅਰਹਂ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ।

੩੫. ‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਾਦੋ। ਯਂ ਪਾਯਂ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਾਦੋ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਂ ਭਵਤਿ।

‘ਇਮਸ੍ਸ, ਦੇਵ [ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਦੇਵ (?)], ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰਾਨਿ ਸਨੇਮਿਕਾਨਿ ਸਨਾਭਿਕਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਾਨਿ। ਯਮ੍ਪਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰਾਨਿ ਸਨੇਮਿਕਾਨਿ ਸਨਾਭਿਕਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਾਨਿ, ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਂ ਭਵਤਿ।

‘ਅਯਞ੍ਹਿ ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਆਯਤਪਣ੍ਹੀ...ਪੇ॰...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਦੀਘਙ੍ਗੁਲੀ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਮੁਦੁਤਲੁਨਹਤ੍ਥਪਾਦੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੋ ਜਾਲਹਤ੍ਥਪਾਦੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਸ੍ਸਙ੍ਖਪਾਦੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਏਣਿਜਙ੍ਘੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਠਿਤਕੋਵ ਅਨੋਨਮਨ੍ਤੋ ਉਭੋਹਿ ਪਾਣਿਤਲੇਹਿ ਜਣ੍ਣੁਕਾਨਿ ਪਰਿਮਸਤਿ [ਪਰਾਮਸਤਿ (ਕ॰)] ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ , ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਕੋਸੋਹਿਤਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਕਞ੍ਚਨਸਨ੍ਨਿਭਤ੍ਤਚੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਵੀ; ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਛਵਿਯਾ ਰਜੋਜਲ੍ਲਂ ਕਾਯੇ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ [ਉਪਲਿਪ੍ਪਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਏਕੇਕਲੋਮੋ; ਏਕੇਕਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਲੋਮਕੂਪੇਸੁ ਜਾਤਾਨਿ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਲੋਮੋ; ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ ਨੀਲਾਨਿ ਅਞ੍ਜਨਵਣ੍ਣਾਨਿ ਕੁਣ੍ਡਲਾਵਟ੍ਟਾਨਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਟ੍ਟਕਜਾਤਾਨਿ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਜੁਗਤ੍ਤੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ , ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੀਹਪੁਬ੍ਬਦ੍ਧਕਾਯੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਚਿਤਨ੍ਤੁਰਂਸੋ [ਪਿਤਨ੍ਤੁਰਂਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਪਰਿਮਣ੍ਡਲੋ ਯਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਤਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਮੋ, ਯਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਮੋ, ਤਾਵਤਕ੍ਵਸ੍ਸ ਕਾਯੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ , ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸਮਵਟ੍ਟਕ੍ਖਨ੍ਧੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਰਸਗ੍ਗਸਗ੍ਗੀ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੀਹਹਨੁ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਦਨ੍ਤੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸਮਦਨ੍ਤੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਵਿਰਲ਼ਦਨ੍ਤੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਸੁਸੁਕ੍ਕਦਾਠੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋ ਕਰਵੀਕਭਾਣੀ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਭਿਨੀਲਨੇਤ੍ਤੋ...

‘ਅਯਞ੍ਹਿ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਗੋਪਖੁਮੋ...

ਇਮਸ੍ਸ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਉਣ੍ਣਾ ਭਮੁਕਨ੍ਤਰੇ ਜਾਤਾ ਓਦਾਤਾ ਮੁਦੁਤੂਲਸਨ੍ਨਿਭਾ। ਯਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਉਣ੍ਣਾ ਭਮੁਕਨ੍ਤਰੇ ਜਾਤਾ ਓਦਾਤਾ ਮੁਦੁਤੂਲਸਨ੍ਨਿਭਾ, ਇਦਮ੍ਪਿਮਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੰ ਭਵਤਿ।

‘ਅਯਞ੍ਹਿ , ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਣ੍ਹੀਸਸੀਸੋ। ਯੰ ਪਾਯੰ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਣ੍ਹੀਸਸੀਸੋ, ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੰ ਭਵਤਿ।

੩੬. ‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਅਯੰ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਵ ਗਤਿਯੋ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ। ਸਚੇ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨੰ ਅਸ੍ਸਰਤਨੰ ਮਣਿਰਤਨੰ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨੰ ਗਹਪਤਿਰਤਨੰ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਮੰ। ਪਰੋਸਹਸ੍ਸੰ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੂਰਾ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ ਪਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਾ। ਸੋ ਇਮੰ ਪਥਵਿੰ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ [ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਅਰਹੰ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ’ਤਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸੀਸਮਞ੍ਞਾ

੩੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਹਤੇਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਅਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ [ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਬ੍ਬਕਾਮੇਹਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਧਾਤਿਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਞ੍ਞਾ ਖੀਰੰ ਪਾਯੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਨ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਅਙ੍ਕੇਨ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਜਾਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰਯਿਤ੍ਥ ਦਿਵਾ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ – ‘ਮਾ ਨੰ ਸੀਤੰ ਵਾ ਉਣ੍ਹੰ ਵਾ ਤਿਣੰ ਵਾ ਰਜੋ ਵਾ ਉਸ੍ਸਾਵੋ ਵਾ ਬਾਧਯਿਤ੍ਥਾ’ਤਿ। ਜਾਤੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪ੍ਪਲੰ ਵਾ ਪਦੁਮੰ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕੰ ਵਾ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯੰ ਮਨਾਪੰ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪੋ। ਸ੍ਵਾਸ੍ਸੁਦੰ ਅਙ੍ਕੇਨੇਵ ਅਙ੍ਕੰ ਪਰਿਹਰਿਯਤਿ।

੩੮. ‘‘ਜਾਤੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰੋ ਚ [ਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰੋ ਚ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁਸ੍ਸਰੋ ਚ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੋ ਚ ਪੇਮਨਿਯਸ੍ਸਰੋ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਕਰਵੀਕਾ ਨਾਮ ਸਕੁਣਜਾਤਿ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾ ਚ ਵਗ੍ਗੁਸ੍ਸਰਾ ਚ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰਾ ਚ ਪੇਮਨਿਯਸ੍ਸਰਾ ਚ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰੋ ਚ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁਸ੍ਸਰੋ ਚ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੋ ਚ ਪੇਮਨਿਯਸ੍ਸਰੋ ਚ।

੩੯. ‘‘ਜਾਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਯੇਨ ਸੁਦਂ [ਯੇਨ ਦੂਰਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਦਿਵਾ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ।

੪੦. ‘‘ਜਾਤੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਨਿਮਿਸਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ। ‘ਅਨਿਮਿਸਨ੍ਤੋ ਕੁਮਾਰੋ ਪੇਕ੍ਖਤੀ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ [ਅਨਿਮਿਸਨ੍ਤੋ ਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਜਾਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ (ਕ॰)], ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ‘ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਵਿਪਸ੍ਸੀ’ ਤ੍ਵੇਵ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ।

੪੧. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਥਕਰਣੇ [ਅਟ੍ਟ ਕਰਣੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਕੁਮਾਰਂ ਅਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਤਿ । ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਪਿਤੁਅਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਅਤ੍ਥੇ ਪਨਾਯਤਿ ਞਾਯੇਨ [ਅਟ੍ਟੇ ਪਨਾਯਤਿ ਞਾਣੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਥੇ ਪਨਾਯਤਿ ਞਾਯੇਨਾਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ‘ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਵਿਪਸ੍ਸੀ’ ਤ੍ਵੇਵ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ।

੪੨. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਤਯੋ ਪਾਸਾਦੇ ਕਾਰਾਪੇਸਿ, ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਿਕਂ ਏਕਂ ਹੇਮਨ੍ਤਿਕਂ ਏਕਂ ਗਿਮ੍ਹਿਕਂ; ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਪਾਸਾਦੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ [ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਪਾਸਾਦੇ ਵਸ੍ਸਿਕੇ] ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਤੂਰਿਯੇਹਿ ਪਰਿਚਾਰਯਮਾਨੋ ਨ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਰੋਹਤੀ’’ਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ।

ਜਿਣ੍ਣਪੁਰਿਸੋ

੪੩. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਯੋਜੇਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਸੁਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਾਯਾ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ, ਦੇਵਾ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ – ‘ਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਖੋ ਤੇ, ਦੇਵ, ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ, ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ’ਤਿ । ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਭਦ੍ਦਂ ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ [ਭਦ੍ਰਂ ਯਾਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰), ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ (ਪੀ॰) ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ।

੪੪. ‘‘ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸਂ ਜਿਣ੍ਣਂ ਗੋਪਾਨਸਿਵਙ੍ਕਂ ਭੋਗ੍ਗਂ [ਭਗ੍ਗਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਨਂ ਪਵੇਧਮਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਆਤੁਰਂ ਗਤਯੋਬ੍ਬਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਅਯਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਂਕਤੋ? ਕੇਸਾਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਕਾਯੋਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ’ਨ੍ਤਿ। ‘ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ? ‘ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ। ਨ ਦਾਨਿ ਤੇਨ ਚਿਰਂ ਜੀਵਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ‘ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ, ਜਰਂ ਅਨਤੀਤੋ’ਤਿ? ‘ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਜਰਾਧਮ੍ਮਾ, ਜਰਂ ਅਨਤੀਤਾ’ਤਿ। ‘ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ। ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਹੀ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ, ਦੇਵਾ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ

ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – 'ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ, ਭੋ, ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ!

੪੫. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ? ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ, ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਦ੍ਦਸ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ'ਤਿ? 'ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸਂ ਜਿਣ੍ਣਂ ਗੋਪਾਨਸਿਵਙ੍ਕਂ ਭੋਗ੍ਗਂ ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਨਂ ਪਵੇਧਮਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਆਤੁਰਂ ਗਤਯੋਬ੍ਬਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਂਕਤੋ, ਕੇਸਾਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਕਾਯੋਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਨ ਦਾਨਿ ਤੇਨ ਚਿਰਂ ਜੀਵਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ, ਜਰਂ ਅਨਤੀਤੋ''ਤਿ? ''ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਜਰਾਧਮ੍ਮਾ, ਜਰਂ ਅਨਤੀਤਾ''ਤਿ।

'''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ, ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਹੀ'''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਸਿਂ। ਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – ''ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ ਭੋ ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

ਬ੍ਯਾਧਿਤਪੁਰਿਸੋ

੪੬. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਏਤਦਹੋਸਿ –

'ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਂ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ – 'ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ।

''ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ...ਪੇ॰...

੪੭. ''ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸਂ ਆਬਾਧਿਕਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਂ ਸਕੇ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਪਲਿਪਨ੍ਨਂ ਸੇਮਾਨਂ [ਸਯਮਾਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਯਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਂਵੇਸਿਯਮਾਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਅਯਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਂਕਤੋ? ਅਕ੍ਖੀਨਿਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਸਰੋਪਿਸ੍ਸ [ਸਿਰੋਪਿਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ'ਨ੍ਤਿ? 'ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮਾ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮਾ'ਤਿ? 'ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੋ, ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਅਨਤੀਤੋ'ਤਿ? 'ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮਾ, ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਅਨਤੀਤਾ'ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ, ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਹੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – 'ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ ਭੋ ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ।

੪੮. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ, ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ, ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਦ੍ਦਸ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯਜਨ੍ਤੋ'ਤਿ? 'ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯਜਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸਂ ਆਬਾਧਿਕਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਂ ਸਕੇ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਪਲਿਪਨ੍ਨਂ ਸੇਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਪਿਯਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਂਵੇਸਿਯਮਾਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਂਕਤੋ, ਅਕ੍ਖੀਨਿਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਸਰੋਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੋ, ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਅਨਤੀਤੋ''ਤਿ? ''ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮਾ, ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਅਨਤੀਤਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ, ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚੁਨਿਯਜਾਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚੁਨਿਯਜਾਸਿਂ। ਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – '''ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ ਭੋ ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

ਕਾਲਙ੍ਕਤਪੁਰਿਸੋ

੪੯. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਂ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ – 'ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ।

''ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ...ਪੇ॰...

੫੦. ''ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯਜਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨਕਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਂ ਨਾਨਾਰਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਲਾਤਂ ਕਯਿਰਮਾਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਨਾਨਾਰਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਲਾਤਂ ਕਯਿਰਤੀ'ਤਿ? 'ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮਾ'ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਯੇਨ ਸੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਹੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਪੇਤਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਕਿਂ ਪਨਾਯਂ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮਾ'ਤਿ? 'ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮ। ਨ ਦਾਨਿ ਤਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾ ਵਾ ਪਿਤਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਸੋਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ ਮਰਣਂ ਅਨਤੀਤੋ; ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਦੇਵੀ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ; ਅਹਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਦੇਵਂ ਵਾ ਦੇਵਿਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ'ਤਿ? 'ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਮਰਣਧਮ੍ਮਾ ਮਰਣਂ ਅਨਤੀਤਾ; ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਦੇਵੀ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ; ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਦੇਵਂ ਵਾ ਦੇਵਿਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ'ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯਜਾਨਭੂਮਿਯਾ, ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚੁਨਿਯਜਾਹੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚੁਨਿਯਜਾਸਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ,

ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – 'ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ, ਭੋ, ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ।

੫੧. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ, ਕਚ੍ਚਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਥ, ਨ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ। 'ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਦ੍ਦਸ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ'ਤਿ? 'ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨਕਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਂ ਨਾਨਾਰਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਲਾਤਂ ਕਯਿਰਮਾਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਸੋ , ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਨਾਨਾਰਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਲਾਤਂ ਕਯਿਰਤੀ''ਤਿ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਯੇਨ ਸੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਸਿਂ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਪੇਤਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਿਂ ਪਨਾਯਂ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ? ''ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਨਾਮ। ਨ ਦਾਨਿ ਤਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾ ਵਾ ਪਿਤਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਸੋਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ ਮਰਣਂ ਅਨਤੀਤੋ; ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਦੇਵੀ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ; ਅਹਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਦੇਵਂ ਵਾ ਦੇਵਿਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ''ਤਿ? ''ਤ੍ਵਞ੍ਚ, ਦੇਵ, ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਮਰਣਧਮ੍ਮਾ ਮਰਣਂ ਅਨਤੀਤਾ; ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਦੇਵੀ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਨ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਦੇਵਂ ਵਾ ਦੇਵਿਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਅਲਂ ਦਾਨਜ੍ਜ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਯਾ, ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਹੀ'ਤਿ। '''ਏਵਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਸਿਂ। ਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਗਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ – ''ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਕਿਰ ਭੋ ਜਾਤਿ ਨਾਮ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਜਾਤਸ੍ਸ ਜਰਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ

੫੨. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਮਾ ਹੇਵ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਂ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਰਾਜਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ – 'ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨ'ਨ੍ਤਿ।

''ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਯੋਜੇਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ, ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਸੁਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਾਯਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ – 'ਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਖੋ ਤੇ, ਦੇਵ, ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ, ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਭਦ੍ਦਂ ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ।

੫੩. ‘‘ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸਂ ਭਣ੍ਡੁਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਕਾਸਾਯਵਸਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਅਯਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਂਕਤੋ? ਸੀਸਂਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਵਤ੍ਥਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ’ਨ੍ਤਿ? ‘ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਕਿਂ ਪਨੇਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ? ‘ਏਸੋ ਖੋ, ਦੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਸਮਚਰਿਯਾ [ਸਮ੍ਮਚਰਿਯਾ (ਕ॰)] ਸਾਧੁ ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾ [ਕੁਸਲਚਰਿਯਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਾਧੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਅਵਿਹਿਂਸਾ ਸਾਧੁ ਭੂਤਾਨੁਕਮ੍ਪਾ’ਤਿ। ‘ਸਾਧੁ ਖੋ ਸੋ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ, ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਸਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਅਵਿਹਿਂਸਾ ਸਾਧੁ ਭੂਤਾਨੁਕਮ੍ਪਾ। ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਯੇਨ ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਹੀ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ, ਦੇਵਾ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਤੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਤਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਤ੍ਵਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ, ਕਿਂਕਤੋ, ਸੀਸਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ, ਵਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਤੇ ਨ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸ’ਨ੍ਤਿ? ‘ਅਹਂ ਖੋ, ਦੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਸਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮਾ’ਤਿ? ‘ਅਹਂ ਖੋ, ਦੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ, ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਸਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਅਵਿਹਿਂਸਾ ਸਾਧੁ ਭੂਤਾਨੁਕਮ੍ਪਾ’ਤਿ। ‘ਸਾਧੁ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਸਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਸਾਧੁ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਸਮਚਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾ ਸਾਧੁ ਅਵਿਹਿਂਸਾ ਸਾਧੁ ਭੂਤਾਨੁਕਮ੍ਪਾ’ਤਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ

੫੪. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਸਾਰਥਿ, ਰਥਂ ਆਦਾਯ ਇਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਹਿ। ਅਹਂ ਪਨ ਇਧੇਵ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ, ਦੇਵਾ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਥਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਥਂ ਆਦਾਯ ਤਤੋਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਚ੍ਚਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਪਨ ਕੁਮਾਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ।

ਮਹਾਜਨਕਾਯਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ

੫੫. ‘‘ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ – ‘ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕਿਰ ਕੁਮਾਰੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’ਤਿ। ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਤੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਨ ਹਿ ਨੂਨ ਸੋ ਓਰਕੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ, ਨ ਸਾ ਓਰਕਾ [ਓਰਿਕਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਯਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕੁਮਾਰੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਵਿਪਸ੍ਸੀਪਿ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ [ਕਿਮਙ੍ਗ (ਸੀ॰)] ਪਨ ਮਯ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ [ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤਾਯ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਗਾਮਨਿਗਮਜਨਪਦਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤਿ।

੫੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ‘ਨ ਖੋ ਮੇਤਂ [ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਤਿਰੂਪਂ ਯੋਹਂ ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਹਰਾਮਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਏਕੋ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਏਕੋ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਾਸਿ , ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਮਂਸੁ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਅਭਿਨਿਵੇਸੋ

੫੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਸੂਪਗਤਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ‘ਕਿਚ੍ਛਂ ਵਤਾਯਂ ਲੋਕੋ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਜਾਯਤਿ ਚ ਜੀਯਤਿ ਚ ਮੀਯਤਿ ਚ [ਜਿਯ੍ਯਤਿ ਚ ਮਿਯ੍ਯਤਿ ਚ (ਕ॰)] ਚਵਤਿ ਚ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਅਥ ਚ ਪਨਿਮਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ, ਕੁਦਾਸ੍ਸੁ ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸਾ’ਤਿ?

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ’ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਜਾਤਿਯਾ ਖੋ ਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਜਾਤਿ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤੀ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਭਵੇ ਖੋ ਸਤਿ ਜਾਤਿ ਹੋਤਿ, ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤੀ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਭਵੋ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਉਪਾਦਾਨੇ ਖੋ ਸਤਿ ਭਵੋ ਹੋਤਿ, ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਉਪਾਦਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ’ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਤਣ੍ਹਾਯ ਖੋ ਸਤਿ ਉਪਾਦਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਵੇਦਨਾਯ ਖੋ ਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾ ਹੋਤਿ, ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਫਸ੍ਸੇ ਖੋ ਸਤਿ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤਿ, ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਸਲ਼ਾਯਤਨੇ ਖੋ ਸਤਿ ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨ’ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਨਾਮਰੂਪੇ ਖੋ ਸਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ’ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਖੋ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ’ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਨਾਮਰੂਪੇ ਖੋ ਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ’ਨ੍ਤਿ।

੫੮. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਤਿ ਖੋ ਇਦਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮਰੂਪਮ੍ਹਾ, ਨਾਪਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਜਾਯੇਥ ਵਾ ਜਿਯ੍ਯੇਥ ਵਾ ਮਿਯ੍ਯੇਥ ਵਾ ਚਵੇਥ ਵਾ ਉਪਪਜ੍ਜੇਥ ਵਾ, ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪਂ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਂ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ, ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ, ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ , ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨਂ, ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ, ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤਿ, ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣਂ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ’।

੫੯. ‘‘‘ਸਮੁਦਯੋ ਸਮੁਦਯੋ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ, ਞਾਣਂ ਉਦਪਾਦਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ।

੬੦. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਜਾਤਿਯਾ ਖੋ ਅਸਤਿ ਜਰਾਮਰਣਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਜਾਤਿਨਿਰੋਧਾ ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਜਾਤਿਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਭਵੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਵਨਿਰੋਧਾ ਜਾਤਿਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਭਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਭਵਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਉਪਾਦਾਨੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਭਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧਾ ਭਵਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਤਣ੍ਹਾਯ ਖੋ ਅਸਤਿ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧਾ ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਵੇਦਨਾਯ ਖੋ ਅਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧਾ ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਵੇਦਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਫਸ੍ਸੇ ਖੋ

ਅਸਤਿ ਵੇਦਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਫਸ੍ਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਸਲ਼ਾਯਤਨੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਫਸ੍ਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧਾ ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਨਾਮਰੂਪੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਵਿਞ੍ਞਾਣੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧਾ ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਿਮ੍ਹਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਹੁ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਭਿਸਮਯੋ – ‘ਨਾਮਰੂਪੇ ਖੋ ਅਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ।

੬੧. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਧਿਗਤੋ ਖੋ ਮਯਾਯੰ ਮਗ੍ਗੋ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਯਦਿਦੰ – ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧਾ ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧੋ, ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧੋ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧਾ ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧੋ, ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧੋ, ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧਾ ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧੋ, ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧਾ ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧੋ, ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧਾ ਭਵਨਿਰੋਧੋ, ਭਵਨਿਰੋਧਾ ਜਾਤਿਨਿਰੋਧੋ, ਜਾਤਿਨਿਰੋਧਾ ਜਰਾਮਰਣੰ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤਿ’।

੬੨. ‘‘‘ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਨੁਸ੍ਸੁਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁੰ ਉਦਪਾਦਿ, ਞਾਣੰ ਉਦਪਾਦਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ।

੬੩. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਾਸਿ – ‘ਇਤਿ ਰੂਪੰ, ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਵੇਦਨਾ, ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾ, ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ’ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਵਿਹਰਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਚ੍ਚੀ’’ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰੋ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਚਨਕਥਾ

੬੪. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਧਿਗਤੋ ਖੋ ਮਯਾਯੰ ਧਮ੍ਮੋ

ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਦੁਦ੍ਦਸੋ ਦੁਰਨੁਬੋਧੋ ਸਨ੍ਤੋ ਪਣੀਤੋ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰੋ ਨਿਪੁਣੋ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯੋ। ਆਲਯਰਾਮਾ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਜਾ ਆਲਯਰਤਾ ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ। ਆਲਯਰਾਮਾਯ ਖੋ ਪਨ ਪਜਾਯ ਆਲਯਰਤਾਯ ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾਯ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ ਠਾਨਂ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਯਦਿਦਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ ਸਬ੍ਬੂਪਧਿਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯੋ ਵਿਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਂ, ਪਰੇ ਚ ਮੇ ਨ ਆਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ; ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਕਿਲਮਥੋ, ਸਾ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਹੇਸਾ'ਤਿ।

੬੫. ''ਅਪਿਸ੍ਸੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਇਮਾ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਗਾਥਾਯੋ ਪਟਿਭਂਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ –

'ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਮੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਹਲਂ ਦਾਨਿ ਪਕਾਸਿਤੁਂ।
ਰਾਗਦੋਸਪਰੇਤੇਹਿ, ਨਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਸਮ੍ਬੁਧੋ॥

'ਪਟਿਸੋਤਗਾਮਿਂ ਨਿਪੁਣਂ, ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਅਣੁਂ।
ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤਮੋਖਨ੍ਧੇਨ ਆਵੁਟਾ'ਤਿ॥

''ਇਤਿਹ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੋ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਿ, ਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ।

੬੬. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਨਸ੍ਸਤਿ ਵਤ ਭੋ ਲੋਕੋ, ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ ਵਤ ਭੋ ਲੋਕੋ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਤਿ [ਨਮਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਨਮਿਸ੍ਸਤਿ (?)], ਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਪਥਵਿਯਂ ਨਿਹਨ੍ਤ੍ਵਾ [ਨਿਦਹਨ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਦੇਸੇਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਦੇਸੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ, ਸਨ੍ਤਿ [ਸਨ੍ਤੀ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ; ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ'ਤਿ।

੬੭. ''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ [ਅਥ ਖੋ (ਕ॰)], ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਧਿਗਤੋ ਖੋ ਮ੍ਯਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਦੁਦ੍ਦਸੋ ਦੁਰਨੁਬੋਧੋ ਸਨ੍ਤੋ ਪਣੀਤੋ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰੋ ਨਿਪੁਣੋ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯੋ। ਆਲਯਰਾਮਾ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਜਾ ਆਲਯਰਤਾ ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ। ਆਲਯਰਾਮਾਯ ਖੋ ਪਨ ਪਜਾਯ ਆਲਯਰਤਾਯ ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾਯ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ ਠਾਨਂ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਯਦਿਦਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ ਸਬ੍ਬੂਪਧਿਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯੋ ਵਿਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਂ, ਪਰੇ ਚ ਮੇ ਨ ਆਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ; ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਕਿਲਮਥੋ, ਸਾ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਹੇਸਾ''ਤਿ। ਅਪਿਸ੍ਸੁ ਮਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ , ਇਮਾ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਗਾਥਾਯੋ ਪਟਿਭਂਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ –

''ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਮੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਹਲਂ ਦਾਨਿ ਪਕਾਸਿਤੁਂ।
ਰਾਗਦੋਸਪਰੇਤੇਹਿ, ਨਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਸਮ੍ਬੁਧੋ॥

‘‘ਪਟਿਸੋਤਗਾਮਿਂ ਨਿਪੁਣਂ, ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਅਣੁਂ।
ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ ਨ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤਮੋਖਨ੍ਧੇਨ ਆਵੁਟਾ’’ਤਿ॥

‘ਇਤਿਹ ਮੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੋ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਿ, ਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾ’ਤਿ।

੬੮. ‘‘ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਦੇਸੇਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਦੇਸੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ, ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ, ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ’ਤਿ।

੬੯. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਚ ਅਜ੍ਝੇਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਸਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖੇ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖੇ ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਮੁਦਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸ੍ਵਾਕਾਰੇ ਦ੍ਵਾਕਾਰੇ ਸੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ [ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਭਬ੍ਬੇ ਅਭਬ੍ਬੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੇ [ਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੇ [ਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਲਿਨਿਯਂ ਵਾ ਪਦੁਮਿਨਿਯਂ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਿਨਿਯਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿ ਵਾ ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਿ ਉਦਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਾਨਿ ਉਦਕਾਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਮੁਗ੍ਗਪੋਸੀਨਿ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿ ਵਾ ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਿ ਉਦਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਾਨਿ ਸਮੋਦਕਂ ਠਿਤਾਨਿ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿ ਵਾ ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਿ ਉਦਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਾਨਿ ਉਦਕਾ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮ ਠਿਤਾਨਿ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਦਕੇਨ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਸਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖੇ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖੇ ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਮੁਦਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸ੍ਵਾਕਾਰੇ ਦ੍ਵਾਕਾਰੇ ਸੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨ ਪਰਲੋਕਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ।

੭੦. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਗਾਥਾਹਿ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

‘ਸੇਲੇ ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇ ਜਨਤਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ।
ਤਥੂਪਮਂ ਧਮ੍ਮਮਯਂ ਸੁਮੇਧ, ਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ॥

‘ਸੋਕਾਵਤਿਣ੍ਣਂ [ਸੋਕਾਵਕਿਣ੍ਣਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਜਨਤਮਪੇਤਸੋਕੋ,
ਅਵੇਕ੍ਖਸ੍ਸੁ ਜਾਤਿਜਰਾਭਿਭੂਤਂ।
ਉਟ੍ਠੇਹਿ ਵੀਰ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮ,
ਸਤ੍ਥਵਾਹ ਅਣਣ ਵਿਚਰ ਲੋਕੇ॥
ਦੇਸਸ੍ਸੁ [ਦੇਸੇਤੁ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ,
ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’ਤਿ॥

੭੧. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

‘ਅਪਾਰੁਤਾ ਤੇਸਂ ਅਮਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਾ,

ਯੇ ਸੋਤਵਨ੍ਤੋ ਪਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੁ ਸਦ੍ਧਂ।
ਵਿਹਿਂਸਸਞ੍ਞੀ ਪਗੁਣਂ ਨ ਭਾਸਿਂ,
ਧਮ੍ਮਂ ਪਣੀਤਂ ਮਨੁਜੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ'ਤਿ॥

''ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ 'ਕਤਾਵਕਾਸੋ ਖੋਮ੍ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾ'ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਯੁਗਂ

੭੨. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਂ, ਕੋ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਮੇਧਾਵਿਨੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਖਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯਂ , ਤੇ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ।

੭੩. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਦਾਯਪਾਲਂ [ਮਿਗਦਾਯਪਾਲਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਸਮ੍ਮ ਦਾਯਪਾਲ, ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਞ੍ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਤਿਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਂ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਾਯਪਾਲੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਞ੍ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਤਿਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਤਿ; ਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ'ਤਿ।

੭੪. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਂ ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਿਂਸੁ। ਯੇਨ ਖੇਮੋ ਮਿਗਦਾਯੋ ਤੇਨ ਪਾਯਿਂਸੁ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾਵ [ਪਦਿਕਾਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

੭੫. ''ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ [ਆਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕਥੇਸਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਾਨਕਥਂ ਸੀਲਕਥਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਦਾ ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਨੀਵਰਣਚਿਤ੍ਤੇ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇ, ਅਥ ਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਸਿ – ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯਂ ਨਿਰੋਧਂ ਮਗ੍ਗਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਂ ਅਪਗਤਕਾਲਕਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਰਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਖਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ'ਨ੍ਤਿ।

੧੬. ''ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਯੋਗਾਲ੍ਹਧਮ੍ਮਾ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿಚ੍ਛਾ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥਾ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ''ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਤੇ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਉਪਸਮ੍ਪਦ'ਨ੍ਤਿ।

੧੭. ''ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਖੋ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ; ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ [ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮਾਦਪਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ।

ਮਹਾਜਨਕਾਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ

੧੮. ''ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ – 'ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਕਿਰ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ'ਤਿ। ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਨ ਹਿ ਨੂਨ ਸੋ ਓਰਕੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ, ਨ ਸਾ ਓਰਕਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਯਤ੍ਥ ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਖਣ੍ਡੋ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗ ਪਨ ਮਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਖੇਮੋ ਮਿਗਦਾਯੋ ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

੧੯. ''ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਾਨਕਥਂ ਸੀਲਕਥਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਦਾ ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਨੀਵਰਣਚਿਤ੍ਤੇ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇ , ਅਥ ਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਸਿ – ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯਂ ਨਿਰੋਧਂ ਮਗ੍ਗਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਂ ਅਪਗਤਕਾਲ੍ਹਕਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਰਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਤੇਸਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ'ਨ੍ਤਿ।

੮੦. ''ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਯੋਗਾਲ੍ਹਧਮ੍ਮਾ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥਾ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ''ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ

ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਤੇ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ [( ) ਨਤ੍ਥਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ, ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ]। ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ।

੮੧. ''ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ; ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮਾਦਪਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ।

ਪੁਰਿਮਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ

੮੨. ''ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ – 'ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਕਿਰ ਦੇਸੇਤੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਯੇਨ ਖੇਮੋ ਮਿਗਦਾਯੋ ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

੮੩. ''ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਾਨਕਥਂ ਸੀਲਕਥਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਦਾ ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਨੀਵਰਣਚਿਤ੍ਤੇ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇ, ਅਥ ਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਸਿ – ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯਂ ਨਿਰੋਧਂ ਮਗ੍ਗਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਂ ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਰਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਤੇਸਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ'ਨ੍ਤਿ।

੮੪. ''ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਯੋਗਾਲ਼੍ਹਧਮ੍ਮਾ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥਾ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ''ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਤੇ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ।

੮੫. ''ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਤ੍ਥੁਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ; ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮਾਦਪਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਯਮਾਨਾਨਂ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ।

ਚਾਰਿਕਾਅਨੁਜਾਨਨਂ

੮੬. ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਟਿਵਸਤਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਮਹਾ ਖੋ ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਪਟਿਵਸਤਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯਂ – 'ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ; ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਮਿਤ੍ਥ; ਦੇਸੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਧਮ੍ਮਂ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਥ। ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ, ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ। ਅਪਿ ਚ ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'''ਤਿ।

੮੭. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ। ਮਹਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਪਟਿਵਸਤਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ – ''ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ; ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਮਿਤ੍ਥ; ਦੇਸੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਂ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਥ। ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ, ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ''ਤਿ [ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ਅਪਿ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

੮੮. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਇਧ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ਮਹਾ ਖੋ ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਪਟਿਵਸਤਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ । ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯਂ – 'ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ; ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਮਿਤ੍ਥ; ਦੇਸੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਂ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਥ। ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ, ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ। ਅਪਿ ਚ, ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾਤਿ।

'''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਮ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਮਮ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ। ਮਹਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਪਟਿਵਸਤਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਅਨੁਜਾਨਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ – 'ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ; ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਮਿਤ੍ਥ; ਦੇਸੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਂ...ਪੇ॰... ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ , ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ'ਤਿ। ਅਪਿ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਤਥਾ

ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ'।

'''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਰਥ ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ; ਮਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਮਿਤ੍ਥ; ਦੇਸੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਂ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਥ। ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਜਾਤਿਕਾ, ਅਸ੍ਸਵਨਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ। ਅਪਿ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਏਕਾਹੇਨੇਵ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

੮੯. ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਆਵਾਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਕਮ੍ਹਿ ਹਿ ਵਸ੍ਸੇ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਂ – 'ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ; ਪਞ੍ਚ ਦਾਨਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸੇਸਾਨਿ ; ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'ਤਿ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ... ਤੀਸੁ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ... ਚਤੂਸੁ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ... ਪਞ੍ਚਸੁ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਂ – 'ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਿ ਖੋ , ਮਾਰਿਸਾ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾਨਿ; ਏਕਂ ਦਾਨਿ ਵਸ੍ਸਂ ਸੇਸਂ; ਏਕਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'ਤਿ। ਛਸੁ ਵਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਂ – 'ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਿ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਮਯੋ ਦਾਨਿ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਸਕੇਨ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਦੇਵਤਾਨਂ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਏਕਾਹੇਨੇਵ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯਾਤਿ [ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾਯ (?)]।

੯੦. ''ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਏਵਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ –

'ਖਨ੍ਤੀ ਪਰਮਂ ਤਪੋ ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ,
ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ।
ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ,
ਨ ਸਮਣੋ [ਸਮਣੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ॥

'ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਂ, ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।
ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਦਪਨਂ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਸਾਸਨਂ॥

'ਅਨੂਪਵਾਦੋ ਅਨੂਪਘਾਤੋ [ਅਨੁਪਵਾਦੋ ਅਨੁਪਘਾਤੋ (ਪੀ॰ ਕ॰)], ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ।
ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਚ ਭਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ, ਪਨ੍ਤਞ੍ਚ ਸਯਨਾਸਨਂ।
ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਚ ਆਯੋਗੋ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ॥

ਦੇਵਤਾਰੋਚਨਂ

੯੧. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਸੁਭਗਵਨੇ ਸਾਲਰਾਜਮੂਲੇ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਨ ਖੋ ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੋ ਸੁਲਭਰੂਪੋ, ਯੋ ਮਯਾ ਅਨਾਵੁਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ [ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰)] ਇਮਿਨਾ ਦੀਘੇਨ ਅਦ੍ਧੁਨਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਹਿ ਦੇਵੇਹਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ

ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯਂ ਸੁਭਗਵਨੇ ਸਾਲਰਾਜਮੂਲੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਅਵਿਹੇਸੁ ਦੇਵੇਸੁ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਨਿਕਾਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ [ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਇਤੋ ਸੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਟਲਿਯਾ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ , ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਅਹੋਸਿ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਏਵਂ ਪਧਾਨਂ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ। ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਮ੍ਹਿ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ ...ਪੇ॰...

''ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਨਿਕਾਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ [ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ)] ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਗੋਤਮੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਪ੍ਪਕਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਲਹੁਕਂ ਯੋ ਚਿਰਂ ਜੀਵਤਿ, ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਅਹੋਸਿ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਏਵਂ ਪਧਾਨਂ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ। ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ।

੯੨. ''ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਹੇਹਿ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਅਤਪ੍ਪਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ...ਪੇ॰... ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਹੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਅਤਪ੍ਪੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਸੁਦਸ੍ਸਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਹੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਅਤਪ੍ਪੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸੁਦਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਸੁਦਸ੍ਸੀ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਹੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਅਤਪ੍ਪੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸੁਦਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸੁਦਸ੍ਸੀਹਿ ਚ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ

ਅਕਨਿਟ੍ਠਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਨਿਕਾਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ ।

''ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਇਤੋ ਸੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਟਲਿਯਾ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖਣ੍ਡਤਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਸੀਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਸੋਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਅਹੋਸਿ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਏਵਂ ਪਧਾਨਂ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ। ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਿਮ੍ਹਿ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਨਿਕਾਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਇਤੋ ਸੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਤਿਂਸੇ ਕਪ੍ਪੇ ਯਂ ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸਿਖਿਮ੍ਹਿ ਭਗਵਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਖੋ ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਤਿਂਸੇ ਕਪ੍ਪੇ ਯਂ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਵੇਸ੍ਸਭੁਮ੍ਹਿ ਭਗਵਤਿ...ਪੇ॰... ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ... ਪੇ॰... ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਕਕੁਸਨ੍ਧਮ੍ਹਿ ਕੋਣਾਗਮਨਮ੍ਹਿ ਕਸ੍ਸਪਮ੍ਹਿ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ।

੯੩. ''ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਨਿਕਾਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਤਿਯਾ, ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਗੋਤਮੋ ਗੋਤ੍ਤੇਨ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਪ੍ਪਕਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਲਹੁਕਂ ਯੋ ਚਿਰਂ ਜੀਵਤਿ, ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ। ਭਗਵਾ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਨਾਮ ਸਾਵਕਯੁਗਂ ਅਹੋਸਿ ਅਗ੍ਗਂ ਭਦ੍ਦਯੁਗਂ। ਭਗਵਤੋ , ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਅਡ੍ਢਤੇਲ੍ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਯਂ ਏਕੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਤੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਏਵਂ ਪਧਾਨਂ, ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ। ਤੇ ਮਯਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ।

੯੪. ‘‘ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵੇਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ ‘ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ’ ਇਤਿਪਿ। ‘ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ’ ਇਤਿਪੀਤਿ।

‘‘ਦੇਵਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤਿਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਨਾਮਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਤੋਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ ‘ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ’ ਇਤਿਪਿ। ‘ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ ਏਵਂਸੀਲਾ ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ’ ਇਤਿਪੀ’’ਤਿ।

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਪਦਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਠਮਂ।

੨. ਮਹਾਨਿਦਾਨਸੁੱਤੰ

ਪਟਿੱਚਸਮੁੱਪਾਦੋ

੯੫. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਕੁਰੂਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕੱਮਾਸਧੱਮੰ ਨਾਮ [ਕੱਮਾਸਦੱਮੰ ਨਾਮ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕੁਰੂਨੰ ਨਿਗਮੋ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿੰਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅੱਛਰਿਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬੱਭੁਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ! ਯਾਵ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਟਿੱਚਸਮੁੱਪਾਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਉੱਤਾਨਕੁੱਤਾਨਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀ''ਤਿ। ''ਮਾ ਹੇਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ, ਮਾ ਹੇਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ। ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚਾਯੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿੱਚਸਮੁੱਪਾਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰਾਵਭਾਸੋ ਚ। ਏਤੱਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧੱਮੱਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅੱਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਯੰ ਪਜਾ ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤਾ ਕੁਲਗਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾ [ਗੁਲਾਗੁਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਗੁਣਗਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮੁਞ੍ਜਪੱਬਜਭੂਤਾ ਅਪਾਯੰ ਦੁੱਗਤਿੰ ਵਿਨਿਪਾਤੰ ਸੰਸਾਰੰ ਨਾਤਿਵੱਤਤਿ।

੯੬. '''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਜਾਤਿਪੱਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਜਾਤੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਜਾਤੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਭਵਪੱਚਯਾ ਜਾਤੀ'ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਭਵੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ । 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਭਵੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਉਪਾਦਾਨਪੱਚਯਾ ਭਵੋ'ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਤਣ੍ਹਾਪੱਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਵੇਦਨਾਪੱਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ'ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਵੇਦਨਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਵੇਦਨਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਫੱਸਪੱਚਯਾ ਵੇਦਨਾ'ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਫੱਸੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਫੱਸੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਨਾਮਰੂਪਪੱਚਯਾ ਫੱਸੋ'ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਵਿਞ੍ਞਾਣਪੱਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ'ਨ੍ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

'''ਅੱਥਿ ਇਦੱਪੱਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਥੀਤਿੱਸ ਵਚਨੀਯੰ। 'ਕਿੰਪੱਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯ, 'ਨਾਮਰੂਪਪੱਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਇੱਚੱਸ ਵਚਨੀਯੰ।

੯੭. ''ਇਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪੰ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ, ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ, ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨੰ, ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ, ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤਿ , ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣੰ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤਿ।

੯੮. '''ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣੰ। ਜਾਤਿ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਦੇਵਾਨੰ ਵਾ ਦੇਵਤ੍ਤਾਯ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਨੰ ਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਤ੍ਤਾਯ, ਯਕ੍ਖਾਨੰ ਵਾ ਯਕ੍ਖਤ੍ਤਾਯ, ਭੂਤਾਨੰ ਵਾ ਭੂਤਤ੍ਤਾਯ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਾਯ, ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨੰ ਵਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਤ੍ਤਾਯ, ਪਕ੍ਖੀਨੰ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਯ, ਸਰੀਸਪਾਨੰ ਵਾ ਸਰੀਸਪਤ੍ਤਾਯ [ਸਿਰਿੰਸਪਾਨੰ ਸਿਰਿੰਸਪਤ੍ਤਾਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਤੇਸੰ ਤੇਸਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤਦਤ੍ਤਾਯ ਜਾਤਿ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਜਾਤਿਯਾ ਅਸਤਿ ਜਾਤਿਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਜਰਾਮਰਣੰ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਜਾਤਿ''।

੯੯. '''ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤਿ। ਭਵੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਮਭਵੋ ਵਾ ਰੂਪਭਵੋ ਵਾ ਅਰੂਪਭਵੋ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਭਵੇ ਅਸਤਿ ਭਵਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਜਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਾਤਿਯਾ, ਯਦਿਦੰ ਭਵੋ''।

੧੦੦. '''ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ। ਉਪਾਦਾਨਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ , ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਮੁਪਾਦਾਨੰ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨੰ ਵਾ ਸੀਲਬ੍ਬਤੁਪਾਦਾਨੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਵਾਦੁਪਾਦਾਨੰ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਉਪਾਦਾਨੇ ਅਸਤਿ ਉਪਾਦਾਨਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਭਵੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਭਵਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਉਪਾਦਾਨੰ''।

੧੦੧. '''ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨੰ। ਤਣ੍ਹਾ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰੂਪਤਣ੍ਹਾ ਸਦ੍ਦਤਣ੍ਹਾ ਗਨ੍ਧਤਣ੍ਹਾ ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਤਣ੍ਹਾ ਧਮ੍ਮਤਣ੍ਹਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਉਪਾਦਾਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਤਣ੍ਹਾ''।

੧੦੨. '''ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ। ਵੇਦਨਾ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵੇਦਨਾਯ ਅਸਤਿ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਣ੍ਹਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਤਣ੍ਹਾਯ, ਯਦਿਦੰ ਵੇਦਨਾ''।

੧੦੩. ''ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਦਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਣ੍ਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ, ਪਰਿਯੇਸਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਲਾਭੋ, ਲਾਭੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ, ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ

ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਕ੍ਖੋ। ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣੰ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਸਤ੍ਥਾਦਾਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਤੁਵੰਤੁਵਂਪੇਸੁਞ੍ਞਮੁਸਾਵਾਦਾ ਅਨੇਕੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ।

੧੦੪. '''ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣੰ [ਆਰਕ੍ਖੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਸਤ੍ਥਾਦਾਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਤੁਵੰਤੁਵਂਪੇਸੁਞ੍ਞਮੁਸਾਵਾਦਾ ਅਨੇਕੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਆਰਕ੍ਖਾਧਿਕਰਣੰ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਸਤ੍ਥਾਦਾਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਤੁਵੰਤੁਵਂਪੇਸੁਞ੍ਞਮੁਸਾਵਾਦਾ ਅਨੇਕੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ। ਆਰਕ੍ਖੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਰਕ੍ਖੇ ਅਸਤਿ ਆਰਕ੍ਖਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਸਤ੍ਥਾਦਾਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਤੁਵੰਤੁਵਂਪੇਸੁਞ੍ਞਮੁਸਾਵਾਦਾ ਅਨੇਕੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਸਤ੍ਥਾਦਾਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਤੁਵੰਤੁਵਂਪੇਸੁਞ੍ਞਮੁਸਾਵਾਦਾਨੰ ਅਨੇਕੇਸੰ ਪਾਪਕਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮ੍ਭਵਾਯ ਯਦਿਦੰ ਆਰਕ੍ਖੋ।

੧੦੫. '''ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਕ੍ਖੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਕ੍ਖੋ। ਮਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ , ਸਬ੍ਬਸੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯੇ ਅਸਤਿ ਮਚ੍ਛਰਿਯਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਆਰਕ੍ਖੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਆਰਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ''।

੧੦੬. '''ਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਚ੍ਛਰਿਯ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ। ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਅਸਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ''।

੧੦੭. '''ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ। ਅਜ੍ਝੋਸਾਨਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੇ ਅਸਤਿ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ – ਯਦਿਦੰ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ''।

੧੦੮. '''ਛਨ੍ਦਰਾਗੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ। ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇ ਅਸਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ''।

੧੦੯. '''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਅਸਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ , ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ''।

੧੧੦. '''ਲਾਭੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਲਾਭੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਲਾਭੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਲਾਭੇ ਅਸਤਿ ਲਾਭਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਲਾਭੋ''।

੧੧੧. '''ਪਰਿਯੇਸਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਲਾਭੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਪਰਿਯੇਸਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਲਾਭੋ। ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਅਸਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨਾਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਲਾਭੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਲਾਭਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਪਰਿਯੇਸਨਾ''।

੧੧੨. '''ਤਣ੍ਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਤਣ੍ਹੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਾ। ਤਣ੍ਹਾ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਸਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ, ਯਦਿਦੰ ਤਣ੍ਹਾ। ਇਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ [ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ (ਕ॰)] ਦ੍ਵਯੇਨ ਵੇਦਨਾਯ ਏਕਸਮੋਸਰਣਾ ਭਵਨ੍ਤਿ''।

੧੧੩. '''ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ 'ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾ। ਫਸ੍ਸੋ ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਮ੍ਹਿਚਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਫਸ੍ਸੇ ਅਸਤਿ ਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਵੇਦਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ , ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਵੇਦਨਾਯ, ਯਦਿਦੰ ਫਸ੍ਸੋ''।

੧੧੪. '''ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋ। ਯੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਯੇਹਿ ਲਿਙ੍ਗੇਹਿ ਯੇਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਤੇਸੁ ਲਿਙ੍ਗੇਸੁ ਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਰੂਪਕਾਯੇ ਅਧਿਵਚਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਯੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਕਾਰੇਹਿ ਯੇਹਿ ਲਿਙ੍ਗੇਹਿ ਯੇਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਰੂਪਕਾਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ... ਪੇ॰... ਤੇਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਨਾਮਕਾਯੇ ਪਟਿਘਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਯੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਕਾਰੇਹਿ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਰੂਪਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ , ਤੇਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ...ਪੇ॰... ਤੇਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਧਿਵਚਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਵਾ ਪਟਿਘਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਯੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਕਾਰੇਹਿ... ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ...ਪੇ॰... ਤੇਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਸਤਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਫਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ, ਯਦਿਦੰ ਨਾਮਰੂਪੰ''।

੧੧੫. '''ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤੰ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਥਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪੰ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਨ ਓਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਨਾਮਰੂਪੰ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਸਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੋਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਥ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਨਾਮਰੂਪੰ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ

ਵੋਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸ ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਵਾ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤਂ ਨਿਦਾਨਂ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ – ਯਦਿਦਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ''।

੧੧੬. '''ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਯਥਾ ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਹਿ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਮਰੂਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਆਯਤਿਂ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਸਮ੍ਭਵੋ [ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਸਮ੍ਭਵੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਸੇਵ ਹੇਤੁ ਏਤਂ ਨਿਦਾਨਂ ਏਸ ਸਮੁਦਯੋ ਏਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਜਾਯੇਥ ਵਾ ਜੀਯੇਥ [ਜਿਯ੍ਯੇਥ (ਕ॰)] ਵਾ ਮੀਯੇਥ [ਮਿਯ੍ਯੇਥ (ਕ॰)] ਵਾ ਚਵੇਥ ਵਾ ਉਪਪਜ੍ਜੇਥ ਵਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਧਿਵਚਨਪਥੋ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਾਵਚਰਂ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟਂ ਵਤ੍ਤਤਿ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਯਦਿਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਸਹ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪਚ੍ਚਯਤਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

ਅਤ੍ਤਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ

੧੧੭. ''ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ? ਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ''ਰੂਪੀ ਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ , ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – 'ਰੂਪੀ ਮੇ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਅਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – 'ਅਰੂਪੀ ਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਅਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – 'ਅਰੂਪੀ ਮੇ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ।

੧੧੮. ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, 'ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰੂਪਿਂ [ਰੂਪੀ (ਕ॰)] ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, 'ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰੂਪਿਂ [ਰੂਪੀ (ਕ॰)] ਅਨਨ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, 'ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰੂਪਿਂ [ਅਰੂਪੀ (ਕ॰)] ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, 'ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰੂਪਿਂ [ਅਰੂਪੀ (ਕ॰)] ਅਨਨ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ।

ਨਅਤ੍ਤੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ

੧੧੯. ‘‘ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ? ਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ‘ਰੂਪੀ ਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ। ਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ‘ਰੂਪੀ ਮੇ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ। ਅਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ‘ਅਰੂਪੀ ਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ। ਅਰੂਪਿਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ‘ਅਰੂਪੀ ਮੇ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ।

੧੨੦. ‘‘ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ‘ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

‘‘ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ , ਯੋ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ‘ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

‘‘ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ‘ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰੂਪਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ।

‘‘ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਾਵਿਂ ਵਾ ਸੋ ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ‘ਅਤਥਂ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰੂਪਿਂ ਅਨਨ੍ਤਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਨੁਸੇਤੀਤਿ ਇਚ੍ਚਾਲਂ ਵਚਨਾਯ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ।

ਅਤ੍ਤਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ

੧੨੧. ‘‘ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ? ਵੇਦਨਂ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ – ‘ਵੇਦਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ। ‘ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ‘ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ।

੧੨੨. ‘‘ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯੋ ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਵੇਦਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ’ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ‘ਤਿਸ੍ਸੋ ਖੋ ਇਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਵੇਦਨਾ – ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ। ਇਮਾਸਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ ਕਤਮਂ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਸੀ’ਤਿ? ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ; ਸੁਖਂਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ; ਦੁਕ੍ਖਂਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ

ਵੇਦਨं ਵੇਦੇਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿं ਸਮਯੇ ਸੁਖं ਵੇਦਨं ਵੇਦੇਤਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਖं ਵੇਦਨं ਵੇਦੇਤਿ; ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖंਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿं ਸਮਯੇ ਵੇਦਨं ਵੇਦੇਤਿ।

੧੨੩. ''ਸੁਖਾਪਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਖਯਧਮ੍ਮਾ ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਾ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਾ। ਦੁਕ੍ਖਾਪਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਖਯਧਮ੍ਮਾ ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਾ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਾ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਪਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਖਯਧਮ੍ਮਾ ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਾ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਾ। ਤਸ੍ਸ ਸੁਖं ਵੇਦਨं ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ 'ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਰੋਧਾ 'ਬ੍ਯਗਾ [ਬ੍ਯਗ੍ਗਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਦੁਕ੍ਖं ਵੇਦਨं ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ 'ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਰੋਧਾ 'ਬ੍ਯਗਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖं ਵੇਦਨं ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ 'ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਰੋਧਾ 'ਬ੍ਯਗਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਿਚ੍ਚਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵੋਕਿਣ੍ਣं ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮं ਅਤ੍ਤਾਨं ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯੋ ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਵੇਦਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਤੇਨ ਪੇਤं ਨਕ੍ਖਮਤਿ – 'ਵੇਦਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤੁं।

੧੨੪. ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ , ਯੋ ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਸंਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ, ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – 'ਯਤ੍ਥ ਪਨਾਵੁਸੋ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵੇਦਯਿਤं ਨਤ੍ਥਿ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ, ਤਤ੍ਥ ''ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਸਿਯਾ'''ਤਿ ? ''ਨੋ ਹੇਤं, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਤੇਨ ਪੇਤं ਨਕ੍ਖਮਤਿ – 'ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਸंਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤੁं।

੧੨੫. ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ , ਯੋ ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸंਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – ਵੇਦਨਾ ਚ ਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬं ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬं ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯੁं। ਸਬ੍ਬਸੋ ਵੇਦਨਾਯ ਅਸਤਿ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧਾ ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ 'ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਸਿਯਾ''ਤਿ? 'ਨੋ ਹੇਤं, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਏਤੇਨ ਪੇਤं ਨਕ੍ਖਮਤਿ – ''ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਮੇ ਵੇਦਨਾ ਅਤ੍ਤਾ, ਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸंਵੇਦਨੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤੁं।

੧੨੬. ''ਯਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਨੇਵ ਵੇਦਨं ਅਤ੍ਤਾਨं ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸंਵੇਦਨं ਅਤ੍ਤਾਨं ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋਪਿ 'ਅਤ੍ਤਾ ਮੇ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਵੇਦਨਾਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਏਵं ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ, ਅਨੁਪਾਦਿਯं ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ, ਅਪਰਿਤਸ੍ਸं [ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨं (ਕ॰)] ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤं ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯं, ਕਤं ਕਰਣੀਯं, ਨਾਪਰं ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਏਵं ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤं ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁं ਯੋ ਏਵं ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰं ਮਰਣਾ ਇਤਿਸ੍ਸ [ਇਤਿ ਸਾ (ਅਟ੍ਠਕਥਾਯं ਪਾਠਨ੍ਤਰं)] ਦਿਟ੍ਠੀ'ਤਿ, ਤਦਕਲ੍ਲं। 'ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰं ਮਰਣਾ ਇਤਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ'ਤਿ, ਤਦਕਲ੍ਲं। 'ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰं ਮਰਣਾ ਇਤਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ'ਤਿ, ਤਦਕਲ੍ਲं। 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰं ਮਰਣਾ ਇਤਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ'ਤਿ, ਤਦਕਲ੍ਲं। ਤं ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਯਾਵਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਧਿਵਚਨं ਯਾਵਤਾ ਅਧਿਵਚਨਪਥੋ, ਯਾਵਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ ਯਾਵਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਯਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਯਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਯਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਯਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਾਵਚਰं, ਯਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟं [ਯਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟं ਵਟ੍ਟਤਿ (ਕ॰ ਸੀ॰)], ਯਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ [ਯਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟं ਵਟ੍ਟਤਿ (ਕ॰ ਸੀ॰)], ਤਦਭਿਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਦਭਿਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤं ਭਿਕ੍ਖੁं 'ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ ਇਤਿਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ'ਤਿ, ਤਦਕਲ੍ਲं।

ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ

੧੨੭. ''ਸਤ੍ਤ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ [ਸਤ੍ਤ ਖੋ ਇਮਾ ਆਨਨ੍ਦ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ, ਦ੍ਵੇ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਕਤਮਾ ਸਤ੍ਤ? ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ , ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਦੇਵਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾ। ਅਯं ਪਠਮਾ

ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੇਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਪਠਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੇਵਾ ਆਭਸ੍ਸਰਾ। ਅਯਂ ਤਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਏਕਤ੍ਤਕਾਯਾ ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੇਵਾ ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾ। ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੀ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ 'ਅਨਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੋ'ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨੂਪਗਾ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੀ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ । ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨੂਪਗਾ। ਅਯਂ ਛਟ੍ਠੀ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ'ਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੂਪਗਾ। ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮੀ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ। ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾਯਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਮੇਵ ਦੁਤਿਯਂ।

੧੨੮. ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯਾਯਂ ਪਠਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿ ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਦੇਵਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾ। ਯੋ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਆਦੀਨਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਤੇਨ ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''...ਪੇ॰... ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯਮਿਦਂ ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾਯਤਨਂ। ਯੋ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਆਦੀਨਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਤੇਨ ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯਮਿਦਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ। ਯੋ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮੁਦਯਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਆਦੀਨਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਤੇਨ ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ਯਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਸਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਨਂ ਇਮੇਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ।

ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ

੧੨੯. ''ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ। ਕਤਮੇ ਅਟ੍ਠ? ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸੁਭਨ੍ਤੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ 'ਅਨਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੋ'ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ'ਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਛਟ੍ਠੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾ'ਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਇਮੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ।

੧੩੦. ''ਯਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਅਨੁਲੋਮਮ੍ਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਲੋਮਮ੍ਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਮ੍ਪਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਤ੍ਥਿਚ੍ਛਕਂ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਯਾਵਤਿਚ੍ਛਕਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿਪਿ। ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਇਮਾਯ ਚ ਆਨਨ੍ਦ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਾ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੀਤਿ।

ਮਹਾਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤੰ

੧੩੧. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਯਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਹਂ ਹਿਮੇ ਵਜ੍ਜੀ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਉਚ੍ਛੇਚ੍ਛਾਮਿ [ਉਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਮਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਾਮਿ (ਕ॰)] ਵਜ੍ਜੀ, ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ, ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ''ਤਿ [ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀਤਿ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ) ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੨੨ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ]।

੧੩੨. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਾਹਿ, ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛ – 'ਰਾਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਹਿ – 'ਰਾਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਯਾਤੁਕਾਮੋ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਹਂ ਹਿਮੇ ਵਜ੍ਜੀ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਉਚ੍ਛੇਚ੍ਛਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ, ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ, ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ'''ਤਿ। ਯਥਾ ਤੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਨ ਹਿ ਤਥਾਗਤਾ ਵਿਤਥਂ ਭਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਵਸ੍ਸਕਾਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ

੧੩੩. ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਂ ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਰਾਜਗਹਮ੍ਹਾ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ, ਯੇਨ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕੋਵ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਰਾਜਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਰਾਜਾ [ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਤਿ ਰਾਜਾ (ਕ॰)], ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਯਾਤੁਕਾਮੋ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਹਂ ਹਿਮੇ ਵਜ੍ਜੀ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਉਚ੍ਛੇਚ੍ਛਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ, ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਜ੍ਜੀ, ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ'''ਤਿ।

ਰਾਜਅਪਰਿਹਾਨਿਯਧਮ੍ਮਾ

੧੩੪. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਬੀਜਯਮਾਨੋ [ਵੀਜਯਮਾਨੋ (ਸੀ॰), ਵੀਜਿਯਮਾਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, 'ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ'ਤਿ? ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – 'ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ''ਤਿ। ''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ , 'ਵਜ੍ਜੀ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵਜ੍ਜਿਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ? ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – 'ਵਜ੍ਜੀ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵਜ੍ਜਿਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵਜ੍ਜਿਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, ‘ਵਜ੍ਜੀ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪੋਰਾਣੇ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – ‘ਵਜ੍ਜੀ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪੋਰਾਣੇ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ‘‘ਵਜ੍ਜੀ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪੋਰਾਣੇ ਵਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯੇ ਤੇ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਤੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ [ਗਰੁਕਰੋਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯੇ ਤੇ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਤੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀ ਯੇ ਤੇ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਮਹਲ੍ਲਕਾ , ਤੇ ਸਕ੍ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯਾ ਤਾ ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯੋ ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਯੋ, ਤਾ ਨ ਓਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਸਯ੍ਹ ਵਾਸੇਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯਾ ਤਾ ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯੋ ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਯੋ ਤਾ ਨ ਓਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਸਯ੍ਹ ਵਾਸੇਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀ ਯਾ ਤਾ ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯੋ ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਯੋ, ਤਾ ਨ ਓਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਸਯ੍ਹ ਵਾਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ

ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਚੇਤਿਯਾਨਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਿ ਚੇਵ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਚ, ਤਾਨਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ ਕਤਪੁਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਬਲਿਂ ਨੋ ਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – ‘ਵਜ੍ਜੀ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਚੇਤਿਯਾਨਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਿ ਚੇਵ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਚ, ਤਾਨਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ ਕਤਪੁਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਬਲਿਂ ਨੋ ਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਜ੍ਜਿਚੇਤਿਯਾਨਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਿ ਚੇਵ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਚ, ਤਾਨਿ ਸਕ੍ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ ਕਤਪੁਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਬਲਿਂ ਨੋ ਪਰਿਹਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਤਂ, ‘ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਆਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤੇ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ’’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ ‘ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾ ਕਿਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਆਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤੇ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ’’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਆਗਤਾ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤੇ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ। ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ’’ਤਿ।

੧੩੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵਸ੍ਸਕਾਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸਮਯਂ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਸਾਰਨ੍ਦਦੇ [ਸਾਨਨ੍ਦਰੇ (ਕ॰)] ਚੇਤਿਯੇ। ਤਤ੍ਰਾਹਂ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸਿਂ। ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵਜ੍ਜੀਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਜ੍ਜੀ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਕਮੇਕੇਨਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ। ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਸਤ੍ਤਹਿ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਅਕਰਣੀਯਾਵ [ਅਕਰਣੀਯਾ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਜ੍ਜੀ [ਵਜ੍ਜੀਨਂ (ਕ॰)] ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਯਦਿਦਂ ਯੁਦ੍ਧਸ੍ਸ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਉਪਲਾਪਨਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਿਥੁਭੇਦਾ। ਹਨ੍ਦ ਚ ਦਾਨਿ ਮਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਗਚ੍ਛਾਮ , ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਮਯਂ ਬਹੁਕਰਣੀਯਾ''ਤਿ। ''ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਅਪਰਿਹਾਨਿਯਧਮ੍ਮਾ

੧੩੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਕਾਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਯੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਤ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਬਹੁਲਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਙ੍ਘਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਯੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਾ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਸਙ੍ਘਪਿਤਰੋ ਸਙ੍ਘਪਰਿਣਾਯਕਾ, ਤੇ ਸਕ੍ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਰੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਾਨੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪੂਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾਯ ਨ ਵਸਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

''ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਸਾਪੇਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਾ ਚ ਪੇਸਲਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਆਗਤਾ ਚ ਪੇਸਲਾ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਫਾਸੁ [ਫਾਸੁਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ’ਨ੍ਤਿ। ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੩੭. ‘‘ਅਪਰੇਪਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਕਮ੍ਮਰਤਾ ਨ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਭਸ੍ਸਰਤਾ ਨ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਰਤਾ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਸਙ੍ਗਣਿਕਰਤਾ ਨ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਪਾਪਿਕਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਨਂ ਵਸਂ ਗਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਪਾਪਸਹਾਯਾ ਨ ਪਾਪਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਾ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਓਰਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਵੋਸਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੩੮. ‘‘ਅਪਰੇਪਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਦ੍ਧਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਹਿਰਿਮਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਓਤ੍ਤਪ੍ਪੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ। ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੩੯. ‘‘ਅਪਰੇਪਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੪੦. ‘‘ਅਪਰੇਪਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਆਦੀਨਵਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਪਹਾਨਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਵਿਰਾਗਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ... ਨਿਰੋਧਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

੧੪੧. ‘‘ਛ, ਵੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ...ਪੇ॰... ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ, ਯੇ ਤੇ ਲਾਭਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਰੂਪੇਹਿ ਲਾਭੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤਭੋਗੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਭੋਗੀ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਅਸਬਲਾਨਿ ਅਕਮ੍ਮਾਸਾਨਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞੂਪਸਤ੍ਥਾਨਿ [ਵਿਞ੍ਞੂਪ੍ਪਸਤ੍ਥਾਨਿ (ਸੀ॰)] ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਾਨਿ ਸਮਾਧਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾਨਿ ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਗਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਅਰਿਯਾ ਨਿਯਜਾਨਿਕਾ, ਨਿਯਜਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯ, ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਾਮਞ੍ਞਗਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਆਵਿ ਚੇਵ ਰਹੋ ਚ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨਿ।

‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਛ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਚ ਛਸੁ ਅਪਰਿਹਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ’’ਤਿ।

੧੪੨. ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ – ‘‘ਇਤਿ ਸੀਲਂ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

੧੪੩. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ – ‘‘ਇਤਿ ਸੀਲਂ ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

੧੪੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾ ਤਦਵਸਰਿ, ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨੇ ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੀਹਨਾਦੋ

੧੪੫. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਿ; ਨ ਚਾਹੁ ਨ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਚੇਤਰਹਿ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਭਿਯ੍ਯੋਭਿਞ੍ਞਤਰੋ ਯਦਿਦਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਉਲ਼ਾਰਾ ਖੋ ਤੇ ਅਯਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਆਸਭੀ ਵਾਚਾ [ਆਸਭਿਵਾਚਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਾਸਿਤਾ, ਏਕਂਸੋ ਗਹਿਤੋ, ਸੀਹਨਾਦੋ ਨਦਿਤੋ – ‘ਏਵਂਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਿ; ਨ ਚਾਹੁ ਨ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਚੇਤਰਹਿ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਭਿਯ੍ਯੋਭਿਞ੍ਞਤਰੋ ਯਦਿਦਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਕਿਂ ਤੇ [ਕਿਂ ਨੁ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯੇ ਤੇ ਅਹੇਸੁਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਵਿਦਿਤਾ – ‘ਏਵਂਸੀਲਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਇਤਿਪੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’।

‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ [ਕਿਂ ਪਨ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯੇ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਵਿਦਿਤਾ – ‘ਏਵਂਸੀਲਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਇਤਿਪਿ, ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ

ਏਵੰਵਿਹਾਰੀ ਏਵੰਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਇਤਿਪੀ'''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''।

''ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਅਹਂ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਵਿਦਿਤੋ – ''ਏਵੰਸੀਲੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪਿ , ਏਵੰਧਮ੍ਮੋ ਏਵੰਪਞ੍ਞੋ ਏਵੰਵਿਹਾਰੀ ਏਵੰਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪੀ'''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''।

''ਏਤ੍ਥ ਚ ਹਿ ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੰ [ਚੇਤੋਪਰਿਞ੍ਞਾਯਞਾਣੰ (ਸ੍ਯਾ॰), ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਯਾਯਞਾਣੰ (ਕ॰)] ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਤੇ ਅਯਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਉਲ਼ਾਰਾ ਆਸਭੀ ਵਾਚਾ ਭਾਸਿਤਾ, ਏਕਂਸੋ ਗਹਿਤੋ, ਸੀਹਨਾਦੋ ਨਦਿਤੋ – 'ਏਵੰਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਿ; ਨ ਚਾਹੁ ਨ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਚੇਤਰਹਿ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਭਿਯ੍ਯੋਭਿਞ੍ਞਤਰੋ ਯਦਿਦਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯ'''ਨ੍ਤਿ?

੧੪੬. ''ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਪਿ ਚ ਮੇ ਧਮ੍ਮਨ੍ਵਯੋ ਵਿਦਿਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਂ ਨਗਰਂ ਦਲ਼੍ਹੁਦ੍ਧਾਪਂ ਦਲ਼੍ਹਪਾਕਾਰਤੋਰਣਂ ਏਕਦ੍ਵਾਰਂ, ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਦੋਵਾਰਿਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਅਞ੍ਞਾਤਾਨਂ ਨਿਵਾਰੇਤਾ ਞਾਤਾਨਂ ਪਵੇਸੇਤਾ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਪਥਂ [ਅਨੁਚਰਿਯਾਯਪਥਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨੁਕ੍ਕਮਮਾਨੋ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਪਾਕਾਰਸਨ੍ਧਿਂ ਵਾ ਪਾਕਾਰਵਿਵਰਂ ਵਾ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਬਿਲ਼ਾਰਨਿਕ੍ਖਮਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ [ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰)] – 'ਯੇ ਖੋ ਕੇਚਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਪਾਣਾ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮਿਨਾਵ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਨ੍ਵਯੋ ਵਿਦਿਤੋ – 'ਯੇ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੇਸੁਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ , ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹਾਯ ਚੇਤਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣੇ ਚਤੂਸੁ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸੁਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਯਥਾਭੂਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ , ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹਾਯ ਚੇਤਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣੇ ਚਤੂਸੁ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸੁਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਯਥਾਭੂਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹਾਯ ਚੇਤਸੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣੇ ਚਤੂਸੁ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸੁਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਯਥਾਭੂਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ'''ਤਿ।

੧੪੭. ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਤਿ ਸੀਲਂ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ''ਤਿ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲਆਦੀਨਵਾ

੧੪੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯਂ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਪਾਟਲਿਗਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ । ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਪਾਟਲਿਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਾਟਲਿਗਾਮਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਆਵਸਥਾਗਾਰ''ਨ੍ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਆਵਸਥਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ

ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿੰ [ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿਤੰ ਸਤ੍ਥਤੰ (ਸ੍ਯਾ॰), ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿੰ ਸਨ੍ਥਤੰ (ਕ॰)] ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਮਣਿਕੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਪਦੀਪੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤਾ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿਸਨ੍ਥਤੰ [ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿੰ ਸਨ੍ਥਤੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਭਨ੍ਤੇ, ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ, ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ, ਉਦਕਮਣਿਕੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ, ਤੇਲਪਦੀਪੋ ਆਰੋਪਿਤੋ; ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੰ [ਇਦੰ ਪਦੰ ਵਿਨਯਮਹਾਵਗ੍ਗ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ]। ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਥਮ੍ਭੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ [ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਭਿਮੁਖੋ (ਕ॰)] ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਖੋ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ। ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾਪਿ ਖੋ ਉਪਾਸਕਾ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੰ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਭਿਮੁਖਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ ਭਗਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ।

੧੪੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕੇ ਉਪਾਸਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਗਹਪਤਯੋ, ਆਦੀਨਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਇਧ, ਗਹਪਤਯੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਪਮਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਮਹਤਿੰ ਭੋਗਜਾਨਿੰ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯੰ ਪਠਮੋ ਆਦੀਨਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਾਪਕੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯੰ ਦੁਤਿਯੋ ਆਦੀਨਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਪਰਿਸੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ – ਯਦਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਗਹਪਤਿਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਸਮਣਪਰਿਸੰ – ਅਵਿਸਾਰਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ। ਅਯੰ ਤਤਿਯੋ ਆਦੀਨਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ। ਅਯੰ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਆਦੀਨਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਪਨ੍ਨੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯੰ ਦੁਗ੍ਗਤਿੰ ਵਿਨਿਪਾਤੰ ਨਿਰਯੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯੰ ਪਞ੍ਚਮੋ ਆਦੀਨਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਇਮੇ ਖੋ, ਗਹਪਤਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

ਸੀਲਵਨ੍ਤਆਨਿਸံਸਾ

੧੫੦. ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ , ਗਹਪਤਯੋ, ਆਨਿਸੰਸਾ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਇਧ, ਗਹਪਤਯੋ, ਸੀਲਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਧਿਕਰਣੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯੰ ਪਠਮੋ ਆਨਿਸੰਸੋ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯੰ ਦੁਤਿਯੋ ਆਨਿਸੰਸੋ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਸੀਲਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਪਰਿਸੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ – ਯਦਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਗਹਪਤਿਪਰਿਸੰ ਯਦਿ ਸਮਣਪਰਿਸੰ ਵਿਸਾਰਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ ਅਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ। ਅਯੰ ਤਤਿਯੋ ਆਨਿਸੰਸੋ ਸੀਲਵਤੋ

ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਸੀਲਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ। ਅਯੰ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਆਨਿਸੰਸੋ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਗਹਪਤਯੋ, ਸੀਲਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯੰ ਪਞ੍ਚਮੋ ਆਨਿਸੰਸੋ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ। ਇਮੇ ਖੋ, ਗਹਪਤਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਆਨਿਸੰਸਾ ਸੀਲਵਤੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯਾ''ਤਿ।

੧੫੧. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕੇ ਉਪਾਸਕੇ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿੰ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਖੋ, ਗਹਪਤਯੋ, ਰਤ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਥਾ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕਾ ਉਪਾਸਕਾ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਪਾਟਲਿਗਾਮਿਕੇਸੁ ਉਪਾਸਕੇਸੁ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਪਾਵਿਸਿ।

ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਨਗਰਮਾਪਨੰ

੧੫੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ [ਸੁਨੀਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰੰ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਜ੍ਜੀਨੰ ਪਟਿਬਾਹਾਯ। ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਦੇਵਤਾਯੋ ਸਹਸ੍ਸੇਵ [ਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸੇਵ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰), ਸਹਸ੍ਸਸੇਵ (ਟੀਕਾਯੰ ਪਾਠਨ੍ਤਰੰ), ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਵ (ਉਦਾਨਟ੍ਠਕਥਾ)] ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਨੀਚਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨੀਚਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਭਗਵਾ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਤਾ ਦੇਵਤਾਯੋ ਸਹਸ੍ਸੇਵ ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯੋ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੰ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕੇ ਨੁ ਖੋ [ਕੋ ਨੁ ਖੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰੰ ਮਾਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ [ਮਾਪੇਤੀਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)]? ''ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰੰ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਜ੍ਜੀਨੰ ਪਟਿਬਾਹਾਯਾ''ਤਿ। ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦੇਵੇਹਿ ਤਾਵਤਿੰਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਨਗਰੰ ਮਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਜ੍ਜੀਨੰ ਪਟਿਬਾਹਾਯ। ਇਧਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਦ੍ਦਸੰ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਦੇਵਤਾਯੋ ਸਹਸ੍ਸੇਵ ਪਾਟਲਿਗਾਮੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯੋ। ਯਸ੍ਮਿੰ , ਆਨਨ੍ਦ, ਪਦੇਸੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਨੀਚਾ ਦੇਵਤਾ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨੀਚਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਰਞ੍ਞੰ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤੁੰ। ਯਾਵਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੰ ਆਯਤਨੰ ਯਾਵਤਾ ਵਣਿਪ੍ਪਥੋ ਇਦੰ ਅਗ੍ਗਨਗਰੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੰ ਪੁਟਭੇਦਨੰ । ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਯੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ਅਗ੍ਗਿਤੋ ਵਾ ਉਦਕਤੋ ਵਾ ਮਿਥੁਭੇਦਾ ਵਾ''ਤਿ।

੧੫੩. ਅਥ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤਾ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਨੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸਕੋ ਆਵਸਥੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕੇ ਆਵਸਥੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸੁੰ – ''ਕਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾਨਂ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਆਵਸਥੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸੁਂ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨੀਚਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਖੋ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰੇ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

> ‘‘ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਵਾਸਂ ਪਣ੍ਡਿਤਜਾਤਿਯੋ।
> ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਤ੍ਥ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ, ਸਞ੍ਞਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਯੋ [ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

> ‘‘ਯਾ ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਤਾ ਆਸੁਂ, ਤਾਸਂ ਦਕ੍ਖਿਣਮਾਦਿਸੇ।
> ਤਾ ਪੂਜਿਤਾ ਪੂਜਯਨ੍ਤਿ [ਪੂਜਿਤਾ ਪੂਜਯਨ੍ਤਿ ਨਂ (ਕ॰)], ਮਾਨਿਤਾ ਮਾਨਯਨ੍ਤਿ ਨਂ॥

> ‘‘ਤਤੋ ਨਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂਵ ਓਰਸਂ।
> ਦੇਵਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਤੋ ਪੋਸੋ, ਸਦਾ ਭਦ੍ਰਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰੇ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੧੫੪. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਨਿਧਵਸ੍ਸਕਾਰਾ ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ – ‘‘ਯੇਨਜ੍ਜ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਗੋਤਮਦ੍ਵਾਰਂ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯੇਨ ਤਿਤ੍ਥੇਨ ਗਙ੍ਗਂ ਨਦਿਂ ਤਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਗੋਤਮਤਿਤ੍ਥਂ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ , ਤਂ ਗੋਤਮਦ੍ਵਾਰਂ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਗਙ੍ਗਾ ਨਦੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਗਙ੍ਗਾ ਨਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋਤਿ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਾ ਕਾਕਪੇਯ੍ਯਾ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਵਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਉਲ਼ੁਮ੍ਪਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਅਪਾਰਾ [ਪਾਰਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਓਰਾ (ਵਿ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ)], ਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ – ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ – ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਪਾਰਿਮਤੀਰੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਾਵਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਉਲ਼ੁਮ੍ਪਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇ ਅਪਾਰਾ ਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ‘‘ਯੇ ਤਰਨ੍ਤਿ ਅਣ੍ਣਵਂ ਸਰਂ, ਸੇਤੁਂ ਕਤ੍ਵਾਨ ਵਿਸਜ੍ਜ ਪਲ੍ਲਲਾਨਿ।
> ਕੁਲ੍ਲਞ੍ਹਿ ਜਨੋ ਬਨ੍ਧਤਿ [ਕੁਲ੍ਲਂ ਜਨੋ ਚ ਬਨ੍ਧਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਕੁਲ੍ਲਂ ਹਿ ਜਨੋ ਪਬਨ੍ਧਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਤਿਣ੍ਣਾ [ਨਿਤਿਣ੍ਣਾ, ਨ ਤਿਣ੍ਣਾ (ਕ॰)] ਮੇਧਾਵਿਨੋ ਜਨਾ’’ਤਿ॥

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ।

ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਕਥਾ

੧੫੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਕੋਟਿਗਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਕੋਟਿਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਕੋਟਿਗਾਮੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

‘‘ਚਤੁਨ੍ਨੰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੰ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਕਤਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ? ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਯ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤੰ ਸੰਸਰਿਤੰ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਤਯਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੰ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੰ, ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੰ [ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ (ਸਜਾ॰)] ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੰ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੰ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੰ [ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ (ਸਜਾ॰)] ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੰ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੰ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੰ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੰ, ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾ, ਖੀਣਾ ਭਵਨੇਤ੍ਤਿ, ਨਤ੍ਥਿਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

‘‘ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੰ, ਯਥਾਭੂਤੰ ਅਦਸ੍ਸਨਾ।
ਸੰਸਿਤੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ, ਤਾਸੁ ਤਾਸ੍ਵੇਵ ਜਾਤਿਸੁ॥

ਤਾਨਿ ਏਤਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨਿ, ਭਵਨੇਤ੍ਤਿ ਸਮੂਹਤਾ।
ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਮੂਲੰ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਕੋਟਿਗਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਰੋਤਿ – ‘‘ਇਤਿ ਸੀਲੰ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸੰਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸੰਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

ਅਨਾਵਤ੍ତਿਧਮ੍ਮਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ

੧੫੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੋਟਿਗਾਮੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤੰ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਨਾਤਿਕਾ [ਨਾਦਿਕਾ (ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)] ਤੇਨੁਪਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੇਨ ਨਾਤਿਕਾ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਨਾਤਿਕੇ ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੇ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸਾਲ੍ਹੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ? ਨਨ੍ਦਾ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ? ਸੁਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ? ਸੁਜਾਤਾ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਕਾ ਗਤਿ , ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ? ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ [ਕਕੁਧੋ (ਸਜਾ॰)] ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ? ਕਾਲ਼ਿਮ੍ਬੋ [ਕਾਲਿਙ੍ਗੋ (ਪੀ॰), ਕਾਰਲ਼ਿਮ੍ਬੋ (ਸਜਾ॰)] ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ…ਪੇ॰… ਨਿਕਟੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ… ਕਟਿਸ੍ਸਹੋ [ਕਟਿਸ੍ਸਭੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ… ਤੁਟ੍ਠੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ… ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ… ਭਦ੍ਦੋ [ਭਟੋ (ਸਜਾ॰)] ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ… ਸੁਭਦ੍ਦੋ [ਸੁਭਟੋ (ਸਜਾ॰)] ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕੋ ਨਾਤਿਕੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ’’ਤਿ?

੧੫੭. ''ਸਾਲ੍ਹੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ਨਨ੍ਦਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੀ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸੁਦਤ੍ਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਸਕਿਦੇਵ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੁਜਾਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ [ਪਰਾਯਨਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)]। ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕੋ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਕਾਲ਼ਿਮ੍ਬੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ...ਪੇ॰... ਨਿਕਟੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ... ਕਟਿਸ੍ਸਹੋ , ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ... ਤੁਟ੍ਠੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ ... ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ... ਭਦ੍ਦੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ... ਸੁਭਦ੍ਦੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕੋ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ । ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਤਿਕੇ ਉਪਾਸਕਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ [ਛਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਆਨਨ੍ਦ, ਨਾਤਿਕੇ ਉਪਾਸਕਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਸਕਿਦੇਵ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ [ਦਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਆਨਨ੍ਦ, ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਨਾਤਿਕੇ ਉਪਾਸਕਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ।

ਧਮ੍ਮਾਦਾਸਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਾ

੧੫੮. ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ [ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਥ, ਵਿਹੇਸਾ ਹੇਸਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਦਾਸਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ – 'ਖੀਣਨਿਰਯੋਮ੍ਹਿ ਖੀਣਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਖੀਣਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਹਮਸ੍ਮਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ'ਤਿ।

੧੫੯. ''ਕਤਮੋ ਚ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਦਾਸੋ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ – 'ਖੀਣਨਿਰਯੋਮ੍ਹਿ ਖੀਣਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਖੀਣਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਹਮਸ੍ਮਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ'ਤਿ?

''ਇਧਾਨਨ੍ਦ , ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ।

''ਧਮ੍ਮੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ – 'ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਕਾਲਿਕੋ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ'ਤਿ।

''ਸਙ੍ਘੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ – 'ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ, ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ, ਞਾਯਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ, ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਯਦਿਦਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਏਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਆਹੁਨੇਯ੍ਯੋ ਪਾਹੁਨੇਯ੍ਯੋ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣੀਯੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸਾ'ਤਿ।

‘‘ਅਰਿਯਕਨ੍ਤੇਹਿ ਸੀਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ ਅਖਣ੍ਡੇਹਿ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਅਸਬਲੇਹਿ ਅਕਮ੍ਮਾਸੇਹਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸੇਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਪਸਤ੍ਥੇਹਿ ਅਪਰਾਮਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮਾਧਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੇਹਿ।

‘‘ਅਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਦਾਸੋ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ – ‘ਖੀਣਨਿਰਯੋਮ੍ਹਿ ਖੀਣਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਖੀਣਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਹਮਸ੍ਮਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ’’’ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਨਾਤਿਕੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ –

‘‘ਇਤਿ ਸੀਲਂ ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

੧੬੦. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਨਾਤਿਕੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਵੇਸਾਲੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਵੇਸਾਲੀ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

‘‘ਸਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰੇਯਜ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਅਯਂ ਵੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ। ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯਜ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ...ਪੇ॰... ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ...ਪੇ॰... ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯਜ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋ ਹੋਤਿ।

‘‘ਕਥਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕਿਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਪਸਾਰਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਤੇ ਪੀਤੇ ਖਾਯਿਤੇ ਸਾਯਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਗਤੇ ਠਿਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਜਾਗਰਿਤੇ ਭਾਸਿਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। ਸਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰੇਯਜ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਅਯਂ ਵੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ’’ਤਿ।

ਅਮ੍ਬਪਾਲੀਗਣਿਕਾ

੧੬੧. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਵੇਸਾਲਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਮ੍ਬਵਨੇ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਂ ਭਦ੍ਦਂ ਯਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਨਿਯਜਾਸਿ। ਯੇਨ ਸਕੋ ਆਰਾਮੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾਵ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਂ ਗਣਿਕਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਸਮਾਦਪਿਤਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਤਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ,

ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁੰ ਖੋ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਵੇਸਾਲਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੰ ਭਦ੍ਦੰ ਯਾਨੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਨਿਯਿਜੰਸੁ। ਤਤ੍ਰ ਏਕਚ੍ਚੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਨੀਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨੀਲਵਣ੍ਣਾ ਨੀਲਵਤ੍ਥਾ ਨੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਪੀਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪੀਤਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਵਤ੍ਥਾ ਪੀਤਾਲਙ੍ਕਾਰਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਲੋਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਲੋਹਿਤਵਣ੍ਣਾ ਲੋਹਿਤਵਤ੍ਥਾ ਲੋਹਿਤਾਲਙ੍ਕਾਰਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਓਦਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਓਦਾਤਵਣ੍ਣਾ ਓਦਾਤਵਤ੍ਥਾ ਓਦਾਤਾਲਙ੍ਕਾਰਾ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਦਹਰਾਨੰ ਦਹਰਾਨੰ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨੰ ਅਕ੍ਖੇਨ ਅਕ੍ਖੰ ਚਕ੍ਕੇਨ ਚਕ੍ਕੰ ਯੁਗੇਨ ਯੁਗੰ ਪਟਿਵਟ੍ਟੇਸਿ [ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ (ਵਿ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ)]। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿੰ ਗਣਿਕੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਕਿੰ, ਜੇ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿ , ਦਹਰਾਨੰ ਦਹਰਾਨੰ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨੰ ਅਕ੍ਖੇਨ ਅਕ੍ਖੰ ਚਕ੍ਕੇਨ ਚਕ੍ਕੰ ਯੁਗੇਨ ਯੁਗੰ ਪਟਿਵਟ੍ਟੇਸੀ''ਤਿ? ''ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਮੇ, ਅਯਜਪੁਤ੍ਤਾ, ਭਗਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ''ਦੇਹਿ, ਜੇ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿ, ਏਤੰ [ਏਕੰ (ਕ॰)] ਭਤ੍ਤੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨਾ''ਤਿ। ''ਸਚੇਪਿ ਮੇ, ਅਯਜਪੁਤ੍ਤਾ, ਵੇਸਾਲਿੰ ਸਾਹਾਰੰ ਦਸ੍ਸਥ [ਦਜ੍ਜੇਯਜਾਥ (ਵਿ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ)], ਏਵਮਹੰ ਤੰ [ਏਵਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤੰ (ਸ੍ਯਾ॰), ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਭਤ੍ਤੰ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ [ਨੇਵ ਦਜ੍ਜਾਹੰ ਤੰ ਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ (ਵਿ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ)]। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਫੋਟੇਸੁੰ – ''ਜਿਤਮ੍ਹ [ਜਿਤਮ੍ਹਾ (ਬਹੂਸੁ)] ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਕਾਯ, ਜਿਤਮ੍ਹ ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਕਾਯਾ''ਤਿ [''ਜਿਤਮ੍ਹਾ ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਕਾਯ ਵਞ੍ਚਿਤਮ੍ਹਾ ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਕਾਯਾ''ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]।

ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੰ ਤੇਨ ਪਾਯਿੰਸੁ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯੇਸੰ [ਯੇਹਿ (ਵਿ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ)], ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਓਲੋਕੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਿਚ੍ਛਵਿਪਰਿਸੰ; ਅਪਲੋਕੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਲਿਚ੍ਛਵਿਪਰਿਸੰ; ਉਪਸੰਹਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਿਚ੍ਛਵਿਪਰਿਸੰ – ਤਾਵਤਿੰਸਸਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾਵ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਸਮਾਦਪਿਤਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਤਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸਿਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਧਿਵੁਤ੍ਥੰ [ਅਧਿਵਾਸਿਤੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਖੋ ਮੇ, ਲਿਚ੍ਛਵੀ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਯਾ ਗਣਿਕਾਯ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਫੋਟੇਸੁੰ – ''ਜਿਤਮ੍ਹ ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਕਾਯ, ਜਿਤਮ੍ਹ ਵਤ ਭੋ ਅਮ੍ਬਕਾਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ।

੧੬੨. ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਆਰਾਮੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਯਾ ਗਣਿਕਾਯ ਨਿਵੇਸਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿੰ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਨੀਚੰ ਆਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਖੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲੀ ਗਣਿਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਮਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਰਾਮੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ ਭਗਵਾ ਆਰਾਮੰ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿੰ ਗਣਿਕੰ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਤਿ ਸੀਲੰ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ

ਮਹਾਨਿਸੰਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸੰਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

ਵੇਲੁਵਗਾਮਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨੰ

੧੬੩. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਪਾਲਿਵਨੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤੰ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੋ [ਬੇਲੁਵਗਾਮਕੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੇਨ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲਿੰ ਯਥਾਮਿਤ੍ਤੰ ਯਥਾਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਯਥਾਸਮ੍ਭਤ੍ਤੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਥ [ਉਪਗਚ੍ਛਥ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਅਹੰ ਪਨ ਇਧੇਵ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲਿੰ ਯਥਾਮਿਤ੍ਤੰ ਯਥਾਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਯਥਾਸਮ੍ਭਤ੍ਤੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਿ।

੧੬੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਸ੍ਸ ਖਰੋ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਬਾਲ੍ਹਾ ਵੇਦਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ। ਤਾ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਅਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਨ ਖੋ ਮੇਤੰ ਪਤਿਰੂਪੰ, ਯ੍ਵਾਹੰ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯੰ। ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਇਮੰ ਆਬਾਧੰ ਵੀਰਿਯੇਨ ਪਟਿਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੰ ਆਬਾਧੰ ਵੀਰਿਯੇਨ ਪਟਿਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਵਿਹਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਸੋ ਆਬਾਧੋ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ [ਗਿਲਾਨਵੁਟ੍ਠਿਤੋ (ਸਦ੍ਦਨੀਤਿ)] ਅਚਿਰਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਫਾਸੁ; ਦਿਟ੍ਠੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਖਮਨੀਯੰ, ਅਪਿ ਚ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਧੁਰਕਜਾਤੋ ਵਿਯ ਕਾਯੋ। ਦਿਸਾਪਿ ਮੇ ਨ ਪਕ੍ਖਾਯਨ੍ਤਿ; ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਮੰ ਨ ਪਟਿਭਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਗੇਲਞ੍ਞੇਨ, ਅਪਿ ਚ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੋਸਿ ਕਾਚਿਦੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸਮਤ੍ਤਾ – ‘ਨ ਤਾਵ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਯਾਵ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਉਦਾਹਰਤੀ’’’ਤਿ।

੧੬੫. ‘‘ਕਿੰ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਮਯਿ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ [ਪਚ੍ਚਾਸਿੰਸਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]? ਦੇਸਿਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਅਬਾਹਿਰੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ। ਨਤ੍ਥਾਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਆਚਰਿਯਮੁਟ੍ਠਿ। ਯਸ੍ਸ ਨੂਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਵਾ ‘ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ’ਤਿ ਵਾ, ਸੋ ਨੂਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਉਦਾਹਰੇਯ੍ਯ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ‘ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਵਾ ‘ਮਮੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ’ਤਿ ਵਾ। ਸਕਿੰ [ਕਿੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਉਦਾਹਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਹੰ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਏਤਰਹਿ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਆਸੀਤਿਕੋ ਮੇ ਵਯੋ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਜਜ੍ਜਰਸਕਟੰ ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ [ਵੇਲੁਮਿਸ੍ਸਕੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰), ਵੇਘਮਿਸ੍ਸਕੇਨ (ਪੀ॰), ਵੇਧਮਿਸ੍ਸਕੇਨ, ਵੇਖਮਿਸ੍ਸਕੇਨ (ਕ॰)] ਯਾਪੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਠਮਿਸ੍ਸਕੇਨ ਮਞ੍ਞੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਯਾਪੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ਏਕਚ੍ਚਾਨੰ ਵੇਦਨਾਨੰ ਨਿਰੋਧਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਫਾਸੁਤਰੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ ਵਿਹਰਥ ਅਤ੍ਤਸਰਣਾ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ, ਧਮ੍ਮਦੀਪਾ ਧਮ੍ਮਸਰਣਾ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ। ਕਥਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਦੀਪੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਤ੍ਤਸਰਣੋ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣੋ, ਧਮ੍ਮਦੀਪੋ ਧਮ੍ਮਸਰਣੋ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣੋ? ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ, ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਵੇਦਨਾਸੁ…ਪੇ॰… ਚਿਤ੍ਤੇ…ਪੇ॰… ਧਮ੍ਮੇਸੁ

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ, ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਏਵਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਦੀਪੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਤ੍ਤਸਰਣੋ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣੋ, ਧਮ੍ਮਦੀਪੋ ਧਮ੍ਮਸਰਣੋ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣੋ । ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਮਮ ਵਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਸਰਣਾ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ, ਧਮ੍ਮਦੀਪਾ ਧਮ੍ਮਸਰਣਾ ਅਨਞ੍ਞਸਰਣਾ, ਤਮਤਗ੍ਗੇ ਮੇ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾ''ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰੋ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਕਥਾ

੧੬੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵੇਸਾਲਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਣ੍ਹਾਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਸੀਦਨਂ, ਯੇਨ ਚਾਪਾਲਂ ਚੇਤਿਯਂ [ਪਾਵਾਲਂ (ਚੇਤਿਯਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮ ਦਿਵਾ ਵਿਹਾਰਾਯਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਆਦਾਯ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਚਾਪਾਲਂ ਚੇਤਿਯਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਆਯਸ੍ਮਾਪਿ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

੧੬੭. ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਰਮਣੀਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਸਾਲੀ, ਰਮਣੀਯਂ ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਗੋਤਮਕਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਤ੍ਤਮ੍ਬਂ [ਸਤ੍ਤਮ੍ਬਕਂ (ਪੀ॰)] ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਾਰਨ੍ਦਦਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਚਾਪਾਲਂ ਚੇਤਿਯਂ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ [ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ (?)], ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ''ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ; ਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿ – ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪਂ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਤਂ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਰਮਣੀਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਸਾਲੀ, ਰਮਣੀਯਂ ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਗੋਤਮਕਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਤ੍ਤਮ੍ਬਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਾਰਨ੍ਦਦਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਚਾਪਾਲਂ ਚੇਤਿਯਂ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ''ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ; ਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿ – ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪਂ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਤਂ ਮਾਰੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਮਾਰਯਾਚਨਕਥਾ

੧੬੮. ਅਥ ਖੋ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦੇ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸङ੍ਕਮਿ; ਉਪਸङ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ਖੋ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ। ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – 'ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀ [ਉਤ੍ਤਾਨਿੰ (ਕ॰), ਉਤ੍ਤਾਨਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ । ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਾ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ।

''ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – 'ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ । ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਿਕਾ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ , ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ।

''ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – 'ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਕਾ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਕਾ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਾ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ।

''ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – 'ਨ ਤਾਵਾਹੰ, ਪਾਪਿਮ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਿਕਾ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ, ਸਕੰ ਆਚਰਿਯਕੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ

ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ।

''ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – 'ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਯਾਵ ਮੇ ਇਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਇਦ੍ਧਂ ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਂ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞਂ ਪੁਥੁਭੂਤਂ ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਇਦ੍ਧਂ ਚੇਵ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਂ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞਂ ਪੁਥੁਭੂਤਂ, ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਂ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ''ਤਿ ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਮਾਰਂ ਪਾਪਿਮਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤ੍ਵਂ, ਪਾਪਿਮ, ਹੋਹਿ, ਨ ਚਿਰਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਓਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ

੧੬੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਚਾਪਾਲੇ ਚੇਤਿਯੇ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜਿ। ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੇ ਚ ਭਗਵਤਾ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੇ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਂਸਨਕੋ ਸਲੋਮਹਂਸੋ [ਲੋਮਹਂਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ [ਦੇਵਦੁਦ੍ਰਭਿਯੋ (ਕ॰)] ਚ ਫਲਿਂਸੁ । ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ''ਤੁਲਮਤੁਲਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵਂ, ਭਵਸਙ੍ਖਾਰਮਵਸ੍ਸਜਿ ਮੁਨਿ।
> ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ, ਅਭਿਨ੍ਦਿ ਕਵਚਮਿਵਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵ''ਨ੍ਤਿ॥

ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲਹੇਤੁ

੧੭੦. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ ਭੋ, ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਭੂਮਿਚਾਲੋ; ਸੁਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਿਂਸਨਕੋ ਸਲੋਮਹਂਸੋ; ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿਂਸੁ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯਾ''ਤਿ?

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੂਮਿਚਾਲੋ; ਸੁਮਹਾ ਵਤਾਯਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਿਂਸਨਕੋ ਸਲੋਮਹਂਸੋ; ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿਂਸੁ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ , ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯਾ''ਤਿ?

੧੭੧. ''ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਹੇਤੂ, ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚਯਾ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ। ਕਤਮੇ ਅਟ੍ਠ? ਅਯਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ, ਉਦਕਂ ਵਾਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਵਾਤੋ ਆਕਾਸਟ੍ਠੋ। ਹੋਤਿ ਖੋ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੋ, ਯਂ ਮਹਾਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਾ ਉਦਕਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਉਦਕਂ ਕਮ੍ਪਿਤਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ। ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਹੇਤੁ ਪਠਮੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਾ ਭਾਵਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਆਪੋਸਞ੍ਞਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪੇਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪੇਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧੇਤਿ। ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਹੇਤੁ ਦੁਤਿਯੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਹੇਤੁ ਤਤਿਯੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਹੇਤੁ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੋ ਹੇਤੁ ਪਞ੍ਚਮੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਛਟ੍ਠੋ ਹੇਤੁ ਛਟ੍ਠੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਤਥਾਗਤੋ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮੋ ਹੇਤੁ ਸਤ੍ਤਮੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਦਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਤਦਾਯਂ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਤਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਤਿ। ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਹੇਤੁ ਅਟ੍ਠਮੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ। ਇਮੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਹੇਤੂ, ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚਯਾ ਮਹਤੋ ਭੂਮਿਚਾਲਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯਾ’’ਤਿ।

ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਸਾ

੧੭੨. ‘‘ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਸਾ। ਕਤਮਾ ਅਟ੍ਠ? ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸਾ, ਗਹਪਤਿਪਰਿਸਾ, ਸਮਣਪਰਿਸਾ, ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਪਰਿਸਾ [ਚਾਤੁਮ੍ਮਹਾਰਾਜਿਕਪਰਿਸਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਤਾਵਤਿਂਸਪਰਿਸਾ, ਮਾਰਪਰਿਸਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾ। ਅਭਿਜਾਨਾਮਿ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ , ਅਨੇਕਸਤਂ ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਾ। ਤਤ੍ਰਪਿ ਮਯਾ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ ਚੇਵ ਸਲ੍ਲਪਿਤਪੁਬ੍ਬਞ੍ਚ ਸਾਕਚ੍ਛਾ ਚ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਪੁਬ੍ਬਾ । ਤਤ੍ਥ ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ। ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਸਰੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਰੋ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਮਿ ਸਮਾਦਪੇਮਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਮਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਮਿ। ਭਾਸਮਾਨਞ੍ਚ ਮਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਭਾਸਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ’ਤਿ? ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਾਮਿ। ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਞ੍ਚ ਮਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ’ਤਿ? ਅਭਿਜਾਨਾਮਿ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨੇਕਸਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸਂ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿਪਰਿਸਂ... ਸਮਣਪਰਿਸਂ... ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਪਰਿਸਂ... ਤਾਵਤਿਂਸਪਰਿਸਂ... ਮਾਰਪਰਿਸਂ... ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਾ। ਤਤ੍ਰਪਿ ਮਯਾ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ ਚੇਵ ਸਲ੍ਲਪਿਤਪੁਬ੍ਬਞ੍ਚ ਸਾਕਚ੍ਛਾ ਚ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਪੁਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ। ਯਾਦਿਸਕੋ ਤੇਸਂ ਸਰੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਰੋ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਮਿ ਸਮਾਦਪੇਮਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਮਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਮਿ। ਭਾਸਮਾਨਞ੍ਚ ਮਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਭਾਸਤਿ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ’ਤਿ? ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਾਮਿ। ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਞ੍ਚ ਮਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ’ਤਿ? ਇਮਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਸਾ।

ਅਟ੍ਠ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ

੧੭੩. ‘‘ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ? ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਪਠਮਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਤਤਿਯਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨੀਲਾਨਿ ਨੀਲਵਣ੍ਣਾਨਿ ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਨੀਲਨਿਭਾਸਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਂ ਨੀਲਂ ਨੀਲਵਣ੍ਣਂ ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਨੀਲਨਿਭਾਸਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕਂ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠਂ ਨੀਲਂ ਨੀਲਵਣ੍ਣਂ ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਨੀਲਨਿਭਾਸਂ। ਏਵਮੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨੀਲਾਨਿ ਨੀਲਵਣ੍ਣਾਨਿ ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਨੀਲਨਿਭਾਸਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਾਨਿ ਪੀਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੀਤਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਪੀਤਨਿਭਾਸਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਂ ਪੀਤਂ ਪੀਤਵਣ੍ਣਂ ਪੀਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਪੀਤਨਿਭਾਸਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕਂ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠਂ ਪੀਤਂ ਪੀਤਵਣ੍ਣਂ ਪੀਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਪੀਤਨਿਭਾਸਂ। ਏਵਮੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਾਨਿ ਪੀਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੀਤਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਪੀਤਨਿਭਾਸਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਛਟ੍ਠਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਲੋਹਿਤਕਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਵਣ੍ਣਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਨਿਭਾਸਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਨ੍ਧੁਜੀਵਕਪੁਪ੍ਫਂ ਲੋਹਿਤਕਂ ਲੋਹਿਤਕਵਣ੍ਣਂ ਲੋਹਿਤਕਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਲੋਹਿਤਕਨਿਭਾਸਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕਂ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠਂ ਲੋਹਿਤਕਂ ਲੋਹਿਤਕਵਣ੍ਣਂ ਲੋਹਿਤਕਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਲੋਹਿਤਕਨਿਭਾਸਂ। ਏਵਮੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਲੋਹਿਤਕਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਵਣ੍ਣਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਲੋਹਿਤਕਨਿਭਾਸਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ।

“ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਓਦਾਤਾਨਿ ਓਦਾਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਓਦਾਤਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਓਦਾਤਨਿਭਾਸਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਓਸਧਿਤਾਰਕਾ ਓਦਾਤਾ ਓਦਾਤਵਣ੍ਣਾ ਓਦਾਤਨਿਦਸ੍ਸਨਾ ਓਦਾਤਨਿਭਾਸਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਬਾਰਾਣਸੇਯ੍ਯਕਂ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮਟ੍ਠਂ ਓਦਾਤਂ ਓਦਾਤਵਣ੍ਣਂ ਓਦਾਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਓਦਾਤਨਿਭਾਸਂ। ਏਵਮੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਓਦਾਤਾਨਿ ਓਦਾਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਓਦਾਤਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਓਦਾਤਨਿਭਾਸਾਨਿ। ‘ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ । ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ।

ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ

੧੭੪. “ਅਟ੍ਠ ਖੋ ਇਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ। ਕਤਮੇ ਅਟ੍ਠ? ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸੁਭਨ੍ਤੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ‘ਅਨਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੋ’ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ

ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ'ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ 'ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ'ਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਛਟ੍ਠੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਇਮੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ।

੧੭੫. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ , ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯਂ ਉਰੁਵੇਲਾਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਨਜ੍ਜਾ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਤੀਰੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ; ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ'ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਰਂ ਪਾਪਿਮਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਂ –

'''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

'''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ, ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

'''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਕਾ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋ, ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

'''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਸਾਰਦਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਯੋ, ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

'''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਇਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਂ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞਂ ਪੁਥੁਭੂਤਂ ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤ'ਨ੍ਤਿ।

੧੭੬. ''ਇਦਾਨੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਜ੍ਜ ਚਾਪਾਲੇ ਚੇਤਿਯੇ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ। ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਵਾਚਾ – ''ਨ ਤਾਵਾਹਂ, ਪਾਪਿਮ , ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਯਾਵ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰...

ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਕਾ ਨ ਸਾਵਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ…ਪੇ॰… ਯਾਵ ਮੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ਨ ਸਾਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ…ਪੇ॰… ਯਾਵ ਮੇ ਇਦੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਨ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕੰ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞੰ ਪੁਥੁਭੂਤੰ, ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਏਤਰਹਿ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕੰ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞੰ ਪੁਥੁਭੂਤੰ, ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤੰ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤੁ ਸੁਗਤੋ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ'ਤਿ।

੧੭੭. ''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਰੰ ਪਾਪਿਮਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੰ – 'ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤ੍ਵਂ, ਪਾਪਿਮ, ਹੋਹਿ, ਨਚਿਰੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤੋ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਾਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਇਦਾਨੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਜ੍ਜ ਚਾਪਾਲੇ ਚੇਤਿਯੇ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਤੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੇਨ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ''ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਯਾਚਨਕਥਾ

੧੭੮. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪੰ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ।

''ਅਲਂਦਾਨਿ, ਆਨਨ੍ਦ। ਮਾ ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚਿ, ਅਕਾਲੋਦਾਨਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚਨਾਯਾ''ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ…ਪੇ॰… ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪੰ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ।

''ਸਦ੍ਦਹਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਬੋਧਿ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਅਥ ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਵਤਤਿਯਕੰ ਅਭਿਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ੇਸੀ''ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ – 'ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸੰ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ। ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸੰ ਵਾ'''ਤਿ। ''ਸਦ੍ਦਹਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਅਪਰਦ੍ਧੰ, ਯੰ ਤ੍ਵਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਏਵਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ, ਨ ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚਿ – 'ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪੰ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਦ੍ਵੇਵ ਤੇ ਵਾਚਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਅਥ ਤਤਿਯਕੰ ਅਧਿਵਾਸੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਅਪਰਦ੍ਧੰ।

੧੭੯. ''ਏਕਮਿਦਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੰ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਖੋ ਤਾਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਮਨ੍ਤੇਸਿੰ – 'ਰਮਣੀਯੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਗਹੰ, ਰਮਣੀਯੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ ਪਬ੍ਬਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸੰ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸੰ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ, ਨ ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚਿ – 'ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪੰ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਦ੍ਵੇ ਤੇ ਵਾਚਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਅਥ ਤਤਿਯਕੰ ਅਧਿਵਾਸੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤੰ ਅਪਰਦ੍ਧੰ।

੧੮੦. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਗੋਤਮਨਿਗ੍ਰੋਧੇ...ਪੇ॰... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਚੋਰਪਪਾਤੇ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਵੇਭਾਰਪਸ੍ਸੇ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਿਗੁਹਾਯਂ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਇਸਿਗਿਲਿਪਸ੍ਸੇ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਯਂ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਸੀਤਵਨੇ ਸਪ੍ਪਸੋਣ੍ਡਿਕਪਬ੍ਭਾਰੇ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਤਪੋਦਾਰਾਮੇ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੇ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨੇ... ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਮਦ੍ਦਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਮਿਗਦਾਯੇ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਖੋ ਤਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਮਨ੍ਤੇਸਿਂ – 'ਰਮਣੀਯਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਗਹਂ, ਰਮਣੀਯੋ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਰਮਣੀਯੋ ਗੋਤਮਨਿਗ੍ਰੋਧੋ, ਰਮਣੀਯੋ ਚੋਰਪਪਾਤੋ, ਰਮਣੀਯਾ ਵੇਭਾਰਪਸ੍ਸੇ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਿਗੁਹਾ, ਰਮਣੀਯਾ ਇਸਿਗਿਲਿਪਸ੍ਸੇ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾ, ਰਮਣੀਯੋ ਸੀਤਵਨੇ ਸਪ੍ਪਸੋਣ੍ਡਿਕਪਬ੍ਭਾਰੋ , ਰਮਣੀਯੋ ਤਪੋਦਾਰਾਮੋ, ਰਮਣੀਯੋ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੋ, ਰਮਣੀਯਂ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਂ, ਰਮਣੀਯੋ ਮਦ੍ਦਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਮਿਗਦਾਯੋ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ...ਪੇ॰... ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ, ਨ ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚਿ – 'ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪਂ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚੇਯਜਾਸਿ, ਦ੍ਵੇਵ ਤੇ ਵਾਚਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯਜ, ਅਥ ਤਤਿਯਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਯਜ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧਂ।

੧੮੧. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯਂ ਇਧੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਉਦੇਨੇ ਚੇਤਿਯੇ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਖੋ ਤਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਮਨ੍ਤੇਸਿਂ – 'ਰਮਣੀਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਸਾਲੀ, ਰਮਣੀਯਂ ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯਂ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ, ਨ ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚਿ – 'ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪਂ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚੇਯਜਾਸਿ, ਦ੍ਵੇਵ ਤੇ ਵਾਚਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯਜ, ਅਥ ਤਤਿਯਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਯਜ, ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧਂ।

੧੮੨. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ , ਆਨਨ੍ਦ, ਸਮਯਂ ਇਧੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਗੋਤਮਕੇ ਚੇਤਿਯੇ ...ਪੇ॰... ਇਧੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਸਤ੍ਤਮ੍ਬੇ ਚੇਤਿਯੇ... ਇਧੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤੇ ਚੇਤਿਯੇ... ਇਧੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਸਾਰਨ੍ਦਦੇ ਚੇਤਿਯੇ... ਇਦਾਨੇਵ ਖੋ ਤਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਜ੍ਜ ਚਾਪਾਲੇ ਚੇਤਿਯੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿਂ – 'ਰਮਣੀਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵੇਸਾਲੀ, ਰਮਣੀਯਂ ਉਦੇਨਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਗੋਤਮਕਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਤ੍ਤਮ੍ਬਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਸਾਰਨ੍ਦਦਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਰਮਣੀਯਂ ਚਾਪਾਲਂ ਚੇਤਿਯਂ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਯਾਨੀਕਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਸੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਕਪ੍ਪਾਵਸੇਸਂ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਓਭਾਸੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ, ਨ ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚਿ – 'ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਭਗਵਾ ਕਪ੍ਪਂ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੁਗਤੋ ਕਪ੍ਪਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਂ ਯਾਚੇਯਜਾਸਿ, ਦ੍ਵੇਵ ਤੇ ਵਾਚਾ ਤਥਾਗਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯਜ, ਅਥ ਤਤਿਯਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਯਜ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧਂ।

੧੮੩. ''ਨਨੁ ਏਤਂ [ਏਵਂ (ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)], ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ [ਪਟਿਗਚ੍ਚੇਵ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਕ੍ਖਾਤਂ – 'ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ। ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਲਬ੍ਭਾ, ਯਂ ਤਂ ਜਾਤਂ ਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਵਤ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ'। ਯਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਚਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਤਂ ਮੁਤ੍ਤਂ ਪਹੀਨਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਓਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ, ਏਕਂਸੇਨ ਵਾਚਾ ਭਾਸਿਤਾ – 'ਨ ਚਿਰਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਤਞ੍ਚ [ਤਂ ਵਚਨਂ (ਸੀ॰)] ਤਥਾਗਤੋ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਵਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ [ਪਚ੍ਚਾਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ (ਸਜਾ॰ ਕ॰)] ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਮਹਾਵਨਂ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਮਹਾਵਨਂ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ।

੧੮੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨੁਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਦੇਸਿਤਾ, ਤੇ ਵੋ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਬਹੁਲੀਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਯਥਯਿਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਦ੍ਧਨਿਯਂ ਅਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ, ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਕਤਮੇ ਚ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਦੇਸਿਤਾ, ਯੇ ਵੋ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਬਹੁਲੀਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਯਥਯਿਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਦ੍ਧਨਿਯਂ ਅਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ, ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ। ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਦੇਸਿਤਾ, ਯੇ ਵੋ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਬਹੁਲੀਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਯਥਯਿਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਦ੍ਧਨਿਯਂ ਅਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ, ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ।

੧੮੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਹਨ੍ਦਦਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਮਨ੍ਤਯਾਮਿ ਵੋ, ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥ। ਨਚਿਰਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ [ਇਤੋ ਪਰਂ ਸਜਾਮਪੋਤ੍ਥਕੇ ਏਵਂਪਿ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ –§ਦਹਰਾਪਿ ਚ ਯੇ ਵੁਦ੍ਧਾ, ਯੇ ਬਾਲਾ ਯੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾ॥§ਅਡ੍ਢਾਚੇਵ ਦਲਿਦ੍ਦਾ ਚ, ਸਬ੍ਬੇ ਮਚ੍ਚੁਪਰਾਯਨਾ। §ਯਥਾਪਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ, ਕਤਂ ਮਤ੍ਤਿਕਭਾਜਨਂ॥§ਖੁਦ੍ਦਕਞ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ, ਯਞ੍ਚ ਪਕ੍ਕਂ ਯਞ੍ਚ ਆਮਕਂ।§ਸਬ੍ਬਂ ਭੇਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਮਚ੍ਚਾਨ ਜੀਵਿਤਂ॥§ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ]। –

''ਪਰਿਪਕ੍ਕੋ ਵਯੋ ਮਯ੍ਹਂ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਮਮ ਜੀਵਿਤਂ।
ਪਹਾਯ ਵੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਤਂ ਮੇ ਸਰਣਮਤ੍ਤਨੋ॥

''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਸਤੀਮਨ੍ਤੋ, ਸੁਸੀਲਾ ਹੋਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ।

ਸੁਸਮਾਹਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਸਚਿਤ੍ਤਮਨੁਰਕ੍ਖਥ॥

‘‘ਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਿਹਸ੍ਸਤਿ।
ਪਹਾਯ ਜਾਤਿਸਂਸਾਰਂ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ [ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਵਿਹੇਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰)]॥

ਤਤਿਯੋ ਭਾਣਵਾਰੋ।

ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤਂ

੧੮੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵੇਸਾਲਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਾਗਾਪਲੋਕਿਤਂ ਵੇਸਾਲਿਂ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਕਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਦਸ੍ਸਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਭਣ੍ਡਗਾਮੋ [ਭਣ੍ਡੁਗਾਮੋ (ਕ॰)] ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਭਣ੍ਡਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਭਣ੍ਡਗਾਮੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤਂ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਕਤਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ? ਅਰਿਯਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਲਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤਂ ਮਮਂ ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਅਰਿਯਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤਂ ਮਮਂ ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਅਰਿਯਾਯ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤਂ ਮਮਂ ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਅਰਿਯਾਯ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਨੁਬੋਧਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ ਏਵਮਿਦਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤਂ ਮਮਂ ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ। ਤਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਂ ਸੀਲਂ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ, ਅਰਿਯੋ ਸਮਾਧਿ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ, ਅਰਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਅਰਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾ, ਖੀਣਾ ਭਵਨੇਤ੍ਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

‘‘ਸੀਲਂ ਸਮਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾ ਚ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਚ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ।
ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ, ਗੋਤਮੇਨ ਯਸਸ੍ਸਿਨਾ॥

‘‘ਇਤਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਧਮ੍ਮਮਕ੍ਖਾਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ।
ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਭਣ੍ਡਗਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ – ‘‘ਇਤਿ ਸੀਲਂ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ’’ਤਿ।

ਚਤੁਮਹਾਪਦੇਸਕਥਾ

੧੮੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਣ੍ਡਗਾਮੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਹਤ੍ਥਿਗਾਮੋ, ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਗਾਮੋ, ਯੇਨ ਜਮ੍ਬੁਗਾਮੋ, ਯੇਨ ਭੋਗਨਗਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ

ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਭੋਗਨਗਰਂ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਭੋਗਨਗਰੇ ਵਿਹਰਤਿ ਆਨਨ੍ਦੇ [ਸਾਨਨ੍ਦਰੇ (ਕ॰)] ਚੇਤਿਯੇ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਪਦੇਸੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ , ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੧੮੮. ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ [ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ], ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ [ਓਤਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ] ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਰਨ੍ਤਿ [ਓਤਰਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੮੦)], ਨ ਚ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਨ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿਹੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਮਹਾਪਦੇਸਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥ।

''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਆਵਾਸੇ ਸਙ੍ਘੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਥੇਰੋ ਸਪਾਮੋਕ੍ਖੋ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਨ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿਹੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯੇ ਚ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ , ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਮਹਾਪਦੇਸਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥ।

''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਆਵਾਸੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਆਗਤਾਗਮਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਵਿਨਯਧਰਾ ਮਾਤਿਕਾਧਰਾ। ਤੇਸਂ ਮੇ ਥੇਰਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਨ ਚ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਨ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤੇਸਞ੍ਚ ਥੇਰਾਨਂ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿਹੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ...ਪੇ॰... ਵਿਨਯੇ ਚ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤੇਸਞ੍ਚ ਥੇਰਾਨਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਤਿਯਂ ਮਹਾਪਦੇਸਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥ।

''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਆਵਾਸੇ ਏਕੋ ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਆਗਤਾਗਮੋ ਧਮ੍ਮਧਰੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਮਾਤਿਕਾਧਰੋ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਚੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ, ਇਦਂ ਨ ਚੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤਸ੍ਸ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿਹੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਾਨਿ ਚ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚੇਵ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ – 'ਅਦ੍ਧਾ , ਇਦਂ

ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ; ਤਸ੍ਸ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਮਹਾਪਦੇਸਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸੇ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਭੋਗਨਗਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦੇ ਚੇਤਿਯੇ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਰੋਤਿ – ''ਇਤਿ ਸੀਲਂ, ਇਤਿ ਸਮਾਧਿ, ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਲਪਰਿਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ । ਸਮਾਧਿਪਰਿਭਾਵਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸਾ। ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਾਸਵਾ, ਭਵਾਸਵਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾ''ਤਿ।

ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਚੁਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁ

੧੮੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭੋਗਨਗਰੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਪਾਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਪਾਵਾ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਪਾਵਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਵਨੇ। ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਾਵਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪਾਵਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਮ੍ਬਵਨੇ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦਂ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਤੋ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹੂਤਞ੍ਚ ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਚੁਨ੍ਦਂ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯਂ ਤੇ, ਚੁਨ੍ਦ, ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਮਂ ਪਰਿਵਿਸ। ਯਂ ਪਨਞ੍ਞਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਂ ਅਹੋਸਿ ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਯਂ ਪਨਞ੍ਞਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ , ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਚੁਨ੍ਦਂ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯਂ ਤੇ, ਚੁਨ੍ਦ, ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਸੋਬ੍ਭੇ ਨਿਖਣਾਹਿ। ਨਾਹਂ ਤਂ, ਚੁਨ੍ਦ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ, ਯਸ੍ਸ ਤਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਣਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਂ ਅਹੋਸਿ ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਸੋਬ੍ਭੇ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦਂ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੧੯੦. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਸ੍ਸ ਖਰੋ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਾ ਪਬਾਲ੍ਹਾ ਵੇਦਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ। ਤਾ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਅਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਕਮ੍ਮਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਮੇ ਸੁਤੰ।
ਆਬਾਧੰ ਸਮ੍ਫੁਸੀ ਧੀਰੋ, ਪਬਾਲ੍ਹੰ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕੰ॥

ਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸੂਕਰਮਦ੍ਦਵੇਨ,
ਬ੍ਯਾਧਿਪ੍ਪਬਾਲ੍ਹੋ ਉਦਪਾਦਿ ਸਤ੍ਥੁਨੋ।
ਵਿਰੇਚਮਾਨੋ [ਵਿਰਿਚ੍ਚਮਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਵਿਰਿਞ੍ਚਮਾਨੋ (?)] ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ,
ਗਚ੍ਛਾਮਹੰ ਕੁਸਿਨਾਰੰ ਨਗਰਨ੍ਤਿ॥

ਪਾਨੀਯਾਹਰਣੰ

੧੯੧. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਗ੍ਗੁਣੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਞ੍ਞਪੇਹਿ, ਕਿਲਨ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਨੀਯੰ ਆਹਰ, ਪਿਪਾਸਿਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ, ਤੰ ਚਕ੍ਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਉਦਕੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਲੁਲ਼ਿਤੰ ਆਵਿਲੰ ਸਨ੍ਦਤਿ। ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਕੁਧਾ [ਕਕੁਥਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਦੀ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਚ੍ਛੋਦਕਾ ਸਾਤੋਦਕਾ ਸੀਤੋਦਕਾ ਸੇਤੋਦਕਾ [ਸੇਤਕਾ (ਸੀ॰)] ਸੁਪ੍ਪਤਿਤ੍ਥਾ ਰਮਣੀਯਾ। ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚ ਪਿਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਸੀਤੀ [ਸੀਤੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਨੀਯੰ ਆਹਰ, ਪਿਪਾਸਿਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ, ਤੰ ਚਕ੍ਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਉਦਕੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਲੁਲ਼ਿਤੰ ਆਵਿਲੰ ਸਨ੍ਦਤਿ। ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਕੁਧਾ ਨਦੀ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਚ੍ਛੋਦਕਾ ਸਾਤੋਦਕਾ ਸੀਤੋਦਕਾ ਸੇਤੋਦਕਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਤ੍ਥਾ ਰਮਣੀਯਾ। ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚ ਪਿਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਸੀਤੀਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਨੀਯੰ ਆਹਰ, ਪਿਪਾਸਿਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸਾ ਨਦਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਸਾ ਨਦਿਕਾ ਚਕ੍ਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਲੁਲ਼ਿਤਾ ਆਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਮਾਨਾ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਅਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਨਾਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਿਤ੍ਥ [ਸਨ੍ਦਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਵਤ, ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤੰ ਵਤ, ਭੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਾ ਨਦਿਕਾ ਚਕ੍ਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਲੁਲ਼ਿਤਾ ਆਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਮਾਨਾ ਮਯਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਅਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਨਾਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ। ਪਤ੍ਤੇਨ ਪਾਨੀਯੰ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ। ਇਦਾਨਿ ਸਾ ਭਨ੍ਤੇ ਨਦਿਕਾ ਚਕ੍ਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਲੁਲ਼ਿਤਾ ਆਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਮਾਨਾ ਮਯਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਅਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਨਾਵਿਲਾ ਸਨ੍ਦਿਤ੍ਥ। ਪਿਵਤੁ ਭਗਵਾ ਪਾਨੀਯੰ ਪਿਵਤੁ ਸੁਗਤੋ ਪਾਨੀਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪਾਨੀਯੰ ਅਪਾਯਿ।

ਪੁਕ੍ਕੁਸਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

੧੯੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਆਲ਼ਾਰਸ੍ਸ ਕਾਲਾਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ ਪਾਵੰ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਯੇਨ

ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਨ੍ਤੇਨ ਵਤ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਭਨ੍ਤੇ , ਆਲ਼ਾਰੋ ਕਾਲਾਮੋ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਆਲ਼ਾਰੰ ਕਾਲਾਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਕਟਸਤ੍ਥਸ੍ਸ [ਸਕਟਸਤਸ੍ਸ (ਕ॰)] ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਯੇਨ ਆਲ਼ਾਰੋ ਕਾਲਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਾਰੰ ਕਾਲਾਮੰ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਅਦ੍ਦਸਾ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਅਦ੍ਦਸ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਏਵਮਾਵੁਸੋ'ਤਿ। 'ਸੋ ਤ੍ਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨੇਵ ਅਦ੍ਦਸ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ; ਅਪਿਸੁ [ਅਪਿ ਹਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਰਜੇਨ ਓਕਿਣ੍ਣਾ'ਤਿ? 'ਏਵਮਾਵੁਸੋ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤੰ ਵਤ ਭੋ, ਸਨ੍ਤੇਨ ਵਤ ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨੇਵ ਦਕ੍ਖਤਿ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਸੋਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ! ਆਲ਼ਾਰੇ ਕਾਲਾਮੇ ਉਲ਼ਾਰੰ ਪਸਾਦੰ ਪਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀ''ਤਿ।

੧੯੩. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਕਤਮੰ ਨੁ ਖੋ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰੰ ਵਾ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਤਰੰ ਵਾ – ਯੋ ਵਾ ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣੇਯ੍ਯ; ਯੋ ਵਾ ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ [ਵਿਜ੍ਜੁਤਾਸੁ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਨੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਕਿਞ੍ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਛ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਨਵ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ [ਨਵ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਦਸ ਵਾ ਸਕਟਸਤਾਨਿ (ਸੀ॰)], ਸਕਟਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾ ਸਕਟਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾ। ਅਥ ਖੋ ਏਤਦੇਵ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰੰ ਚੇਵ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਤਰਞ੍ਚ ਯੋ ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਨੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

''ਏਕਮਿਦਾਹੰ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਸਮਯੰ ਆਤੁਮਾਯੰ ਵਿਹਰਾਮਿ ਭੁਸਾਗਾਰੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਭੁਸਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕਸ੍ਸਕਾ ਭਾਤਰੋ ਹਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਬਲਿਬਦ੍ਦਾ [ਬਲਿਬਦ੍ਦਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਅਥ ਖੋ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਆਤੁਮਾਯ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਕਸ੍ਸਕਾ ਭਾਤਰੋ ਹਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਬਲਿਬਦ੍ਦਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨਾਹੰ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਸਮਯੇਨ ਭੁਸਾਗਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭੁਸਾਗਾਰਦ੍ਵਾਰੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਮ੍ਹਾ ਮਹਾਜਨਕਾਯਾ ਯੇਨਾਹੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਏਤਦਵੋਚੰ – 'ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ'ਤਿ? 'ਇਦਾਨਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਕਸ੍ਸਕਾ ਭਾਤਰੋ ਹਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਬਲਿਬਦ੍ਦਾ। ਏਤ੍ਥੇਸੋ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ। ਤ੍ਵੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕ੍ਵ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਇਧੇਵ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਅਹੋਸਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਦ੍ਦਸਾ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਅਦ੍ਦਸ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ? 'ਏਵਮਾਵੁਸੋ'ਤਿ। 'ਸੋ ਤ੍ਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਨੇਵ ਅਦ੍ਦਸ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸੀ'ਤਿ? ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ?

“ਅਥ ਖੋ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ ਭੋ, ਸਨ੍ਤੇਨ ਵਤ ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਸਞ੍ਞੀ ਸਮਾਨੋ ਜਾਗਰੋ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਲ਼ਗਲ਼ਾਯਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਸੁ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੀਸੁ ਅਸਨਿਯਾ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਨੇਵ ਦਕ੍ਖਤਿ, ਨ ਪਨ ਸਦ੍ਦਂ ਸੋਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ [ਸੁਣਿਸ੍ਸਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਮਯਿ ਉਲ਼ਾਰਂ ਪਸਾਦਂ ਪਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀ”ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – “ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੋ ਮੇ ਆਲ਼ਾਰੇ ਕਾਲ਼ਾਮੇ ਪਸਾਦੋ ਤਂ ਮਹਾਵਾਤੇ ਵਾ ਓਫੁਣਾਮਿ ਸੀਘਸੋਤਾਯ [ਸਿਙ੍ਘਸੋਤਾਯ (ਕ॰)] ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਪਵਾਹੇਮਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਗਵਾ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤ”ਨ੍ਤਿ।

੧੯੪. ਅਥ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – “ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਭਣੇ, ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ ਆਹਰਾ”ਤਿ। “ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ”ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ ਆਹਰਿ [ਆਹਰਸਿ (ਕ॰)]। ਅਥ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ ਭਗਵਤੋ ਉਪਨਾਮੇਸਿ – “ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਮੇ ਭਗਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ”ਤਿ। “ਤੇਨ ਹਿ, ਪੁਕ੍ਕੁਸ, ਏਕੇਨ ਮਂ ਅਚ੍ਛਾਦੇਹਿ, ਏਕੇਨ ਆਨਨ੍ਦ”ਨ੍ਤਿ। “ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ”ਤਿ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਏਕੇਨ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਕ੍ਕੁਸਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਤੋ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੧੯੫. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪੁਕ੍ਕੁਸੇ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯਂ ਉਪਨਾਮਿਤਂ ਹਤਚ੍ਚਿਕਂ ਵਿਯ [ਵੀਤਚ੍ਚਿਕਂਵਿਯ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਖਾਯਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – “ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਾਵ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ। ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ ਧਾਰਣੀਯਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯਂ ਉਪਨਾਮਿਤਂ ਹਤਚ੍ਚਿਕਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀ”ਤਿ। “ਏਵਮੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵਮੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਅਤਿਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ। ਕਤਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ? ਯਞ੍ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਅਤਿਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ। “ਅਜ੍ਜ ਖੋ, ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨੇ ਅਨ੍ਤਰੇਨ [ਅਨ੍ਤਰੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯਮਕਸਾਲਾਨਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ [ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ (ਕ॰)]। ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਕਕੁਧਾ ਨਦੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ”ਤਿ। “ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ”ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਸਿਙ੍ਗੀਵਣ੍ਣਂ ਯੁਗਮਟ੍ਠਂ, ਪੁਕ੍ਕੁਸੋ ਅਭਿਹਾਰਯਿ।
ਤੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦਿਤੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਹੇਮਵਣ੍ਣੋ ਅਸੋਭਥਾਤਿ॥

੧੯੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਕਕੁਧਾ ਨਦੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਕੁਧਂ ਨਦਿਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਚੁਨ੍ਦਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – “ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਚੁਨ੍ਦਕ, ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਹਿ, ਕਿਲਨ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਚੁਨ੍ਦਕ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ”ਤਿ।

‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚੁਨ੍ਦਕੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ ਪਾਦੇ ਪਾਦਂ ਅਚ੍ਚਾਧਾਯ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਉਟ੍ਠਾਨਸਞ੍ਞਂ ਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਚੁਨ੍ਦਕੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਦਿਕਂ ਕਕੁਧਂ,
ਅਚ੍ਛੋਦਕਂ ਸਾਤੁਦਕਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ।
ਓਗਾਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਅਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ [ਸੁਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)],
ਤਥਾਗਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ ਚ [ਅਪ੍ਪਟਿਮੋਧ (ਪੀ॰)] ਲੋਕੇ॥

ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚੁਦਤਾਰਿ ਸਤ੍ਥਾ [ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚੁਨ੍ਦਕੇਨ, ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿ (ਕ॰)],
ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ।
ਵਤ੍ਤਾ [ਸਤ੍ਥਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਪਵਤ੍ਤਾ ਭਗਵਾ ਇਧ ਧਮ੍ਮੇ,
ਉਪਾਗਮਿ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਮਹੇਸਿ॥

ਆਮਨ੍ਤਯਿ ਚੁਨ੍ਦਕਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਂ,
ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਨ੍ਥਰ ਮੇ ਨਿਪਜ੍ਜਂ।
ਸੋ ਚੋਦਿਤੋ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤੇਨ ਚੁਨ੍ਦੋ,
ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਨ੍ਥਰਿ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ॥

ਨਿਪਜ੍ਜਿ ਸਤ੍ਥਾ ਅਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ,
ਚੁਨ੍ਦੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਪਮੁਖੇ [ਸਮੁਖੇ (ਕ॰)] ਨਿਸੀਦੀਤਿ॥

੧੯੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ [ਯੋ ਖੋ (ਕ॰)], ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੋਚਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ – ‘ਤਸ੍ਸ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਚੁਨ੍ਦ, ਅਲਾਭਾ ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ, ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਤਥਾਗਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’ਤਿ। ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਪਟਿਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ – ‘ਤਸ੍ਸ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਚੁਨ੍ਦ, ਲਾਭਾ ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸੁਲਦ੍ਧਂ, ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਤਥਾਗਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ ਚੁਨ੍ਦ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ਦ੍ਵੇ ਮੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਸਮਸਮਫਲਾ [ਸਮਾ ਸਮਫਲਾ (ਕ॰)] ਸਮਵਿਪਾਕਾ [ਸਮਸਮਵਿਪਾਕਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਅਤਿਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਹਿ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਾ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰਾ ਚ। ਕਤਮੇ ਦ੍ਵੇ? ਯਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਸਮਸਮਫਲਾ ਸਮਵਿਪਾਕਾ , ਅਤਿਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਹਿ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਾ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰਾ ਚ। ਆਯੁਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ, ਵਣ੍ਣਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ, ਸੁਖਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ, ਯਸਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ, ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ, ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਚੁਨ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤ’ਨ੍ਤਿ। ਚੁਨ੍ਦਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਪਟਿਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

‘‘ਦਦਤੋ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਵਡ੍ਢਤਿ,

ਸੰਯਮਤੋ ਵ◌ੇਰੰ ਨ ਚੀਯਤਿ।
ਕੁਸਲੋ ਚ ਜਹਾਤਿ ਪਾਪਕੰ,
ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਕ੍ਖਯਾ ਸਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ॥

ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਭਾਣਵ◌ਾਰੋ।

ਯਮਕਸਾਲਾ

੧੯੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਯਾਮਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਨ ਹਿਰਞ੍ਞਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ, ਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਉਪਵਤ੍ਤਨੰ ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਸਾਲਵਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ । ''ਏਵ◌ੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੇਨ ਹਿਰਞ੍ਞਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ, ਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਉਪਵਤ੍ਤਨੰ ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਸਾਲਵਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਙ੍ਘ ਮੇ ਤ੍ਵ◌ੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨੰ ਉਤ੍ਤਰਸੀਸਕੰ ਮਞ੍ਚਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਹਿ, ਕਿਲਨ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵ◌ੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨੰ ਉਤ੍ਤਰਸੀਸਕੰ ਮਞ੍ਚਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ ਪਾਦੇ ਪਾਦੰ ਅਚ੍ਚਾਧਾਯ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾ ਸਬ੍ਬਫਾਲਿਫੁਲ੍ਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਕਾਲਪੁਪ੍ਫੇਹਿ। ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ।

੧੯੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਬ੍ਬਫਾਲਿਫੁਲ੍ਲਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਯਮਕਸਾਲਾ ਅਕਾਲਪੁਪ੍ਫੇਹਿ। ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਚਨ੍ਦਨਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਕਿਰਨ੍ਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਦਿਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜਾਯ। ਨ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤਥਾਗਤੋ ਸਕ੍ਕਤੋ ਵ◌ਾ ਹੋਤਿ ਗਰੁਕਤੋ ਵ◌ਾ ਮਾਨਿਤੋ ਵ◌ਾ ਪੂਜਿਤੋ ਵ◌ਾ ਅਪਚਿਤੋ ਵ◌ਾ। ਯੋ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵ◌ਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵ◌ਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵ◌ਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਵ◌ਿਹਰਤਿ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ, ਸੋ ਤਥਾਗਤੰ ਸਕ੍ਕਰੋਤਿ ਗਰੁੰ ਕਰੋਤਿ ਮਾਨੇਤਿ ਪੂਜੇਤਿ ਅਪਚਿਯਤਿ [ਇਦੰ ਪਦੰ ਸੀਸਜਾਇਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ], ਪਰਮਾਯ ਪੂਜਾਯ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨੋਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਵ◌ੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਉਪਵ◌ਾਣਤ੍ਥੇਰੋ

੨੦੦. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਵ◌ਾਣੋ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਬੀਜਯਮਾਨੋ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਵ◌ਾਣੰ ਅਪਸਾਰੇਸਿ – ''ਅਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯੰ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਵ◌ਾਣੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰੋ ਸਮੀਪਚਾਰੀ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਗਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ

ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਵਾਣੰ ਅਪਸਾਰੇਤਿ – 'ਅਪੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ'ਤਿ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਹੇਤੁ, ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੰ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਵਾਣੰ ਅਪਸਾਰੇਤਿ – 'ਅਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ'ਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਵਾਣੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰੋ ਸਮੀਪਚਾਰੀ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਵਾਣੰ ਅਪਸਾਰੇਤਿ – ''ਅਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੇਤੁ, ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੰ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਪਵਾਣੰ ਅਪਸਾਰੇਤਿ – ''ਅਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ? ''ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦਸਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਤਥਾਗਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਯਾਵਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਉਪਵਤ੍ਤਨੰ ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਸਾਲਵਨੰ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋ ਪਦੇਸੋ ਵਾਲਗ੍ਗਕੋਟਿਨਿਤ੍ਤੁਦਨਮਤ੍ਤੋਪਿ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਅਪ੍ਫੁਟੋ। ਦੇਵਤਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ – 'ਦੂਰਾ ਚ ਵਤਮ੍ਹ ਆਗਤਾ ਤਥਾਗਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਤਥਾਗਤਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤੋ ਓਵਾਰੇਨ੍ਤੋ, ਨ ਮਯੰ ਲਭਾਮ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਤਥਾਗਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ'''ਤਿ।

੨੦੧. ''ਕਥੰਭੂਤਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਦੇਵਤਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੀ''ਤਿ [ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]? ''ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਆਕਾਸੇ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤੰ ਪਪਤਨ੍ਤਿ [ਛਿਨ੍ਨਪਾਦੰਵਿਯ ਪਪਤਨ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – 'ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਚਕ੍ਖੁੰ [ਚਕ੍ਖੁਮਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ।

''ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਪਥਵਿਯੰ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤੰ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – 'ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਚਕ੍ਖੁੰ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

''ਯਾ ਪਨ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਵੀਤਰਾਗਾ, ਤਾ ਸਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤਿ – 'ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੰ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ'ਤਿ।

ਚਤੁਸੰਵੇਜਨੀਯਟ੍ਠਾਨਾਨਿ

੨੦੨. ''ਪੁਬ੍ਬੇ , ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਸਾਸੁ ਵਸ੍ਸੰ ਵੁਟ੍ਠਾ [ਵਸ੍ਸੰਵੁਤ੍ਥਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਤੇ ਮਯੰ ਲਭਾਮ ਮਨੋਭਾਵਨੀਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਲਭਾਮ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨਾਯ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਮਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਮਨੋਭਾਵਨੀਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨਾਯਾ''ਤਿ।

''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾਨਿ ਸੰਵੇਜਨੀਯਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਜਾਤੋ'ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯੰ ਸੰਵੇਜਨੀਯੰ ਠਾਨੰ। 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯੰ ਸੰਵੇਜਨੀਯੰ ਠਾਨੰ। 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤ'ਨ੍ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯੰ ਸੰਵੇਜਨੀਯੰ ਠਾਨੰ। 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ'ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯੰ ਸੰਵੇਜਨੀਯੰ ਠਾਨੰ। ਇਮਾਨਿ ਖੋ , ਆਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾਨਿ ਸੰਵੇਜਨੀਯਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ।

''ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਧਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਪਾਸਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ – 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਜਾਤੋ'ਤਿਪਿ, 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ'ਤਿਪਿ, 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤ'ਨ੍ਤਿਪਿ, 'ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ

ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ'ਤਿਪਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚੇਤਿਯਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਪੁਚ੍ਛਾਕਥਾ

੨੦੩. ''ਕਥਂ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਤੁਗਾਮੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਮਾ''ਤਿ? ''ਅਦਸ੍ਸਨਂ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਦਸ੍ਸਨੇ, ਭਗਵਾ, ਸਤਿ ਕਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਨਾਲਾਪੋ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ । ''ਆਲਪਨ੍ਤੇਨ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ।

੨੦੪. ''ਕਥਂ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਮਾ''ਤਿ? ''ਅਬ੍ਯਾਵਟਾ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਹੋਥ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪੂਜਾਯ। ਇਙ੍ਘ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਾਰਤ੍ਥੇ ਘਟਥ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥ [ਸਦਤ੍ਥੇ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਸਦਤ੍ਥਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥ (ਪੀ॰), ਸਾਰਤ੍ਥੇ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥ (ਕ॰)], ਸਾਰਤ੍ਥੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਥ। ਸਨ੍ਤਾਨਨ੍ਦ, ਖਤ੍ਤਿਯਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਗਹਪਤਿਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤੇ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੨੦੫. ''ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਯਥਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਯੁਗਸਤੇਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ [ਸਰੀਰੇ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸਾਯ ਤੇਲਦੋਣਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਆਯਸਾਯ ਦੋਣਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧਾਨਂ ਚਿਤਕਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ [ਚਾਤੁਮ੍ਮਹਾਪਥੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਥੂਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ । ਏਵਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਥੂਪੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਮਾਲਂ ਵਾ ਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਕਂ [ਵਣ੍ਣਕਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵਾ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਸਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ।

ਥੂਪਾਰਹਪੁਗ੍ਗਲੋ

੨੦੬. ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਥੂਪਾਰਹਾ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ, ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਥੂਪਾਰਹੋ, ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ [ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਥੂਪਾਰਹੋਤਿ।

''ਕਿਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ , ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ? 'ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਥੂਪੋ'ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬਹੁਜਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ।

''ਕਿਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ? 'ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਥੂਪੋ'ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬਹੁਜਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਥੂਪਾਰਹੋ।

‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਥੂਪਾਰਹੋ? ‘ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਥੂਪੋ’ਤਿ ਆਨਨ੍ਦ, ਬਹੁਜਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਥੂਪਾਰਹੋ।

‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਥੂਪਾਰਹੋ? ‘ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਥੂਪੋ’ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬਹੁਜਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਥੂਪਾਰਹੋ। ਇਮੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਥੂਪਾਰਹਾ’’ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਅਚ੍ਛਰਿਯਧਮ੍ਮੋ

੨੦੭. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਪਿਸੀਸਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ – ‘‘ਅਹਞ੍ਚ ਵਤਮ੍ਹਿ ਸੇਖੋ ਸਕਰਣੀਯੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਚ ਮੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਯੋ ਮਮ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ’’ਤਿ? ‘‘ਏਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਪਿਸੀਸਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨੋ ਠਿਤੋ – ‘ਅਹਞ੍ਚ ਵਤਮ੍ਹਿ ਸੇਖੋ ਸਕਰਣੀਯੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਚ ਮੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਯੋ ਮਮ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੋ’’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਹਿ – ‘ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਆਮਨ੍ਤੇਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ , ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਆਮਨ੍ਤੇਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਮਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਲਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾ ਸੋਚਿ ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿ, ਨਨੁ ਏਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਅਕ੍ਖਾਤਂ – ‘ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ’; ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਲਬ੍ਭਾ। ਯਂ ਤਂ ਜਾਤਂ ਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਵਤ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਰੀਰਂ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀ’ਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿਤੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਦ੍ਵਯੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ, ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿਤੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਦ੍ਵਯੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ, ਮੇਤ੍ਤੇਨ ਮਨੋਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿਤੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਦ੍ਵਯੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ। ਕਤਪੁਞ੍ਞੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜ, ਖਿਪ੍ਪਂ ਹੋਹਿਸਿ ਅਨਾਸਵੋ’’ਤਿ।

੨੦੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹੇਸੁਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤਪ੍ਪਰਮਾਯੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਆਨਨ੍ਦੋ। ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤਪ੍ਪਰਮਾਯੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਆਨਨ੍ਦੋ। ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ; ਮੇਧਾਵੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ। ਜਾਨਾਤਿ ‘ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਉਪਾਸਕਾਨਂ , ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਰਞ੍ਞੋ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨ’ਨ੍ਤਿ।

੨੦੯. ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ [ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਆਨਨ੍ਦੇ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਕਪਰਿਸਾ

ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਕਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੇ।

''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਰਞ੍ਞੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਮ੍ਹਿ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ? ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਸਾ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿਪਰਿਸਾ...ਪੇ॰... ਸਮਣਪਰਿਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੇ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਰਿਸਾ...ਪੇ॰... ਉਪਾਸਕਪਰਿਸਾ...ਪੇ॰... ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ, ਭਾਸਿਤੇਨਪਿ ਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਤ੍ਤਾਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੇ''ਤਿ।

ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਦੇਸਨਾ

੨੧੦. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੇ ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਨਗਰਕੇ ਸਾਖਾਨਗਰਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਮਹਾਨਗਰਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਮ੍ਪਾ ਰਾਜਗਹਂ ਸਾਵਤ੍ਥੀ ਸਾਕੇਤਂ ਕੋਸਮ੍ਬੀ ਬਾਰਾਣਸੀ; ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੁ। ਏਤ੍ਥ ਬਹੂ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ ਤਥਾਗਤੇ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ। ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ''ਮਾਹੇਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ; ਮਾਹੇਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ – 'ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕਂ ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਨਗਰਕਂ ਸਾਖਾਨਗਰਕ'ਨ੍ਤਿ।

''ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪ੍ਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਯਂ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਕੁਸਾਵਤੀ ਨਾਮ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਚ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਨਿ ਆਯਾਮੇਨ; ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਚ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ। ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਾਨਂ ਆਲ਼ਕਮਨ੍ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਯਕ੍ਖਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਸਾਵਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ। ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਸਹਿ ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ ਦਿਵਾ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਹਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੇਨ ਅਸ੍ਸਸਦ੍ਦੇਨ ਰਥਸਦ੍ਦੇਨ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੇਨ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੇਨ ਵੀਣਾਸਦ੍ਦੇਨ ਗੀਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮ੍ਮਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਣਿਤਾਲ਼ਸਦ੍ਦੇਨ 'ਅਸ੍ਨਾਥ ਪਿਵਥ ਖਾਦਥਾ'ਤਿ ਦਸਮੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ।

''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਆਰੋਚੇਹਿ – 'ਅਜ੍ਜ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਮਥ ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਅਭਿਕ੍ਕਮਥ ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ। ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥ – ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਨੋ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਮਯਂ ਲਭਿਮ੍ਹਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ

ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ'''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨਾ

੨੧੧. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰੇ [ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਮਥ ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮਥ ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ। ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥ – 'ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਨੋ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਮਯਂ ਲਭਿਮ੍ਹਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ'''ਤਿ। ਇਦਮਾਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਲ੍ਲਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਮਲ੍ਲਸੁਣਿਸਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪਜਾਪਤਿਯੋ ਚ ਅਘਾਵਿਨੋ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – 'ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਮਲ੍ਲਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਮਲ੍ਲਸੁਣਿਸਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪਜਾਪਤਿਯੋ ਚ ਅਘਾਵਿਨੋ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਯੇਨ ਉਪਵਤ੍ਤਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨਂ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਖੋ ਅਹਂ ਕੋਸਿਨਾਰਕੇ ਮਲ੍ਲੇ ਏਕਮੇਕਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਵਨ੍ਦਿਤੋ ਭਗਵਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕੇਹਿ ਮਲ੍ਲੇਹਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਾਯਂ ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਕੋਸਿਨਾਰਕੇ ਮਲ੍ਲੇ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਯ੍ਯਂ – 'ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਲ੍ਲੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕੇ ਮਲ੍ਲੇ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਕੁਲਪਰਿਵਤ੍ਤਸੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸਿ – 'ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਲ੍ਲੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ'''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਪਠਮੇਨੇਵ ਯਾਮੇਨ ਕੋਸਿਨਾਰਕੇ ਮਲ੍ਲੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸਿ।

ਸੁਭਦ੍ਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥੁ

੨੧੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ – ''ਅਜ੍ਜ ਕਿਰ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਤਥਾਗਤਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ'ਤਿ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਅਯਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ ਸਮਣੇ ਗੋਤਮੇ, 'ਪਹੋਤਿ ਮੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ, ਯਥਾਹਂ ਇਮਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹੇਯ੍ਯ'''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਯੇਨ ਉਪਵਤ੍ਤਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨਂ, ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਤਥਾਗਤਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ'ਤਿ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਅਯਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ – ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ ਸਮਣੇ ਗੋਤਮੇ 'ਪਹੋਤਿ ਮੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ, ਯਥਾਹਂ ਇਮਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਹਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ ਸੁਭਦ੍ਦ, ਮਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਿਹੇਠੇਸਿ, ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ... ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਤਥਾਗਤਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ'ਤਿ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਅਯਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ – ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ ਸਮਣੇ ਗੋਤਮੇ, 'ਪਹੋਤਿ ਮੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ, ਯਥਾਹਂ ਇਮਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸਾਧਾਹਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ''ਤਿ। ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ ਸੁਭਦ੍ਦ, ਮਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਿਹੇਠੇਸਿ, ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ।

੨੧੩. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸੁਭਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਮਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਂ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਲਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਵਾਰੇਸਿ, ਲਭਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਂ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਅਞ੍ਞਾਪੇਕ੍ਖੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਵਿਹੇਸਾਪੇਕ੍ਖੋ। ਯਂ ਚਸ੍ਸਾਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਗਚ੍ਛਾਵੁਸੋ ਸੁਭਦ੍ਦ, ਕਰੋਤਿ ਤੇ ਭਗਵਾ ਓਕਾਸ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯੇਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਙ੍ਘਿਨੋ ਗਣਿਨੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ ਞਾਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤਾ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ, ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ, ਪਕੁਧੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ, ਸਞ੍ਚਯੋ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ , ਉਦਾਹੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੂ''ਤਿ? ''ਅਲਂ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਤਿਟ੍ਠਤੇਤਂ – 'ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਉਦਾਹੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਿਂਸੂ'ਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਤੇ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ; ਤਂ ਸੁਣਾਹਿ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਹਿ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੨੧੪. ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਸਮਣੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਤਿਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਸਮਣੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤਿਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਇਧੇਵ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਸਮਣੋ, ਇਧ ਦੁਤਿਯੋ ਸਮਣੋ, ਇਧ ਤਤਿਯੋ ਸਮਣੋ, ਇਧ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਸਮਣੋ, ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਭਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ [ਅਞ੍ਞੇ (ਪੀ॰)]। ਇਮੇ ਚ [ਇਧੇਵ (ਕ॰)], ਸੁਭਦ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਸੁਞ੍ਞੋ ਲੋਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ।

''ਏਕੂਨਤਿਂਸੋ ਵਯਸਾ ਸੁਭਦ੍ਦ,
ਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਂ ਕਿਂਕੁਸਲਾਨੁਏਸੀ।
ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸ ਸਮਾਧਿਕਾਨਿ,
ਯਤੋ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸੁਭਦ੍ਦ॥

ਞਾਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦੇਸਵਤ੍ਤੀ,
ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਮਣੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ॥

''ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤਿਯੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਭਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ। ਇਮੇ ਚ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਸੁਞ੍ਞੋ ਲੋਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੨੧੫. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ

ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ, ਏਵਮੇਵੰ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ, ਲਭੇਯ੍ਯੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਯੋ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ, ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ, ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਾਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ। ਅਪਿ ਚ ਮੇਤ੍ਥ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਮਤ੍ਤਤਾ ਵਿਦਿਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਾਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ। ਅਹੰ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੁ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤੇਨਹਾਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਲਾਭਾ ਵੋ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ; ਸੁਲਦ੍ਧੰ ਵੋ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਯੇ ਏਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥੁ [ਸਤ੍ਥਾਰਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਾ’’ਤਿ। ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ, ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ। ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ – ‘ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ’ ਤਦਨੁਤ੍ਤਰੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ‘ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਕਤੰ ਕਰਣੀਯੰ, ਨਾਪਰੰ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ’ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਅਰਹਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਸਕ੍ਖਿਸਾਵਕੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਮੋ ਭਾਣਵਾਰੋ।

ਤਥਾਗਤਪਚ੍ਛਿਮਵਾਚਾ

੨੧੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਤੀਤਸਤ੍ਥੁਕੰ ਪਾਵਚਨੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਵੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਆਵੁਸੋਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਖੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਏਵੰ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਥੇਰਤਰੇਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਵਕਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮੇਨ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਆਵੁਸੋਵਾਦੇਨ ਵਾ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਵਕਤਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਥੇਰਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘ਭਨ੍ਤੇ’ਤਿ ਵਾ ‘ਆਯਸ੍ਮਾ’ਤਿ ਵਾ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਘੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਮੂਹਨਤੁ। ਛਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਮੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੋ’’ਤਿ? ‘‘ਛਨ੍ਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੰ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਓਵਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਨੁਸਾਸਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

੨੧੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਾ, ਪੁਚ੍ਛਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥ – ‘ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਹੋਸਿ , ਨ ਮਯੰ ਸਕ੍ਖਿਮ੍ਹਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤੁ’’’ ਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ…ਪੇ॰… ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਾ, ਪੁਚ੍ਛਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥ – ‘ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਹੋਸਿ , ਨ ਮਯੰ ਸਕ੍ਖਿਮ੍ਹਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤੁ’’’ ਨ੍ਤਿ।

ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਥੁਗਾਰਵੇਨਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ। ਸਹਾਯਕੋਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੂ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ, ‘ਨਤ੍ਥਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਾ’’’ਤਿ। ‘‘ਪਸਾਦਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਦੇਸਿ, ਞਾਣਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ। ਨਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇ ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਾ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ’’ਤਿ।

੨੧੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਹਨ੍ਦ ਦਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਮਨ੍ਤਯਾਮਿ ਵੋ, ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥਾ’’ਤਿ। ਅਯਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਵਾਚਾ।

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਥਾ

੨੧੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ , ਭਗਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

੨੨੦. ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ ਭਿਂਸਨਕੋ ਸਲੋਮਹਂਸੋ। ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਚ ਫਲਿਂਸੁ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਸਹਮ੍ਪਤਿ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਸਬ੍ਬੇਵ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭੂਤਾ ਲੋਕੇ ਸਮੁਸ੍ਸਯਂ।
ਯਤ੍ਥ ਏਤਾਦਿਸੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਲੋਕੇ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ।
ਤਥਾਗਤੋ ਬਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ॥

੨੨੧. ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਿਨੋ।
ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਵੂਪਸਮੋ ਸੁਖੋ’’ਤਿ॥

੨੨੨. ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾਯੋ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਨਾਹੁ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋ, ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ।
ਅਨੇਜੋ ਸਨ੍ਤਿਮਾਰਬ੍ਭ, ਯਂ ਕਾਲਮਕਰੀ ਮੁਨਿ॥

‘‘ਅਸਲ੍ਲੀਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਵੇਦਨਂ ਅਜ੍ਝਵਾਸਯਿ।
ਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਚੇਤਸੋ ਅਹੂ’’ਤਿ॥

੨੨੩. ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਸਹ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਤਦਾਸਿ ਯਂ ਭਿਂਸਨਕਂ, ਤਦਾਸਿ ਲੋਮਹਂਸਨਂ।
ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਵਰੂਪੇਤੇ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ’’ਤਿ॥

੨੨੪. ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਯੇ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਵੀਤਰਾਗਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ‘‘ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ , ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ’’ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੀਤਰਾਗਾ, ਤੇ ਸਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤਿ – ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ’’ਤਿ।

੨੨੫. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਸੋਚਿਤ੍ਥ ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਥ। ਨਨੁ ਏਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਅਕ੍ਖਾਤਂ – ‘ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ’। ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ, ਆਵੁਸੋ, ਲਬ੍ਭਾ। ‘ਯਂ ਤਂ ਜਾਤਂ ਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਵਤ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀ’ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ । ਦੇਵਤਾ, ਆਵੁਸੋ, ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਥਂਭੂਤਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਦੇਵਤਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ [ਭਨ੍ਤੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ ਦੇਵਤਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]?

‘‘ਸਨ੍ਤਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਆਕਾਸੇ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – ‘ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ’ਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਤਾ ਪਥਵਿਯਾ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਿਨਿਯੋ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – ‘ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ , ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ’ਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਵੀਤਰਾਗਾ, ਤਾ ਸਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤਿ – ‘ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਂ ਰਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ।

੨੨੬. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਆਰੋਚੇਹਿ – ‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਭਗਵਾ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਥਾ’’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ। ਅਥ ਖੋ

ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਭਗਵਾ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਥਾ'ਤਿ। ਇਦਮਾਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਲ੍ਲਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਮਲ੍ਲਸੁਣਿਸਾ ਚ ਮਲ੍ਲਪਜਾਪਤਿਯੋ ਚ ਅਘਾਵਿਨੋ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਕੇਸੇ ਪਕਿਰਿਯ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – ''ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ''ਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਸਰੀਰਪੂਜਾ

੨੨੭. ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸੁਂ – ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਣੇ, ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਤਾਲ਼ਾਵਚਰਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਤਾਲ਼ਾਵਚਰਂ ਪਞ੍ਚ ਚ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਸਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਉਪਵਤ੍ਤਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨਂ, ਯੇਨ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਚੇਲਵਿਤਾਨਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਪਟਿਯਾਦੇਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ।

ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਤਿਵਿਕਾਲੋ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਤੁਂ, ਸ੍ਵੇ ਦਾਨਿ ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਚੇਲਵਿਤਾਨਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਪਟਿਯਾਦੇਨ੍ਤਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ, ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ, ਪਞ੍ਚਮਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ, ਛਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ।

ਅਥ ਖੋ ਸਤ੍ਤਮਂ ਦਿਵਸਂ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰੇਨ ਬਾਹਿਰਂ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

੨੨੮. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਟ੍ਠ ਮਲ੍ਲਪਾਮੋਕ੍ਖਾ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਾ ਅਹਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਥਾ ''ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਉਚ੍ਚਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਰੇਤੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨਿਮੇ ਅਟ੍ਠ ਮਲ੍ਲਪਾਮੋਕ੍ਖਾ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਾ ਅਹਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਥਾ 'ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਉਚ੍ਚਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞਥਾ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ। ''ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – 'ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰੇਨ ਬਾਹਿਰਂ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ; ਦੇਵਤਾਨਂ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – 'ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇਨ ਮਜ੍ਝਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਂ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਚੇਤਿਯਂ ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। ''ਯਥਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤਥਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ।

੨੨੯. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਯਾਵ ਸਨ੍ਧਿਸਮਲਸਂਕਟੀਰਾ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸਨ੍ਥਤਾ [ਸਣ੍ਠਿਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਦੇਵਤਾ ਚ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਚ ਮਲ੍ਲਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਂ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਚ ਮਾਨੁਸਕੇਹਿ ਚ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਂ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ

ਨਗਰੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇਨ ਮਜ੍ਝੰ ਨਗਰਸ੍ਸ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨੰ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਚੇਤਿਯੰ ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ।

੨੩੦. ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ‘‘ਕਥੰ ਮਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਯਥਾ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਥੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਰਞ੍ਞੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਯੁਗਸਤੇਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸਾਯ ਤੇਲਦੋਣਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਆਯਸਾਯ ਦੋਣਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧਾਨੰ ਚਿਤਕੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਥੂਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ । ਏਵੰ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਥੂਪੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਮਾਲੰ ਵਾ ਗਨ੍ਧੰ ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਕੰ ਵਾ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਪਸਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸੁੰ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਣੇ, ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਵਿਹਤੰ ਕਪ੍ਪਾਸੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਥਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੰ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਸੁੰ, ਵਿਹਤੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਹਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਸੁੰ। ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਯੁਗਸਤੇਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੰ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸਾਯ ਤੇਲਦੋਣਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਆਯਸਾਯ ਦੋਣਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧਾਨੰ ਚਿਤਕੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੰ ਚਿਤਕੰ ਆਰੋਪੇਸੁੰ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੧. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਪਾਵਾਯ ਕੁਸਿਨਾਰੰ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਆਜੀਵਕੋ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਵੰ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਤੰ ਆਜੀਵਕੰ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਆਜੀਵਕੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਪਾਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮਾਵੁਸੋ, ਜਾਨਾਮਿ, ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ। ਤਤੋ ਮੇ ਇਦੰ ਮਨ੍ਦਾਰਵਪੁਪ੍ਫੰ ਗਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਵੀਤਰਾਗਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਾਤੰ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – ‘‘ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਸੁਗਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਚਕ੍ਖੁੰ ਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ’’ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੀਤਰਾਗਾ, ਤੇ ਸਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤਿ – ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੰ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ’’ਤਿ।

੨੩੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਵੁਦ੍ਧਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਤਸ੍ਸੰ ਪਰਿਸਾਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਵੁਦ੍ਧਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਲੰ, ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਸੋਚਿਤ੍ਥ, ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਥ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾ ਮਯੰ ਤੇਨ ਮਹਾਸਮਣੇਨ। ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਚ ਹੋਮ – ‘ਇਦੰ ਵੋ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦੰ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮਯੰ ਯੰ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ, ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਯੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਲੰ, ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਸੋਚਿਤ੍ਥ, ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਥ। ਨਨੁ ਏਤੰ , ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਅਕ੍ਖਾਤੰ – ‘ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ

ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ’। ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ, ਆਵੁਸੋ, ਲਬ੍ਭਾ। ‘ਯਂ ਤਂ ਜਾਤਂ ਭੂਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਰੀਰਂ ਮਾ ਪਲੁਜ੍ਜੀ’ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੨੩੩. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਲ੍ਲਪਾਮੋਕ੍ਖਾ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਾ ਅਹਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਥਾ – ‘‘ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕਂ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਤੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਲ੍ਲਪਾਮੋਕ੍ਖਾ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਾ ਅਹਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਥਾ – ‘ਮਯਂ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕਂ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਞ੍ਞਥਾ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ’’ਤਿ? ‘‘ਦੇਵਤਾਨਂ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ‘ਅਯਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਪਾਵਾਯ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਨ ਤਾਵ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕੋ ਪਜ੍ਜਲਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਾਵਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਨ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’’ਤਿ। ‘‘ਯਥਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤਥਾ ਹੋਤੂ’’ਤਿ।

੨੩੪. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਯੇਨ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਮਕੁਟਬਨ੍ਧਨਂ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਚੇਤਿਯਂ, ਯੇਨ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚਿਤਕਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਤਾਨਿਪਿ ਖੋ ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚਿਤਕਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਵਨ੍ਦਿਤੇ ਚ ਪਨਾਯਸ੍ਮਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੇਨ ਤੇਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਯਮੇਵ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕੋ ਪਜ੍ਜਲਿ।

੨੩੫. ਝਾਯਮਾਨਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਯਂ ਅਹੋਸਿ ਛਵੀਤਿ ਵਾ ਚਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਂਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੂਤਿ ਵਾ ਲਸਿਕਾਤਿ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਛਾਰਿਕਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਨ ਮਸਿ; ਸਰੀਰਾਨੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸਪ੍ਪਿਸ੍ਸ ਵਾ ਤੇਲਸ੍ਸ ਵਾ ਝਾਯਮਾਨਸ੍ਸ ਨੇਵ ਛਾਰਿਕਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਮਸਿ; ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਝਾਯਮਾਨਸ੍ਸ ਯਂ ਅਹੋਸਿ ਛਵੀਤਿ ਵਾ ਚਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਂਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੂਤਿ ਵਾ ਲਸਿਕਾਤਿ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਛਾਰਿਕਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਨ ਮਸਿ; ਸਰੀਰਾਨੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਸਤਾਨਂ ਦ੍ਵੇਵ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਡਯ੍ਹਿਂਸੁ ਯਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਯਞ੍ਚ ਬਾਹਿਰਂ। ਦਡ੍ਢੇ ਚ ਖੋ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਾ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਾਤੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸਿ। ਉਦਕਸਾਲਤੋਪਿ [ਉਦਕਂ ਸਾਲਤੋਪਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸਿ। ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਪਿ ਮਲ੍ਲਾ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਭਗਵਤੋ ਚਿਤਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰੇ ਸਤ੍ਤਿਪਞ੍ਜਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਧਨੁਪਾਕਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ [ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਗੀਤੇਹਿ ਵਾਦਿਤੇਹਿ ਮਾਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰਿਂਸੁ ਗਰੁਂ ਕਰਿਂਸੁ ਮਾਨੇਸੁਂ ਪੂਜੇਸੁਂ।

ਸਰੀਰਧਾਤੁਵਿਭਾਜਨਂ

੨੩੬. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ – ‘‘ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸਿ – ‘‘ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀ – ‘‘ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ‘‘ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸੀ ਸਕ੍ਯਾ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸੀ ਸਕ੍ਯਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ''ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਿਸੇਟ੍ਠੋ , ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਕਾ ਬੁਲਯੋ [ਥੁਲਯੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਕਾ ਬੁਲਯੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ''ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਰਾਮਗਾਮਕਾ ਕੋਲ਼ਿਯਾ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਮਗਾਮਕਾ ਕੋਲ਼ਿਯਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ''ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਵੇਟ੍ਠਦੀਪਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਵੇਟ੍ਠਦੀਪਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸਿ – ''ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹਂ ਪਿਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾ ਮਲ੍ਲਾ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ''ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾ ਮਲ੍ਲਾ ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਨ ਮਯਂ ਦਸ੍ਸਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗ''ਨ੍ਤਿ।

੨੩੭. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਮਮ ਏਕਵਾਚਂ,
ਅਮ੍ਹਾਕ [ਛਨ੍ਤਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਨਿਗ੍ਗਹੀਤਲੋਪੋ]। ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਹੁ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦੋ।
ਨ ਹਿ ਸਾਧੁ ਯਂ ਉਤ੍ਤਮਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ,
ਸਰੀਰਭਾਗੇ ਸਿਯਾ ਸਮ੍ਪਹਾਰੋ॥

ਸਬ੍ਬੇਵ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਹਿਤਾ ਸਮਗ੍ਗਾ,
ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਕਰੋਮਟ੍ਠਭਾਗੇ।
ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦਿਸਾਸੁ ਥੂਪਾ,
ਬਹੂ ਜਨਾ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪਸਨ੍ਨਾ''ਤਿ॥

੨੩੮. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠਧਾ ਸਮਂ ਸਵਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਾਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਘਾਨਂ ਗਣਾਨਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠਧਾ ਸਮਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਮਂ ਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਬਂ ਦਦਨ੍ਤੁ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਦਂਸੁ ਖੋ ਤੇ ਦੋਣਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਬਂ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਪਿਪ੍ਪਲਿਵਨਿਯਾ [ਪਿਪ੍ਫਲਿਵਨਿਯਾ (ਸਜਾ॰)] ਮੋਰਿਯਾ – ‘‘ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਿਪ੍ਪਲਿਵਨਿਯਾ ਮੋਰਿਯਾ ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਨਂ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਸੁਂ – ‘‘ਭਗਵਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ତਿਯਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਰਹਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਭਾਗੋ, ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਿ। ਇਤੋ ਅਙ੍ਗਾਰਂ ਹਰਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਤੋ ਅਙ੍ਗਾਰਂ ਹਰਿਂਸੁ [ਆਹਰਿਂਸੁ (ਸਜਾ॰ ਕ॰)]।

ਧਾਤੁਥੂਪਪੂਜਾ

੨੩੯. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਾਸਿ। ਵੇਸਾਲਿਕਾਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸੀਪਿ ਸਕ੍ਯਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਕਾਪਿ ਬੁਲਯੋ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਮਗਾਮਕਾਪਿ ਕੋਲ਼ਿਯਾ ਰਾਮਗਾਮੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਵੇਟ੍ਠਦੀਪਕੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵੇਟ੍ਠਦੀਪੇ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਾਸਿ। ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾਪਿ ਮਲ੍ਲਾ ਪਾਵਾਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਕੋਸਿਨਾਰਕਾਪਿ ਮਲ੍ਲਾ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਦੋਣੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਾਸਿ। ਪਿਪ੍ਪਲਿਵਨਿਯਾਪਿ ਮੋਰਿਯਾ ਪਿਪ੍ਪਲਿਵਨੇ ਅਙ੍ਗਾਰਾਨਂ ਥੂਪਞ੍ਚ ਮਹਞ੍ਚ ਅਕਂਸੁ। ਇਤਿ ਅਟ੍ਠ ਸਰੀਰਥੂਪਾ ਨਵਮੋ ਤੁਮ੍ਬਥੂਪੋ ਦਸਮੋ ਅਙ੍ਗਾਰਥੂਪੋ। ਏਵਮੇਤਂ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

੨੪੦. ਅਟ੍ਠਦੋਣਂ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਸਰੀਰਂ, ਸਤ੍ਤਦੋਣਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਮਹੇਨ੍ਤਿ।

ਏਕਞ੍ਚ ਦੋਣਂ ਪੁਰਿਸਵਰੁਤ੍ਤਮਸ੍ਸ, ਰਾਮਗਾਮੇ ਨਾਗਰਾਜਾ ਮਹੇਤਿ॥

ਏਕਾਹਿ ਦਾਠਾ ਤਿਦਿਵੇਹਿ ਪੂਜਿਤਾ, ਏਕਾ ਪਨ ਗਨ੍ਧਾਰਪੁਰੇ ਮਹੀਯਤਿ।
ਕਾਲਿਙ੍ਗਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਪੁਨੇਕਂ, ਏਕਂ ਪਨ ਨਾਗਰਾਜਾ ਮਹੇਤਿ॥

ਤਸ੍ਸੇਵ ਤੇਜੇਨ ਅਯਂ ਵਸੁਨ੍ਧਰਾ,
ਆਯਾਗਸੇਟ੍ਠੇਹਿ ਮਹੀ ਅਲਙ੍ਕਤਾ।
ਏਵਂ ਇਮਂ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਸਰੀਰਂ,
ਸੁਸਕ੍ਕਤਂ ਸਕ੍ਕਤਸਕ੍ਕਤੇਹਿ॥

ਦੇਵਿਨ੍ਦਨਾਗਿਨ੍ਦਨਰਿਨ੍ਦਪੂਜਿਤੋ ,
ਮਨੁਸ੍ਸਿਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠੇਹਿ ਤਥੇਵ ਪੂਜਿਤੋ।
ਤਂ ਵਨ੍ਦਥ [ਤਂ ਤਂ ਵਨ੍ਦਥ (ਸਜਾ॰)] ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ,
ਬੁਦ੍ਧੋ ਹਵੇ ਕਪ੍ਪਸਤੇਹਿ ਦੁਲ੍ਲਭੋਤਿ॥

ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਸਮਾ ਦਨ੍ਤਾ, ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਦੇਵਾ ਹਰਿਂਸੁ ਏਕੇਕਂ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ॥

ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤੰ

੨੪੧. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਮਲ੍ਲਾਨੰ ਸਾਲਵਨੇ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਯੇ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੇ ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਨਗਰਕੇ ਸਾਖਾਨਗਰਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਮਹਾਨਗਰਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਮ੍ਪਾ, ਰਾਜਗਹੰ, ਸਾਵਤ੍ਥਿ, ਸਾਕੇਤੰ, ਕੋਸਮ੍ਬੀ, ਬਾਰਾਣਸੀ; ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੁ। ਏਤ੍ਥ ਬਹੂ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ ਤਥਾਗਤੇ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪੂਜੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੨੪੨. ''ਮਾ ਹੇਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ; ਮਾ ਹੇਵੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਵਚ – ਖੁਦ੍ਦਕਨਗਰਕੰ ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਨਗਰਕੰ ਸਾਖਾਨਗਰਕ''ਨ੍ਤਿ।

ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨੀ

''ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋ [ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ (ਕ॰), ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ (ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤ)] ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ । ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਯੰ ਕੁਸਿਨਾਰਾ ਕੁਸਾਵਤੀ ਨਾਮ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਚ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਨਿ ਆਯਾਮੇਨ, ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਚ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ। ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ , ਦੇਵਾਨੰ ਆਲ਼ਕਮਨ੍ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਫੀਤਾ ਚ [ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਯਕ੍ਖਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਸਾਵਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਚ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਚ। ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ , ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਸਹਿ ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ ਦਿਵਾ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਹਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੇਨ ਅਸ੍ਸਸਦ੍ਦੇਨ ਰਥਸਦ੍ਦੇਨ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੇਨ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੇਨ ਵੀਣਾਸਦ੍ਦੇਨ ਗੀਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮ੍ਮਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਣਿਤਾਲ਼ਸਦ੍ਦੇਨ 'ਅਸ੍ਨਾਥ ਪਿਵਥ ਖਾਦਥਾ'ਤਿ ਦਸਮੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ।

''ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਾਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਏਕੋ ਪਾਕਾਰੋ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ, ਏਕੋ ਰੂਪਿਯਮਯੋ, ਏਕੋ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯੋ, ਏਕੋ ਫਲਿਕਮਯੋ, ਏਕੋ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯੋ [ਲੋਹਿਤਙ੍ਗਮਯੋ (ਕ॰), ਲੋਹਿਤਕਮਯੋ (ਬ੍ਯਾਕਰਣੇਸੁ)], ਏਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯੋ, ਏਕੋ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੋ। ਕੁਸਾਵਤਿਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਣ੍ਣਾਨੰ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ। ਏਕੰ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੰ, ਏਕੰ ਰੂਪਿਯਮਯੰ, ਏਕੰ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯੰ, ਏਕੰ ਫਲਿਕਮਯੰ । ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਏਸਿਕਾ ਨਿਖਾਤਾ ਅਹੇਸੁੰ ਤਿਪੋਰਿਸਙ੍ਗਾ ਤਿਪੋਰਿਸਨਿਖਾਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਪੋਰਿਸਾ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ। ਏਕਾ ਏਸਿਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾ, ਏਕਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾ। ਕੁਸਾਵਤੀ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਤ੍ਤਹਿ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਏਕਾ ਤਾਲਪਨ੍ਤਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾ, ਏਕਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਫਲਿਕਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਤਾਸੰ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨੰ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨੰ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ [ਕਮਨੀਯੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਚ

ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਤੂਰਿਯਸ੍ਸ ਸੁਵ◌ਿਨੀਤਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਸੁਕੁਸਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ , ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਾਸਂ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨਂ ਵ◌ਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕੁਸਾਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਣ੍ਡਾ ਪਿਪਾਸਾ, ਤੇ ਤਾਸਂ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨਂ ਵ◌ਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਚਾਰੇਸੁਂ।

ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ

੨੪੩. ''ਰਾਜਾ , ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ ਚਤੂਹਿ ਚ ਇਦ੍ਧੀਹਿ। ਕਤਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ? ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਿਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰਂ ਸਨੇਮਿਕਂ ਸਨਾਭਿਕਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ। ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ – ''ਯਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਿਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰਂ ਸਨੇਮਿਕਂ ਸਨਾਭਿਕਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ, ਸੋ ਹੋਤਿ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਸ੍ਸਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ'ਤਿ।

੨੪੪. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਮੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਿ – 'ਪਵਤ੍ਤਤੁ ਭਵ◌ਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ, ਅਭਿਵ◌ਿਜਿਨਾਤੁ ਭਵ◌ਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿ [ਪਵਤ੍ਤਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਅਨ੍ਵਦੇਵ [ਅਨੁਦੇਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪਦੇਸੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਵ◌ਾਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਟਿਰਾਜਾਨੋ, ਤੇ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਏਹਿ ਖੋ ਮਹਾਰਾਜ, ਸ੍ਵ◌ਾਗਤਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਸਕਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਅਨੁਸਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਨ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਮੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਮੁਸਾ ਨ ਭਣਿਤਬ੍ਬਾ, ਮਜ੍ਜਂ ਨ ਪਾਤਬ੍ਬਂ, ਯਥਾਭੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਥਾ'ਤਿ । ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਟਿਰਾਜਾਨੋ, ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਤ੍ਤਰਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪਦੇਸੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਵ◌ਾਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਟਿਰਾਜਾਨੋ, ਤੇ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਏਹਿ ਖੋ ਮਹਾਰਾਜ, ਸ੍ਵ◌ਾਗਤਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਸਕਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ, ਅਨੁਸਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਨ ਆਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਮੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਮੁਸਾ ਨ ਭਣਿਤਬ੍ਬਾ, ਮਜ੍ਜਂ ਨ ਪਾਤਬ੍ਬਂ , ਯਥਾਭੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਥਾ'ਤਿ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਪਟਿਰਾਜਾਨੋ , ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ।

੨੪੫. ''ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਥਵ◌ਿਂ ਅਭਿਵ◌ਿਜਿਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕੁਸਾਵਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਅਤ੍ਥਕਰਣਪਮੁਖੇ ਅਕ੍ਖਾਹਤਂ ਮਞ੍ਞੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨਂ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ

੨੪੬. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬਸੇਤੋ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠੋ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਵੇਹਾਸਙ੍ਗਮੋ ਉਪੋਸਥੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਿ – ‘ਭਦ੍ਦਕਂ ਵਤ ਭੋ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਂ, ਸਚੇ ਦਮਥਂ ਉਪੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ – ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥਾਜਾਨਿਯੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਸੁਪਰਿਦਨ੍ਤੋ, ਏਵਮੇਵ ਦਮਥਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਮੇਵ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਥਵਿਂ ਅਨੁਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸਾਵਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਤਰਾਸਮਕਾਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ

੨੪੭. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਸਬ੍ਬਸੇਤੋ ਕਾਲ਼ਸੀਸੋ ਮੁਞ੍ਜਕੇਸੋ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਵੇਹਾਸਙ੍ਗਮੋ ਵਲਾਹਕੋ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਰਾਜਾ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਿ – ‘ਭਦ੍ਦਕਂ ਵਤ ਭੋ ਅਸ੍ਸਯਾਨਂ ਸਚੇ ਦਮਥਂ ਉਪੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਂ , ਆਨਨ੍ਦ, ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਭਦ੍ਰੋ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨਿਯੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਸੁਪਰਿਦਨ੍ਤੋ, ਏਵਮੇਵ ਦਮਥਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਮੇਵ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪਥਵਿਂ ਅਨੁਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕੁਸਾਵਤਿਂ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਤਰਾਸਮਕਾਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਮਣਿਰਤਨਂ

੨੪੮. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਮਣਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਹੋਸਿ ਮਣਿ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਮਣਿਰਤਨਸ੍ਸ ਆਭਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਂ ਫੁਟਾ ਅਹੋਸਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਮੇਵ ਮਣਿਰਤਨਂ ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਂ ਸੇਨਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਣਿਂ ਧਜਗ੍ਗਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾਯ ਪਾਯਾਸਿ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਤੇ ਤੇਨੋਭਾਸੇਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਸੁਂ ਦਿਵਾਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ

੨੪੯. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਅਭਿਰੂਪਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਨਾਤਿਦੀਘਾ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸਾ ਨਾਤਿਕਿਸਾ ਨਾਤਿਥੂਲਾ ਨਾਤਿਕਾਲ਼ਿਕਾ ਨਾਚ੍ਚੋਦਾਤਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਿਵਣ੍ਣਂ [ਮਾਨੁਸ੍ਸਿਵਣ੍ਣਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਵਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਨੋ ਵਾ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਸੀਤੇ ਉਣ੍ਹਾਨਿ ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਣ੍ਹੇ ਸੀਤਾਨਿ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ। ਤਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯਿਨੀ ਅਹੋਸਿ ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤਿਨੀ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਨੀ ਮਨਾਪਚਾਰਿਨੀ ਪਿਯਵਾਦਿਨੀ। ਤਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਮਨਸਾਪਿ ਨੋ ਅਤਿਚਰਿ [ਅਤਿਚਰੀ (ਕ॰), ਅਤਿਚਾਰੀ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਕੁਤੋ ਪਨ ਕਾਯੇਨ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ

੨੫੦. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਯੇਨ ਨਿਧਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਮ੍ਪਿ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਮ੍ਪਿ। ਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵ, ਹੋਹਿ, ਅਹਂ ਤੇ ਧਨੇਨ ਧਨਕਰਣੀਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਮੇਵ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤਂ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਗਹਪਤਿ, ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੇਨਾ'ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕਂ ਤੀਰਂ ਨਾਵਾ ਉਪੇਤੂ'ਤਿ। 'ਇਧੇਵ ਮੇ, ਗਹਪਤਿ, ਅਤ੍ਥੋ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੇਨਾ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਉਦਕਂ ਓਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਲਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਹਾਰਾਜ, ਕਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਹਾਰਾਜ, ਪੂਜਿਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ? ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਲਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਕਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਪੂਜਿਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ ਗਹਪਤੀ'ਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ , ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ

੨੫੧. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਟਿਬਲੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਯਾਪੇਤਬ੍ਬਂ ਉਪਯਾਪੇਤੁਂ, ਅਪਯਾਪੇਤਬ੍ਬਂ ਅਪਯਾਪੇਤੁਂ, ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ ਠਪੇਤੁਂ। ਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵ, ਹੋਹਿ, ਅਹਮਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

''ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਚਤੁਇਦ੍ਧਿਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ

੨੫੨. ''ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਚਤੂਹਿ ਇਦ੍ਧੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਕਤਮਾਹਿ ਚਤੂਹਿ ਇਦ੍ਧੀਹਿ? ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮਾਯ ਪਠਮਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਅਹੋਸਿ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਅਤਿਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮਾਯ ਦੁਤਿਯਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੋ ਅਹੋਸਿ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੋ ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ ਗਹਣਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨਾਤਿਸੀਤਾਯ ਨਾਚ੍ਚੁਣ੍ਹਾਯ ਅਤਿਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮਾਯ ਤਤਿਯਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ , ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪੋ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪੋ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਪਿਯਾ ਅਹੇਸੁਂ ਮਨਾਪਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਿਤੁ ਪੁਤ੍ਤਾ ਪਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨਾਪਾ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਪਿਯਾ ਅਹੇਸੁਂ ਮਨਾਪਾ।

''ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਅਤਰਮਾਨੋ, ਦੇਵ, ਯਾਹਿ, ਯਥਾ ਤਂ ਮਯਂ ਚਿਰਤਰਂ

ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਾਰਥਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਅਤਰਮਾਨੋ, ਸਾਰਥਿ, ਰਥਂ ਪੇਸੇਹਿ, ਯਥਾ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਚਿਰਤਰਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮਾਯ ਚਤੁਤ੍ਥਿਯਾ [ਚਤੁਤ੍ਥਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਇਮਾਹਿ ਚਤੂਹਿ ਇਦ੍ਧੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪੋਕ੍ਖਰਣੀ

੨੫੩. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਾਸੁ ਤਾਲਨ੍ਤਰਿਕਾਸੁ ਧਨੁਸਤੇ ਧਨੁਸਤੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਮਾਪੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਾਸੁ ਤਾਲਨ੍ਤਰਿਕਾਸੁ ਧਨੁਸਤੇ ਧਨੁਸਤੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ। ਤਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਚਿਤਾ ਅਹੇਸੁਂ – ਏਕਾ ਇਟ੍ਠਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ।

‘‘ਤਾਸੁ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸੋਪਾਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ, ਏਕਂ ਸੋਪਾਨਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ ਏਕਂ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਂ ਏਕਂ ਫਲਿਕਮਯਂ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਫਲਿਕਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਤਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਿਕਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਏਕਾ ਵੇਦਿਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ , ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਾਸੁ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸੁ ਏਵਰੂਪਂ ਮਾਲਂ ਰੋਪਾਪੇਯ੍ਯਂ ਉਪ੍ਪਲਂ ਪਦੁਮਂ ਕੁਮੁਦਂ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ ਸਬ੍ਬੋਤੁਕਂ ਸਬ੍ਬਜਨਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟ’ਨ੍ਤਿ। ਰੋਪਾਪੇਸਿ ਖੋ , ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਾਸੁ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸੁ ਏਵਰੂਪਂ ਮਾਲਂ ਉਪ੍ਪਲਂ ਪਦੁਮਂ ਕੁਮੁਦਂ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ ਸਬ੍ਬੋਤੁਕਂ ਸਬ੍ਬਜਨਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟਂ।

੨੫੪. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਾਸਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨਂ ਤੀਰੇ ਨ੍ਹਾਪਕੇ ਪੁਰਿਸੇ ਠਪੇਯ੍ਯਂ, ਯੇ ਆਗਤਾਗਤਂ ਜਨਂ ਨ੍ਹਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਠਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਾਸਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨਂ ਤੀਰੇ ਨ੍ਹਾਪਕੇ ਪੁਰਿਸੇ, ਯੇ ਆਗਤਾਗਤਂ ਜਨਂ ਨ੍ਹਾਪੇਸੁਂ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਾਸਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨਂ ਤੀਰੇ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਯ੍ਯਂ – ਅਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ [ਅਨ੍ਨਤ੍ਥਿਤਸ੍ਸ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰), ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਕਭਿਰੂਪੇਨੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ], ਪਾਨਂ ਪਾਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਵਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਥਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਯਾਨਂ ਯਾਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਸਯਨਂ ਸਯਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਇਤ੍ਥਿਂ ਇਤ੍ਥਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਹਿਰਞ੍ਞਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਸੁਵਣ੍ਣਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸਾ’ਤਿ। ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤਾਸਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨਂ ਤੀਰੇ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ – ਅਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਪਾਨਂ ਪਾਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਵਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਥਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਯਾਨਂ ਯਾਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਸਯਨਂ ਸਯਨਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਇਤ੍ਥਿਂ ਇਤ੍ਥਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਹਿਰਞ੍ਞਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ, ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਸੁਵਣ੍ਣਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ।

੨੫੫. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਆਦਾਯ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਇਦਂ, ਦੇਵ, ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਦੇਵਞ੍ਞੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਆਭਤਂ, ਤਂ ਦੇਵੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੂ’ਤਿ। ‘ਅਲਂ ਭੋ, ਮਮਪਿਦਂ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਬਲਿਨਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਵੋ ਹੋਤੁ, ਇਤੋ ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ ਹਰਥਾ’ਤਿ। ਤੇ ਰਞ੍ਞਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ

ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਵ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ‘ਨ ਖੋ ਏਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਂ ਮਯਂ ਇਮਾਨਿ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪੁਨਦੇਵ ਸਕਾਨਿ ਘਰਾਨਿ ਪਟਿਹਰੇਯ੍ਯਾਮ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਮਾਪੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ਤੇ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇ ਦੇਵ, ਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

੨੫੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ [ਵਿਸੁਕਮ੍ਮਂ (ਕ॰)] ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਸਮ੍ਮ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਮਾਪੇਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦ’ਨ੍ਤਿ। ‘ਏਵਂ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਵਾ’ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਦੇਵੇਸੁ ਤਾਵਤਿਂਸੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇ ਦੇਵ, ਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦ’ਨ੍ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

‘‘ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦਂ। ਧਮ੍ਮੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਚ ਯੋਜਨਂ ਆਯਾਮੇਨ ਅਹੋਸਿ। ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਚ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ। ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਤਿਪੋਰਿਸਂ ਉਚ੍ਚਤਰੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਚਿਤਂ ਅਹੋਸਿ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ – ਏਕਾ ਇਟ੍ਠਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ।

‘‘ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਮ੍ਭਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ – ਏਕੋ ਥਮ੍ਭੋ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ, ਏਕੋ ਰੂਪਿਯਮਯੋ, ਏਕੋ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯੋ, ਏਕੋ ਫਲਿਕਮਯੋ। ਧਮ੍ਮੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦੋ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਫਲਕੇਹਿ ਸਨ੍ਥਤੋ ਅਹੋਸਿ – ਏਕਂ ਫਲਕਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ, ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਫਲਿਕਮਯਂ।

‘‘ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਪਾਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ – ਏਕਂ ਸੋਪਾਨਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ, ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਫਲਿਕਮਯਂ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਫਲਿਕਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਚ।

‘‘ਧਮ੍ਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ – ਏਕਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ, ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਂ , ਏਕਂ ਫਲਿਕਮਯਂ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੇ ਕੂਟਾਗਾਰੇ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਰੂਪਿਯਮਯੇ ਕੂਟਾਗਾਰੇ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਵੇਲੁਰਿਯਮਯੇ ਕੂਟਾਗਾਰੇ ਦਨ੍ਤਮਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਫਲਿਕਮਯੇ ਕੂਟਾਗਾਰੇ ਸਾਰਮਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਤਾਲੋ ਠਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਤਾਲੋ ਠਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ, ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਫਲਿਕਮਯੋ ਤਾਲੋ ਠਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ, ਵੇਲੁਰਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯੋ ਤਾਲੋ ਠਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਵੇਲੁਰਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ, ਫਲਿਕਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ।

੨੫੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਮਹਾਵਿਯੂਹਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸਬ੍ਬਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਤਾਲਵਨਂ ਮਾਪੇਯ੍ਯਂ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ

ਮਹਾਵਿਯੂਹਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸਬ੍ਬਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਤਾਲਵਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਧਮ੍ਮੋ, ਆਨਨ੍ਦ , ਪਾਸਾਦੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਿਕਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਾ ਵੇਦਿਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ। ਰੂਪਿਯਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ।

੨੫੮. ''ਧਮ੍ਮੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਾਸਾਦੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਜਾਲੇਹਿ [ਕਿਙ੍ਕਣਿਕਜਾਲੇਹਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ – ਏਕਂ ਜਾਲਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਜਾਲਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਜਾਲਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਜਾਲਾਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਤੂਰਿਯਸ੍ਸ ਸੁਵਿਨੀਤਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਸੁਕੁਸਲੇਹਿ [ਕੁਸਲੇਹਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ, ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤੇਸਂ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਜਾਲਾਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕੁਸਾਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਣ੍ਡਾ ਪਿਪਾਸਾ, ਤੇ ਤੇਸਂ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਜਾਲਾਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਚਾਰੇਸੁਂ। ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਸਾਦੋ ਦੁਦ੍ਦਿਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ ਮੁਸਤਿ ਚਕ੍ਖੂਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ ਸਰਦਸਮਯੇ ਵਿਦ੍ਧੇ ਵਿਗਤਵਲਾਹਕੇ ਦੇਵੇ ਆਦਿਚ੍ਚੋ ਨਭਂ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਕ੍ਕਮਾਨੋ [ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਮਮਾਨੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਦੁਦ੍ਦਿਕ੍ਖੋ [ਦੁਦਿਕ੍ਖੋ (ਪੀ॰)] ਹੋਤਿ ਮੁਸਤਿ ਚਕ੍ਖੂਨਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਸਾਦੋ ਦੁਦ੍ਦਿਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ ਮੁਸਤਿ ਚਕ੍ਖੂਨਿ।

੨੫੯. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਮਾਪੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਮਾਪੇਸਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ। ਧਮ੍ਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਚ ਯੋਜਨਂ ਆਯਾਮੇਨ ਅਹੋਸਿ, ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਚ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ। ਧਮ੍ਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਚਿਤਾ ਅਹੋਸਿ – ਏਕਾ ਇਟ੍ਠਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ।

''ਧਮ੍ਮਾਯ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਪਾਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ – ਏਕਂ ਸੋਪਾਨਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ, ਏਕਂ ਰੂਪਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਂ, ਏਕਂ ਫਲਿਕਮਯਂ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ। ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਫਲਿਕਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਸੋਪਾਨਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ।

''ਧਮ੍ਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਿਕਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ – ਏਕਾ ਵੇਦਿਕਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ। ਰੂਪਿਯਮਯਾਯ ਵੇਦਿਕਾਯ ਰੂਪਿਯਮਯਾ ਥਮ੍ਭਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਉਣ੍ਹੀਸਞ੍ਞ।

''ਧਮ੍ਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਸਤ੍ਤਹਿ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ – ਏਕਾ ਤਾਲਪਨ੍ਤਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾ, ਏਕਾ ਰੂਪਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾ, ਏਕਾ ਫਲਿਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾ, ਏਕਾ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾ, ਏਕਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾ। ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਰੂਪਿਯਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਫਲਿਕਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਫਲਿਕਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਫਲਿਕਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਸ੍ਸ

ਤਾਲਸ੍ਸ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੋ ਖਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ। ਤਾਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਤੂਰਿਯਸ੍ਸ ਸੁਵਿਨੀਤਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਤਾਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਸੁਕੁਸਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਾਸਂ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਖਮਨੀਯੋ ਚ ਮਦਨੀਯੋ ਚ। ਯੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕੁਸਾਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੋਣ੍ਡਾ ਪਿਪਾਸਾ, ਤੇ ਤਾਸਂ ਤਾਲਪਨ੍ਤੀਨਂ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਚਾਰੇਸੁਂ।

''ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮੇ ਪਾਸਾਦੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਧਮ੍ਮਾਯ ਚ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ 'ਯੇ [ਯੇ ਕੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮਣੇਸੁ ਵਾ ਸਮਣਸਮ੍ਮਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਮ੍ਮਤਾ', ਤੇ ਸਬ੍ਬਕਾਮੇਹਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ।

ਝਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ

੨੬੦. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਿਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਫਲਂ ਕਿਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ, ਯੇਨਾਹਂ ਏਤਰਹਿ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ'ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਤਿਣ੍ਣਂ ਖੋ ਮੇ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਪਾਕੋ, ਯੇਨਾਹਂ ਏਤਰਹਿ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ ਦਾਨਸ੍ਸ ਦਮਸ੍ਸ ਸਂਯਮਸ੍ਸਾ'ਤਿ।

''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਯੇਨ ਮਹਾਵਿਯੂਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਯੂਹਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ – 'ਤਿਟ੍ਠ, ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ, ਤਿਟ੍ਠ, ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕ, ਤਿਟ੍ਠ, ਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਾ'ਤਿ।

੨੬੧. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਮਹਾਵਿਯੂਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ ਸਮਾਧਿਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਾਸਿ, ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਸਿ, ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – 'ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ'ਤਿ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ।

੨੬੨. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਮਹਾਵਿਯੂਹਾ ਕੂਟਾਗਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਿਯਮਯੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਂ ਤਥਾ ਤਤਿਯਂ ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਂ ਲੋਕਂ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ। ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ...ਪੇ॰... ਮੁਦਿਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਂ ਤਥਾ ਤਤਿਯਂ ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ

ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤੰ ਲੋਕੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ।

ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਦਿ

੨੬੩. ''ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਮਹਾਵਿਯੂਹਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਨਿ ਸਾਰਮਯਾਨਿ ਗੋਨਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚੱਥਰਣਾਨਿ ਸਉੱਤਰਚ੍ਛਦਾਨਿ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਉਪੋਸਥਨਾਗਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਮਣਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸੁਭਦ੍ਦਾਦੇਵਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਗਹਪਤਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਦੁਹਸਨ੍ਦਾਨਿ [ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਦਾਨਿ(ਪੀ॰)] ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਦਾਨਾਨਿ [ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਦਾਨਿ (ਪੀ॰) ਦੁਕੂਲਸਨ੍ਦਾਨਾਨਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੯੬)] ਕੰਸੂਪਧਾਰਣਾਨਿ; ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਾਨੰ ; (ਰਞ੍ਞੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ) [( ) ਸੀ॰ ਇਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ] ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ ਸਾਯੰ ਪਾਤੰ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ ਅਭਿਹਰਿਯਿਤ੍ਥ।

੨੬੪. ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਸਮਯੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯੰ ਪਾਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਇਮਾਨਿ ਖੋ ਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯੰ ਪਾਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯੰਨੂਨ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਕਿੰ ਸਕਿੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਇਮਾਨਿ ਖੋ ਮੇ, ਸਮ੍ਮ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯੰ ਪਾਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨ, ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਕਿੰ ਸਕਿੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ'ਤਿ। 'ਏਵੰ, ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨੰ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਦ੍ਵੇਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਕਿੰ ਸਕਿੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਮੰਸੁ।

ਸੁਭਦ੍ਦਾਦੇਵਿਉਪਸਙ੍ਕਮਨੰ

੨੬੫. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਬਹੂਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਬਹੂਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨੰ ਬਹੂਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਚਿਰੰ ਦਿਟ੍ਠੋ ਖੋ ਮੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ। ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਰਾਜਾਨੰ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਇਤ੍ਥਾਗਾਰੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੀਸਾਨਿ ਨ੍ਹਾਯਥ ਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਾਰੁਪਥ। ਚਿਰੰ ਦਿਟ੍ਠੋ ਨੋ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ, ਰਾਜਾਨੰ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। 'ਏਵੰ, ਅਯ੍ਯੇ'ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਤ੍ਥਾਗਾਰੰ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਨਿ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਖੋ,

ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਕਪ੍ਪੇਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨ, ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਂ ਸੇਨਂ, ਚਿਰਂ ਦਿਟ੍ਠੋ ਨੋ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ, ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਦੇਵੀ'ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਂ ਸੇਨਂ ਕਪ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ – 'ਕਪ੍ਪਿਤਾ ਖੋ, ਦੇਵਿ, ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨੀ ਸੇਨਾ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਤ੍ਥਾਗਾਰੇਨ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਸਾਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਮਹਾਵਿਯੂਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਯੂਹਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – 'ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮਹਤੋ ਵਿਯ ਜਨਕਾਯਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ'ਤਿ ਮਹਾਵਿਯੂਹਾ ਕੂਟਾਗਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਦੇਵਿਂ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਂ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਦੇਵਿਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਏਤ੍ਥੇਵ, ਦੇਵਿ, ਤਿਟ੍ਠ ਮਾ ਪਾਵਿਸੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਮਹਾਵਿਯੂਹਾ ਕੂਟਾਗਾਰਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੋਵਣ੍ਣਮਯੇ ਤਾਲਵਨੇ ਪਞ੍ਞਪੇਹੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਦੇਵਾ'ਤਿ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਯੂਹਾ ਕੂਟਾਗਾਰਾ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੋਵਣ੍ਣਮਯੇ ਤਾਲਵਨੇ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ ਪਾਦੇ ਪਾਦਂ ਅਚ੍ਚਾਧਾਯ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ।

੨੬੬. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ, ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਕਾਲਮਕਾਸੀ'ਤਿ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਏਤਦਵੋਚ –

'ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਵਿਯੂਹਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਨਿ ਸਾਰਮਯਾਨਿ ਗੋਨਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਾਨਿ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ, ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਉਪੋਸਥਨਾਗਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ , ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਣਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਪਤਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਹਸਨ੍ਦਨਾਨਿ ਕਂਸੂਪਧਾਰਣਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਾਨਂ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ, ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯਂ ਪਾਤਂ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ ਅਭਿਹਰਿਯਤਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਹਿ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ।

੨੬੭. ‘‘ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਦੇਵਿਂ ਏਤਦਵੋਚ –

‘ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਿ, ਇਟ੍ਠੇਹਿ ਕਨ੍ਤੇਹਿ ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤ੍ਥ; ਅਥ ਚ ਪਨ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਅਨਿਟ੍ਠੇਹਿ ਅਕਨ੍ਤੇਹਿ ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ ਅਮਨਾਪੇਹਿ ਸਮੁਦਾਚਰਸੀ’ਤਿ। ‘ਕਥਂ ਚਰਹਿ ਤਂ, ਦੇਵ, ਸਮੁਦਾਚਰਾਮੀ’ਤਿ? ‘ਏਵਂ ਖੋ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਿ, ਸਮੁਦਾਚਰ – ‘‘ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ, ਦੇਵ, ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ, ਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵ, ਸਾਪੇਕ੍ਖੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ, ਗਰਹਿਤਾ ਚ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ , ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਬ੍ਯੂਹਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਨਿ ਸਾਰਮਯਾਨਿ ਗੋਨਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਾਨਿ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਉਪੋਸਥਨਾਗਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਣਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਭਦ੍ਦਾਦੇਵਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਪਤਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਹਸਨ੍ਦਨਾਨਿ ਕਂਸੂਪਧਾਰਣਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਾਨਂ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ ਦੇਵ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯਂ ਪਾਤਂ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ ਅਭਿਹਰਿਯਤਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸੀ’’’ਤਿ।

੨੬੮. ‘‘ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਪਰੋਦਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੇਵੀ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ [ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਪੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ (ਕ॰)] ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਏਤਦਵੋਚ –

‘ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ , ਦੇਵ, ਪਿਯੇਹਿ ਮਨਾਪੇਹਿ ਨਾਨਾਭਾਵੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ, ਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵ, ਸਾਪੇਕ੍ਖੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ, ਗਰਹਿਤਾ ਚ ਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਬ੍ਯੂਹਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਨਿ ਸਾਰਮਯਾਨਿ ਗੋਨਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਾਨਿ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖਂ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ

ਉਪੋਸਥਨਾਗਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ , ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ । ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ, ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਣਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ, ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ , ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਪਤਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਹਸਨ੍ਦਨਾਨਿ ਕੰਸੂਪਧਾਰਣਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਾਨੰ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਾਨੰ। ਏਤ੍ਥ, ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੇ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯੰ ਪਾਤੰ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ ਅਭਿਹਰਿਯਤਿ। ਏਤ੍ਥ , ਦੇਵ, ਛਨ੍ਦੰ ਪਜਹ ਜੀਵਿਤੇ ਅਪੇਕ੍ਖੰ ਮਾਕਾਸੀ'ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗਮੰ

੨੬੯. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਮਨੁਞ੍ਞੰ ਭੋਜਨੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ ਵੇਦਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਚ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਸੁਗਤਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਮਾਰਕੀਲ਼ੰ [ਕੀਲ਼ਿਤੰ (ਕ॰), ਕੀਲ਼ਿਕੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕੀਲ਼ਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਓਪਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਿਹਿਭੂਤੋ [ਗਿਹੀਭੂਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਧਮ੍ਮੇ ਪਾਸਾਦੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਿ [ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਮਚਰਿ (ਕ॰)]। ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗੋ ਅਹੋਸਿ।

੨੭੦. ''ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਞ੍ਞੋ ਨੂਨ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਅਹੰ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਅਹੋਸਿੰ। ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕੁਸਾਵਤੀਰਾਜਧਾਨਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਵਿਯੂਹਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਨਿ ਸਾਰਮਯਾਨਿ ਗੋਨਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤਾਨਿ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਾਨਿ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਉਪੋਸਥਨਾਗਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵਲਾਹਕਅਸ੍ਸਰਾਜਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੀਹਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਦੀਪਿਚਮ੍ਮਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਧਜਾਨਿ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਮਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਣਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਭਦ੍ਦਾਦੇਵਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਪਤਿਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧੇਨੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਹਸਨ੍ਦਨਾਨਿ ਕੰਸੂਪਧਾਰਣਾਨਿ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ

ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਾਨਂ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਾਨਂ, ਮਮ ਤਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਯਂ ਪਾਤਂ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ ਅਭਿਹਰਿਯਿਤ੍ਥ।

੨੭੧. ''ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਨਗਰਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਤਂ ਨਗਰਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਕੁਸਾਵਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਪਾਸਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਸਾਦੋ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਕੂਟਾਗਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਤਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਮਹਾਵ੍ਯੂਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਵਾ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਵਾ ਦਨ੍ਤਮਯੋ ਵਾ ਸਾਰਮਯੋ ਵਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਨਾਗਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਨਾਗੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਭਿਰੂਹਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਉਪੋਸਥੋ ਨਾਗਰਾਜਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਅਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਭਿਰੂਹਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਵਲਾਹਕੋ ਅਸ੍ਸਰਾਜਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਰਥਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਰਥੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਭਿਰੂਹਾਮਿ ਯਦਿਦਂ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥੋ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਾਯੇਵ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਹੋਤਿ, ਯਾ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਤਿ ਖਤ੍ତਿਯਾਨੀ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸਿਨੀ [ਵੇਸ੍ਸਾਯਿਨੀ (ਸ੍ਯਾ॰), ਵੇਲਾਮਿਕਾਨੀ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਵੇਲਾਮਿਕਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੯੬)] ਵਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਵਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਤ੍ਥਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਂਯੇਵ ਤਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਰਿਦਹਾਮਿ ਖੋਮਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਕਮ੍ਬਲਸੁਖੁਮਂ ਵਾ। ਤੇਸਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਥਾਲਿਪਾਕਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕੋਯੇਵ ਸੋ ਥਾਲਿਪਾਕੋ ਹੋਤਿ, ਯਤੋ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਪਰਮਂ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ ਤਦੁਪਿਯਞ੍ਚ ਸੂਪੇਯ੍ਯਂ।

੨੭੨. ''ਪਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦ, ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਤੀਤਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਵਿਪਰਿਣਤਾ। ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ; ਏਵਂ ਅਦ੍ਧੁਵਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ; ਏਵਂ ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ! ਯਾਵਞ੍ਚਿਦਂ, ਆਨਨ੍ਦ , ਅਲਮੇਵ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਅਲਂ ਵਿਰਜ੍ਜਿਤੁਂ, ਅਲਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ।

''ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਭਿਜਾਨਾਮਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਸਰੀਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਰਾਜਾਵ ਸਮਾਨੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮੋ ਸਰੀਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਯਤ੍ਥ ਤਥਾਗਤੋ ਅਟ੍ਠਮਂ ਸਰੀਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ, ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

''ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਿਨੋ।
ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਵੂਪਸਮੋ ਸੁਖੋ''ਤਿ॥

ਮਹਾਸੁਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਜਨਵਸਭਸੁਤ੍ਤੰ

ਨਾਤਿਕਿਯਾਦਿਬ੍ਯਾਕਰਣੰ

੨੭੩. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਨਾਤਿਕੇ [ਨਾਦਿਕੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇਸੁ ਵਜ੍ਜਿਮਲ੍ਲੇਸੁ ਚੇਤਿਵੰਸੇਸੁ [ਚੇਤਿਯਵੰਸੇਸੁ (ਕ॰)] ਕੁਰੁਪਞ੍ਚਾਲੇਸੁ ਮਜ੍ਝਸੂਰਸੇਨੇਸੁ [ਮਚ੍ਛਸੁਰਸੇਨੇਸੁ (ਸ੍ਯਾ॰), ਮਚ੍ਛਸੂਰਸੇਨੇਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] – ''ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ [ਉਪਪਨ੍ਨੋਤਿ (ਕ॰)]। ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ, ਸਕਿਦੇਵ [ਸਕਿੰਦੇਵ (ਕ॰)] ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ''ਤਿ।

੨੭੪. ਅਸ੍ਸੋਸੁੰ ਖੋ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇਸੁ ਵਜ੍ਜਿਮਲ੍ਲੇਸੁ ਚੇਤਿਵੰਸੇਸੁ ਕੁਰੁਪਞ੍ਚਾਲੇਸੁ ਮਜ੍ਝਸੂਰਸੇਨੇਸੁ – 'ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਸਕਿਦੇਵ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ'ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੇਸੁੰ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ [ਪਞ੍ਹਾਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਸੁਤ੍ਵਾ।

੨੭੫. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ – ''ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇਸੁ ਵਜ੍ਜਿਮਲ੍ਲੇਸੁ ਚੇਤਿਵੰਸੇਸੁ ਕੁਰੁਪਞ੍ਚਾਲੇਸੁ ਮਜ੍ਝਸੂਰਸੇਨੇਸੁ – 'ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਸਕਿਦੇਵ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ'ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੇਸੁੰ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ ਸੁਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਪਰਿਕਥਾ

੨੭੬. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮੇ ਖੋ ਪਨਾਪਿ ਅਹੇਸੁੰ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਬਹੂ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ। ਸੁਞ੍ਞਾ ਮਞ੍ਞੇ ਅਙ੍ਗਮਗਧਾ ਅਙ੍ਗਮਾਗਧਕੇਹਿ [ਅਙ੍ਗਮਾਗਧਿਕੇਹਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਰਿਚਾਰਕੇਹਿ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇਹਿ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇਹਿ। ਤੇ ਖੋ ਪਨਾਪਿ [ਤੇਨ ਖੋ ਪਨਾਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਹੇਸੁੰ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸੀਲੇਸੁ

ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ। ਤੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ; ਤੇਸਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਾਧੁ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ, ਬਹੁਜਨੋ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੁਗਤਿਂ। ਅਯਂ ਖੋ ਪਨਾਪਿ ਅਹੋਸਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਨੇਗਮਾਨਞ੍ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾਨਞ੍ਚ। ਅਪਿਸ੍ਸੁਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਤ੍ਤਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ – 'ਏਵਂ ਨੋ ਸੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਸੁਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਏਵਂ ਮਯਂ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਫਾਸੁ [ਫਾਸੁਕਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਿਹਰਿਮ੍ਹਾ'ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਪਨਾਪਿ ਅਹੋਸਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ। ਅਪਿਸ੍ਸੁਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਯਾਵ ਮਰਣਕਾਲਾਪਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਕਿਤ੍ਤਯਮਾਨਰੂਪੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ'ਤਿ। ਸੋ ਅਬ੍ਭਤੀਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ। ਤਸ੍ਸਪਿਸ੍ਸ ਸਾਧੁ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਬਹੁਜਨੋ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੁਗਤਿਂ। ਭਗਵਤੋ ਖੋ ਪਨ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਮਗਧੇਸੁ। ਯਤ੍ਥ ਖੋ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਮਗਧੇਸੁ, ਕਥਂ ਤਤ੍ਰ ਭਗਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ। ਭਗਵਾ ਚੇ ਖੋ ਪਨ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ, ਦੀਨਮਨਾ [ਨਿਨ੍ਨਮਨਾ (ਸ੍ਯਾ॰), ਦੀਨਮਾਨਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਤੇਨਸ੍ਸੁ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ; ਯੇਨ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸੁ ਦੀਨਮਨਾ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਕਥਂ ਤੇ ਭਗਵਾ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ?

੨੧੧. ਇਦਮਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੋ ਰਹੋ ਅਨੁਵਿਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ – 'ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇਸੁ ਵਜ੍ਜਿਮਲ੍ਲੇਸੁ ਚੇਤਿਵਂਸੇਸੁ ਕੁਰੁਪਞ੍ਚਾਲੇਸੁ ਮਜ੍ਝਸੂਰਸੇਨੇਸੁ – ''ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਅਸੁ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। ਪਰੋਪਞ੍ਞਾਸ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਸਾਧਿਕਾ ਨਵੁਤਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ, ਸਕਿਦੇਵ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਨਾਤਿਕਿਯਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੇਸੁਂ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ''ਤਿ । ਇਮੇ ਖੋ ਪਨਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੇਸੁਂ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਬਹੂ ਚੇਵ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ। ਸੁਞ੍ਞਾ ਮਞ੍ਞੇ ਅਙ੍ਗਮਗਧਾ ਅਙ੍ਗਮਾਗਧਕੇਹਿ ਪਰਿਚਾਰਕੇਹਿ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇਹਿ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇਹਿ। ਤੇ ਖੋ ਪਨਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੇਸੁਂ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ, ਤੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ। ਤੇਸਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਾਧੁ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ, ਬਹੁਜਨੋ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੁਗਤਿਂ। ਅਯਂ ਖੋ ਪਨਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੋਸਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨਂ ਨੇਗਮਾਨਞ੍ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾਨਞ੍ਚ। ਅਪਿਸ੍ਸੁਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਤ੍ਤਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ – 'ਏਵਂ ਨੋ ਸੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਸੁਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ। ਏਵਂ ਮਯਂ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਿਮ੍ਹਾ'ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਪਨਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੋਸਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ। ਅਪਿਸ੍ਸੁਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਯਾਵ ਮਰਣਕਾਲਾਪਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਕਿਤ੍ਤਯਮਾਨਰੂਪੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ'ਤਿ। ਸੋ ਅਬ੍ਭਤੀਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ; ਤਸ੍ਸਪਿਸ੍ਸ ਸਾਧੁ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ, ਬਹੁਜਨੋ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੁਗਤਿਂ। ਭਗਵਤੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਮਗਧੇਸੁ। ਯਤ੍ਥ ਖੋ ਪਨ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਮਗਧੇਸੁ, ਕਥਂ ਤਤ੍ਰ ਭਗਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ? ਭਗਵਾ ਚੇ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਅਬ੍ਭਤੀਤੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਉਪਪਤ੍ਤੀਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ ਦੀਨਮਨਾ ਤੇਨਸ੍ਸੁ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ; ਯੇਨ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸੁ ਦੀਨਮਨਾ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਕਥਂ ਤੇ ਭਗਵਾ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਇਦਮਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਰਿਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੨੭੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦੇ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਨਾਤਿਕਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਨਾਤਿਕੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ [ਅਟ੍ਠਿਕਤ੍ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਚੇਤਸਾ [ਸਬ੍ਬਚੇਤਸਾ (ਪੀ॰)] ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ – ''ਗਤਿਂ ਨੇਸਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ, ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ''ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਭਗਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ''ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

੨੭੯. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਉਪਸਨ੍ਤਪਦਿਸ੍ਸੋ [ਉਪਸਨ੍ਤਪਤਿਸ੍ਸੋ (ਕ॰)] ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਭਾਤਿਰਿਵ ਭਗਵਤੋ ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ। ਸਨ੍ਤੇਨ ਨੂਨਜ੍ਜ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਸੀ''ਤਿ? ''ਯਦੇਵ ਖੋ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਰਿਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਤਦੇਵਾਹਂ ਨਾਤਿਕੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਂ – 'ਗਤਿਂ ਨੇਸਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ, ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ'ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ 'ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ'''ਤਿ।

ਜਨਵਸਭਯਕ੍ਖੋ

੨੮੦. ''ਅਥ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਯਕ੍ਖੋ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿ – 'ਜਨਵਸਭੋ ਅਹਂ ਭਗਵਾ ; ਜਨਵਸਭੋ ਅਹਂ ਸੁਗਤਾ'ਤਿ। ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਤਂ [ਸੁਤ੍ਵਾ (ਪੀ॰)] ਯਦਿਦਂ ਜਨਵਸਭੋ''ਤਿ?

''ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਜਾਨਾਮਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਤਂ ਯਦਿਦਂ ਜਨਵਸਭੋਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲੋਮਾਨਿ ਹਟ੍ਠਾਨਿ 'ਜਨਵਸਭੋ'ਤਿ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਨ ਹਿ ਨੂਨ ਸੋ ਓਰਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਯਦਿਦਂ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਯਦਿਦਂ ਜਨਵਸਭੋ''ਤਿ। ''ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਦ੍ਦਪਾਤੁਭਾਵਾ ਉਲ਼ਾਰਵਣ੍ਣੋ ਮੇ ਯਕ੍ਖੋ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ । ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿ – 'ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਅਹਂ ਭਗਵਾ; ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਅਹਂ ਸੁਗਤਾਤਿ। ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਾਮਿ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਰਾਜਾ ਭਵਿਤੁਂ ਪਹੋਮਿ [ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਰਾਜਾ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਰਾਜਾ ਦਿਵਿ ਹੋਮਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।

> ਇਤੋ ਸਤ੍ਤ ਤਤੋ ਸਤ੍ਤ, ਸਂਸਾਰਾਨਿ ਚਤੁਦ੍ਦਸ।
> ਨਿਵਾਸਮਭਿਜਾਨਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਮੇ ਵੁਸਿਤਂ ਪੁਰੇ॥

੨੮੧. 'ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮਿ, ਆਸਾ ਚ ਪਨ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਤਾਯਾ'ਤਿ। 'ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਜਨਵਸਭਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਅਬ੍ਭੁਤਮਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਜਨਵਸਭਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ। ''ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਚ ਵਦੇਸਿ, ''ਆਸਾ ਚ ਪਨ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਤਾਯਾ''ਤਿ ਚ ਵਦੇਸਿ, ਕੁਤੋਨਿਦਾਨਂ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਜਨਵਸਭੋ ਯਕ੍ਖੋ ਏਵਰੂਪਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ, ਭਗਵਾ, ਤਵ ਸਾਸਨਾ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ [ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਸੁਗਤ, ਤਵ ਸਾਸਨਾ; ਯਦਗ੍ਗੇ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਿ ਏਕਨ੍ਤਿਕਤੋ [ਏਕਨ੍ਤਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰), ਏਕਨ੍ਤਗਤੋ (ਪੀ॰)] ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਤਦਗ੍ਗੇ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮਿ, ਆਸਾ ਚ ਪਨ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਤਾਯ। ਇਧਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਸ੍ਸਵਣੇਨ ਮਹਾਰਾਜੇਨ ਪੇਸਿਤੋ ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਕਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ

ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਅਦ੍ਦਸਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਗਧਕੇ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ – ''ਗਤਿਂ ਨੇਸਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ, ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ''ਤਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਂ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਾਯਂ ਭਾਸਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – ''ਯਂਗਤਿਕਾ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ਭਗਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਦਕ੍ਖਾਮਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੇਪਚ੍ਚਯਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ'।

ਦੇਵਸਭਾ

੨੮੨. 'ਪੁਰਿਮਾਨਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਸਾਨਿ ਪੁਰਿਮਤਰਾਨਿ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਾ ਚ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ। ਮਹਤੀ ਚ ਦਿਬ੍ਬਪਰਿਸਾ [ਦਿਬ੍ਬਾ ਪਰਿਸਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ [ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ (ਸੀ॰), ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ (ਕ॰)], ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਧਤਰਟ੍ਠੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਭਿਮੁਖੋ [ਪਚ੍ਛਾਭਿਮੁਖੋ (ਕ॰)] ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵਿਰੂਲ੍ਹਕੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ । ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਾ ਚ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਮਹਤੀ ਚ ਦਿਬ੍ਬਪਰਿਸਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਨੇਸਂ ਹੋਤਿ ਆਸਨਸ੍ਮਿਂ; ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਸਨਂ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧੁਨੂਪਪਨ੍ਨਾ ਤਾਵਤਿਂਸਕਾਯਂ, ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਤੇਨ ਸੁਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ''ਦਿਬ੍ਬਾ ਵਤ ਭੋ ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

> ''ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਵਤ ਭੋ ਦੇਵਾ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ [ਸਇਨ੍ਦਕਾ (ਸੀ॰)]।
> ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤਂ॥
>
> ਨਵੇ ਦੇਵੇ ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੇ ਯਸਸ੍ਸਿਨੇ [ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]।
> ਸੁਗਤਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ ਇਧਾਗਤੇ॥
>
> ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਵਣ੍ਣੇਨ ਯਸਸਾਯੁਨਾ।
> ਸਾਵਕਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਵਿਸੇਸੂਪਗਤਾ ਇਧ॥
>
> ਇਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
> ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ''ਨ੍ਤਿ॥

'ਤੇਨ ਸੁਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ''ਦਿਬ੍ਬਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਾਪਿ ਤਂ [ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਾ ਨਾਮਿਦਂ (ਕ॰)] ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਚਾਨੁਸਿਟ੍ਠਵਚਨਾਪਿ ਤਂ [ਪਚ੍ਚਾਨੁਸਿਟ੍ਠਵਚਨਾ ਨਾਮਿਦਂ (ਕ॰)] ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਕੇਸੁ ਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਠਿਤਾ ਅਵਿਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ [ਅਧਿਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ (ਕ॰)]।

ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਵਾਕ੍ਯਾ ਰਾਜਾਨੋ, ਪਟਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਨੁਸਾਸਨਿਂ।
ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾ ਸਨ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਂਸੁ ਸਮ੍ਹਿ ਆਸਨੇਤਿ॥

੨੮੩. 'ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਲ਼ਾਰੋ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯਥਾ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਲ਼ਾਰੋ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ ਯਦਿਦਂ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤੀਤਿ।

''ਯਥਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਓਭਾਸੋ ਵਿਪੁਲੋ ਮਹਾ''ਤਿ॥

ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਕਥਾ

੨੮੪. 'ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਯਥਾਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ – ''ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਯਥਾਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ – ''ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞਸ੍ਸਾਮ ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਏਕਗ੍ਗਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ – ''ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

'ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਯੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੋ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭਵਨੀਯੋ ਸੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਚਕ੍ਖੁਪਥਸ੍ਮਿਂ। ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ , ਸੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਵਣ੍ਣੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਮਾਨੁਸਂ ਵਿਗ੍ਗਹਂ ਅਤਿਰੋਚਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਾਯਂ ਕੋਚਿ ਦੇਵੋ ਅਭਿਵਾਦੇਤਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਤਿ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ – ''ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

'ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ; ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋ ਅਧੁਨਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜੇਨ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਸ੍ਸ ਦੇਵਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ। ਅਥ , ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਵਣ੍ਣੀ [ਕੁਮਾਰਵਣ੍ਣੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਤੇ ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਸਮੇ ਵਾ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

''ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਵਤ ਭੋ ਦੇਵਾ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤਂ॥

‘‘ਨਵ੍ੇ ਦੇਵ੍ੇ ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਵ੍ਣ੍ਣਵਨ੍ਤੇ ਯਸਸ੍ਸਿਨੇ।
ਸੁਗਤਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਚਰਿਤ੍ਵ੍ਾਨ ਇਧਾਗਤੇ॥

‘‘ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਵ੍ਣ੍ਣੇਨ ਯਸਸਾਯੁਨਾ।
ਸਾਵਕਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਵ੍ਿਸੇਸੂਪਗਤਾ ਇਧ॥

‘‘ਇਦਂ ਦਿਸ੍ਵ੍ਾਨ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

੨੮੫. ‘ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ; ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਰੋ ਹੋਤਿ ਵ੍ਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਚ ਵ੍ਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਚ ਮਞ੍ਜੁ ਚ ਸਵਨੀਯੋ ਚ ਬਿਨ੍ਦੁ ਚ ਅਵ੍ਿਸਾਰੀ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚ ਨਿਨ੍ਨਾਦੀ ਚ। ਯਥਾਪਰਿਸਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਸਰੇਨ ਵ੍ਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ; ਨ ਚਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਸਾਯ ਘੋਸੋ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵ੍ਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਰੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਵ੍ੁਚ੍ਚਤਿ ‘‘ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋ’’ਤਿ।

‘ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵ੍ੇ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵ੍ਾ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਸੁ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ [ਪਚ੍ਚੇਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ (ਕ॰)] ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ੍ਾ ਦੇਵ੍ੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵ੍ਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਯਾਵਞ੍ਚ ਸੋ ਭਗਵ੍ਾ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭੋ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾ ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤੀਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤੀਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤੁਸਿਤਾਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਯਾਮਾਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵ੍ਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਸਬ੍ਬਨਿਹੀਨਂ ਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ।

੨੮੬. ‘ਇਮਮਤ੍ਥਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ; ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ ਘੋਸੋਯੇਵ ਦੇਵ੍ਾ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ – ‘‘ਯ੍ਵ੍ਾਯਂ ਮਮ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਸ੍ਵ੍ਾਯਂ ਏਕੋਵ ਭਾਸਤੀ’’ਤਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਾਸਨ੍ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ।
ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਤੁਣ੍ਹਿਮਾਸੀਨੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤੇ॥

ਤਦਾਸੁ ਦੇਵ੍ਾ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਯ੍ਵ੍ਾਯਂ ਮਮ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸ੍ਮਿਂ, ਸ੍ਵ੍ਾਯਂ ਏਕੋਵ ਭਾਸਤੀਤਿ॥

‘ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਸਂਹਰਿਤ੍ਵ੍ਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵ੍ਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ੍ਾ ਦੇਵ੍ੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

ਭਾਵ੍ਿਤਇਦ੍ਧਿਪਾਦੋ

੨੮੭. ‘‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵ੍ਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਯਾਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਚਿਮੇ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਪਹੁਤਾਯ [ਇਦ੍ਧਿਬਹੁਲੀਕਤਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਇਦ੍ਧਿਵ੍ਿਸਵ੍ਿਤਾਯ

[ਇਦ੍ਧਿਵਿਸੇਵਿਤਾਯ (ਸਜਾ॰)] ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਤਾਯ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਇਧ ਭੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ ਭਾਵੇਤਿ। ਵੀਰਿਯਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ ਭਾਵੇਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ ਭਾਵੇਤਿ। ਵੀਮੰਸਾਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ ਭਾਵੇਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਪਹੁਤਾਯ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਵਿਤਾਯ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਤਾਯ।

'''ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਭੋ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਸੁੰ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਸੰਯੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ। ਯੇਪਿ ਹਿ ਕੇਚਿ ਭੋ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਸੰਯੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ। ਯੇਪਿ ਹਿ ਕੇਚਿ ਭੋ ਏਤਰਹਿ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਸੰਯੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ। ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨੋ ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਮਮਪਿਮੰ ਏਵਰੂਪੰ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵੰ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੇ''ਤਿ। ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭੋ ਇਮੇਸੰਯੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਏਵੰਮਹਾਨੁਭਾਵੋ''ਤਿ। ਇਮਮਤ੍ਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ। ਇਮਮਤ੍ਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

ਤਿਵਿਧੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ

੨੮੮. '''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ, ਯਾਵਞ੍ਚਿਦੰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਤਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਾ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯ। ਕਤਮੇ ਤਯੋ? ਇਧ ਭੋ ਏਕਚ੍ਚੋ ਸੰਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਕਾਮੇਹਿ ਸੰਸਟ੍ਠੋ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਤਿ, ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਅਸੰਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ ਕਾਮੇਹਿ ਅਸੰਸਟ੍ਠੋ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਸੰਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਾਮੇਹਿ ਅਸੰਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖੰ, ਸੁਖਾ ਭਿਯਜੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭੋ, ਪਮੁਦਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜੰ [ਪਾਮੁਜ੍ਜੰ (ਪੀ॰ ਕ॰)] ਜਾਯੇਥ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭੋ, ਅਸੰਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਾਮੇਹਿ ਅਸੰਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖੰ, ਸੁਖਾ ਭਿਯਜੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਅਯੰ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਠਮੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੋ ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯ।

'''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਭੋ, ਇਧੇਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਤਿ, ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖੰ, ਸੁਖਾ ਭਿਯਜੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭੋ, ਪਮੁਦਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜੰ ਜਾਯੇਥ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਭੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖੰ, ਸੁਖਾ ਭਿਯਜੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਅਯੰ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੁਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੋ ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯ।

'''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਭੋ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ 'ਇਦੰ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। 'ਇਦੰ ਸਾਵਜ੍ਜੰ ਇਦੰ ਅਨਵਜ੍ਜੰ, ਇਦੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ ਇਦੰ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਇਦੰ ਹੀਨੰ ਇਦੰ ਪਣੀਤੰ, ਇਦੰ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗ'ਨ੍ਤਿ

ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ, 'ਇਦਂ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਦਂ ਸਾਵਜ੍ਜਂ ਇਦਂ ਅਨਵਜ੍ਜਂ, ਇਦਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਇਦਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਹੀਨਂ ਇਦਂ ਪਣੀਤਂ, ਇਦਂ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਰਾਗਾ ਵਿਜ੍ਜੁਪ੍ਪਾਦਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖਂ, ਸੁਖਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ, ਪਮੁਦਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਜਾਯੇਥ , ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭੋ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਰਾਗਾ ਵਿਜ੍ਜੁਪ੍ਪਾਦਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖਂ, ਸੁਖਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਅਯਂ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਤਤਿਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮੋ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੋ ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਤਯੋ ਓਕਾਸਾਧਿਗਮਾ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਸੁਖਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ

੨੮੯. '''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਯਾਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਚਿਮੇ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਇਧ , ਭੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਾਹਿਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਕਾਯੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਵੇਦਨਾਸੁ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਚਿਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਾਹਿਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਧਮ੍ਮੇਸੁ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

ਸਤ੍ਤ ਸਮਾਧਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ

੨੯੦. '''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਯਾਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਚਿਮੇ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਤ੍ਤ ਸਮਾਧਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਪਰਿਭਾਵਨਾਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ। ਕਤਮੇ ਸਤ੍ਤ? ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ। ਯਾ ਖੋ, ਭੋ, ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਙ੍ਗੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖਤਾ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭੋ, ਅਰਿਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਸਉਪਨਿਸੋ ਇਤਿਪਿ ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਇਤਿਪਿ। ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਭੋ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਪਹੋਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਪਹੋਤਿ , ਸਮ੍ਮਾਸਤਿਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ ਪਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਹੋਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਤਂ, ਭੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਕਾਲਿਕੋ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਅਪਾਰੁਤਾ ਅਮਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਾ'ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਤਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਹਿ, ਭੋ, ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ, ਅਕਾਲਿਕੋ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਅਪਾਰੁਤਾ ਅਮਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਾ [ਦ੍ਵਾਰਾਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]।

‘‘‘ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭੋ, ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਧਮ੍ਮੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਸਙ੍ਘੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਅਰਿਯਕਨ੍ਤੇਹਿ ਸੀਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ , ਯੇ ਚਿਮੇ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨੀਤਾ ਸਾਤਿਰੇਕਾਨਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਾਗਧਕਾ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਅਬ੍ਭਤੀਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ।

> ‘‘ਅਤ੍ਥਾਯੰ [ਅਥਾਯੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਇਤਰਾ ਪਜਾ, ਪੁਞ੍ਞਾਭਾਗਾਤਿ ਮੇ ਮਨੋ।
> ਸਙ੍ਖਾਤੁੰ ਨੋਪਿ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਮੁਸਾਵਾਦਸ੍ਸ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ॥

੨੯੧. ‘ਇਮਮਤ੍ਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਭਾਸਿਤ੍ਥ, ਇਮਮਤ੍ਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤੰ ਵਤ ਭੋ, ਏਵਰੂਪੋਪਿ ਨਾਮ ਉਲ਼ਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨੰ, ਏਵਰੂਪਾ ਉਲ਼ਾਰਾ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਵੇਸ੍ਸਵਣੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਤਿ ਭਵੰ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਤੀਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਏਵਰੂਪੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਹੋਸਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨੰ, ਏਵਰੂਪਾ ਉਲ਼ਾਰਾ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ। ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਏਵਰੂਪੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨੰ, ਏਵਰੂਪਾ ਉਲ਼ਾਰਾ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ।

੨੯੨. ‘‘‘ਇਮਮਤ੍ਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਅਭਾਸਿ, ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਭਾਸਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤੰ [ਸੁਤ੍ਵਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਯੰ ਪਰਿਸਾਯੰ ਆਰੋਚੇਸਿ’’।

ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਜਨਵਸਭੋ ਯਕ੍ਖੋ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਯੰ ਪਰਿਸਾਯੰ ਭਾਸਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ [ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਭਗਵਾ ਜਨਵਸਭਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਇਮਮਤ੍ਥਮਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਉਪਾਸਕਾਨੰ ਉਪਾਸਿਕਾਨੰ। ਤਯਿਦੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਇਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਫੀਤਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕੰ ਬਾਹੁਜਞ੍ਞੰ ਪੁਥੁਭੂਤੰ ਯਾਵ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ।

ਜਨਵਸਭਸੁਤ੍ਤੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਪਞ੍ਚਮੰ।

੬. ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤੰ

੨੯੩. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਅਥ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪੁਤ੍ਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣੋ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪੰ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੰ ਪਬ੍ਬਤੰ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਯੰ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ, ਆਰੋਚੇਮਿ ਤੰ ਭਗਵਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਆਰੋਚੇਹਿ ਮੇ ਤ੍ਵੰ, ਪਞ੍ਚਸਿਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

ਦੇਵਸਭਾ

੨੯੪. ‘‘ਪੁਰਿਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਸਾਨਿ ਪੁਰਿਮਤਰਾਨਿ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਪਵਾਰਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਾ ਚ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯੰ ਸਭਾਯੰ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ; ਮਹਤੀ ਚ ਦਿਬ੍ਬਪਰਿਸਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਧਤਰਟ੍ਠੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵਿਰੂਲ੍ਹਕੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ; ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਦੇਵੇ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ। ਯਦਾ ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਾ ਚ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯੰ ਸਭਾਯੰ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਮਹਤੀ ਚ ਦਿਬ੍ਬਪਰਿਸਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਦੰ ਨੇਸੰ ਹੋਤਿ ਆਸਨਸ੍ਮਿੰ; ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਸਨੰ ਹੋਤਿ।

‘‘ਯੇ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧੁਨੂਪਪਨ੍ਨਾ ਤਾਵਤਿੰਸਕਾਯੰ, ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਤੇਨ ਸੁਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ; ‘ਦਿਬ੍ਬਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ’ਤਿ।

੨੯੫. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

‘ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਵਤ ਭੋ ਦੇਵਾ, ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤੰ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤੰ॥

ਨਵੇ ਦੇਵੇ ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੇ ਯਸਸ੍ਸਿਨੇ।
ਸੁਗਤਸ੍ਮਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ ਇਧਾਗਤੇ॥

ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਵਣ੍ਣੇਨ ਯਸਸਾਯੁਨਾ।
ਸਾਵਕਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਵਿਸੇਸੂਪਗਤਾ ਇਧ॥

ਇਦੰ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤੰ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ’ਨ੍ਤਿ॥

''ਤੇਨ ਸੁਦੰ , ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ; 'ਦਿਬ੍ਬਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ'''ਤਿ।

ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਵਣ੍ਣਾ

੨੯੬. ''ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਾਰਿਸਾ, ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਸੋਤੁ'ਨ੍ਤਿ? 'ਇਚ੍ਛਾਮ ਮਯੰ, ਮਾਰਿਸ, ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਸੋਤੁ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨੰ ਤਾਵਤਿੰਸਾਨੰ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸਿ – 'ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ? ਯਾਵਞ੍ਚ ਸੋ ਭਗਵਾ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ। ਏਵੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਕਾਲਿਕੋ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ। ਏਵੰ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੇਸੇਤਾਰੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਇਦੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ, ਇਦੰ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਇਦੰ ਸਾਵਜ੍ਜੰ ਇਦੰ ਅਨਵਜ੍ਜੰ, ਇਦੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ ਇਦੰ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਇਦੰ ਹੀਨੰ ਇਦੰ ਪਣੀਤੰ, ਇਦੰ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਨ੍ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਹੀਨ-ਪਣੀਤਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਾਰੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ, ਸੰਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੋਦਕੰ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨ ਸੰਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ, ਸੰਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚ। ਏਵੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਪਞ੍ਞਪੇਤਾਰੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ [ਅਭਿਨਿਪ੍ਪਨ੍ਨੋ (ਪੀ॰ ਕ॰)] ਖੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਲਾਭੋ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਸਿਲੋਕੋ, ਯਾਵ ਮਞ੍ਞੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਗਤਮਦੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਆਹਾਰੰ ਆਹਾਰੇਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਗਤਮਦੰ ਆਹਾਰੰ ਆਹਰਯਮਾਨੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਲਦ੍ਧਸਹਾਯੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸੇਖਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨੰ ਖੀਣਾਸਵਾਨਞ੍ਚ ਵੁਸਿਤਵਤੰ। ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਪਨੁਜ੍ਜ ਏਕਾਰਾਮਤੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਏਵੰ ਏਕਾਰਾਮਤੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

''ਯਥਾਵਾਦੀ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ, ਇਤਿ ਯਥਾਵਾਦੀ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ। ਏਵੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨੇਵ ਅਤੀਤੰਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਿਗਤਕਥੰਕਥੋ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। ਏਵਂ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਵਿਗਤਕਥੰਕਥਂ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ’ਤਿ।

੨੯੭. ‘‘ਇਮੇ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਸੁਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮੁਦਿਤਾ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਤਤ੍ਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਦੇਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਅਹੋ ਵਤ, ਮਾਰਿਸਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੇਸੇਯ੍ਯੁਂ ਯਥਰਿਵ ਭਗਵਾ। ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ’ਨ੍ਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਦੇਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਮਾਰਿਸਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਅਹੋ ਵਤ, ਮਾਰਿਸਾ, ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੇਸੇਯ੍ਯੁਂ ਯਥਰਿਵ ਭਗਵਾ। ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ’ਨ੍ਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਦੇਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਮਾਰਿਸਾ, ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਅਹੋ ਵਤ, ਮਾਰਿਸਾ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੇਸੇਯ੍ਯੁਂ ਯਥਰਿਵ ਭਗਵਾ। ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ’ਨ੍ਤਿ।

੨੯੮. ‘‘ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ , ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਟ੍ਠਾਨਂ ਖੋ ਏਤਂ, ਮਾਰਿਸਾ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਦ੍ਵੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਅਹੋ ਵਤ, ਮਾਰਿਸਾ, ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੋ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੋ ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਤਦਸ੍ਸ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਾਪਿ ਤਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਚਾਨੁਸਿਟ੍ਠਵਚਨਾਪਿ ਤਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਕੇਸੁ ਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਠਿਤਾ ਅਵਿਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ।

> ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਵਾਕ੍ਯਾ ਰਾਜਾਨੋ, ਪਟਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਨੁਸਾਸਨਿਂ।
> ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾ ਸਨ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਂਸੁ ਸਮ੍ਹਿ ਆਸਨੇਤਿ॥

੨੯੯. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਲ਼ਾਰੋ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਂ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਯਥਾ ਖੋ, ਮਾਰਿਸਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਲ਼ਾਰੋ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ , ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ, ਯਦਿਦਂ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤੀਤਿ।

> ‘ਯਥਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।
> ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਓਭਾਸੋ ਵਿਪੁਲੋ ਮਹਾ’ਤਿ॥

ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਕਥਾ

੩੦੦. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਯਥਾਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ – ‘ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞ੍ਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਯਥਾਸਕੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ – ‘ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞ੍ਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਏਕਗ੍ਗਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ – ‘ਓਭਾਸਮੇਤਂ ਞ੍ਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਵਿਪਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾਵ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ।

‘‘ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਓਲਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਯੋ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੋ, ਅਨਭਿਸਮ੍ਭਵਨੀਯੋ ਸੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਚਕ੍ਖੁਪਥਸ੍ਮਿਂ। ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਵਣ੍ਣੋ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਮਾਨੁਸਂ ਵਿਗ੍ਗਹਂ ਅਤਿਰੋਚਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਯਸਸਾ ਚ। ਯਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਾਯਂ ਕੋਚਿ ਦੇਵੋ ਅਭਿਵਾਦੇਤਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਤਿ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ – ‘ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ । ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋ ਅਧੁਨਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜੇਨ, **ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ,** ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਸ੍ਸ ਦੇਵਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ, ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੋ ਲਭਤਿ ਦੇਵੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ। ਅਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

‘ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਵਤ ਭੋ ਦੇਵਾ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤਂ॥

‘ਨਵੇ ਦੇਵੇ ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੇ ਯਸਸ੍ਸਿਨੇ।
ਸੁਗਤਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ ਇਧਾਗਤੇ॥

‘ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਅਤਿਰੋਚਨ੍ਤਿ, ਵਣ੍ਣੇਨ ਯਸਸਾਯੁਨਾ।
ਸਾਵਕਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਵਿਸੇਸੂਪਗਤਾ ਇਧ॥

‘ਇਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਸਹਿਨ੍ਦਕਾ।
ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ’ਨ੍ਤਿ॥

੩੦੧. ‘‘ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਅਭਾਸਿਤ੍ਥ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ , ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਰੋ ਹੋਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਚ ਮਞ੍ਜੁ ਚ ਸਵਨੀਯੋ ਚ ਬਿਨ੍ਦੁ ਚ ਅਵਿਸਾਰੀ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਚ ਨਿਨ੍ਨਾਦੀ ਚ। ਯਥਾਪਰਿਸਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਸਾਯ ਘੋਸੋ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਰੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ‘ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੋ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਸਾਧੁ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਏਤਦੇਵ ਮਯਂ ਸਙ੍ਖਾਯ ਮੋਦਾਮ; ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਸਕ੍ਕੇਨ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੇਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਾ ਵਣ੍ਣਾ ਭਾਸਿਤਾ; ਤੇ ਚ ਮਯਂ ਸਙ੍ਖਾਯ ਮੋਦਾਮਾ’ਤਿ।

ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਵਣ੍ਣਾ

੩੦੨. ‘‘ਅਥ , ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਸੁਣੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੇ’ਤਿ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸਿ।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਭਵਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ? ਯਾਵਞ੍ਚ ਸੋ ਭਗਵਾ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਏਵਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਕਾਲਿਕੋ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ। ਏਵਂ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੇਸੇਤਾਰਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਇਦਂ ਕੁਸਲ’ਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ‘ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ’ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ‘ਇਦਂ ਸਾਵਜ੍ਜਂ ਇਦਂ ਅਨਵਜ੍ਜਂ, ਇਦਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਇਦਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਹੀਨਂ ਇਦਂ ਪਣੀਤਂ, ਇਦਂ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗ’ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਹੀਨਪਣੀਤਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਾਰਂ। ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚ। ਏਵਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਾਰਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਲਾਭੋ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ ਸਿਲੋਕੋ, ਯਾਵ ਮਞ੍ਞੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਵਿਗਤਮਦੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਗਤਮਦਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਯਮਾਨਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਲਦ੍ਧਸਹਾਯੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸੇਖਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਞ੍ਚ ਵੁਸਿਤਵਤਂ, ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਪਨੁਜ੍ਜ ਏਕਾਰਾਮਤਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਾਰਾਮਤਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਯਥਾਵਾਦੀ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ; ਇਤਿ ਯਥਾਵਾਦੀ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ। ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ।

‘‘ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ । ਏਵਂ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥਂ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਪਨੇਤਰਹਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ’ਤਿ।

੩੦੩. ‘‘ਇਮੇ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਪਯਿਰੁਦਾਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਸੁਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤਿ ਪਮੁਦਿਤੋ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਗਵਤੋ ਅਟ੍ਠ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚੇ ਵਣ੍ਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਅਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਓਲਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਵਣ੍ਣੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ । ਸੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਤੇ ਵਾ

ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਸਮੇ ਵਾ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

ਗੋਵਿਨ੍ਦਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

੩੦੪. ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਯਾਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਵ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਹੋਸਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰੇਣੁ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਤਿ ਰੇਣੁ ਚ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਚ ਮਾਣਵੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਇਚ੍ਚੇਤੇ ਅਟ੍ਠ ਸਹਾਯਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਅਹੋਰਤ੍ਤਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਗੋਵਿਨ੍ਦੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਪਰਿਦੇਵੇਸਿ – ‘‘ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਤ, ਭੋ, ਮਯਂ ਸਮਯੇ ਗੋਵਿਨ੍ਦੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ ਪਰਿਚਾਰੇਮ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨੋ ਸਮਯੇ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭੋ ਰੇਣੁ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵ, ਗੋਵਿਨ੍ਦੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਅਤਿਬਾਲ੍ਹਂ ਪਰਿਦੇਵੇਸਿ। ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤਤਰੋ ਚੇਵ ਪਿਤਰਾ, ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੋ ਚੇਵ ਪਿਤਰਾ; ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਿ, ਤੇਪਿ ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸੇਵ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ ਕੁਮਾਰਾ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਂ ਦੇਵਾ’’ਤਿ।

ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁ

੩੦੫. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯੇਨ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – ‘ਭਵਮਤ੍ਥੁ ਭਵਨ੍ਤਂ ਜੋਤਿਪਾਲਂ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤਯਤਿ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਭੋਤੋ ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ’’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਮਾਣਵੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਭਵਮਤ੍ਥੁ ਭਵਨ੍ਤਂ ਜੋਤਿਪਾਲਂ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤਯਤਿ , ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਭੋਤੋ ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ’’ਤਿ ਖੋ ਭੋ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਮਾਣਵੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਨਾ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ; ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ, ਭੋ, ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਨੋ ਭਵਂ ਜੋਤਿਪਾਲੋ, ਮਾ ਨੋ ਭਵਂ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਪਚ੍ਚਬ੍ਯਾਹਾਸਿ। ਪੇਤ੍ਤਿਕੇ ਤਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਗੋਵਿਨ੍ਦਿਯੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ’’ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸੋ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਮਾਣਵੋ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਜੋਤਿਪਾਲਂ ਮਾਣਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦਿਯੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿ, ਤਂ ਪੇਤ੍ਤਿਕੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਮਾਣਵੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦਿਯੇ ਪੇਤ੍ਤਿਕੇ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਿ ਤੇਪਿ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਤਿ, ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਅਤ੍ਥੇ ਨਾਨੁਸਾਸਿ, ਤੇਪਿ ਅਤ੍ਥੇ ਅਨੁਸਾਸਤਿ; ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਅਭਿਸਮ੍ਭੋਸਿ, ਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਅਭਿਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਨਾਭਿਸਮ੍ਭੋਸਿ, ਤੇਪਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਅਭਿਸਮ੍ਭੋਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਵਤ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਖੋ ਏਵਂ, ਭੋ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਜੋਤਿਪਾਲਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋਤ੍ਵੇਵ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ।

ਰਜ੍ਜਸਂਵਿਭਜਨਂ

੩੦੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਂ? ਠਾਨਂ ਖੋ

ਪਨੇਤੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਮ੍ਹਿ ਰਞ੍ਞੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਰਾਜਕਤ੍ਤਾਰੋ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯੁਂ। ਆਯਨ੍ਤੁ, ਭੋਨ੍ਤੋ, ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਥ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਏਵਂ ਵਦੇਥ – ''ਮਯਂ ਖੋ ਭੋਤੋ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਸਹਾਯਾ ਪਿਯਾ ਮਨਾਪਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ, ਯਂਸੁਖੋ ਭਵਂ ਤਂਸੁਖਾ ਮਯਂ, ਯਂਦੁਕ੍ਖੋ ਭਵਂ ਤਂਦੁਕ੍ਖਾ ਮਯਂ। ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਂ? ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਮ੍ਹਿ ਰਞ੍ਞੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਰਾਜਕਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਰੇਣੁਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯੁਂ। ਸਚੇ ਭਵਂ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜਂ ਲਭੇਥ, ਸਂਵਿਭਜੇਥ ਨੋ ਰਜ੍ਜੇਨਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਭੋ''ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਮਯਂ ਖੋ ਭੋਤੋ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਸਹਾਯਾ ਪਿਯਾ ਮਨਾਪਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ ; ਯਂਸੁਖੋ ਭਵਂ ਤਂਸੁਖਾ ਮਯਂ, ਯਂਦੁਕ੍ਖੋ ਭਵਂ ਤਂਦੁਕ੍ਖਾ ਮਯਂ। ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ ਭੋ ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਂ? ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਮ੍ਹਿ ਰਞ੍ਞੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਰਾਜਕਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਰੇਣੁਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯੁਂ। ਸਚੇ ਭਵਂ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜਂ ਲਭੇਥ, ਸਂਵਿਭਜੇਥ ਨੋ ਰਜ੍ਜੇਨਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਮਮ ਵਿਜਿਤੇ ਸੁਖੋ ਭਵੇਥ [ਸੁਖਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥ (ਕ॰), ਸੁਖਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥ, ਸੁਖਮੇਧੇਯ੍ਯਾਥ (ਸੀ॰ ਪੀ॰),ਸੁਖ ਮੇਧੇਥ (?)], ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਵਨ੍ਤੇਭਿ? ਸਚਾਹਂ, ਭੋ, ਰਜ੍ਜਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਂਵਿਭਜਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ ਰਜ੍ਜੇਨਾ'''ਤਿ।

੩੦੭. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਅਹੋਰਤ੍ਤਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਰਾਜਾ ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਦਿਸਮ੍ਪਤਿਮ੍ਹਿ ਰਞ੍ਞੇ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਰਾਜਕਤ੍ਤਾਰੋ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਂਸੁ। ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ। ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ, ਮਦਨੀਯਾ ਕਾਮਾ? ਆਯਨ੍ਤੁ, ਭੋਨ੍ਤੋ, ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਥ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਾਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਥ – ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਭਵਂ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜੇਨ, ਸਰਤਿ ਭਵਂ ਤਂ ਵਚਨ'''ਨ੍ਤਿ?

੩੦੮. '''ਏਵਂ , ਭੋ''ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਦਿਸਮ੍ਪਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਭਵਂ ਰੇਣੁ ਰਜ੍ਜੇਨ, ਸਰਤਿ ਭਵਂ ਤਂ ਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਰਾਮਹਂ, ਭੋ, ਤਂ ਵਚਨਂ [ਵਚਨਨ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਪਹੋਤਿ ਇਮਂ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਆਯਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਸਕਟਮੁਖਂ ਸਤ੍ਤਧਾ ਸਮਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਪਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨਾ''ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਰਾਜਾ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੇਣੁ ਆਮਨ੍ਤੇਤੀ'''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਰਾਜਾ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੇਣੁ ਆਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਨਾ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਤੁ, ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ, ਇਮਂ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਆਯਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਸਕਟਮੁਖਂ ਸਤ੍ਤਧਾ ਸਮਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਤੂ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਆਯਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਸਕਟਮੁਖਂ ਸਤ੍ਤਧਾ ਸਮਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ ਵਿਭਜਿ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਕਟਮੁਖਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ [ਅਟ੍ਠਪੇਸਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਮਜ੍ਝੇ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੋ ਹੋਤਿ।

੩੦੯. ਦਨ੍ਤਪੁਰਂ ਕਲਿਙ੍ਗਾਨਂ [ਕਾਲਿਙ੍ਗਾਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਅਸ੍ਸਕਾਨਞ੍ਚ ਪੋਤਨਂ।

ਮਹੇਸਯਂ [ਮਾਹਿਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਅਵਨ੍ਤੀਨਂ, ਸੋਵੀਰਾਨਞ੍ਚ ਰੋਰੁਕਂ॥

ਮਿਥਿਲਾ ਚ ਵਿਦੇਹਾਨਂ, ਚਮ੍ਪਾ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਮਾਪਿਤਾ।
ਬਾਰਾਣਸੀ ਚ ਕਾਸੀਨਂ, ਏਤੇ ਗੋਵਿਨ੍ਦਮਾਪਿਤਾਤਿ॥

੩੧੦. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਯਥਾਸਕੇਨ ਲਾਭੇਨ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੇਸੁਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ – ''ਯਂ ਵਤ ਨੋ ਅਹੋਸਿ ਇਚ੍ਛਿਤਂ, ਯਂ ਆਕਙ੍ਖਿਤਂ, ਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਯਂ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਂ, ਤਂ ਨੋ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ।

''ਸਤ੍ਤਭੂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਚ, ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਭਰਤੋ ਸਹ।
ਰੇਣੁ ਦ੍ਵੇ ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਚ, ਤਦਾਸੁਂ ਸਤ੍ਤ ਭਾਰਧਾ'ਤਿ॥

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਮਨਂ

੩੧੧. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਯਥਾ ਖੋ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਰੇਣੁਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਸਹਾਯੋ ਪਿਯੋ ਮਨਾਪੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੋ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਸਹਾਯੋ ਪਿਯੋ ਮਨਾਪੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੋ, ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ; ਮਾ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਪਚ੍ਚਬ੍ਯਾਹਾਸੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਸਂ ਛਨ੍ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤ੍ਤ ਚ ਰਾਜਾਨੋ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜੇ [ਮੁਦ੍ਧਾਭਿਸਿਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨੁਸਾਸਿ, ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਸਿ।

੩੧੨. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਿ [ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਞ੍ਛਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] – ''ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ'ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ , ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮਿ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀ'ਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯੇਯ੍ਯਂ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।

੩੧੩. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਂ ਰਾਜਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ, ਭੋ, ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ'ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮਿ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀ'ਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋ, ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਿਤੁਂ; ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੇਨਾ''ਤਿ। ''ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ।

੩੧੪. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ, ਭੋ, ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮਿ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ, ‘ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋ, ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਿਤੁਂ; ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ’’’ਤਿ।

੩੧੫. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ, ਭੋ, ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮਿ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – ‘ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਯਥਾਸੁਤੇ ਯਥਾਪਰਿਯਤ੍ਤੇ ਮਨ੍ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਥ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਥ; ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋ, ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਿਤੁਂ; ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ’’ਤਿ।

੩੧੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ, ਭੋਤੀ, ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭੋਤੀ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮਿ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ‘ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀਤਿ, ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋਤੀ, ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਿਤੁਂ; ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ’’’ਤਿ।

੩੧੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਨਗਰਸ੍ਸ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਿ; ਨਾਸ੍ਸੁਧ ਕੋਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ [ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ (ਪੀ॰)] ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੇਨ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਹੁਦੇਵ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਾ ਅਹੁ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ – ‘‘ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – ‘ਯੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਤਿ, ਕਰੁਣਂ ਝਾਨਂ ਝਾਯਤਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਤੀ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛੇਮਿ ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਲ੍ਲਪਾਮਿ ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਮਨ੍ਤੇਮੀ’’’ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਾਕਚ੍ਛਾ

੩੧੮. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮञ੍ਞਾਯ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿञ੍ਜਿਤੰ ਵਾ ਬਾਹੰ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤੰ ਵਾ ਬਾਹੰ ਸਮਿञ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਹੁਦੇਵ ਭਯੰ ਅਹੁ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤੰ ਅਹੁ ਲੋਮਹੰਸੋ ਯਥਾ ਤੰ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੰ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭੀਤੋ ਸੰਵਿਗ੍ਗੋ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

‘‘‘ਵਣ੍ਣਵਾ ਯਸਵਾ ਸਿਰਿਮਾ, ਕੋ ਨੁ ਤ੍ਵਮਸਿ ਮਾਰਿਸ।
ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਕਥੰ ਜਾਨੇਮੁ ਤੰ ਮਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

‘‘ਮੰ ਵੇ ਕੁਮਾਰੰ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਸਨਨ੍ਤਨੰ [ਸਨਨ੍ਤਿਚ (ਕ॰)]।
ਸਬ੍ਬੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਮੰ ਦੇਵਾ, ਏਵੰ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਜਾਨਹਿ’’॥

‘‘‘ਆਸਨੰ ਉਦਕੰ ਪਜ੍ਜੰ, ਮਧੁਸਾਕञ੍ਚ [ਮਧੁਪਾਕञ੍ਚ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ।
ਅਗ੍ਘੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਅਗ੍ਘੰ ਕੁਰੁਤੁ ਨੋ ਭਵੰ’’॥

‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ ਤੇ ਅਗ੍ਘੰ, ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਭਾਸਸਿ।
ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਹਿਤਤ੍ਥਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯ ਸੁਖਾਯ ਚ।
ਕਤਾਵਕਾਸੋ ਪੁਚ੍ਛਸ੍ਸੁ, ਯੰ ਕਿञ੍ਚਿ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

੩੧੯. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਕਤਾਵਕਾਸੋ ਖੋਮ੍ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੇਨ। ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥੰ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੰ ਵਾ’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕੁਸਲੋ ਖੋ ਅਹੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਨੰ, ਅञ੍ਞੇਪਿ ਮੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕੰ ਅਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੰ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕञ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੰ,
ਕਙ੍ਖੀ ਅਕਙ੍ਖਿੰ ਪਰਵੇਦਿਯੇਸੁ।
ਕਤ੍ਥਟ੍ਠਿਤੋ ਕਿਮ੍ਹਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨੋ,
ਪਪ੍ਪੋਤਿ ਮਚ੍ਚੋ ਅਮਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕ’’ਨ੍ਤਿ॥

‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਤੰ ਮਨੁਜੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ,
ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ ਕਰੁਣੇਧਿਮੁਤ੍ਤੋ [ਕਰੁਣਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧੋ ਵਿਰਤੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਾ,
ਏਤ੍ਥਟ੍ਠਿਤੋ ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨੋ।
ਪਪ੍ਪੋਤਿ ਮਚ੍ਚੋ ਅਮਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕ’’ਨ੍ਤਿ॥

੩੨੦. ‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਹਾਯ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ञਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ञਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਪਹਾਯ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁੰ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ

ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, 'ਇਤਿ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। 'ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ'ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਭਜਤਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਪਬ੍ਬਤੰ ਕਨ੍ਦਰੰ ਗਿਰਿਗੁਹੰ ਸੁਸਾਨੰ ਵਨਪਤ੍ਥੰ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੰ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜੰ, ਇਤਿ ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ'ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। 'ਕਰੁਣੇਧਿਮੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਥਾ ਦੁਤਿਯੰ, ਤਥਾ ਤਤਿਯੰ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥੰ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋਤਿਰਿਯੰ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤੰ ਲੋਕੰ ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਤਿ 'ਕਰੁਣੇਧਿਮੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਚ ਖੋ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ ਨ ਆਜਾਨਾਮਿ।

> ''ਕੇ ਆਮਗਨ੍ਧਾ ਮਨੁਜੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ,
> ਏਤੇ ਅਵਿਦ੍ਵਾ ਇਧ ਬ੍ਰੂਹਿ ਧੀਰ।
> ਕੇਨਾਵਟਾ [ਕੇਨਾਵੁਟਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਾਤਿ ਪਜਾ ਕੁਰੁਤ੍ਤ [ਕੁਰੁਰੁ (ਸ੍ਯਾ॰), ਕੁਰੁਟ੍ਠੂ (ਪੀ॰), ਕੁਰੂਰੁ (?)],
> ਆਪਾਯਿਕਾ ਨਿਵੁਤਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ''ਤਿ॥

> ''ਕੋਧੋ ਮੋਸਵਜ੍ਜੰ ਨਿਕਤਿ ਚ ਦੁਬ੍ਭੋ,
> ਕਦਰਿਯਤਾ ਅਤਿਮਾਨੋ ਉਸੂਯਾ।
> ਇਚ੍ਛਾ ਵਿਵਿਚ੍ਛਾ ਪਰਹੇਠਨਾ ਚ,
> ਲੋਭੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ ਮਦੋ ਚ ਮੋਹੋ।
> ਏਤੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਾ,
> ਆਪਾਯਿਕਾ ਨਿਵੁਤਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ''ਤਿ॥

''ਯਥਾ ਖੋ ਅਹੰ ਭੋਤੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹੰ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਭਵੰ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ।

ਰੇਣੁਰਾਜਆਮਨ੍ਤਨਾ

੩੨੧. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਰੇਣੁ ਰਾਜਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁੰ ਰਾਜਾਨੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਞ੍ਞੰ ਦਾਨਿ ਭਵੰ ਪੁਰੋਹਿਤੰ ਪਰਿਯੇਸਤੁ, ਯੋ ਭੋਤੋ ਰਜ੍ਜੰ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭੋ , ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁੰ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹੰ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ।

> ''ਆਮਨ੍ਤਯਾਮਿ ਰਾਜਾਨੰ, ਰੇਣੁੰ ਭੂਮਿਪਤਿੰ ਅਹੰ।
> ਤ੍ਵੰ ਪਜਾਨਸ੍ਸੁ ਰਜ੍ਜੇਨ, ਨਾਹੰ ਪੋਰੋਹਿਚ੍ਚੇ ਰਮੇ''॥

> ''ਸਚੇ ਤੇ ਊਨੰ ਕਾਮੇਹਿ, ਅਹੰ ਪਰਿਪੂਰਯਾਮਿ ਤੇ।
> ਯੋ ਤੰ ਹਿੰਸਤਿ ਵਾਰੇਮਿ, ਭੂਮਿਸੇਨਾਪਤਿ ਅਹੰ।
> ਤ੍ਵੰ ਪਿਤਾ ਅਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਾ ਨੋ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਪਾਜਹਿ'' [ਪਾਜੇਹਿ (ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤਪਾਠਨ੍ਤਰੰ)]॥

> ''ਨਮਤ੍ਥਿ ਊਨੰ ਕਾਮੇਹਿ, ਹਿੰਸਿਤਾ ਮੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
> ਅਮਨੁਸ੍ਸਵਚੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਮਾਹੰ ਨ ਗਹੇ ਰਮੇ''॥

“ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਥਂਵਣ੍ਣੋ, ਕਿਂ ਤੇ ਅਤ੍ਥਂ ਅਭਾਸਥ।
ਯਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜਹਾਸਿ ਨੋ, ਗੇਹੇ ਅਮ੍ਹੇ ਚ ਕੇਵਲੀ”॥

“ਉਪਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਯਿਟ੍ਠਕਾਮਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤੋ।
ਅਗ੍ਗਿ ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਆਸਿ, ਕੁਸਪਤ੍ਤਪਰਿਤ੍ਥਤੋ”॥

“ਤਤੋ ਮੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਰਹੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਨਨ੍ਤਨੋ।
ਸੋ ਮੇ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਯਾਕਾਸਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਗਹੇ ਰਮੇ”॥

“ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ ਅਹਂ ਭੋਤੋ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਭਾਸਸਿ।
ਅਮਨੁਸ੍ਸਵਚੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਕਥਂ ਵਤ੍ਤੇਥ ਅਞ੍ਞਥਾ॥

“ਤੇ ਤਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮ, ਸਤ੍ਥਾ ਗੋਵਿਨ੍ਦ ਨੋ ਭਵਂ।
ਮਣਿ ਯਥਾ ਵੇਲੁਰਿਯੋ, ਅਕਾਚੋ ਵਿਮਲੋ ਸੁਭੋ।
ਏਵਂ ਸੁਦ੍ਧਾ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸਾਨੁਸਾਸਨੇ”ਤਿ॥

“‘ਸਚੇ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ। ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ”ਤਿ।

ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਆਮਨ੍ਤਨਾ

੩੨੨. “ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਏਤਦਵੋਚ – “ਅਞ੍ਞਂ ਦਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੁ, ਯੋ ਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ”ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਵਂ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – “ਇਮੇ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ ਧਨਲੁਦ੍ਧਾ; ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਧਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਮਾ”ਤਿ। ਤੇ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – “ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਰਜ੍ਜੇਸੁ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ, ਤਤੋ ਭੋਤੋ ਯਾਵਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਾਵਤਕਂ ਆਹਰੀਯਤ”ਨ੍ਤਿ। “ਅਲਂ, ਭੋ, ਮਮਪਿਦਂ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਭਵਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਵਾਹਸਾ। ਤਮਹਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਹਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ”ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਤੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਵਂ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – “ਇਮੇ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਲੁਦ੍ਧਾ; ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਮਾ”ਤਿ। ਤੇ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – “ਸਂਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਰਜ੍ਜੇਸੁ ਪਹੂਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਤੋ ਭੋਤੋ ਯਾਵਤਿਕਾਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਾਵਤਿਕਾ ਆਨੀਯਤ”ਨ੍ਤਿ। “ਅਲਂ, ਭੋ, ਮਮਪਿਮਾ [ਮਮਪਿਤਾ (ਕ॰), ਮਮਪਿ (ਸੀ॰)] ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ। ਤਾਪਾਹਂ ਸਬ੍ਬਾ ਪਹਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਨ੍ਤਿ”।

੩੨੩. “ਸਚੇ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

‘‘ਸਚੇ ਜਹਥ ਕਾਮਾਨਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ।
ਆਰਮ੍ਭਵ੍ਹੋ ਦਲ੍ਹਾ ਹੋਥ, ਖਨ੍ਤਿਬਲਸਮਾਹਿਤਾ॥

‘‘ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ ਸਬ੍ਭਿ ਰਕ੍ਖਿਤੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ॥

‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

‘‘‘ਅਤਿਚਿਰਂ ਖੋ, ਭੋ, ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਭਵਨ੍ਤੋ, ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁਂ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਾਨਂ! ਗਮਨੀਯੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਮਨ੍ਤਾਯਂ [ਮਨ੍ਤਾਯ (ਬਹੂਸੁ)] ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬਂ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ, ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਅਮਰਣਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ’’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਆਗਮੇਤੁ, ਏਕਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

‘‘‘ਅਤਿਚਿਰਂ ਖੋ, ਭੋ, ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਭਵਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਆਗਮੇਤੁਂ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਾਨਂ! ਗਮਨੀਯੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਮਨ੍ਤਾਯਂ ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬਂ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ , ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਅਮਰਣਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

‘‘‘ਅਤਿਚਿਰਂ ਖੋ, ਭੋ, ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਭਵਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁਂ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਾਨਂ। ਗਮਨੀਯੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਮਨ੍ਤਾਯਂ ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬਂ , ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ, ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਅਮਰਣਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ।

‘‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਛ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਤੀਣਿ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਦ੍ਵੇ ਮਾਸਾਨਿ ਆਗਮੇਤੁ… ਏਕਂ ਮਾਸਂ ਆਗਮੇਤੁ… ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਆਗਮੇਤੁ, ਅਦ੍ਧਮਾਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

‘‘‘ਅਤਿਚਿਰਂ ਖੋ, ਭੋ, ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਭਵਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਆਗਮੇਤੁਂ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਜਾਨਾਤਿ ਜੀਵਿਤਾਨਂ! ਗਮਨੀਯੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਮਨ੍ਤਾਯਂ ਬੋਦ੍ਧਬ੍ਬਂ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ, ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਅਮਰਣਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਆਗਮੇਤੁ, ਯਾਵ ਮਯਂ ਸਕੇ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਰੋ ਰਜ੍ਜੇਨ [ਰਜ੍ਜੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਚਿਰਂ ਖੋ, ਭੋ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਆਗਮੇਸ੍ਸਾਮਹਂ ਭਵਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹ’’ਨ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾਦੀਨਂ ਆਮਨ੍ਤਨਾ

੩੨੪. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਞ੍ਞਂ ਦਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੁ, ਯੋ ਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਸ੍ਸਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ। ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਮਾ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਭੋ, ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ ਚ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ ਚ; ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਮਹੇਸਕ੍ਖਞ੍ਚ ਮਹਾਲਾਭਞ੍ਚਾ''ਤਿ। ''ਮਾ ਭਵਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥ – ''ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ ਚ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ ਚ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਮਹੇਸਕ੍ਖਞ੍ਚ ਮਹਾਲਾਭਞ੍ਚਾ''ਤਿ। ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਯਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਰੋ ਵਾ ਮਹਾਲਾਭਤਰੋ ਵਾ! ਅਹਞ੍ਹਿ, ਭੋ, ਏਤਰਹਿ ਰਾਜਾਵ ਰਞ੍ਞਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ [ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਦੇਵਤਾਵ ਗਹਪਤਿਕਾਨਂ। ਤਮਹਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਹਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਚੇ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਭਰਿਯਾਨਂ ਆਮਨ੍ਤਨਾ

੩੨੫. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯਾ ਭੋਤੀਨਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸਕਾਨਿ ਵਾ ਞਾਤਿਕੁਲਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤੁ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਰਂ ਪਰਿਯੇਸਤੁ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭੋਤੀ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਆਮਗਨ੍ਧੇ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੇ ਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਦਯਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭੋਤੀ, ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਨੋ ਞਾਤਿ ਞਾਤਿਕਾਮਾਨਂ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਭਤ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤੁਕਾਮਾਨਂ। ਸਚੇ ਭਵਂ ਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਯਾ ਤੇ ਗਤਿ, ਸਾ ਨੋ ਗਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ

੩੨੬. ''ਅਥ ਖੋ, ਭੋ, ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਪਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਤ੍ਤ ਚ ਰਾਜਾਨੋ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਨ੍ਹਾਤਕਸਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾ ਚ ਭਰਿਯਾ ਸਾਦਿਸਿਯੋ ਅਨੇਕਾਨਿ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਚ ਗਹਪਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਚ ਇਤ੍ਥਾਗਾਰੇਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤਾਯ ਸੁਦਂ, ਭੋ, ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿਵੁਤੋ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਵ ਹੋਤਿ ਰਞ੍ਞਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ, ਦੇਵਤਾਵ ਗਹਪਤਿਕਾਨਂ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਵਾ ਉਪਕ੍ਖਲਨ੍ਤਿ ਵਾ ਤੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਨਮਤ੍ਥੁ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ, ਨਮਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸਾ'''ਤਿ।

੩੨੭. ''ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ, ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਂ, ਤਥਾ ਤਤਿਯਂ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਂ ਲੋਕਂ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ

ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ। ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ…ਪੇ॰… ਮੁਦਿਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ…ਪੇ॰… ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ…ਪੇ॰… ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਸਿ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸਿ।

੩੨੮. ''ਯੇ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਿਂਸੁ। ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਿਂਸੁ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤੀਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤੀਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤੁਸਿਤਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਯਾਮਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਯੇ ਸਬ੍ਬਨਿਹੀਨਂ ਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸੁਂ ਤੇ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਖੋ, ਭੋ [ਪਨ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਤੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਮੋਘਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਹੋਸਿ ਅਵਞ੍ਝਾ ਸਫਲਾ ਸਉਦ੍ਰਯਾ'''ਤਿ।

੩੨੯. ''ਸਰਤਿ ਤਂ ਭਗਵਾ''ਤਿ? ''ਸਰਾਮਹਂ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ। ਅਹਂ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿਂ। ਅਹਂ ਤੇਸਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸਿਂ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਨ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨ ਨਿਰੋਧਾਯ ਨ ਉਪਸਮਾਯ ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਾਵਦੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ।

ਇਦਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਕਤਮਞ੍ਚ ਤਂ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ? ਅਯਮੇਵ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ। ਇਦਂ ਖੋ ਤਂ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ।

੩੩੦. ''ਯੇ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਸਾਵਕਾ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ; ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਕਿਦੇਵ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ [ਕਰੋਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਯੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮਾ ਨਿਯਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣਾ। ਇਤਿ ਖੋ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਇਮੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਮੋਘਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ [ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਹੋਸਿ (ਕ॰)] ਅਵਞ੍ਝਾ ਸਫਲਾ ਸਉਦ੍ਰਯਾ''ਤਿ।

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯੀਤਿ।

ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤੰ

੩੩੧. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਵਨੇ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ; ਦਸਹਿ ਚ ਲੋਕਧਾਤੂਹਿ ਦੇਵਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਅਥ ਖੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਕਾਯਿਕਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ [ਦੇਵਾਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਵਨੇ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ; ਦਸਹਿ ਚ ਲੋਕਧਾਤੂਹਿ ਦੇਵਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਮ੍ਪਿ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਗਾਥਂ [ਪਚ੍ਚੇਕਗਾਥਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਪਚ੍ਚੇਕਗਾਥਾ (ਕ॰ ਸੀ॰)] ਭਾਸੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ।

੩੩੨. ਅਥ ਖੋ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ , ਏਵਮੇਵ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਸੁ ਦੇਵੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ ਏਕਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਮਹਾਸਮਯੋ ਪਵਨਸ੍ਮਿਂ, ਦੇਵਕਾਯਾ ਸਮਾਗਤਾ।
ਆਗਤਮ੍ਹ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਸਮਯਂ, ਦਕ੍ਖਿਤਾਯੇ ਅਪਰਾਜਿਤਸਙ੍ਘ''ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਅਪਰਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਤਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਸਮਾਦਹਂਸੁ, ਚਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਨੋ ਉਜੁਕਂ ਅਕਂਸੁ [ਉਜੁਕਮਕਂਸੁ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਸਾਰਥੀਵ ਨੇਤ੍ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਅਪਰਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਛੇਤ੍ਵਾ ਖੀਲਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਪਲਿਘਂ, ਇਨ੍ਦਖੀਲਂ ਊਹਚ੍ਚ [ਉਹਚ੍ਚ (ਕ॰)] ਮਨੇਜਾ।
ਤੇ ਚਰਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਾ ਵਿਮਲਾ, ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ ਸੁਦਨ੍ਤਾ ਸੁਸੁਨਾਗਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਅਪਰਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਯੇਕੇਚਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾਸੇ, ਨ ਤੇ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਪਾਯਭੂਮਿਂ।
ਪਹਾਯ ਮਾਨੁਸਂ ਦੇਹਂ, ਦੇਵਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ॥

ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ

੩੩੩. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਸਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ [( ) ਸੀ॰ ਇਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ], ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ । ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹੇਸੁਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤਂਪਰਮਾਯੇਵ [ਏਤਪਰਮਾਯੇਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤਰਹਿ। ਯੇਪਿ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤਂਪਰਮਾਯੇਵ ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤਰਹਿ। ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਕਾਯਾਨਂ ਨਾਮਾਨਿ; ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ,

ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਕਾਯਾਨਂ ਨਾਮਾਨਿ; ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਕਾਯਾਨਂ ਨਾਮਾਨਿ। ਤਂ ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ।

੩੩੪. ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਸਿਲੋਕਮਨੁਕਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਾ ਤਦਸ੍ਸਿਤਾ।
ਯੇ ਸਿਤਾ ਗਿਰਿਗਬ੍ਭਰਂ, ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮਾਹਿਤਾ॥

''ਪੁਥੂਸੀਹਾਵ ਸਲ੍ਲੀਨਾ, ਲੋਮਹਂਸਾਭਿਸਮ੍ਭੁਨੋ।
ਓਦਾਤਮਨਸਾ ਸੁਦ੍ਧਾ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾਵਿਲਾ'' [ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਮਨਾਵਿਲਾ (ਪੀ॰ ਕ॰)]॥

ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਞਤ੍ਵਾ, ਵਨੇ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ।
ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ ਸਤ੍ਥਾ, ਸਾਵਕੇ ਸਾਸਨੇ ਰਤੇ॥

''ਦੇਵਕਾਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ''।
ਤੇ ਚ ਆਤਪ੍ਪਮਕਰੁਂ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ॥

ਤੇਸਂ ਪਾਤੁਰਹੁ ਞਾਣਂ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਦਸ੍ਸਨਂ।
ਅਪ੍ਪੇਕੇ ਸਤਮਦ੍ਦਕ੍ਖੁਂ, ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਥ ਸਤ੍ਤਰਿਂ॥

ਸਤਂ ਏਕੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਂ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮਦ੍ਦਸੁਂ।
ਅਪ੍ਪੇਕੇਨਨ੍ਤਮਦ੍ਦਕ੍ਖੁਂ , ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਫੁਟਾ ਅਹੁਂ॥

ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਵਵਤ੍ਥਿਤ੍ਵਾਨ [ਵਵਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਅਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਨ (ਟੀਕਾ)] ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ ਸਤ੍ਥਾ, ਸਾਵਕੇ ਸਾਸਨੇ ਰਤੇ॥

''ਦੇਵਕਾਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ।
ਯੇ ਵੋਹਂ ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਿਰਾਹਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸੋ॥

੩੩੫.''ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾ ਤੇ ਯਕ੍ਖਾ, ਭੁਮ੍ਮਾ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵਾ।

ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

''ਛਸਹਸ੍ਸਾ ਹੇਮਵਤਾ, ਯਕ੍ਖਾ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤੀਮਨ੍ਤੋ [ਜੁਤੀਮਨ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

''ਸਾਤਾਗਿਰਾ ਤਿਸਹਸ੍ਸਾ, ਯਕ੍ਖਾ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।

ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਇਚ੍ਚੇਤੇ ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਾ, ਯਕ੍ਖਾ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ, ਯਕ੍ਖਾ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਰਾਜਗਹਿਕੋ, ਵੇਪੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ।
ਭਿਯ੍ਯੋ ਨਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤਿ।
ਕੁਮ੍ਭੀਰੋ ਰਾਜਗਹਿਕੋ, ਸੋਪਾਗਾ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

੩੩੬.‘‘ਪੁਰਿਮਞ੍ਚ ਦਿਸਂ ਰਾਜਾ, ਧਤਰਟ੍ਠੋ ਪਸਾਸਤਿ।

ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਪਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ॥

‘‘ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਵੋ, ਇਨ੍ਦਨਾਮਾ ਮਹਬ੍ਬਲਾ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਦਕ੍ਖਿਣਞ੍ਚ ਦਿਸਂ ਰਾਜਾ, ਵਿਰੂਲ਼੍ਹੋ ਤਂ ਪਸਾਸਤਿ [ਤਪ੍ਪਸਾਸਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]।
ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਨਂ ਅਧਿਪਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ॥

‘‘ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਵੋ, ਇਨ੍ਦਨਾਮਾ ਮਹਬ੍ਬਲਾ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਞ੍ਚ ਦਿਸਂ ਰਾਜਾ, ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ ਪਸਾਸਤਿ।
ਨਾਗਾਨਞ੍ਚ ਅਧਿਪਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ॥

‘‘ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਵੋ, ਇਨ੍ਦਨਾਮਾ ਮਹਬ੍ਬਲਾ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਉਤ੍ਤਰਞ੍ਚ ਦਿਸਂ ਰਾਜਾ, ਕੁਵੇਰੋ ਤਂ ਪਸਾਸਤਿ।
ਯਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ ਅਧਿਪਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ॥

‘‘ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਵੋ, ਇਨ੍ਦਨਾਮਾ ਮਹਬ੍ਬਲਾ।

ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁੰ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਮਿਤਿੰ ਵਨੰ॥

‘‘ਪੁਰਿਮੰ ਦਿਸੰ ਧਤਰਟ੍ਠੋ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਵਿਰੂਲ੍ਹਕੋ।
ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੋ, ਕੁਵੇਰੋ ਉਤ੍ਤਰੰ ਦਿਸੰ॥

‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰੋ ਦਿਸਾ।
ਦਦ੍ਦਲ੍ਲਮਾਨਾ [ਦਦ੍ਦਲ੍ਹਮਾਨਾ (ਕ॰)] ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਵਨੇ ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ॥

੩੩੭.‘‘ਤੇਸੰ ਮਾਯਾਵਿਨੋ ਦਾਸਾ, ਆਗੁੰ [ਆਗੂ (ਸ੍ਯਾ॰), ਆਗੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ] ਵਞ੍ਚਨਿਕਾ ਸਠਾ।

ਮਾਯਾ ਕੁਟੇਣ੍ਡੁ ਵਿਟੇਣ੍ਡੁ [ਵੇਟੇਣ੍ਡੁ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਵਿਟੁਚ੍ਚ [ਵਿਟੂ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਿਟੁਟੋ ਸਹ॥

‘‘ਚਨ੍ਦਨੋ ਕਾਮਸੇਟ੍ਠੋ ਚ, ਕਿਨ੍ਨਿਘਣ੍ਡੁ [ਕਿਨ੍ਨੁਘਣ੍ਡੁ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨਿਘਣ੍ਡੁ ਚ।
ਪਨਾਦੋ ਓਪਮਞ੍ਞੋ ਚ, ਦੇਵਸੂਤੋ ਚ ਮਾਤਲਿ॥

‘‘ਚਿਤ੍ਤਸੇਨੋ ਚ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ, ਨਲ਼ੋਰਾਜਾ ਜਨੇਸਭੋ [ਜਨੋਸਭੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]।
ਆਗਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਚੇਵ, ਤਿਮ੍ਬਰੂ ਸੁਰਿਯਵਚ੍ਚਸਾ [ਸੁਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]॥

‘‘ਏਤੇ ਚਞ੍ਞੇ ਚ ਰਾਜਾਨੋ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਸਹ ਰਾਜੁਭਿ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁੰ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਮਿਤਿੰ ਵਨੰ॥

੩੩੮.‘‘ਅਥਾਗੁੰ ਨਾਗਸਾ ਨਾਗਾ, ਵੇਸਾਲਾ ਸਹਤਚ੍ਛਕਾ।

ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸਤਰਾ ਆਗੁੰ, ਪਾਯਾਗਾ ਸਹ ਞਾਤਿਭਿ॥

‘‘ਯਾਮੁਨਾ ਧਤਰਟ੍ਠਾ ਚ, ਆਗੂ ਨਾਗਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਏਰਾਵਣੋ ਮਹਾਨਾਗੋ, ਸੋਪਾਗਾ ਸਮਿਤਿੰ ਵਨੰ॥

‘‘ਯੇ ਨਾਗਰਾਜੇ ਸਹਸਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਾ ਦਿਜਾ ਪਕ੍ਖਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੂ।
ਵੇਹਾਯਸਾ [ਵੇਹਾਸਯਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਤੇ ਵਨਮਜ੍ਝਪਤ੍ਤਾ, ਚਿਤ੍ਰਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਇਤਿ ਤੇਸ ਨਾਮੰ॥

‘‘ਅਭਯੰ ਤਦਾ ਨਾਗਰਾਜਾਨਮਾਸਿ, ਸੁਪਣ੍ਣਤੋ ਖੇਮਮਕਾਸਿ ਬੁਦ੍ਧੋ।
ਸਣ੍ਹਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਉਪਵ੍ਹਯਨ੍ਤਾ, ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਸਰਣਮਕੰਸੁ ਬੁਦ੍ਧੰ॥

੩੩੯.‘‘ਜਿਤਾ ਵਜਿਰਹਤ੍ਥੇਨ, ਸਮੁਦ੍ਦੰ ਅਸੁਰਾਸਿਤਾ।

ਭਾਤਰੋ ਵਾਸਵਸ੍ਸੇਤੇ, ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ॥

‘‘ਕਾਲਕਞ੍ਚਾ ਮਹਾਭਿਸ੍ਮਾ [ਕਾਲਕਞ੍ਜਾ ਮਹਾਭਿੰਸਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਅਸੁਰਾ ਦਾਨਵੇਘਸਾ।
ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿ ਸੁਚਿਤ੍ਤਿ ਚ, ਪਹਾਰਾਦੋ ਨਮੁਚੀ ਸਹ॥

‘‘ਸਤਞ੍ਞ ਬਲਿਪੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਵੇਰੋਚਨਾਮਕਾ।
ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਬਲਿਸੇਨਂ [ਬਲੀਸੇਨਂ (ਸਜਾ॰)], ਰਾਹੁਭਦ੍ਦਮੁਪਾਗਮੁਂ।
ਸਮਯੋਦਾਨਿ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

੩੪੦.‘‘ਆਪੋ ਚ ਦੇਵਾ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਤਦਾਗਮੁਂ।

ਵਰੁਣਾ ਵਾਰਣਾ [ਵਾਰੁਣਾ (ਸਜਾ॰)] ਦੇਵਾ, ਸੋਮੋ ਚ ਯਸਸਾ ਸਹ॥

‘‘ਮੇਤ੍ਤਾ ਕਰੁਣਾ ਕਾਯਿਕਾ, ਆਗੁਂ ਦੇਵਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ॥

‘‘ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਵੇਣ੍ਡੁਦੇਵਾ ਸਹਲਿ ਚ [ਵੇਣ੍ਹੂਚ ਦੇਵਾ ਸਹਲੀਚ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਅਸਮਾ ਚ ਦੁਵੇ ਯਮਾ।
ਚਨ੍ਦਸ੍ਸੂਪਨਿਸਾ ਦੇਵਾ, ਚਨ੍ਦਮਾਗੁਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ॥

‘‘ਸੂਰਿਯਸ੍ਸੂਪਨਿਸਾ [ਸੁਰਿਯਸ੍ਸੂਪਨਿਸਾ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)] ਦੇਵਾ, ਸੂਰਿਯਮਾਗੁਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ।
ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ, ਆਗੁਂ ਮਨ੍ਦਵਲਾਹਕਾ॥

‘‘ਵਸੂਨਂ ਵਾਸਵੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਕ੍ਕੋਪਾਗਾ ਪੁਰਿਨ੍ਦਦੋ।
ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ॥

‘‘ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਅਥਾਗੁਂ ਸਹਭੂ ਦੇਵਾ, ਜਲਮਗ੍ਗਿਸਿਖਾਰਿਵ।
ਅਰਿਟ੍ਠਕਾ ਚ ਰੋਜਾ ਚ, ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਨਿਭਾਸਿਨੋ॥

‘‘ਵਰੁਣਾ ਸਹਧਮ੍ਮਾ ਚ, ਅਚ੍ਚੁਤਾ ਚ ਅਨੇਜਕਾ।
ਸੂਲੇਯ੍ਯਰੁਚਿਰਾ ਆਗੁਂ, ਆਗੁਂ ਵਾਸਵਨੇਸਿਨੋ।
ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ॥

‘‘ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਸਮਾਨਾ ਮਹਾਸਮਨਾ, ਮਾਨੁਸਾ ਮਾਨੁਸੁਤ੍ਤਮਾ।
ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ ਆਗੁਂ, ਆਗੁਂ ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ॥

‘‘ਅਥਾਗੁਂ ਹਰਯੋ ਦੇਵਾ, ਯੇ ਚ ਲੋਹਿਤਵਾਸਿਨੋ।

ਪਾਰਗਾ ਮਹਾਪਾਰਗਾ, ਆਗੁਂ ਦੇਵਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ॥

‘‘ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਸੁਕ੍ਕਾ ਕਰਮ੍ਭਾ [ਕਰੁਮ੍ਹਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਅਰੁਣਾ, ਆਗੁਂ ਵੇਘਨਸਾ ਸਹ।
ਓਦਾਤਗਯ੍ਹਾ ਪਾਮੋਕ੍ਖਾ, ਆਗੁਂ ਦੇਵਾ ਵਿਚਕ੍ਖਣਾ॥

‘‘ਸਦਾਮਤ੍ਤਾ ਹਾਰਗਜਾ, ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਚ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਥਨਯਂ ਆਗ ਪਜ੍ਜੁਨ੍ਨੋ, ਯੋ ਦਿਸਾ ਅਭਿਵਸ੍ਸਤਿ॥

‘‘ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਖੇਮਿਯਾ ਤੁਸਿਤਾ ਯਾਮਾ, ਕਟ੍ਠਕਾ ਚ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਲਮ੍ਬੀਤਕਾ ਲਾਮਸੇਟ੍ਠਾ, ਜੋਤਿਨਾਮਾ ਚ ਆਸਵਾ।
ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤਿਨੋ ਆਗੁਂ, ਅਥਾਗੁਂ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਾ॥

‘‘ਦਸੇਤੇ ਦਸਧਾ ਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਮਾਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਸਟ੍ਠੇਤੇ ਦੇਵਨਿਕਾਯਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਨਤ੍ਤਵਣ੍ਣਿਨੋ।
ਨਾਮਨ੍ਵਯੇਨ ਆਗਚ੍ਛੁਂ [ਆਗਞ੍ਛੁਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਦਿਸਾ ਸਹ॥

‘‘‘ਪਵੁਟ੍ਠਜਾਤਿਮਖਿਲਂ [ਪਵੁਤ੍ਥਜਾਤਿਂ ਅਖਿਲਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਓਘਤਿਣ੍ਣਮਨਾਸਵਂ।
ਦਕ੍ਖੇਮੋਘਤਰਂ ਨਾਗਂ, ਚਨ੍ਦਂਵ ਅਸਿਤਾਤਿਗਂ’॥

੩੪੧.‘‘ਸੁਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਰਮਤ੍ਤੋ ਚ [ਪਰਮਤ੍ਥੋ ਚ (ਕ॰)], ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਮਤੋ ਸਹ।

ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ, ਸੋਪਾਗ ਸਮਿਤਿਂ ਵਨਂ॥

‘‘ਸਹਸ੍ਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਨਂ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਭਿਤਿਟ੍ਠਤਿ।
ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਭਿਸ੍ਮਾਕਾਯੋ ਯਸਸ੍ਸਿਸੋ॥

‘‘ਦਸੇਤ੍ਥ ਇਸ੍ਸਰਾ ਆਗੁਂ, ਪਚ੍ਚੇਕਵਸਵਤ੍ਤਿਨੋ।
ਤੇਸਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝਤੋ ਆਗ, ਹਾਰਿਤੋ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ॥

੩੪੨.‘‘ਤੇ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ, ਸਇਨ੍ਦੇ [ਸਿਨ੍ਦੇ (ਸਜਾ॰)] ਦੇਵੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ।

ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਾਮਿ, ਪਸ੍ਸ ਕਣ੍ਹਸ੍ਸ ਮਨ੍ਦਿਯਂ॥

‘‘‘ਏਥ ਗਣ੍ਹਥ ਬਨ੍ਧਥ, ਰਾਗੇਨ ਬਦ੍ਧਮਤ੍ਥੁ ਵੋ।
ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਵਾਰੇਥ, ਮਾ ਵੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਨਂ’॥

‘‘ਇਤਿ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਸੇਨੋ, ਕਣ੍ਹੋ ਸੇਨਂ ਅਪੇਸਯਿ।
ਪਾਣਿਨਾ ਤਲਮਾਹਚ੍ਚ, ਸਰਂ ਕਤ੍ਵਾਨ ਭੇਰਵਂ॥

‘‘ਯਥਾ ਪਾਵੁਸ੍ਸਕੋ ਮੇਘੋ, ਥਨਯਨ੍ਤੋ ਸਵਿਜ੍ਜੁਕੋ। +
ਤਦਾ ਸੋ ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਕੁਦ੍ਧੋ ਅਸਯਂਵਸੇ [ਅਸਯਂਵਸੀ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]॥

੩੪੩. ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਵਵਤ੍ਥਿਤ੍ਵਾਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।

ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ ਸਤ੍ਥਾ, ਸਾਵਕੇ ਸਾਸਨੇ ਰਤੇ॥

‘‘ਮਾਰਸੇਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਿਜਾਨਾਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ।
ਤੇ ਚ ਆਤਪ੍ਪਮਕਰੁਂ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ।
ਵੀਤਰਾਗੇਹਿ ਪਕ੍ਕਾਮੁਂ, ਨੇਸਂ ਲੋਮਾਪਿ ਇਞ੍ਜਯੁਂ॥

‘‘‘ਸਬ੍ਬੇ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮਾ, ਭਯਾਤੀਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮੋਦਨ੍ਤਿ ਸਹ ਭੂਤੇਹਿ, ਸਾਵਕਾ ਤੇ ਜਨੇਸੁਤਾ’’ਤਿ॥

ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤੰ

੩੪੪. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਪਾਚੀਨਤੋ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯੰ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਉਦਪਾਦਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਵਿਹਰਤਿ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ? ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੰ ਪਾਚੀਨਤੋ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯੰ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਪਾਚੀਨਤੋ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯੰ। ਯਦਿ ਪਨ, ਮਾਰਿਸਾ, ਮਯੰ ਤੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਅਰਹਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵੰ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੁਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁੰ।

੩੪੫. ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੰ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੰ [ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪੁਤ੍ਤੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ, ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਪਾਚੀਨਤੋ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯੰ। ਯਦਿ ਪਨ , ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਮਯੰ ਤੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਅਰਹਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵੰ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੁਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ ਆਦਾਯ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨੁਚਰਿਯੰ ਉਪਾਗਮਿ।

੩੪੬. ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵੇਹਿ ਤਾਵਤਿੰਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੇਨ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੰ ਵਾ ਬਾਹੰ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ ਪਸਾਰਿਤੰ ਵਾ ਬਾਹੰ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਦੇਵੇਸੁ ਤਾਵਤਿੰਸੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਮਗਧੇਸੁ ਪਾਚੀਨਤੋ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਵੇਦਿਯਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਦਿਯਕੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਅਤਿਰਿਵ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਹੋਤਿ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ ਯਥਾ ਤੰ ਦੇਵਾਨੰ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੇਨ। ਅਪਿਸ੍ਸੁਦੰ ਪਰਿਤੋ ਗਾਮੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਆਦਿਤ੍ਤੋ ਸ੍ਸੁ ਨਾਮਜ੍ਜ ਵੇਦਿਯਕੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਝਾਯਤਿਸ੍ਸੁ [ਝਾਯਤਸ੍ਸੁ (ਸ੍ਯਾ॰), ਪਜ੍ਝਾਯਿਤਸ੍ਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਾਮਜ੍ਜ ਵੇਦਿਯਕੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਜਲਤਿਸ੍ਸੁ [ਜਲਤਸ੍ਸੁ (ਸ੍ਯਾ॰), ਜਲਿਤਸ੍ਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਾਮਜ੍ਜ ਵੇਦਿਯਕੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਕਿੰਸੁ ਨਾਮਜ੍ਜ ਵੇਦਿਯਕੋ ਪਬ੍ਬਤੋ ਅਤਿਰਿਵ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਅਮ੍ਬਸਣ੍ਡਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ''ਤਿ ਸੰਵਿਗ੍ਗਾ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤਾ ਅਹੇਸੁੰ।

੩੪੭. ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੰ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਦੁਰੁਪਸਙ੍ਕਮਾ ਖੋ, ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਤਥਾਗਤਾ ਮਾਦਿਸੇਨ, ਝਾਯੀ ਝਾਨਰਤਾ, ਤਦਨ੍ਤਰੰ [ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਠਮੰ ਪਸਾਦੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਤਯਾ, ਤਾਤ, ਪਠਮੰ ਪਸਾਦਿਤੰ ਪਚ੍ਛਾ ਮਯੰ ਤੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਅਰਹਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਵੰ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੁਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮੇ ਭਗਵਾ ਨੇਵ ਅਤਿਦੂਰੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ, ਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਮੇ ਸੋਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਪਞ੍ਚਸਿਖਗੀਤਗਾਥਾ

੩੪੮. ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ [ਵੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ ਆਦਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਸ੍ਸਾਵੇਸਿ, ਇਮਾ ਚ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ ਬੁਦ੍ਧੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਧਮ੍ਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਸਙ੍ਘੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਅਰਹਨ੍ਤੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਕਾਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ –

‘‘ਵਨ੍ਦੇ ਤੇ ਪਿਤਰਂ ਭਦ੍ਦੇ, ਤਿਮ੍ਬਰੁਂ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ।
ਯੇਨ ਜਾਤਾਸਿ ਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਆਨਨ੍ਦਜਨਨੀ ਮਮ॥

‘‘ਵਾਤੋਵ ਸੇਦਤਂ ਕਨ੍ਤੋ, ਪਾਨੀਯਂਵ ਪਿਪਾਸਤੋ।
ਅਙ੍ਗੀਰਸਿ ਪਿਯਾਮੇਸਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਅਰਹਤਾਮਿਵ॥

‘‘ਆਤੁਰਸ੍ਸੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ, ਭੋਜਨਂਵ ਜਿਘਚ੍ਛਤੋ।
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਪਯ ਮਂ ਭਦ੍ਦੇ, ਜਲਨ੍ਤਮਿਵ ਵਾਰਿਨਾ॥

‘‘ਸੀਤੋਦਕਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ, ਯੁਤ੍ਤਂ ਕਿਞ੍ਜਕ੍ਖਰੇਣੁਨਾ।
ਨਾਗੋ ਘਮ੍ਮਾਭਿਤਤ੍ਤੋਵ, ਓਗਾਹੇ ਤੇ ਥਨੂਦਰਂ॥

‘‘ਅਚ੍ਚਙ੍ਕੁਸੋਵ ਨਾਗੋਵ, ਜਿਤਂ ਮੇ ਤੁਤ੍ਤਤੋਮਰਂ।
ਕਾਰਣਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਤ੍ਤੋ ਲਕ੍ਖਣੂਰੁਯਾ॥

‘‘ਤਯਿ ਗੇਧਿਤਚਿਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮਿਤਂ।
ਪਟਿਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਵਙ੍ਕਘਸ੍ਤੋਵ ਅਮ੍ਬੁਜੋ॥

‘‘ਵਾਮੂਰੁ ਸਜ ਮਂ ਭਦ੍ਦੇ, ਸਜ ਮਂ ਮਨ੍ਦਲੋਚਨੇ।
ਪਲਿਸ੍ਸਜ ਮਂ ਕਲ੍ਯਾਣਿ, ਏਤਂ ਮੇ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਂ॥

‘‘ਅਪ੍ਪਕੋ ਵਤ ਮੇ ਸਨ੍ਤੋ, ਕਾਮੋ ਵੇਲ੍ਲਿਤਕੇਸਿਯਾ।
ਅਨੇਕਭਾਵੋ ਸਮੁਪ੍ਪਾਦਿ, ਅਰਹਨ੍ਤੇਵ ਦਕ੍ਖਿਣਾ॥

‘‘ਯਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ ਕਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਤਾਦਿਸੁ।
ਤਂ ਮੇ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਕਲ੍ਯਾਣਿ, ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਪਚ੍ਚਤਂ॥

‘‘ਯਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ ਕਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਲੇ।
ਤਂ ਮੇ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਕਲ੍ਯਾਣਿ, ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਪਚ੍ਚਤਂ॥

‘‘ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋਵ ਝਾਨੇਨ, ਏਕੋਦਿ ਨਿਪਕੋ ਸਤੋ।
ਅਮਤਂ ਮੁਨਿ ਜਿਗੀਸਾਨੋ [ਜਿਗਿਂਸਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਤਮਹਂ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ॥

‘‘ਯਥਾਪਿ ਮੁਨਿ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਏਵਂ ਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯਂ ਕਲ੍ਯਾਣਿ, ਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵਂ ਗਤੋ ਤਯਾ॥

‘‘ਸਕ੍ਕੋ ਚੇ ਮੇ ਵਰਂ ਦਜ੍ਜਾ, ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਮਿਸ੍ਸਰੋ।
ਤਾਹਂ ਭਦ੍ਦੇ ਵਰੇਯ੍ਯਾਹੇ, ਏਵਂ ਕਾਮੋ ਦਲ੍ਹੋ ਮਮ॥

‘‘ਸਾਲਂਵ ਨ ਚਿਰਂ ਫੁਲ੍ਲਂ, ਪਿਤਰਂ ਤੇ ਸੁਮੇਧਸੇ।

ਵਨ੍ਦਮਾਨੋ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਸ੍ਸਾ ਸੇਤਾਦਿਸੀ ਪਜਾ''ਤਿ॥

੩੪੯. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਚਸਿਖਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਖੋ ਤੇ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਤਨ੍ਤਿਸ੍ਸਰੋ ਗੀਤਸ੍ਸਰੇਨ, ਗੀਤਸ੍ਸਰੋ ਚ ਤਨ੍ਤਿਸ੍ਸਰੇਨ; ਨ ਚ ਪਨ [ਨੇਵ ਪਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਤਨ੍ਤਿਸ੍ਸਰੋ ਗੀਤਸ੍ਸਰਂ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਗੀਤਸ੍ਸਰੋ ਚ ਤਨ੍ਤਿਸ੍ਸਰਂ। ਕਦਾ ਸਂਯੂਲ੍ਹਾ ਪਨ ਤੇ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਬੁਦ੍ਧੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਧਮ੍ਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਸਙ੍ਘੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਅਰਹਨ੍ਤੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਕਾਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ''ਤਿ? ''ਏਕਮਿਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਉਰੁਵੇਲਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਨਜ੍ਜਾ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਤੀਰੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ । ਤੇਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇਨ ਭਦ੍ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ ਤਿਮ੍ਬਰੁਨੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਰਞ੍ਞੋ ਧੀਤਾ, ਤਮਭਿਕਙ੍ਖਾਮਿ। ਸਾ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਿਨੀ ਪਰਕਾਮਿਨੀ ਹੋਤਿ; ਸਿਖਣ੍ਡੀ ਨਾਮ ਮਾਤਲਿਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਤਮਭਿਕਙ੍ਖਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਭਗਿਨਿਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ। ਅਥਾਹਂ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣਂ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਤਿਮ੍ਬਰੁਨੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣਂ ਅਸ੍ਸਾਵੇਸਿਂ, ਇਮਾ ਚ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿਂ ਬੁਦ੍ਧੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਧਮ੍ਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਸਙ੍ਘੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਅਰਹਨ੍ਤੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ ਕਾਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾ –

''ਵਨ੍ਦੇ ਤੇ ਪਿਤਰਂ ਭਦ੍ਦੇ, ਤਿਮ੍ਬਰੁਂ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸੇ।
ਯੇਨ ਜਾਤਾਸਿ ਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਆਨਨ੍ਦਜਨਨੀ ਮਮ॥ ...ਪੇ॰...

ਸਾਲਂਵ ਨ ਚਿਰਂ ਫੁਲ੍ਲਂ, ਪਿਤਰਂ ਤੇ ਸੁਮੇਧਸੇ।
ਵਨ੍ਦਮਾਨੋ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਸ੍ਸਾ ਸੇਤਾਦਿਸੀ ਪਜਾ''ਤਿ॥

''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਦ੍ਦਾ ਸੂਰਿਯਵਚ੍ਛਸਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਨ ਖੋ ਮੇ, ਮਾਰਿਸ, ਸੋ ਭਗਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਪਿ ਚ ਸੁਤੋਯੇਵ ਮੇ ਸੋ ਭਗਵਾ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯਂ ਸਭਾਯਂ ਉਪਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾ। ਯਤੋ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਾਰਿਸ, ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਕਿਤ੍ਤੇਸਿ, ਹੋਤੁ ਨੋ ਅਜ੍ਜ ਸਮਾਗਮੋ'ਤਿ। ਸੋਯੇਵ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸਾ ਭਗਿਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਾਗਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਨ ਚ ਦਾਨਿ ਤਤੋ ਪਚ੍ਛਾ''ਤਿ।

ਸਕ੍ਕੂਪਸਙ੍ਕਮ

੩੫੦. ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਤਿ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ, ਭਗਵਾ ਚ ਪਞ੍ਚਸਿਖੇਨਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਭਿਵਾਦੇਹਿ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ – 'ਸਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਸਪਰਿਜਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ'ਤਿ''। ''ਏਵਂ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤਿ – ''ਸਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਸਪਰਿਜਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਸੁਖੀ ਹੋਤੁ, ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਸਪਰਿਜਨੋ; ਸੁਖਕਾਮਾ ਹਿ ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਸੁਰਾ ਨਾਗਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਕਾਯਾ''ਤਿ।

੩੫੧. ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਤਥਾਗਤਾ ਏਵਰੂਪੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖੇ ਯਕ੍ਖੇ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਵਦਿਤੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੇਵਾਪਿ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਪਞ੍ਚਸਿਖੋਪਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾ ਵਿਸਮਾ ਸਨ੍ਤੀ ਸਮਾ ਸਮਪਾਦਿ, ਸਮ੍ਬਾਧਾ ਸਨ੍ਤੀ ਉਰੁਨ੍ਦਾ [ਉਰੁਦ੍ਦਾ (ਕ॰)] ਸਮਪਾਦਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਗੁਹਾਯਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ ਯਥਾ ਤਂ ਦੇਵਾਨਂ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੇਨ।

੩੫੨. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਕੋਸਿਯਸ੍ਸ, ਅਬ੍ਭੁਤਮਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਕੋਸਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬਹੁਕਰਣੀਯਸ੍ਸ ਯਦਿਦਂ ਇਧਾਗਮਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਚਿਰਪਟਿਕਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ; ਅਪਿ ਚ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਕੇਹਿਚਿ ਕੇਹਿਚਿ [ਕੇਹਿਚਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਿਚ੍ਚਕਰਣੀਯੇਹਿ ਬ੍ਯਾਵਟੋ; ਏਵਾਹਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਏਕਮਿਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਸਲਲ਼ਾਗਾਰਕੇ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਭੂਜਤਿ [ਭੁਞ੍ਜਤੀ ਚ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਭੁਜਗੀ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਚ ਨਾਮ ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੂਜਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – 'ਅਭਿਵਾਦੇਹਿ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਭਗਿਨਿ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ – ''ਸਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਸਪਰਿਜਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾ ਭੂਜਤਿ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਮਾਰਿਸ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ; ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹੀ, ਭਗਿਨਿ, ਯਦਾ ਭਗਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਹਿ – ''ਸਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਸਪਰਿਜਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ। ਕਚ੍ਚਿ ਮੇ ਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਿਨੀ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਸਿ? ਸਰਤਿ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਭਗਿਨਿਯਾ ਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਭਿਵਾਦੇਸਿ ਮਂ ਸਾ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਗਿਨੀ, ਸਰਾਮਹਂ ਤਸ੍ਸਾ ਭਗਿਨਿਯਾ ਵਚਨਂ। ਅਪਿ ਚਾਹਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨੇਮਿਸਦ੍ਦੇਨ [ਚਕ੍ਕਨੇਮਿਸਦ੍ਦੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ। ''ਯੇ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਠਮਤਰਂ ਤਾਵਤਿਂਸਕਾਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਸਂ ਮੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ – 'ਯਦਾ ਤਥਾਗਤਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਦਿਬ੍ਬਾ ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ'ਤਿ। ਤਂ ਮੇ ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠਂ ਯਤੋ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਦਿਬ੍ਬਾ ਕਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾਤਿ।

ਗੋਪਕਵਤ੍ਥੁ

੩੫੩. ''ਇਧੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਗੋਪਿਕਾ ਨਾਮ ਸਕ੍ਯਧੀਤਾ ਅਹੋਸਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੀ। ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤਂ [ਇਤ੍ਥਿਚਿਤ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਂ [ਪੁਰਿਸਚਿਤ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤਾ। ਤਤ੍ਰਪਿ ਨਂ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – 'ਗੋਪਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ਗੋਪਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਹੀਨਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਤੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ ਪਰਿਚਾਰਯਮਾਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਰਿਚਰਿਯਂ। ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਰਿਚਰਿਯਂ ਗੋਪਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਪਟਿਚੋਦੇਸਿ – 'ਕੁਤੋਮੁਖਾ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ , ਮਾਰਿਸਾ, ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੁਤ੍ਥ [ਆਯੁਹਿਤ੍ਥ (ਸ੍ਯਾ॰)] – ਅਹਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਕਾ ਸਮਾਨਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੀ ਇਤ੍ਥਿਤ੍ਤਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤਾ। ਇਧਾਪਿ ਮਂ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ''ਗੋਪਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਗੋਪਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਮਾਰਿਸਾ, ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਹੀਨਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਰੂਪਂ ਵਤ, ਭੋ, ਅਦ੍ਦਸਾਮ, ਯੇ ਮਯਂ ਅਦ੍ਦਸਾਮ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਹੀਨਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨੇ'ਤਿ। ਤੇਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗੋਪਕੇਨ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਚੋਦਿਤਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਦੇਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਂ, ਏਕੋ ਪਨ ਦੇਵੋ ਕਾਮੇ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿ।

੩੫੪.'''ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਅਹੋਸਿਂ,

> ਨਾਮਮ੍ਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਹੁ 'ਗੋਪਿਕਾ'ਤਿ।
> ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ,
> ਸਙ੍ਘਞ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਸਿਂ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ॥

‘‘‘ਤਸ੍ਸੇਵ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸੁਧਮ੍ਮਤਾਯ,
ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ।
ਮਹਾਜੁਤੀਕੋ ਤਿਦਿਵੂਪਪਨ੍ਨੋ,
ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਮਂ ਇਧਾਪਿ ‘ਗੋਪਕੋ’ਤਿ॥

‘‘‘ਅਥਦ੍ਦਸਂ ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੇ,
ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੂਪਗਤੇ ਵਸੀਨੇ।
ਇਮੇਹਿ ਤੇ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾਸੇ,
ਯੇ ਚ ਮਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾ॥

‘‘‘ਅਨ੍ਨੇਨ ਪਾਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਿਮ੍ਹਾ,
ਪਾਦੂਪਸਙ੍ਗਯ੍ਹ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ।
ਕੁਤੋਮੁਖਾ ਨਾਮ ਇਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ,
ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ [ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

‘‘‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ,
ਸੁਦੇਸਿਤੋ ਚਕ੍ਖੁਮਤਾਨੁਬੁਦ੍ਧੋ।
ਅਹਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਉਪਾਸਮਾਨੋ,
ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਅਰਿਯਾਨ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨਿ॥

‘‘‘ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ,
ਮਹਾਜੁਤੀਕੋ ਤਿਦਿਵੂਪਪਨ੍ਨੋ।
ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਮੁਪਾਸਮਾਨਾ,
ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ॥

‘‘‘ਹੀਨਂ ਕਾਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਭਵਨ੍ਤੋ,
ਅਨਾਨੁਲੋਮਾ ਭਵਤੂਪਪਤ੍ਤਿ।
ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਰੂਪਂ ਵਤ ਅਦ੍ਦਸਾਮ,
ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਹੀਨਕਾਯੂਪਪਨ੍ਨੇ॥

‘‘‘ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੂਪਗਤਾ ਭਵਨ੍ਤੋ,
ਦੇਵਾਨਮਾਗਚ੍ਛਥ ਪਾਰਿਚਰਿਯਂ।
ਅਗਾਰੇ ਵਸਤੋ ਮਯ੍ਹਂ,
ਇਮਂ ਪਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਤਂ॥

‘‘‘ਇਤ੍ਥੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵਜ੍ਜ ਪੁਮੋਮ੍ਹਿ ਦੇਵੋ,
ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਕਾਮੇਹਿ ਸਮਙ੍ਗਿਭੂਤੋ’।
ਤੇ ਚੋਦਿਤਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕੇਨ,

ਸੰਵੇਗਮਾਪਾਦੁ ਸਮੇਚ੍ਚ ਗੋਪਕੰ॥

‘‘‘ਹਨ੍ਦ ਵਿਯਾਯਾਮ [ਵਿਗਾਯਾਮ (ਸਜਾ॰), ਵਿਤਾਯਾਮ (ਪੀ॰)] ਬਜਾਯਾਮ [ਵਿਯਾਯਮਾਮ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)],
ਮਾ ਨੋ ਮਯੰ ਪਰਪੇਸ੍ਸਾ ਅਹੁਮ੍ਹਾ’।
ਤੇਸੰ ਦੁਵੇ ਵੀਰਿਯਮਾਰਭਿੰਸੁ,
ਅਨੁਸ੍ਸਰੰ ਗੋਤਮਸਾਸਨਾਨਿ॥

‘‘ਇਧੇਵ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਰਾਜਯਿਤ੍ਵਾ,
ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਮਦ੍ਦਸੰਸੁ।
ਤੇ ਕਾਮਸੰਯੋਜਨਬਨ੍ਧਨਾਨਿ,
ਪਾਪਿਮਯੋਗਾਨਿ ਦੁਰਚ੍ਚਯਾਨਿ॥

‘‘ਨਾਗੋਵ ਸਨ੍ਨਾਨਿ ਗੁਣਾਨਿ [ਸਨ੍ਤਾਨਗੁਣਾਨਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਸਨ੍ਤਾਨਿ ਗੁਣਾਨਿ (ਸਜਾ॰)] ਛੇਤ੍ਵਾ,
ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿੰਸੁ।
ਸਇਨ੍ਦਾ ਦੇਵਾ ਸਪਜਾਪਤਿਕਾ,
ਸਬ੍ਬੇ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਸਭਾਯੁਪਵਿਟ੍ਠਾ॥

‘‘ਤੇਸੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਅਭਿਕ੍ਕਮਿੰਸੁ,
ਵੀਰਾ ਵਿਰਾਗਾ ਵਿਰਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ।
ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੰਵੇਗਮਕਾਸਿ ਵਾਸਵੋ,
ਦੇਵਾਭਿਭੂ ਦੇਵਗਣਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ॥

‘‘‘ਇਮੇਹਿ ਤੇ ਹੀਨਕਾਯੂਪਪਨ੍ਨਾ,
ਦੇਵੇ ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ’।
ਸੰਵੇਗਜਾਤਸ੍ਸ ਵਚੋ ਨਿਸਮ੍ਮ,
ਸੋ ਗੋਪਕੋ ਵਾਸਵਮਜ੍ਝਭਾਸਿ॥

‘‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਨਿਨ੍ਦ੍ਤ੍ਥਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ,
ਕਾਮਾਭਿਭੂ ਸਕ੍ਯਮੁਨੀਤਿ ਞਾਯਤਿ।
ਤਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿਯਾ ਵਿਹੀਨਾ,
ਚੋਦਿਤਾ ਮਯਾ ਤੇ ਸਤਿਮਜ੍ਝਲਤ੍ਥੁੰ॥

‘‘‘ਤਿਣ੍ਣੰ ਤੇਸੰ ਆਵਸਿਨੇਤ੍ਥ [ਅਵਸੀਨੇਤ੍ਥ (ਪੀ॰)] ਏਕੋ,
ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯੂਪਗਤੋ ਵਸੀਨੋ।
ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਥਾਨੁਸਾਰਿਨੋ,
ਦੇਵੇਪਿ ਹੀਲ਼ੇਨ੍ਤਿ ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤਾ॥

‘‘‘ਏਤਾਦਿਸੀ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨੇਤ੍ਥ,

ਨ ਤਤ੍ਥ ਕਿਂਕਙ੍ਖਤਿ ਕੋਚਿ ਸਾਵਕੋ।
ਨਿਤਿਣ੍ਣਓਘਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਛਿਨ੍ਨਂ,
ਬੁਦ੍ਧਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮ ਜਿਨਂ ਜਨਿਨ੍ਦਂ’॥

‘‘ਯਂ ਤੇ ਧਮ੍ਮਂ ਇਧਞ੍ਞਾਯ,
ਵਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਗਂਸੁ [ਅਜ੍ਝਗਮਂਸੁ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤੇ।
ਕਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਂ,
ਦੁਵੇ ਤੇਸਂ ਵਿਸੇਸਗੂ॥

‘‘ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ,
ਆਗਤਮ੍ਹਾਸਿ ਮਾਰਿਸ।
ਕਤਾਵਕਾਸਾ ਭਗਵਤਾ,
ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਮੁ ਮਾਰਿਸਾ’’ਤਿ॥

੩੫੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ ਖੋ ਅਯਂ ਯਕ੍ਖੋ [ਸਕ੍ਕੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤਂਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤਂ। ਯਞ੍ਚਸ੍ਸਾਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

੩੫੬. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

‘‘ਪੁਚ੍ਛ ਵਾਸਵ ਮਂ ਪਞ੍ਹਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨਸਿਚ੍ਛਸਿ।
ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਅਹਂ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰੋਮਿ ਤੇ’’ਤਿ॥

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੩੫੭. ਕਤਾਵਕਾਸੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤਾ ਇਮਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ [ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਇਮਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਠਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

‘‘ਕਿਂ ਸਂਯੋਜਨਾ ਨੁ ਖੋ, ਮਾਰਿਸ, ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਸੁਰਾ ਨਾਗਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਕਾਯਾ, ਤੇ – ‘ਅਵੇਰਾ ਅਦਣ੍ਡਾ ਅਸਪਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ ਵਿਹਰੇਮੁ ਅਵੇਰਿਨੋ’ਤਿ ਇਤਿ ਚ ਨੇਸਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਸਵੇਰਾ ਸਦਣ੍ਡਾ ਸਸਪਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਸਵੇਰਿਨੋ’’ਤਿ? ਇਤ੍ਥਂ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ [ਇਮਂ ਪਠਮਂ ਪਞ੍ਹਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ –

‘‘ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯਸਂਯੋਜਨਾ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਸੁਰਾ ਨਾਗਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਕਾਯਾ, ਤੇ – ‘ਅਵੇਰਾ ਅਦਣ੍ਡਾ ਅਸਪਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ ਵਿਹਰੇਮੁ ਅਵੇਰਿਨੋ’ਤਿ ਇਤਿ ਚ ਨੇਸਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਸਵੇਰਾ ਸਦਣ੍ਡਾ ਸਸਪਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਸਵੇਰਿਨੋ’’ਤਿ। ਇਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ ਅਨੁਮੋਦਿ – ‘‘ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ। ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ’’ਤਿ।

੩੫੮. ਇਤਿਹ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਤ੍ਤਰਿੰ [ਉਤ੍ਤਰਿੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਪਞ੍ਹੰ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਕਿਂਨਿਦਾਨੰ ਕਿਂਸਮੁਦਯੰ ਕਿਂਜਾਤਿਕੰ ਕਿਂਪਭਵਂ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਹੋਤਿ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਨਿਦਾਨੰ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਸਮੁਦਯੰ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਜਾਤਿਕੰ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯਪਭਵਂ; ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੇ ਸਤਿ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੇ ਅਸਤਿ ਇਸ੍ਸਾਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

''ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਖੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਕਿਂਨਿਦਾਨੰ ਕਿਂਸਮੁਦਯੰ ਕਿਂਜਾਤਿਕੰ ਕਿਂਪਭਵਂ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਹੋਤਿ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਛਨ੍ਦਨਿਦਾਨੰ ਛਨ੍ਦਸਮੁਦਯੰ ਛਨ੍ਦਜਾਤਿਕੰ ਛਨ੍ਦਪਭਵਂ; ਛਨ੍ਦੇ ਸਤਿ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਹੋਤਿ; ਛਨ੍ਦੇ ਅਸਤਿ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

''ਛਨ੍ਦੋ ਖੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ ਕਿਂਪਭਵੋ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਛਨ੍ਦੋ ਹੋਤਿ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਛਨ੍ਦੋ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਛਨ੍ਦੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਵਿਤਕ੍ਕਨਿਦਾਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕਸਮੁਦਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕਜਾਤਿਕੋ ਵਿਤਕ੍ਕਪਭਵੋ; ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਸਤਿ ਛਨ੍ਦੋ ਹੋਤਿ; ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਸਤਿ ਛਨ੍ਦੋ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

''ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਖੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਕਿਂਨਿਦਾਨੋ ਕਿਂਸਮੁਦਯੋ ਕਿਂਜਾਤਿਕੋ ਕਿਂਪਭਵੋ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਹੋਤਿ; ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਦਾਨੋ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਸਮੁਦਯੋ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਜਾਤਿਕੋ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਪਭਵੋ; ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਯ ਸਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਹੋਤਿ; ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਯ ਅਸਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

''ਕਥੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਰੋਧਸਾਰੁਪ੍ਪਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ?

ਵੇਦਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ

੩੫੯. ''ਸੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ [ਪਹਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਚਾਹਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)], ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਦੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਉਪੇਕ੍ਖਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ।

੩੬੦. ''ਸੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਞ੍ਚੇਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ, ਯਂ ਚੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ, ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ, ਤੇ [ਸੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਣੀਤਤਰੇ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ। ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੬੧. ''ਦੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ , ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ। ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਞ੍ਚੇਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ

ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਵਿਚਾਰੰ, ਯਂ ਚੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ, ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ, ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ। ਦੋਮਨਸ੍ਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀ'ਤਿ ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੬੨. ''ਉਪੇਕ੍ਖਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਉਪੇਕ੍ਖਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਉਪੇਕ੍ਖਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਚੇ ਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਵਿਚਾਰੰ, ਯਂ ਚੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ, ਯੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇ ਅਵਿਚਾਰੇ, ਤੇ ਪਣੀਤਤਰੇ। ਉਪੇਕ੍ਖਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੬੩. ''ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਨਿਰੋਧਸਾਰੁਪ੍ਪਗਾਮਿਨਿਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਇਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ ਅਨੁਮੋਦਿ – ''ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ, ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋ

੩੬੪. ਇਤਿਹ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਕਥਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਪਰਿਯੇਸਨਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬ''ਮ੍ਪਿ।

''ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ , ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

''ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ , ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀ'ਤਿ। ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਵਚੀਸਮਾਚਾਰੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

''ਪਰਿਯੇਸਨਂਪਾਹਂ , ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ? ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਪਰਿਯੇਸਨਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਪਰਿਯੇਸਨਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ

ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਜਞ੍ਞਾ ਪਰਿਯੇਸਨਂ 'ਇਮਂ ਖੋ ਮੇ ਪਰਿਯੇਸਨਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ'ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਰਿਯੇਸਨਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀਤਿ ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ।

''ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਇਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ ਅਨੁਮੋਦਿ – ''ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ। ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ

੩੬੫. ਇਤਿਹ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਕਥਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਸਦ੍ਦਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਘਾਨਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਗਨ੍ਧਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰਸਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਕਾਯਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ। ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਂਪਾਹਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਵਦਾਮਿ – ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਇਮਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਾਮਿ। ਯਥਾਰੂਪਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ । ਯਥਾਰੂਪਞ੍ਚ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰੂਪਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾਰੂਪਞ੍ਚ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੇਵਤੋ...ਪੇ॰... ਘਾਨਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਗਨ੍ਧਂ ਸੇਵਤੋ... ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਰਸਂ ਸੇਵਤੋ... ਕਾਯਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਸੇਵਤੋ... ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾਰੂਪਞ੍ਚ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੇਵਤੋ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਇਮਸ੍ਸ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਤੋ ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

੩੬੬. ਇਤਿਹ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਸਬ੍ਬੇਵ ਨੁ ਖੋ, ਮਾਰਿਸ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੀਲਾ ਏਕਨ੍ਤਛਨ੍ਦਾ ਏਕਨ੍ਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ''ਤਿ? ''ਨ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੀਲਾ ਏਕਨ੍ਤਛਨ੍ਦਾ ਏਕਨ੍ਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ''ਤਿ।

''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੀਲਾ ਏਕਨ੍ਤਛਨ੍ਦਾ ਏਕਨ੍ਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ''ਤਿ? ''ਅਨੇਕਧਾਤੁ ਨਾਨਾਧਾਤੁ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਲੋਕੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੇਕਧਾਤੁਨਾਨਾਧਾਤੁਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਯਂ ਯਦੇਵ ਸਤ੍ਤਾ ਧਾਤੁਂ ਅਭਿਨਿਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਥਾਮਸਾ

ਪਰਾਮਾਸਾ ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ – ‘ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਨ੍ਤਵਾਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੀਲਾ ਏਕਨ੍ਤਛਨ੍ਦਾ ਏਕਨ੍ਤਅਜ੍ਝੋਸਾਨਾ’’ਤਿ।

‘‘ਸਬ੍ਬੇਵ ਨੁ ਖੋ, ਮਾਰਿਸ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ’’ਤਿ।

‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ, ਮਾਰਿਸ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ’’ਤਿ? ‘‘ਯੇ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ’’ਤਿ।

ਇਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ ਅਨੁਮੋਦਿ – ‘‘ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ। ਤਿਣ੍ਣਾ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਵਿਗਤਾ ਕਥਂਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਪਞ੍ਹਵੇਯਜਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ’’ਤਿ।

੩੬੭. ਇਤਿਹ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਏਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੋਗੋ, ਏਜਾ ਗਣ੍ਡੋ, ਏਜਾ ਸਲ੍ਲਂ, ਏਜਾ ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪਰਿਕਡ੍ਢਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਵਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਉਚ੍ਚਾਵਚਮਾਪਜ੍ਜਤਿ । ਯੇਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਤੇ ਮੇ ਭਗਵਤਾ ਬਜਾਕਤਾ। ਦੀਘਰਤ੍ਤਾਨੁਸਯਿਤਞ੍ਚ ਪਨ [ਦੀਘਰਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਤਾ, ਯਞ੍ਚ ਪਨ (ਸਜਾ°), ਦੀਘਰਤ੍ਤਾਨੁਸਯਿਨੇ, ਯਞ੍ਚ ਪਨ (ਸੀ° ਪੀ°)] ਮੇ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਕਥਂਕਥਾਸਲ੍ਲਂ, ਤਞ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਬੁਲ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਭਿਜਾਨਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨ ਤੇ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਬਜਾਕਂਸੁ? ਸਚੇ ਤੇ ਅਗਰੁ ਭਾਸਸ੍ਸੂ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਰੁ ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਰੂਪੋ ਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਭਾਸਸ੍ਸੂ’’ਤਿ। ‘‘ਯੇਸ੍ਵਾਹਂ [ਯੇਸਾਹਂ (ਸੀ° ਸਜਾ° ਪੀ°)], ਭਨ੍ਤੇ , ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ ਪਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਾਤਿ, ਤਜਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਤੇ ਮਯਾ ਪੁਟ੍ਠਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਾ ਮਮਂਯੇਵ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘ਕੋ ਨਾਮੋ ਆਯਸ੍ਮਾ’ਤਿ? ਤੇਸਾਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬਜਾਕਰੋਮਿ – ‘ਅਹਂ ਖੋ, ਮਾਰਿਸ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ’ਤਿ। ਤੇ ਮਮਂਯੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘ਕਿਂ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ [ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ (ਸੀ° ਪੀ°)], ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ’ਤਿ? ਤੇਸਾਹਂ ਯਥਾਸੁਤਂ ਯਥਾਪਰਿਯਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮਿ। ਤੇ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ – ‘ਸਕ੍ਕੋ ਚ ਨੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਯਞ੍ਚ ਨੋ ਅਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ, ਤਞ੍ਚ ਨੋ ਬਜਾਕਾਸੀ’ਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਮਮਂਯੇਵ ਸਾਵਕਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਾਹਂ ਤੇਸਂ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ’’ਤਿ ।

ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਕਥਾ

੩੬੮. ‘‘ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਭਿਜਾਨਾਮਹਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭ’’ਨ੍ਤਿ?

‘‘ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਾਸੁਰਸਙ੍ਗਾਮੋ ਸਮੁਪਬਜੂਲ੍ਹੋ [ਸਮੁਪਬ੍ਬੂਲ੍ਹੋ (ਸੀ° ਪੀ°)] ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਦੇਵਾ ਜਿਨਿਂਸੁ, ਅਸੁਰਾ ਪਰਾਜਯਿਂਸੁ [ਪਰਾਜਿਂਸੁ (ਸੀ° ਪੀ°)]। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮਸ੍ਸ

ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਯਾ ਚੇਵ ਦਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਾ ਓਜਾ ਯਾ ਚ ਅਸੁਰਾ ਓਜਾ, ਉਭਯਮੇਤੰ [ਉਭਯਮੇਤ੍ਥ (ਸਜਾ॰)] ਦੇਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੋ ਸਦਣ੍ਡਾਵਚਰੋ ਸਸਤ੍ਥਾਵਚਰੋ ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਨ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨ ਨਿਰੋਧਾਯ ਨ ਉਪਸਮਾਯ ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ। ਯੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋ ਅਦਣ੍ਡਾਵਚਰੋ ਅਸਤ੍ਥਾਵਚਰੋ ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

੩੬੯. ''ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਛ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਇਧੇਵ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਸ੍ਸ, ਦੇਵਭੂਤਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤੋ।
ਪੁਨਰਾਯੁ ਚ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ, ਏਵੰ ਜਾਨਾਹਿ ਮਾਰਿਸ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਠਮੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਚੁਤਾਹੰ ਦਿਵਿਯਾ ਕਾਯਾ, ਆਯੁੰ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਮਾਨੁਸੰ।
ਅਮੂਲ੍ਹੋ ਗਬ੍ਭਮੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਮੇ ਰਮਤੀ ਮਨੋ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਤਿਯੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਸ੍ਵਾਹੰ ਅਮੂਲ੍ਹਪਞ੍ਞਸ੍ਸ [ਅਮੂਲ੍ਹਪਞ੍ਞੁਸ੍ਸ (?)], ਵਿਹਰੰ ਸਾਸਨੇ ਰਤੋ।
ਞਾਯੇਨ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਪਟਿਸ੍ਸਤੋ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਤਿਯੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਞਾਯੇਨ ਮੇ ਚਰਤੋ ਚ, ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਚੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।
ਅਞ੍ਞਾਤਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਚੁਤਾਹੰ ਮਾਨੁਸਾ ਕਾਯਾ, ਆਯੁੰ ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਮਾਨੁਸੰ।
ਪੁਨ ਦੇਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਲੋਕਮ੍ਹਿ ਉਤ੍ਤਮੋ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਮੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਤੇ [ਯੇ (?)] ਪਣੀਤਤਰਾ ਦੇਵਾ, ਅਕਨਿਟ੍ਠਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਅਨ੍ਤਿਮੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਮ੍ਹਿ, ਸੋ ਨਿਵਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

''ਇਮੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਛਟ੍ਠੰ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

''ਇਮੇ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਛ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਰੂਪੰ ਵੇਦਪਟਿਲਾਭੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੰ ਪਵੇਦੇਮਿ।

੩੭੦. ‘‘ਅਪਰਿਯੋਸਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ , वਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਕਥਂਕਥੀ।

वਿਚਰਿਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਅਨ੍वੇਸਨ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਂ॥

‘‘ਯਸ੍ਸੁ ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਸਮਣੇ, ਪवਿवਿਤ੍ਤवਿਹਾਰਿਨੇ।
ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਇਤਿ ਮਞ੍ਞਾਨੋ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਤੇ ਉਪਾਸਿਤੁਂ॥

‘‘‘ਕਥਂ ਆਰਾਧਨਾ ਹੋਤਿ, ਕਥਂ ਹੋਤਿ वਿਰਾਧਨਾ’।
ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ [ਸਮ੍ਭੋਨ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਮਗ੍ਗੇ ਪਟਿਪਦਾਸੁ ਚ॥

‘‘ਤ੍ਯਸ੍ਸੁ ਯਦਾ ਮਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇवਾਨਮਾਗਤੋ।
ਤ੍ਯਸ੍ਸੁ ਮਮੇव ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ‘ਕਿਂ ਕਤ੍वਾ ਪਾਪੁਣੀ ਇਦਂ’॥

‘‘ਤੇਸਂ ਯਥਾਸੁਤਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਦੇਸਯਾਮਿ ਜਨੇ ਸੁਤਂ [ਜਨੇਸੁਤ (ਕ॰ ਸੀ॰)]।
ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਨੋ वਾਸवੋਤਿ ਚ’॥

‘‘ਯਦਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਮਦ੍ਦਕ੍ਖਿਂ, वਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾवਿਤਾਰਣਂ।
ਸੋਮ੍ਹਿ वੀਤਭਯੋ ਅਜ੍ਜ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਯ [ਪਯਿਰੁਪਾਸਯਿਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]॥

‘‘ਤਣ੍ਹਾਸਲ੍ਲਸ੍ਸ ਹਨ੍ਤਾਰਂ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲਂ।
ਅਹਂ वਨ੍ਦੇ ਮਹਾवੀਰਂ, ਬੁਦ੍ਧਮਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਂ॥

‘‘ਯਂ ਕਰੋਮਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ, ਸਮਂ ਦੇवੇਹਿ ਮਾਰਿਸ।
ਤਦਜ੍ਜ ਤੁਯ੍ਹਂ ਕਸ੍ਸਾਮ [ਦਸ੍ਸਾਮ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਹਨ੍ਦ ਸਾਮਂ ਕਰੋਮ ਤੇ॥

‘‘ਤ੍वਮੇव ਅਸਿ [ਤ੍वਮੇवਸਿ (ਪੀ॰)] ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਤ੍वਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
ਸਦੇवਕਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ’’ਤਿ॥

੩੭੧. ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇवਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਸਿਖਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਖੋ ਮੇਸਿ ਤ੍वਂ, ਤਾਤ ਪਞ੍ਚਸਿਖ, ਯਂ ਤ੍वਂ ਭਗवਨ੍ਤਂ ਪਠਮਂ ਪਸਾਦੇਸਿ। ਤਯਾ, ਤਾਤ, ਪਠਮਂ ਪਸਾਦਿਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਮਯਂ ਤਂ ਭਗवਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ। ਪੇਤ੍ਤਿਕੇ वਾ ਠਾਨੇ ਠਪਯਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਰਾਜਾ ਭवਿਸ੍ਸਸਿ, ਭਦ੍ਦਞ੍ਚ ਤੇ ਸੂਰਿਯवਚ੍ਛਸਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਸਾ ਹਿ ਤੇ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇवਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪਾਣਿਨਾ ਪਥवਿਂ ਪਰਾਮਸਿਤ੍वਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ – ‘‘ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗवਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ’’ਤਿ।

ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ वੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਮਿਂ ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇवਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ वਿਰਜਂ वੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਅਸੀਤਿਯਾ ਦੇवਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਂ , ਇਤਿ ਯੇ ਸਕ੍ਕੇਨ ਦੇवਾਨਮਿਨ੍ਦੇਨ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠਪਞ੍ਹਾ ਪੁਟ੍ਠਾ , ਤੇ ਭਗवਤਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ वੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਾਤ੍वੇव ਅਧਿवਚਨਨ੍ਤਿ।

ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਂ

੩੭੨. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਕੁਰੂਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਕਮ੍ਮਾਸਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਕੁਰੂਨਂ ਨਿਗਮੋ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ। ''ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ''ਤਿ [ਭਦਨ੍ਤੇਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

ਉਦ੍ਦੇਸੋ

੩੭੩. ''ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ, ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ, ਯਦਿਦਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ।

''ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ, ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ।

ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ

੩੭੪. ''ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਗਤੋ ਵਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋ ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯ ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਸੋ ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਸਤੋਵ ਪਸ੍ਸਸਤਿ। ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਦੀਘਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਰਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। 'ਸਬ੍ਬਕਾਯਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ , 'ਸਬ੍ਬਕਾਯਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। 'ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, 'ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਕ੍ਖੋ ਭਮਕਾਰੋ ਵਾ ਭਮਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਞ੍ਛਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਅਞ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਛਨ੍ਤੋ 'ਰਸ੍ਸਂ ਅਞ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਦੀਘਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਰਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। 'ਸਬ੍ਬਕਾਯਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, 'ਸਬ੍ਬਕਾਯਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, 'ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, 'ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ। 'ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਯੋ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ [ਏਵਮ੍ਪਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਂ

੩੭੫. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ‘ਗਚ੍ਛਾਮੀ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਠਿਤੋ ਵਾ ‘ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ‘ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਮ੍ਹੀ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਯਾਨੋ ਵਾ ‘ਸਯਾਨੋਮ੍ਹੀ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਯਥਾ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਣਿਹਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਨਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ। ‘ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਯੋ’ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਪਬ੍ਬਂ

੩੭੬. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕਿਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਪਸਾਰਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਤੇ ਪੀਤੇ ਖਾਯਿਤੇ ਸਾਯਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਗਤੇ ਠਿਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਜਾਗਰਿਤੇ ਭਾਸਿਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਸਮ੍ਪਜਾਨਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ

੩੭੭. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਦ੍ਧਂ ਪਾਦਤਲਾ ਅਧੋ ਕੇਸਮਤ੍ਥਕਾ ਤਚਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪੂਰਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿਨੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ ਨਖਾ ਦਨ੍ਤਾ ਤਚੋ, ਮਂਸਂ ਨ੍ਹਾਰੁ ਅਟ੍ਠਿ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਵਕ੍ਕਂ, ਹਦਯਂ ਯਕਨਂ ਕਿਲੋਮਕਂ ਪਿਹਕਂ ਪਪ੍ਫਾਸਂ, ਅਨ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤਗੁਣਂ ਉਦਰਿਯਂ ਕਰੀਸਂ [ਕਰੀਸਂ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਂ (ਕ॰)], ਪਿਤ੍ਤਂ ਸੇਮ੍ਹਂ ਪੁਬ੍ਬੋ ਲੋਹਿਤਂ ਸੇਦੋ ਮੇਦੋ, ਅਸ੍ਸੁ ਵਸਾ ਖੇਲ਼ੋ ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾ ਲਸਿਕਾ ਮੁਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਭਤੋਮੁਖਾ ਪੁਤੋਲ਼ਿ [ਮੁਤੋਲ਼ੀ (ਸ੍ਯਾ॰), ਮੁਤੋਲਿ (ਪੀ॰)] ਪੂਰਾ ਨਾਨਾਵਿਹਿਤਸ੍ਸ ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ ਸਾਲੀਨਂ ਵੀਹੀਨਂ ਮੁਗ੍ਗਾਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਤਿਲਾਨਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾਨਂ। ਤਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯ – ‘ਇਮੇ ਸਾਲੀ, ਇਮੇ ਵੀਹੀ ਇਮੇ ਮੁਗ੍ਗਾ ਇਮੇ ਮਾਸਾ ਇਮੇ ਤਿਲਾ ਇਮੇ ਤਣ੍ਡੁਲਾ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਦ੍ਧਂ ਪਾਦਤਲਾ ਅਧੋ ਕੇਸਮਤ੍ਥਕਾ ਤਚਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪੂਰਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿਨੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ... ਪੇ॰... ਮੁਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ।

ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ

੩੭੮. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਯਥਾਠਿਤਂ ਯਥਾਪਣਿਹਿਤਂ ਧਾਤੁਸੋ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤਿ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵ◌ਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਦਕ੍ਖੋ ਗੋਘਾਤਕੋ ਵ◌ਾ ਗੋਘਾਤਕਨ੍ਤੇਵ◌ਾਸੀ ਵ◌ਾ ਗਾਵ◌ਿਂ ਵਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਬਿਲਸੋ ਵ◌ਿਭਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਯਥਾਠਿਤਂ ਯਥਾਪਣਿਹਿਤਂ ਧਾਤੁਸੋ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤਿ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵ◌ਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

‘‘ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵ◌ਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵ◌ਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵ◌ਿਹਰਤਿ।

ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬਂ

੩੭੯. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਰੀਰਂ ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਏਕਾਹਮਤਂ ਵ◌ਾ ਦ੍ਵ◌ੀਹਮਤਂ ਵ◌ਾ ਤੀਹਮਤਂ ਵ◌ਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਂ ਵ◌ਿਨੀਲਕਂ ਵ◌ਿਪੁਬ੍ਬਕਜਾਤਂ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ – ‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵ◌ਂਧਮ੍ਮੋ ਏਵ◌ਂਭਾਵ◌ੀ ਏਵ◌ਂਅਨਤੀਤੋ’ਤਿ।

‘‘ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵ◌ਾ ...ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵ◌ਿਹਰਤਿ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਰੀਰਂ ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਕਾਕੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਕੁਲਲੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਗਿਜ੍ਝੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਕਙ੍ਕੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸੁਨਖੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਬ੍ਯਗ੍ਘੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਦੀਪੀਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸਿਙ੍ਗਾਲੇਹਿ ਵ◌ਾ [ਗਿਜ੍ਝੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਸੁਵ◌ਾਨੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਸਿਗਾਲੇਹਿ ਵ◌ਾ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ, (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਵ◌ਿਵ◌ਿਧੇਹਿ ਵ◌ਾ ਪਾਣਕਜਾਤੇਹਿ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ – ‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵ◌ਂਧਮ੍ਮੋ ਏਵ◌ਂਭਾਵ◌ੀ ਏਵ◌ਂਅਨਤੀਤੋ’ਤਿ।

‘‘ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵ◌ਾ...ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵ◌ਿਹਰਤਿ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਰੀਰਂ ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਸਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਨਿਮਂਸਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਅਪਗਤਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਅਪਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਨਿ [ਅਪਗਤਨ੍ਹਾਰੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਦਿਸਾ ਵ◌ਿਦਿਸਾ ਵ◌ਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਹਤ੍ਥਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਾਦਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਗੋਪ੍ਫਕਟ੍ਠਿਕਂ [‘‘ਅਞ੍ਞੇਨ ਗੋਪ੍ਫਕਟ੍ਠਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ] ਅਞ੍ਞੇਨ ਜਙ੍ਘਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਊਰੁਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਟਿਟ੍ਠਿਕਂ [ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਟਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਿਟ੍ਠਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਣ੍ਡਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਰਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਂਸਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਬਾਹੁਟ੍ਠਿਕਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਞ੍ਞੇਨ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਖਨ੍ਧਟ੍ਠਿਕਂ [ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਟਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਿਟ੍ਠਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਣ੍ਡਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਰਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ

ਅਂਸਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਬਾਹੁਟ੍ਠਿਕਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਞ੍ਞੇਨ ਗੀਵਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਹਨੁਕਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਨ੍ਤਟ੍ਠਿਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਸੀਸਕਟਾਹਂ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ – 'ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵਂਧਮ੍ਮੋ ਏਵਂਭਾਵੀ ਏਵਂਅਨਤੀਤੋ'ਤਿ।

''ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਰੀਰਂ ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਸੇਤਾਨਿ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਪਟਿਭਾਗਾਨਿ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਪੁਞ੍ਜਕਿਤਾਨਿ ਤੇਰੋਵਸ੍ਸਿਕਾਨਿ ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਪੂਤੀਨਿ ਚੁਣ੍ਣਕਜਾਤਾਨਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ – 'ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵਂਧਮ੍ਮੋ ਏਵਂਭਾਵੀ ਏਵਂਅਨਤੀਤੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ। 'ਅਤ੍ਥਿ ਕਾਯੋ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਨਵਸਿਵਥਿਕਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਚੁਦ੍ਦਸ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ

੩੮੦. ''ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਂ ਵਾ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ । ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵਾ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਾਮਿਸਂ ਵਾ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਸਾਮਿਸਂ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਵਾ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਾਮਿਸਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਸਾਮਿਸਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਾਮਿਸਂ ਵਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਸਾਮਿਸਂ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਵਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ 'ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ। 'ਅਤ੍ਥਿ ਵੇਦਨਾ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ

੩੮੧. ‘‘ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਵੀਤਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਵੀਤਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਵੀਤਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਰਤਿ, ‘ਅਤ੍ਥਿ ਚਿਤ੍ਤ’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ । ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬੰ

੩੮੨. ‘‘ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨੀਵਰਣੇਸੁ। ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨੀਵਰਣੇਸੁ?

‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਬ੍ਯਾਪਾਦੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਬ੍ਯਾਪਾਦੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ’ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨੰ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ 'ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ 'ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ 'ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨੀਵਰਣੇਸੁ।

ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਖਨ੍ਧਪਬ੍ਬਂ

੩੮੩. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ। ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ – 'ਇਤਿ ਰੂਪਂ, ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਵੇਦਨਾ, ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾ, ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ; ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ'ਤਿ, ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ। 'ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ, ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ । ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ।

ਖਨ੍ਧਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਆਯਤਨਪਬ੍ਬਂ

੩੮੪. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ। ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ?

''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰੂਪੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸਂਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਸੋਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਦ੍ਦੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸਂਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ

ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਘਾਨਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਗਨ੍ਧੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੰਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਜਿਵ੍ਹਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਰਸੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੰਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ , ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਕਾਯਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੰਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਮਨਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੰਯੋਜਨਂ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਆਯਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ। 'ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ, ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ।

ਆਯਤਨਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਬ੍ਬਂ

੩੮੫. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ। ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ 'ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ 'ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ 'ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ 'ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ वੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾवਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾवਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾवਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾवਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ , ਅਸਨ੍ਤੰ वਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾवਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ विਹਰਤਿ, वਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ विਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯवਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ वਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ विਹਰਤਿ ‘ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾ’ਤਿ वਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾवਦੇव ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ विਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏवਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖवੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ।

ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਬ੍ਬੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ। [ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਬ੍ਬੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਪਠਮਭਾਣवਾਰੰ (ਸ੍ਯਾ॰)]

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਚ੍ਚਪਬ੍ਬੰ

੩੮੬. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਭਿਕ੍ਖवੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ ਚਤੂਸੁ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੇਸੁ। ਕਥਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖवੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ विਹਰਤਿ ਚਤੂਸੁ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੇਸੁ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖवੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ‘ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖ’ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਪਜਾਨਾਤਿ, ‘ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ’ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਪਜਾਨਾਤਿ, ‘ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ’ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਪਜਾਨਾਤਿ, ‘ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ’ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ਪਠਮਭਾਣवਾਰੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੩੮੭. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੰ? ਜਾਤਿਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਜਰਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਮਰਣਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗੋਪਿ ਦੁਕ੍ਖੋ, ਪਿਯੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਯੋਗੋਪਿ ਦੁਕ੍ਖੋ [ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ... ਪੇ॰... ਵਿਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋਤਿਪਾਠੋ ਚੇਵ ਤੰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਚ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰਪਿ ਤੰਸੰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ], ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛੰ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੰ, **ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ** [ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾਪਿ (ਕ॰)] **ਦੁਕ੍ਖਾ।**

੩੮੮. ‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਾਤਿ? ਯਾ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਜਾਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਆਯਤਨਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਾਤਿ।

੩੮੯. ‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਰਾ? ਯਾ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਜਰਾ ਜੀਰਣਤਾ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚੰ ਪਾਲਿਚ੍ਚੰ ਵਲਿਤ੍ਤਚਤਾ ਆਯੁਨੋ ਸੰਹਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਪਰਿਪਾਕੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਰਾ।

੩੯੦. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਰਣੰ? ਯੰ [ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ] ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤਮ੍ਹਾ ਤਮ੍ਹਾ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯਾ ਚੁਤਿ ਚਵਨਤਾ ਭੇਦੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨੰ ਮਚ੍ਚੁ ਮਰਣੰ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਭੇਦੋ ਕਲੇਵਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸੁਪਚ੍ਛੇਦੋ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਰਣੰ।

੩੯੧. ‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਕੋ? ਯੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਬ੍ਯਸਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸੋਕੋ ਸੋਚਨਾ ਸੋਚਿਤਤ੍ਤੰ ਅਨ੍ਤੋਸੋਕੋ ਅਨ੍ਤੋਪਰਿਸੋਕੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਕੋ।

੩੯੨. ‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਦੇਵੋ? ਯੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਬ੍ਯਸਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਦੇਵੋ ਪਰਿਦੇਵੋ ਆਦੇਵਨਾ ਪਰਿਦੇਵਨਾ ਆਦੇਵਿਤਤ੍ਤੰ ਪਰਿਦੇਵਿਤਤ੍ਤੰ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਰਿਦੇਵੋ।

੩੯੩. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੰ? ਯੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਯਿਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਕਾਯਿਕੰ ਅਸਾਤੰ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਸਾਤੰ ਵੇਦਯਿਤੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੰ।

੩੯੪. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ? ਯੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੇਤਸਿਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਚੇਤਸਿਕੰ ਅਸਾਤੰ ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਸਾਤੰ ਵੇਦਯਿਤੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ।

੩੯੫. ‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਯਾਸੋ? ਯੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਬ੍ਯਸਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਯਾਸੋ ਉਪਾਯਾਸੋ ਆਯਾਸਿਤਤ੍ਤੰ ਉਪਾਯਾਸਿਤਤ੍ਤੰ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਯਾਸੋ।

੩੯੬. ‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋ? ਇਧ ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਾ ਅਕਨ੍ਤਾ ਅਮਨਾਪਾ ਰੂਪਾ ਸਦ੍ਦਾ ਗਨ੍ਧਾ ਰਸਾ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਯੇ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਾ ਅਹਿਤਕਾਮਾ ਅਫਾਸੁਕਕਾਮਾ ਅਯੋਗਕ੍ਖੇਮਕਾਮਾ, ਯਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਙ੍ਗਤਿ ਸਮਾਗਮੋ ਸਮੋਧਾਨੰ ਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋ।

੩੯੭. ‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਿਯੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋ? ਇਧ ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਾ ਕਨ੍ਤਾ ਮਨਾਪਾ ਰੂਪਾ ਸਦ੍ਦਾ ਗਨ੍ਧਾ ਰਸਾ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਯੇ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਕਾਮਾ ਹਿਤਕਾਮਾ ਫਾਸੁਕਕਾਮਾ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਕਾਮਾ ਮਾਤਾ ਵਾ ਪਿਤਾ ਵਾ ਭਾਤਾ ਵਾ ਭਗਿਨੀ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਵਾ, ਯਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸਙ੍ਗਤਿ ਅਸਮਾਗਮੋ ਅਸਮੋਧਾਨੰ ਅਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਿਯੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦੁਕ੍ਖੋ।

੩੯੮. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ? ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ – ‘ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਨ ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਚ ਵਤ ਨੋ ਜਾਤਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਜਰਾਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ – ‘ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਨ ਜਰਾਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਚ ਵਤ ਨੋ ਜਰਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ‘ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਨ ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਚ ਵਤ ਨੋ ਬ੍ਯਾਧਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਮਰਣਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ‘ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਨ ਮਰਣਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਚ ਵਤ ਨੋ ਮਰਣਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ‘ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਨ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਧਮ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਚ ਵਤ ਨੋ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਧਮ੍ਮਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ’ਨ੍ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਮ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਨ ਲਭਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ।

੩੯੯. ‘‘ਕਤਮੇ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਾ? ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਰੂਪੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਵੇਦਨੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਙ੍ਖਾਰੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਇਮੇ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਾ। ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ।

ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੪੦੦. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਂ [ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ? ਯਾਯਂ ਤਣ੍ਹਾ ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾ [ਪੋਨੋਭਵਿਕਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸਹਗਤਾ [ਨਨ੍ਦਿਰਾਗਸਹਗਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਤਤ੍ਰਤਤ੍ਰਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੀ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਵਿਭਵਤਣ੍ਹਾ।

‘‘ਸਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਣ੍ਹਾ ਕਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ? ਯਂ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਕਿਞ੍ਚ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ? ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ। ਸੋਤਂ ਲੋਕੇ...ਪੇ॰... ਘਾਨਂ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਕਾਯੋ ਲੋਕੇ... ਮਨੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਘਾਨਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਰਸਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ।

‘‘ਰੂਪਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਰਸਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਵਿਸਮਾਨਾ ਨਿਵਿਸਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ।

ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੪੦੧. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਂ [ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ (ਸਜਾ॰)] ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ? ਯੋ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ ਚਾਗੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਮੁਤ੍ਤਿ ਅਨਾਲਯੋ।

‘‘ਸਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਣ੍ਹਾ ਕਤ੍ਥ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਕਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ? ਯਂ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਕਿਞ੍ਚ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ? ਚਕ੍ਖੁ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸੋਤਂ ਲੋਕੇ...ਪੇ॰... ਘਾਨਂ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਕਾਯੋ ਲੋਕੇ... ਮਨੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਘਾਨਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਸੋਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ ... ਘਾਨਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਜਿਵ੍ਹਾਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ... ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾ ਵੇਦਨਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਰਸਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

‘‘ਰੂਪਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਸਦ੍ਦਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਗਨ੍ਧਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਰਸਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ... ਧਮ੍ਮਵਿਚਾਰੋ ਲੋਕੇ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ , ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ।

ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੪੦੨. ‘‘ਕਤਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ? ਅਯਮੇਵ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ।

‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ? ਯਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣਂ, ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੇ ਞਾਣਂ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੇ ਞਾਣਂ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਞਾਣਂ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ? ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਬ੍ਯਾਪਾਦਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਵਿਹਿਂਸਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ।

‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ? ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣੀ [ਵੇਰਮਣਿ (ਕ॰)] ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਵੇਰਮਣੀ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਵੇਰਮਣੀ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਵੇਰਮਣੀ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ।

‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ? ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣੀ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਵੇਰਮਣੀ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ।

‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਂ ਪਹਾਯ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ।

‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ ਵਾਯਮਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪਦਹਤਿ; ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨਂ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਹਾਨਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ ਵਾਯਮਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪਦਹਤਿ; ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ ਵਾਯਮਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪਦਹਤਿ; ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਠਿਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤਿ ਵਾਯਮਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪਦਹਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ।

‘‘ਕਤਮਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ; ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ; ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ; ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਆਤਾਪੀ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਮਾ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ ਸਮਾਧਿਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ, ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ‘ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ’ਤਿ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ **ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ** ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ। ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ।

੪੦੩. ‘‘ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਮੁਦਯਵਯਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ। ‘ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ ਚਤੂਸੁ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚੇਸੁ।

ਸਚ੍ਚਪਬ੍ਬਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੦੪. ‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਾ; ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਤਾ।

‘‘ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਛ ਵਸ੍ਸਾਨਿ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ… ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ… ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ… ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਨਿ… ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ… ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਾ; ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਤਾ।

‘‘ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾਨਿ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਛ ਮਾਸਾਨਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾਨਿ... ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਾਸਾਨਿ... ਤੀਣਿ ਮਾਸਾਨਿ ... ਦ੍ਵੇ ਮਾਸਾਨਿ... ਏਕਂ ਮਾਸਂ... ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ... ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਾ; ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਤਾਤਿ।

੪੦੫. ‘‘ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯ ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯ ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਯਦਿਦਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿ। ਇਤਿ ਯਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਪਾਯਾਸਿਸੁਤ੍ਤਂ

੪੦੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਾ ਨਾਮ ਕੋਸਲਾਨਂ ਨਗਰਂ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਸਿਂਸਪਾਵਨੇ [ਸੀਸਪਾਵਨੇ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦਂ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਸਧਞ੍ਞਂ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸੇਨਦਿਨਾ ਕੋਸਲੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ।

ਪਾਯਾਸਿਰਾਜਞ੍ਞਵਤ੍ਥੁ

੪੦੭. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ – ''ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ [ਸੁਕਟਕ੍ਕਟਾਨਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ। ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਸੇਤਬ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ ਭੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਸਿਂਸਪਾਵਨੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚਿਤ੍ਤਕਥੀ ਕਲ੍ਯਾਣਪਟਿਭਾਨੋ ਵੁਦ੍ਧੋ [ਬੁਦ੍ਧੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਚੇਵ ਅਰਹਾ ਚ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ'''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੇਤਬ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨਮੁਖਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਸਿਂਸਪਾਵਨਂ [ਯੇਨ ਸਿਂਸਪਾਵਨਂ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।

੪੦੮. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਦਿਵਾਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਸੇਤਬ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤੇ ਉਤ੍ਤਰੇਨਮੁਖੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯੇਨ ਸਿਂਸਪਾਵਨਂ [ਯੇਨ ਸਿਂਸਪਾਵਨਂ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਦਿਸ੍ਵਾ ਖਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਸੇਤਬ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨਮੁਖਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਸਿਂਸਪਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ [ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਪਿ ਏਵਮੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਠਨ੍ਤਰਂ]?

''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸੇਤਬ੍ਯਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਸਿਂਸਪਾਵਨੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚਿਤ੍ਤਕਥੀ ਕਲ੍ਯਾਣਪਟਿਭਾਨੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਚੇਵ ਅਰਹਾ ਚਾ'ਤਿ [ਅਰਹਾ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ਤਮੇਤੇ [ਤਮੇਨਂ ਤੇ (ਸੀ॰ ਕ॰), ਤਮੇਨਂ (ਪੀ॰)] ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੇਤਬ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਪਾਯਾਸਿ, ਭੋ, ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ, ਪਾਯਾਸਿਪਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਸਮਣਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਪੁਰਾ ਸਮਣੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਸੇਤਬ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਬਾਲੇ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਹਿ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਖਤ੍ਤਾ ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸੇਤਬ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੇਤਬ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪਾਯਾਸਿ, ਭੋ, ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ, ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ, ਪਾਯਾਸਿਪਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਸਮਣਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

੪੦੯. ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਸੇਤਬ੍ਯਕੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਯੇਨ ਸਿੰਸਪਾਵਨੰ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਤਬ੍ਯਕਾਪਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ; ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਨਤ੍ਥਿਕਵਾਦੋ

੪੧੦. ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਹਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਂਵਾਦੀ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਨਾਹਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਏਵਂਵਾਦਿਂ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਦ੍ਦਸਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸੋਸਿਂ ਵਾ। ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ?

ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਉਪਮਾ

੪੧੧. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਇਮੇ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਲੋਕੇ ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ, ਦੇਵਾ ਵਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ''ਤਿ? ''ਇਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ, ਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ; ਦੇਵਾ ਤੇ ਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ''ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ।

੪੧੨. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਤੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ , ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ, ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੀ ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਪਿਸੁਣਵਾਚਾ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੀ ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ। ਤੇ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਆਬਾਧਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਾ। ਯਦਾਹਂ ਜਾਨਾਮਿ – 'ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਤਯਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ਯੇ ਤੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੀ ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਪਿਸੁਣਵਾਚਾ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੀ ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੀ ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਪਿਸੁਣਵਾਚਾ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੀ ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ। ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਂ ਵਚਨਂ, ਭਵਨ੍ਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ, ਭੋ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ, ਯੇਨ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ । ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾ ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ, ਯਂ ਭਵਨ੍ਤੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਯਥਾ ਸਾਮਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਏਵਮੇਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਤੇ ਮੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਦੂਤਂ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ

ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

ਚੋਰਉਪਮਾ

੪੧੩. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯ ਤਥਾ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਇਧ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਯਂ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰੋ ਆਗੁਚਾਰੀ; ਇਮਸ੍ਸ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਪਣੇਹੀ'ਤਿ। ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਦਲ੍ਹਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹਂ ਗਾਲ੍ਹਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ [ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਖਰਸ੍ਸਰੇਨ ਪਣਵੇਨ ਰਥਿਕਾਯ ਰਥਿਕਂ [ਰਥਿਯਾਯ ਰਥਿਯਂ (ਬਹੂਸੁ)] ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇਨ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਂ ਪਰਿਨੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਆਘਾਤਨੇ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਥਾ'ਤਿ। ਤੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਦਲ੍ਹਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹਂ ਗਾਲ੍ਹਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਖਰਸ੍ਸਰੇਨ ਪਣਵੇਨ ਰਥਿਕਾਯ ਰਥਿਕਂ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇਨ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਂ ਪਰਿਨੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਆਘਾਤਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਯ੍ਯੁਂ। ਲਭੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਚੋਰੋ ਚੋਰਘਾਤੇਸੁ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਤਾਵ ਭਵਨ੍ਤੋ ਚੋਰਘਾਤਾ, ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਯਾਵਾਹਂ ਤੇਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ , ਉਦਾਹੁ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚੋਰਘਾਤਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਹਿ ਸੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਚੋਰੋ ਲਭੇਯ੍ਯ ਚੋਰਘਾਤੇਸੁ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਤਾਵ ਭਵਨ੍ਤੋ ਚੋਰਘਾਤਾ ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਯਾਵਾਹਂ ਤੇਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਨਂ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚੋਰਘਾਤਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸੋ ਹਿ ਨਾਮ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਚੋਰੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੇਸੁ ਚੋਰਘਾਤੇਸੁ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਤਾਵ ਭਵਨ੍ਤੋ ਚੋਰਘਾਤਾ, ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਯਾਵਾਹਂ ਤੇਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੀ ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਪਿਸੁਣਵਾਚਾ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੀ ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨਿਰਯਪਾਲੇਸੁ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਤਾਵ ਭਵਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯਪਾਲਾ, ਯਾਵ ਮਯਂ ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਮ – ''ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ? ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

੪੧੪. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ ਯੇਨ ਤੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ, ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ। ਤੇ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਆਬਾਧਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਾ। ਯਦਾਹਂ ਜਾਨਾਮਿ – 'ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਤ੍ਯਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ਯੇ ਤੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ । ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ

ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ। ਸਚੇ ਤੇਸੰ ਭਵਤੰ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਸਚ੍ਚੰ ਵਚਨੰ, ਭਵਨ੍ਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ, ਭੋ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ, ਯੇਨ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ। ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾ ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ, ਯੰ ਭਵਨ੍ਤੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਯਥਾ ਸਾਮੰ ਦਿਟ੍ਠੰ ਏਵਮੇਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਤੇ ਮੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਦੂਤੰ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ।

ਗੂਥਕੂਪਪੁਰਿਸਉਪਮਾ

੪੧੫. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ [ਉਪਮਾਯਪਿਧੇਕਚ੍ਚੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਉਪਮਾਯਪਿਇਧੇਕਚ੍ਚੇ (ਪੀ॰)] ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪੁਰਿਸੋ ਗੂਥਕੂਪੇ ਸਸੀਸਕੰ [ਸਸੀਸਕੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ ਅਸ੍ਸ। ਅਥ ਤ੍ਵੰ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਤਮ੍ਹਾ ਗੂਥਕੂਪਾ ਉਦ੍ਧਰਥਾ'ਤਿ। ਤੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਤਮ੍ਹਾ ਗੂਥਕੂਪਾ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਾਯਾ ਵੇਲ਼ੁਪੇਸਿਕਾਹਿ ਗੂਥੰ ਸੁਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੰ ਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਥਾ'ਤਿ। ਤੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਾਯਾ ਵੇਲ਼ੁਪੇਸਿਕਾਹਿ ਗੂਥੰ ਸੁਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੰ ਨਿਮ੍ਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਾਯੰ ਪਣ੍ਡੁਮਤ੍ତਿਕਾਯ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸੁਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤੰ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਥਾ'ਤਿ [ਸੁਪ੍ਪਟ੍ਟਿਤੰ ਉਪ੍ਪਟ੍ਟੇਥਾਤਿ (ਕ॰)]। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਾਯੰ ਪਣ੍ਡੁਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸੁਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤੰ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਤੇਲੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮੇਨ ਚੁਣ੍ਣੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸੁਪ੍ਪਧੋਤੰ ਕਰੋਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਤੇਲੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮੇਨ ਚੁਣ੍ਣੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸੁਪ੍ਪਧੋਤੰ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁੰ ਕਪ੍ਪੇਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁੰ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ ਮਾਲੰ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ ਵਿਲੇਪਨੰ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਉਪਹਰਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ ਮਾਲੰ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ ਵਿਲੇਪਨੰ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਉਪਹਰੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯੁੰ।

''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਪਿ ਨੁ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੁਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਸੁਵਿਲਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਕਪ੍ਪਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੁਸ੍ਸ ਆਮੁਕ੍ਕਮਾਲਾਭਰਣਸ੍ਸ ਓਦਾਤਵਤ੍ਥਵਸਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਸ੍ਸ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚਾਰਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਨਦੇਵ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗੂਥਕੂਪੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾ [ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਜਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ''। ''ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ''? ''ਅਸੁਚਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਗੂਥਕੂਪੋ ਅਸੁਚਿ ਚੇਵ ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਚ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਜੇਗੁਚ੍ਛੋ ਚ ਜੇਗੁਚ੍ਛਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਪਟਿਕੂਲੋ ਚ ਪਟਿਕੂਲਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚਾ''ਤਿ। ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੇਵਾਨੰ ਅਸੁਚੀ ਚੇਵ ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ, ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਾ ਚ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ, ਜੇਗੁਚ੍ਛਾ ਚ ਜੇਗੁਚ੍ਛਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ, ਪਟਿਕੂਲਾ ਚ ਪਟਿਕੂਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ। ਯੋਜਨਸਤੰ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਮਨੁਸ੍ਸਗਨ੍ਧੋ ਦੇਵੇ ਉਬ੍ਬਾਧਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੂ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ

ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ? ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

੪੧੬. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ ...ਪੇ॰... ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ``ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ, ਰਾਜਞ੍ਞਾਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ, ਤੇ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਆਬਾਧਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨਾ। ਯਦਾਹਂ ਜਾਨਾਮਿ – 'ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਤਜਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ਯੇ ਤੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਨ੍ਤਿ। ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ। ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਂ ਵਚਨਂ, ਭਵਨ੍ਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ। ਸਚੇ, ਭੋ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ, ਯੇਨ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥ – `ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋਤਿ। ਭਵਨ੍ਤੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾ ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ, ਯਂ ਭਵਨ੍ਤੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਯਥਾ ਸਾਮਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਏਵਮੇਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਤੇ ਮੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਦੂਤਂ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਉਪਮਾ

੪੧੭. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਮਾਨੁਸ੍ਸਕਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ, ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਏਸੋ ਏਕੋ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੋ [ਰਤ੍ਤਿਦਿਵੋ (ਕ॰)], ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਤਿਂਸਰਤ੍ਤਿਯੋ ਮਾਸੋ, ਤੇਨ ਮਾਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਮਾਸਿਯੋ ਸਂਵਚ੍ਛਰੋ, ਤੇਨ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਨ ਦਿਬ੍ਬਂ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਯੇ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ – 'ਯਾਵ ਮਯਂ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਾ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ ਪਰਿਚਾਰੇਮ, ਅਥ ਮਯਂ ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਮ – ''ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ। ਅਪਿ ਨੁ ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ। ਅਪਿ ਹਿ ਮਯਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਚਿਰਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾਮ। ਕੋ ਪਨੇਤਂ ਭੋਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ'ਤਿ ਵਾ 'ਏਵਂਦੀਘਾਯੁਕਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ'ਤਿ ਵਾ। ਨ ਮਯਂ ਭੋਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਹਾਮ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ'ਤਿ ਵਾ 'ਏਵਂਦੀਘਾਯੁਕਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ'ਤਿ ਵਾ''ਤਿ।

ਜਚ੍ਚਨ੍ਧਉਪਮਾ

੪੧੮. ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਜਚ੍ਚਨ੍ਧੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਕਣ੍ਹ – ਸੁਕ੍ਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ , ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਨੀਲਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਪੀਤਕਾਨਿ [ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਕਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਲੋਹਿਤਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਮਞ੍ਜਿਟ੍ਠਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਮਵਿਸਮੰ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਤਾਰਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ। ਸੋ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘ਨਤ੍ਥਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਨੀਲਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੀਲਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਪੀਤਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੀਤਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਹਿਤਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਹਿਤਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਮਞ੍ਜਿਟ੍ਠਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਞ੍ਜਿਟ੍ਠਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਸਮਵਿਸਮੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਮਵਿਸਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਤਾਰਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਾਰਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਨਤ੍ਥਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਅਹਮੇਤੰ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਹਮੇਤੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ। ਸਮ੍ਮਾ ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ। ਅਤ੍ਥਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੀਲਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੀਲਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਸਮਵਿਸਮੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਮਵਿਸਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਅਤ੍ਥਿ ਤਾਰਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਤਾਰਕਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ਅਤ੍ਥਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਵੀ। ‘ਅਹਮੇਤੰ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਹਮੇਤੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ। ਨ ਹਿ ਸੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵੰ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਜਚ੍ਚਨ੍ਧੂਪਮੋ ਮਞ੍ਞੇ ਪਟਿਭਾਸਿ ਯੰ ਮੰ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਸਿ’’।

‘‘ਕੋ ਪਨੇਤੰ ਭੋਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ’’ਤਿ ਵਾ, ‘ਏਵੰਦੀਘਾਯੁਕਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ’ਤਿ ਵਾ? ਨ ਮਯੰ ਭੋਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਹਾਮ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ’ਤਿ ਵਾ ‘ਏਵੰਦੀਘਾਯੁਕਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਾ’ਤਿ ਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਏਵੰ ਪਰੋ ਲੋਕੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਯਥਾ ਤ੍ਵੰ ਮਞ੍ਞਸਿ ਇਮਿਨਾ ਮੰਸਚਕ੍ਖੁਨਾ। ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਰਾਜਞ੍ਞ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਰਞ੍ਞਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ ਪਨ੍ਤਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਿ , ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁੰ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਇਮੰ ਚੇਵ ਲੋਕੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਰਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤੇ ਚ ਓਪਪਾਤਿਕੇ। ਏਵਞ੍ਚ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰੋ ਲੋਕੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ; ਨਤ੍ਵੇਵ ਯਥਾ ਤ੍ਵੰ ਮਞ੍ਞਸਿ ਇਮਿਨਾ ਮੰਸਚਕ੍ਖੁਨਾ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵੰ ਹੋਤੁ – ‘ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ’’’ਤਿ।

੪੧੯. ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵੰ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵੰ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – ‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ’’ਤਿ । ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਥੰ ਵਿਯ, ਰਾਜਞ੍ਞਾ’’ਤਿ? ‘‘ਇਧਾਹੰ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੇ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੇ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮੇ ਸੁਖਕਾਮੇ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਕ੍ਕੂਲੇ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ਸਚੇ ਖੋ ਇਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਏਵੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁੰ – ‘ਇਤੋ ਨੋ ਮਤਾਨੰ ਸੇਯ੍ਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਇਦਾਨਿਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਵਿਸੰ ਵਾ ਖਾਦੇਯ੍ਯੁੰ, ਸਤ੍ਥੰ ਵਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯੁੰ, ਉਬ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਲङ੍ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ, ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਪਪਤੇਯ੍ਯੁੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ ਇਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਨ ਏਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ‘ਇਤੋ ਨੋ ਮਤਾਨੰ ਸੇਯ੍ਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮਾ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਸੁਖਕਾਮਾ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ [( ) ਨਤ੍ਥਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ’’’ਤਿ।

ਗਬ੍ਭਿਨੀਉਪਮਾ

੪੨੦. ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਪਜਾਪਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ ਦਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਾ

ਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਾ, ਏਕਾ ਗਬ੍ਭਿਨੀ ਉਪਵਿਜਞ੍ਞਾ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਮਾਤੁਸਪਤ੍ਤਿਂ [ਮਾਤੁਸਪਤਿਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਏਤਦਵੋਚ – 'ਯਮਿਦਂ, ਭੋਤਿ, ਧਨਂ ਵਾ ਧਞ੍ਞਂ ਵਾ ਰਜਤਂ ਵਾ ਜਾਤਰੂਪਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ; ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ। ਪਿਤੁ ਮੇ [ਪਿਤੁ ਮੇ ਸਨ੍ਤਕੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭੋਤਿ, ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਹੀ'ਤਿ [ਨੀਯ੍ਯਾਤੇਹੀਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਤਂ ਮਾਣਵਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵ, ਤਾਤ, ਯਾਵ ਵਿਜਾਯਾਮਿ। ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਕਦੇਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਪਿ ਤੇ ਓਪਭੋਗ੍ਗਾ [ਉਪਭੋਗ੍ਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਮਾਤੁਸਪਤ੍ਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਯਮਿਦਂ, ਭੋਤਿ, ਧਨਂ ਵਾ ਧਞ੍ਞਂ ਵਾ ਰਜਤਂ ਵਾ ਜਾਤਰੂਪਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ; ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ। ਪਿਤੁ ਮੇ, ਭੋਤਿ, ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਹੀ'ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਤਂ ਮਾਣਵਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵ, ਤਾਤ, ਯਾਵ ਵਿਜਾਯਾਮਿ। ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਕਦੇਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਾਪਿ ਤੇ ਓਪਭੋਗ੍ਗਾ [ਉਪਭੋਗ੍ਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਮਾਤੁਸਪਤ੍ਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਯਮਿਦਂ, ਭੋਤਿ, ਧਨਂ ਵਾ ਧਞ੍ਞਂ ਵਾ ਰਜਤਂ ਵਾ ਜਾਤਰੂਪਂ ਵਾ , ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ; ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ। ਪਿਤੁ ਮੇ, ਭੋਤਿ, ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਹੀ'ਤਿ।

''ਅਥ ਖੋ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਸਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਵਰਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਦਰਂ ਓਪਾਦੇਸਿ [ਉਪ੍ਪਾਤੇਸਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] – 'ਯਾਵ ਵਿਜਾਯਾਮਿ ਯਦਿ ਵਾ ਕੁਮਾਰਕੋ ਯਦਿ ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ'ਤਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੇਵ ਜੀਵਿਤਞ੍ਚ ਗਬ੍ਭਞ੍ਚ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਵਿਨਾਸੇਸਿ। ਯਥਾ ਤਂ ਬਾਲਾ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਨ੍ਨਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੀ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਬਾਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਰਲੋਕਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ; ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਬਾਲਾ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਨ੍ਨਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੀ। ਨ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਅਪਕ੍ਕਂ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤਿ; ਅਪਿ ਚ ਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾਨਂ ਜੀਵਿਤੇਨ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਨ੍ਤਿ, ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

੪੨੧. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ, ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਰਿਸਾ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ – 'ਅਯਂ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰੋ ਆਗੁਚਾਰੀ; ਇਮਸ੍ਸ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਪਣੇਹੀ'ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਜੀਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲੇਨ ਚਮ੍ਮੇਨ ਓਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਬਹਲਾਵਲੇਪਨਂ [ਬਹਲਵਿਲੇਪਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦੇਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਮੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਜੀਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲੇਨ ਚਮ੍ਮੇਨ ਓਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਬਹਲਾਵਲੇਪਨਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਮਯਂ ਜਾਨਾਮ 'ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ'ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕਂ ਨਿਲ੍ਲੋਕੇਮ [ਵਿਲੋਕੇਮ (ਸ੍ਯਾ॰)] – 'ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ'ਤਿ। ਨੇਵਸ੍ਸ ਮਯਂ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

ਸੁਪਿਨਕਉਪਮਾ

੪੨੨. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਦਿਵਾ ਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਸੁਪਿਨਕਂ ਪਸ੍ਸਿਤਾ ਆਰਾਮਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਵਨਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ

ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਭਿਜਾਨਾਮਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਦਿਵਾਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਸੁਪਿਨਕਂ ਪਸ੍ਸਿਤਾ ਆਰਾਮਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਵਨਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕ''ਨ੍ਤਿ। ''ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਤਂ ਤਮ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਖੁਜ੍ਜਾਪਿ ਵਾਮਨਕਾਪਿ ਵੇਲਾਸਿਕਾਪਿ [ਚੇਲਾਵਿਕਾਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਕੇਲ਼ਾਯਿਕਾਪਿ (ਸੀ॰)] ਕੋਮਾਰਿਕਾਪੀ''ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਂ ਤਮ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਖੁਜ੍ਜਾਪਿ ਵਾਮਨਕਾਪਿ ਵੇਲਾਸਿਕਾਪਿ [ਚੇਲਾਵਿਕਾਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਕੇਲ਼ਾਯਿਕਾਪਿ (ਸੀ॰)] ਕੋਮਾਰਿਕਾਪੀ''ਤਿ। ''ਅਪਿ ਨੁ ਤਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ''। ''ਤਾ ਹਿ ਨਾਮ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਨ੍ਤਿਯੋ ਜੀਵਂ ਨ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਵਾ। ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਸਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਵਾ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – ''ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

੪੨੩. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ...ਪੇ॰... ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਰਿਸਾ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ – 'ਅਯਂ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰੋ ਆਗੁਚਾਰੀ; ਇਮਸ੍ਸ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਪਣੇਹੀ'ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਜੀਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਤ੍ਵਾ ਜਿਯਾਯ ਅਨਸ੍ਸਾਸਕਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਥਾ'ਤਿ। ਤੇ ਮੇ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਜੀਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਤ੍ਵਾ ਜਿਯਾਯ ਅਨਸ੍ਸਾਸਕਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਸੋ ਜੀਵਤਿ, ਤਦਾ ਲਹੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੁਦੁਤਰੋ ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚ। ਯਦਾ ਪਨ ਸੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਹੋਤਿ ਤਦਾ ਗਰੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਤਰੋ ਚ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤਅਯੋਗੁਲ਼ਉਪਮਾ

੪੨੪. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪੁਰਿਸੋ ਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤਂ ਅਯੋਗੁਲ਼ਂ ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ ਸਜੋਤਿਭੂਤਂ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਯ੍ਯ। ਤਮੇਨਂ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੀਤਂ ਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਤੁਲਾਯ ਤੁਲੇਯ੍ਯ। ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਲਹੁਤਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਮੁਦੁਤਰੋ ਵਾ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਵਾ, ਯਦਾ ਵਾ ਆਦਿਤ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਸਜੋਤਿਭੂਤੋ, ਯਦਾ ਵਾ ਸੀਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ? ''ਯਦਾ ਸੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਤੇਜੋਸਹਗਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਾਯੋਸਹਗਤੋ ਚ ਆਦਿਤ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਸਜੋਤਿਭੂਤੋ, ਤਦਾ ਲਹੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੁਦੁਤਰੋ ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚ। ਯਦਾ ਪਨ ਸੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਨੇਵ ਤੇਜੋਸਹਗਤੋ ਹੋਤਿ ਨ ਵਾਯੋਸਹਗਤੋ ਸੀਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਦਾ ਗਰੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਤਰੋ ਚ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ। ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਦਾਯਂ ਕਾਯੋ ਆਯੁਸਹਗਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਉਸ੍ਮਾਸਹਗਤੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਹਗਤੋ ਚ, ਤਦਾ ਲਹੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੁਦੁਤਰੋ ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚ। ਯਦਾ ਪਨਾਯਂ ਕਾਯੋ ਨੇਵ ਆਯੁਸਹਗਤੋ ਹੋਤਿ ਨ ਉਸ੍ਮਾਸਹਗਤੋ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਹਗਤੋ ਤਦਾ ਗਰੁਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਤਰੋ ਚ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਰੋ ਚ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

੪੨੫. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਰਿਸਾ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ – 'ਅਯਂ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰੋ ਆਗੁਚਾਰੀ; ਇਮਸ੍ਸ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ , ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਪਣੇਹੀ'ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਛਵਿਞ੍ਚ ਚਮ੍ਮਞ੍ਚ ਮਂਸਞ੍ਚ ਨ੍ਹਾਰੁਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਥ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ

ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ਤੇ ਮੇ ‘ਸਾਧੂ’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਛਵਿਞ੍ਞ...ਪੇ॰... ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਸੋ ਆਮਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – ‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਪਾਤੇਥ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਪਾਤੇਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਸ੍ਸ ਮਯਂ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਤਦਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – ‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਵਕੁਜ੍ਜਂ ਨਿਪਾਤੇਥ... ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਾਤੇਥ... ਦੁਤਿਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਾਤੇਥ... ਉਦ੍ਧਂ ਠਪੇਥ... ਓਮੁਦ੍ਧਕਂ ਠਪੇਥ... ਪਾਣਿਨਾ ਆਕੋਟੇਥ... ਲੇਡ੍ਡੁਨਾ ਆਕੋਟੇਥ... ਦਣ੍ਡੇਨ ਆਕੋਟੇਥ... ਸਤ੍ਥੇਨ ਆਕੋਟੇਥ... ਓਧੁਨਾਥ ਸਨ੍ਧੁਨਾਥ ਨਿਦ੍ਧੁਨਾਥ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਓਧੁਨਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧੁਨਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਧੁਨਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਸ੍ਸ ਮਯਂ ਜੀਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਤਦੇਵ ਚਕ੍ਖੁ ਹੋਤਿ ਤੇ ਰੂਪਾ, ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਤਦੇਵ ਸੋਤਂ ਹੋਤਿ ਤੇ ਸਦ੍ਦਾ, ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਤਦੇਵ ਘਾਨਂ ਹੋਤਿ ਤੇ ਗਨ੍ਧਾ, ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ । ਸਾਵ ਜਿਵ੍ਹਾ ਹੋਤਿ ਤੇ ਰਸਾ, ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਸ੍ਵੇਵ ਕਾਯੋ ਹੋਤਿ ਤੇ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਤਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਨਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ’’’ਤਿ।

ਸਙ੍ਖਧਮਉਪਮਾ

੪੨੬. ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਙ੍ਖਧਮੋ ਸਙ੍ਖਂ ਆਦਾਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਂ ਜਨਪਦਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਗਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਾਮਸ੍ਸ ਠਿਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਙ੍ਖਂ ਉਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਂ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਜਨਪਦਾਨਂ [ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਜਾਨਂ (ਸੀ॰)] ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਮ੍ਭੋ ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ [ਏਤਦਹੋਸਿ ‘‘ਕਿਸ੍ਸ ਦੁਖੋ (ਪੀ॰)] ਏਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਏਵਂਰਜਨੀਯੋ ਏਵਂਕਮਨੀਯੋ ਏਵਂਮਦਨੀਯੋ ਏਵਂਬਨ੍ਧਨੀਯੋ ਏਵਂਮੁਚ੍ਛਨੀਯੋ’ਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਙ੍ਖਧਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਅਮ੍ਭੋ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਏਵਂਰਜਨੀਯੋ ਏਵਂਕਮਨੀਯੋ ਏਵਂਮਦਨੀਯੋ ਏਵਂਬਨ੍ਧਨੀਯੋ ਏਵਂਮੁਚ੍ਛਨੀਯੋ’ਤਿ। ‘ਏਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਸਙ੍ਖੋ ਨਾਮ ਯਸ੍ਸੇਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਏਵਂਰਜਨੀਯੋ ਏਵਂਕਮਨੀਯੋ ਏਵਂਮਦਨੀਯੋ ਏਵਂਬਨ੍ਧਨੀਯੋ ਏਵਂਮੁਚ੍ਛਨੀਯੋ’ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਸਙ੍ਖਂ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਪਾਤੇਸੁਂ – ‘ਵਦੇਹਿ, ਭੋ ਸਙ੍ਖ, ਵਦੇਹਿ, ਭੋ ਸਙ੍ਖਾ’ਤਿ। ਨੇਵ ਸੋ ਸਙ੍ਖੋ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਤੇ ਤਂ ਸਙ੍ਖਂ ਅਵਕੁਜ੍ਜਂ ਨਿਪਾਤੇਸੁਂ, ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਾਤੇਸੁਂ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਾਤੇਸੁਂ, ਉਦ੍ਧਂ ਠਪੇਸੁਂ, ਓਮੁਦ੍ਧਕਂ ਠਪੇਸੁਂ, ਪਾਣਿਨਾ ਆਕੋਟੇਸੁਂ, ਲੇਡ੍ਡੁਨਾ ਆਕੋਟੇਸੁਂ, ਦਣ੍ਡੇਨ ਆਕੋਟੇਸੁਂ, ਸਤ੍ਥੇਨ ਆਕੋਟੇਸੁਂ, ਓਧੁਨਿਂਸੁ ਸਨ੍ਧੁਨਿਂਸੁ ਨਿਦ੍ਧੁਨਿਂਸੁ – ‘ਵਦੇਹਿ, ਭੋ ਸਙ੍ਖ, ਵਦੇਹਿ, ਭੋ ਸਙ੍ਖਾ’ਤਿ। ਨੇਵ ਸੋ ਸਙ੍ਖੋ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਧਮਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਾਵ ਬਾਲਾ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਜਨਪਦਾਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਯੋਨਿਸੋ ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨਾਨਂ ਸਙ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਙ੍ਖਂ ਉਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਜਨਪਦਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਦਾ ਕਿਰ, ਭੋ, ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੋ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਸਹਗਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਾਯਾਮਸਹਗਤੋ [ਵਾਯੋਸਹਗਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਚ ਵਾਯੁਸਹਗਤੋ ਚ, ਤਦਾਯਂ ਸਙ੍ਖੋ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਤਿ, ਯਦਾ ਪਨਾਯਂ ਸਙ੍ਖੋ ਨੇਵ ਪੁਰਿਸਸਹਗਤੋ ਹੋਤਿ ਨ ਵਾਯਾਮਸਹਗਤੋ ਨ ਵਾਯੁਸਹਗਤੋ, ਨਾਯਂ ਸਙ੍ਖੋ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਤੀ’ਤਿ । ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਦਾਯਂ ਕਾਯੋ ਆਯੁਸਹਗਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਉਸ੍ਮਾਸਹਗਤੋ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਹਗਤੋ ਚ, ਤਦਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿਪਿ ਨਿਸੀਦਤਿਪਿ ਸੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਤੇਨਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਘਾਨੇਨਪਿ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਤਿ, ਜਿਵ੍ਹਾਯਪਿ ਰਸਂ ਸਾਯਤਿ, ਕਾਯੇਨਪਿ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਫੁਸਤਿ, ਮਨਸਾਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਾਯਂ ਕਾਯੋ ਨੇਵ ਆਯੁਸਹਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਉਸ੍ਮਾਸਹਗਤੋ, ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸਹਗਤੋ, ਤਦਾ ਨੇਵ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਨ ਨਿਸੀਦਤਿ ਨ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਰੂਪਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਤੇਨਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਘਾਨੇਨਪਿ ਗਨ੍ਧਂ ਨ ਘਾਯਤਿ, ਜਿਵ੍ਹਾਯਪਿ ਰਸਂ ਨ ਸਾਯਤਿ, ਕਾਯੇਨਪਿ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਨ ਫੁਸਤਿ,

ਮਨਸਾਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤੁ – 'ਇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'ਤਿ [ਵਿਪਾਕੋਤਿ, ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਂ (ਸ੍ਯਾ॰)]।

੪੨੭. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਂ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਰਿਯਾਯੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ... ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ ਰਾਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਰਿਸਾ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ – 'ਅਯਂ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰੋ ਆਗੁਚਾਰੀ, ਇਮਸ੍ਸ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਪਣੇਹੀ'ਤਿ। ਤਯਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਛਵਿਂ ਛਿਨ੍ਦਥ , ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਛਵਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਸ੍ਸ ਮਯਂ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮ। ਤਯਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਥ, ਮਂਸਂ ਛਿਨ੍ਦਥ, ਨ੍ਹਾਰੁਂ ਛਿਨ੍ਦਥ, ਅਟ੍ਠਿਂ ਛਿਨ੍ਦਥ, ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਛਿਨ੍ਦਥ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮਸ੍ਸ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ'ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਨੇਵਸ੍ਸ ਮਯਂ ਜੀਵਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪਰਿਯਾਯੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ।

ਅਗ੍ਗਿਕਜਟਿਲਉਪਮਾ

੪੨੮. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਅਰਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਪਣ੍ਣਕੁਟਿਯਾ ਸਮ੍ਮਤਿ [ਵਸਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਅਥ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਜਨਪਦੇ ਸਤ੍ਥੋ [ਸਤ੍ਥੋ ਜਨਪਦਪਦੇਸਾ (ਸੀ॰), ਜਨਪਦੋ ਸਤ੍ਥਵਾਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰), ਜਨਪਦਪਦੇਸੋ (ਪੀ॰)] ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਤ੍ਥੋ [ਸਤ੍ਥਵਾਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਯੇਨ ਸੋ ਸਤ੍ਥਵਾਸੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਂ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਕਰਣਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਯੇਨ ਸੋ ਸਤ੍ਥਵਾਸੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਦਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ ਦਹਰਂ ਕੁਮਾਰਂ ਮਨ੍ਦਂ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਨ ਖੋ ਮੇ ਤਂ ਪਤਿਰੂਪਂ ਯਂ ਮੇ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਰੇਯ੍ਯ; ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਅਸ੍ਸਮਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਆਪਾਦੇਯ੍ਯਂ ਪੋਸੇਯ੍ਯਂ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਅਸ੍ਸਮਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਆਪਾਦੇਸਿ ਪੋਸੇਸਿ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਯਦਾ ਸੋ ਦਾਰਕੋ ਦਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ [ਅਹੋਸਿ (?)] ਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਾ, ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਜਨਪਦੇ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਤਾਤ, ਜਨਪਦਂ [ਨਗਰਂ (ਕ॰)] ਗਨ੍ਤੁਂ; ਅਗ੍ਗਿਂ, ਤਾਤ, ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਮਾ ਚ ਤੇ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਚੇ ਚ ਤੇ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯ, ਅਯਂ ਵਾਸੀ ਇਮਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਇਦਂ ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾਸੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਏਵਂ ਅਨੁਸਾਸਿਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

''ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਪਿਤਾ ਖੋ ਮਂ ਏਵਂ ਅਵਚ – ''ਅਗ੍ਗਿਂ, ਤਾਤ, ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਮਾ ਚ ਤੇ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਚੇ ਚ ਤੇ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯ, ਅਯਂ ਵਾਸੀ ਇਮਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਇਦਂ ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਦਾਰਕੋ ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ ਵਾਸਿਯਾ ਤਚ੍ਛਿ – 'ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਨੇਵ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿ। ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਤਿਧਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਚਤੁਧਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਪਞ੍ਚਧਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਦਸਧਾ ਫਾਲੇਸਿ, ਸਤਧਾ [ਵੀਸਤਿਧਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਫਾਲੇਸਿ, ਸਕਲਿਕਂ ਸਕਲਿਕਂ ਅਕਾਸਿ, ਸਕਲਿਕਂ ਸਕਲਿਕਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਸਿ, ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਪੁਨਿ [ਓਫੁਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] – 'ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਨੇਵ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿ।

‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਜਨਪਦੇ ਤਂ ਕਰਣੀਯਂ ਤੀਰੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸਕੋ ਅਸ੍ਸਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਚ੍ਚਿ ਤੇ, ਤਾਤ, ਅਗ੍ਗਿ ਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’ਤਿ? ‘ਇਧ ਮੇ, ਤਾਤ, ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਪਿਤਾ ਖੋ ਮਂ ਏਵਂ ਅਵਚ ਅਗ੍ਗਿਂ, ਤਾਤ, ਪਰਿਚਰੇਯਜਾਸਿ। ਮਾ ਚ ਤੇ, ਤਾਤ, ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਚੇ ਚ ਤੇ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯਜ, ਅਯਂ ਵਾਸੀ ਇਮਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਇਦਂ ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯਜਾਸੀਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯਜ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਤਾਤ, ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ ਵਾਸਿਯਾ ਤਚ੍ਛਿਂ – ‘‘ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯਜ’’ਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਾਹਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿਂ। ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ, ਤਿਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ, ਚਤੁਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ, ਪਞ੍ਚਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ, ਦਸਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ , ਸਤਧਾ ਫਾਲੇਸਿਂ, ਸਕਲਿਕਂ ਸਕਲਿਕਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਸਕਲਿਕਂ ਸਕਲਿਕਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਸਿਂ, ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਪੁਨਿਂ – ‘‘ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯਜ’’ਨ੍ਤਿ। ਨੇਵਾਹਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿ’’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਅਯਂ ਦਾਰਕੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਯੋਨਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ ਅਰਣਿਸਹਿਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਏਵਂ ਖੋ, ਤਾਤ, ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਯਥਾ ਤ੍ਵਂ ਬਾਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਗਵੇਸੀ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਬਾਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਰਲੋਕਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਸਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ, ਮਾ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ’’ਤਿ।

੪੨੯. ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਨੇਵਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਰਾਜਾਪਿ ਮਂ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਜਾਨਾਤਿ ਤਿਰੋਰਾਜਾਨੋਪਿ – ‘ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਂਵਾਦੀ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ – ‘‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ’’ਤਿ। ਸਚਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਗਾਹੀ’ਤਿ। ਕੋਪੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਕ੍ਖੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਲਾਸੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਦ੍ਵੇ ਸਤ੍ਥਵਾਹਉਪਮਾ

੪੩੦. ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਮਹਾਸਕਟਸਤ੍ਥੋ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ ਜਨਪਦਾ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਜਨਪਦਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਯੇਨ ਯੇਨ ਗਚ੍ਛਿ, ਖਿਪ੍ਪਂਯੇਵ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਹਰਿਤਕਪਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਤ੍ਥੇ ਦ੍ਵੇ ਸਤ੍ਥਵਾਹਾ ਅਹੇਸੁਂ ਏਕੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਕਟਸਤਾਨਂ, ਏਕੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਕਟਸਤਾਨਂ। ਅਥ ਖੋ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਥਵਾਹਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮਹਾਸਕਟਸਤ੍ਥੋ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਂ; ਤੇ ਮਯਂ ਯੇਨ ਯੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਹਰਿਤਕਪਣ੍ਣਂ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਇਮਂ ਸਤ੍ਥਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਭਜੇਯਜਾਮ – ਏਕਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਏਕਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨੀ’ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਸਤ੍ਥਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਭਜਿਂਸੁ [ਵਿਭਜੇਸੁਂ (ਕ॰)] ਏਕਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ, ਏਕਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ। ਏਕੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਬਹੁਂ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਸਿ [ਪਾਯਾਪੇਸਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਪਯਾਤੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਸਤ੍ਥੋ ਅਦ੍ਦਸ ਪੁਰਿਸਂ ਕਾਲ਼ਂ ਲੋਹਿਤਕ੍ਖਂ [ਲੋਹਿਤਕ੍ਖਿਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਨ੍ਨਦ੍ਧਕਲਾਪਂ [ਆਸਨ੍ਨਦ੍ਧਕਲਾਪਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਕੁਮੁਦਮਾਲਿਂ ਅਲ੍ਲਵਤ੍ਥਂ ਅਲ੍ਲਕੇਸਂ ਕਦ੍ਦਮਮਕ੍ਖਿਤੇਹਿ ਚਕ੍ਕੇਹਿ ਭਦ੍ਰੇਨ ਰਥੇਨ ਪਟਿਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ’, ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕੁਤੋ, ਭੋ, ਆਗਚ੍ਛਸੀ’ਤਿ? ‘ਅਮੁਕਮ੍ਹਾ ਜਨਪਦਾ’ਤਿ। ‘ਕੁਹਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ’ਤਿ? ‘ਅਮੁਕਂ ਨਾਮ ਜਨਪਦ’ਨ੍ਤਿ। ‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭੋ, ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ’ਤਿ? ‘ਏਵਂ, ਭੋ, ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ, ਆਸਿਤ੍ਤੋਦਕਾਨਿ ਵਟੁਮਾਨਿ, ਬਹੁ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ। ਛਡ੍ਡੇਥ, ਭੋ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਮਾ ਯੋਗ੍ਗਾਨਿ ਕਿਲਮਿਤ੍ਥਾ’ਤਿ।

''ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਤ੍ਥਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਅਯਂ, ਭੋ, ਪੁਰਿਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ, ਆਸਿਤ੍ਤੋਦਕਾਨਿ ਵਟੁਮਾਨਿ, ਬਹੁ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ। ਛਡ੍ਡੇਥ, ਭੋ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਮਾ ਯੋਗ੍ਗਾਨਿ ਕਿਲਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਛਡ੍ਡੇਥ, ਭੋ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਥਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭੋ'ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਸਤ੍ਥਿਕਾ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਵਾਹਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਸੁਂ। ਤੇ ਪਠਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਤਿਣਂ ਵਾ ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ। ਦੁਤਿਯੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਤਤਿਯੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਚਤੁਤ੍ਥੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਪਞ੍ਚਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਛਟ੍ਠੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਸਤ੍ਤਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਤਿਣਂ ਵਾ ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ। ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਯੇ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥੇ ਅਹੇਸੁਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਪਸੂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਸੋ ਯਕ੍ਖੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਭਕ੍ਖੇਸਿ। ਅਟ੍ਠਿਕਾਨੇਵ ਸੇਸਾਨਿ।

''ਯਦਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਦੁਤਿਯੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ – 'ਬਹੁਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਦਾਨਿ ਸੋ ਸਤ੍ਥੋ'ਤਿ ਬਹੁਂ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਸਿ। ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਪਯਾਤੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਸਤ੍ਥੋ ਅਦ੍ਦਸ ਪੁਰਿਸਂ ਕਾਲ਼ਂ ਲੋਹਿਤਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਨਦ੍ਧਕਲਾਪਂ ਕੁਮੁਦਮਾਲਿਂ ਅਲ੍ਲਵਤ੍ਥਂ ਅਲ੍ਲਕੇਸਂ ਕਦ੍ਦਮਮਕ੍ਖਿਤੇਹਿ ਚਕ੍ਕੇਹਿ ਭਦ੍ਰੇਨ ਰਥੇਨ ਪਟਿਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕੁਤੋ, ਭੋ, ਆਗਚ੍ਛਸੀ'ਤਿ? 'ਅਮੁਕਮ੍ਹਾ ਜਨਪਦਾ'ਤਿ। 'ਕੁਹਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ? 'ਅਮੁਕਂ ਨਾਮ ਜਨਪਦ'ਨ੍ਤਿ। 'ਕਚ੍ਚਿ, ਭੋ, ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ'ਤਿ? 'ਏਵਂ, ਭੋ, ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ। ਆਸਿਤ੍ਤੋਦਕਾਨਿ ਵਟੁਮਾਨਿ, ਬਹੁ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ। ਛਡ੍ਡੇਥ , ਭੋ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਮਾ ਯੋਗ੍ਗਾਨਿ ਕਿਲਮਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ।

''ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਤ੍ਥਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਅਯਂ, ਭੋ, ''ਪੁਰਿਸੋ ਏਵਮਾਹ – ਪੁਰਤੋ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਅਭਿਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠੋ, ਆਸਿਤ੍ਤੋਦਕਾਨਿ ਵਟੁਮਾਨਿ, ਬਹੁ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ। ਛਡ੍ਡੇਥ, ਭੋ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਲਹੁਭਾਰੇਹਿ ਸਕਟੇਹਿ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਚ੍ਛਥ; ਮਾ ਯੋਗ੍ਗਾਨਿ ਕਿਲਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਅਯਂ ਭੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਿਤ੍ਤੋ, ਨ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੋ, ਕਥਂ ਮਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ। ਨ ਵੋ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਦਕਾਨਿ, ਯਥਾਭਤੇਨ ਭਣ੍ਡੇਨ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਥ। ਨ ਨੋ ਪੁਰਾਣਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭੋ'ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਸਤ੍ਥਿਕਾ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਵਾਹਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਥਾਭਤੇਨ ਭਣ੍ਡੇਨ ਸਤ੍ਥਂ ਪਯਾਪੇਸੁਂ। ਤੇ ਪਠਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਤਿਣਂ ਵਾ ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ। ਦੁਤਿਯੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਤਤਿਯੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਚਤੁਤ੍ਥੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਪਞ੍ਚਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਛਟ੍ਠੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ... ਸਤ੍ਤਮੇਪਿ ਸਤ੍ਥਵਾਸੇ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਤਿਣਂ ਵਾ ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ। ਤਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਨ੍ਨਂ। ਯੇ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥੇਪਿ ਅਹੇਸੁਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਪਸੂ ਵਾ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨੇਵ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਤੇਨ ਯਕ੍ਖੇਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸੇਨ ਭਕ੍ਖਿਤਾਨਂ।

''ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਤ੍ਥਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ, ਭੋ, ਸਤ੍ਥੋ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਯਥਾ ਤਂ ਤੇਨ ਬਾਲੇਨ ਸਤ੍ਥਵਾਹੇਨ ਪਰਿਣਾਯਕੇਨ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਯਾਨਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੇ ਅਪ੍ਪਸਾਰਾਨਿ ਪਣਿਯਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥੇ ਮਹਾਸਾਰਾਨਿ ਪਣਿਯਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਆਦਿਯਥਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭੋ'ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਸਤ੍ਥਿਕਾ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਵਾਹਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਨਿ ਸਕਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥੇ ਅਪ੍ਪਸਾਰਾਨਿ ਪਣਿਯਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਥੇ ਮਹਾਸਾਰਾਨਿ ਪਣਿਯਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਤਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਰਿਂਸੁ, ਯਥਾ ਤਂ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸਤ੍ਥਵਾਹੇਨ ਪਰਿਣਾਯਕੇਨ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਬਾਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਰਲੋਕਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸੋ ਪੁਰਿਮੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ। ਯੇਪਿ ਤਵ [ਤੇ (ਕ॰)] ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ [ਸਦ੍ਦਹਾਤਬ੍ਬਂ (ਪੀ॰ ਕ॰)] ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤੇ ਸਤ੍ਥਿਕਾ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ , ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ; ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। ਮਾ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ''ਤਿ।

੪੩੧. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਨੇਵਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਰਾਜਾਪਿ ਮਂ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਜਾਨਾਤਿ ਤਿਰੋਰਾਜਾਨੋਪਿ – 'ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਂਵਾਦੀ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ – ''ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰...

ਵਿਪਾਕੋ'''ਤਿ। ਸਚਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ, ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਗਾਹੀ'ਤਿ। ਕੋਪੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਕ੍ਖੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਲਾਸੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਗੂਥਭਾਰਿਕਉਪਮਾ

੪੩੨. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸੂਕਰਪੋਸਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸਕਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਦ੍ਦਸ ਪਹੂਤਂ ਸੁਕ੍ਖਗੂਥਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਪਹੁਤੋ ਸੁਕ੍ਖਗੂਥੋ ਛਡ੍ਡਿਤੋ, ਮਮ ਚ ਸੂਕਰਭਤ੍ਤਂ [ਸੂਕਰਾਨਂ ਭਕ੍ਖੋ (ਸ੍ਯਾ॰)]; ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਤੋ ਸੁਕ੍ਖਗੂਥਂ ਹਰੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਹੂਤਂ ਸੁਕ੍ਖਗੂਥਂ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਉਬ੍ਬਾਹੇਤ੍ਵਾ [ਉਚ੍ਚਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰)] ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਹਾਅਕਾਲਮੇਘੋ ਪਾਵਸ੍ਸਿ। ਸੋ ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਨਖਾ ਗੂਥੇਨ ਮਕ੍ਖਿਤੋ ਗੂਥਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਮੇਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਕਚ੍ਚਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਭਣੇ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੋ, ਕਚ੍ਚਿ ਵਿਚੇਤੋ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਨਖਾ ਗੂਥੇਨ ਮਕ੍ਖਿਤੋ ਗੂਥਭਾਰਂ ਹਰਿਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ। 'ਤੁਮ੍ਹੇ ਖ੍ਵੇਤ੍ਥ, ਭਣੇ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਚੇਤਾ, ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਮੇ ਸੂਕਰਭਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਗੂਥਭਾਰਿਕੂਪਮੋ [ਗੂਥਹਾਰਿਕੂਪਮੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਮਞ੍ਞੇ ਪਟਿਭਾਸਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। ਮਾ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ''ਤਿ।

੪੩੩. ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਨੇਵਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਰਾਜਾਪਿ ਮਂ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਜਾਨਾਤਿ ਤਿਰੋਰਾਜਾਨੋਪਿ – 'ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਂਵਾਦੀ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ – ''ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ। ਸਚਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਗਾਹੀ'ਤਿ। ਕੋਪੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਕ੍ਖੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਲਾਸੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਕਉਪਮਾ

੪੩੪. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਦ੍ਵੇ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਾ ਅਕ੍ਖੇਹਿ ਦਿਬ੍ਬਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਆਗਤਾਗਤਂ ਕਲਿਂ ਗਿਲਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਦੁਤਿਯੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਂ ਆਗਤਾਗਤਂ ਕਲਿਂ ਗਿਲਨ੍ਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਤ੍ਵਂ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਏਕਨ੍ਤਿਕੇਨ ਜਿਨਾਸਿ, ਦੇਹਿ ਮੇ, ਸਮ੍ਮ, ਅਕ੍ਖੇ ਪਜੋਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੇ ਪਾਦਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਅਕ੍ਖੇ ਵਿਸੇਨ ਪਰਿਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਏਹਿ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਅਕ੍ਖੇਹਿ ਦਿਬ੍ਬਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। 'ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ'ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਾ ਅਕ੍ਖੇਹਿ ਦਿਬ੍ਬਿਂਸੁ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਆਗਤਾਗਤਂ ਕਲਿਂ ਗਿਲਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਦੁਤਿਯੋ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਂ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਆਗਤਾਗਤਂ ਕਲਿਂ ਗਿਲਨ੍ਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਲਿਤ੍ਤਂ ਪਰਮੇਨ ਤੇਜਸਾ, ਗਿਲਮਕ੍ਖਂ ਪੁਰਿਸੋ ਨ ਬੁਜ੍ਝਤਿ।
ਗਿਲ ਰੇ ਗਿਲ ਪਾਪਧੁਤ੍ਤਕ [ਗਿਲਿ ਰੇ ਪਾਪਧੁਤ੍ਤਕ (ਕ॰)], ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਕਟੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ॥

‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੂਪਮੋ ਮਞ੍ਞੇ ਪਟਿਭਾਸਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ; ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। ਮਾ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ’’ਤਿ।

੪੩੫. ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਵਮਾਹ, ਅਥ ਖੋ ਨੇਵਾਹਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਰਾਜਾਪਿ ਮਂ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਜਾਨਾਤਿ ਤਿਰੋਰਾਜਾਨੋਪਿ – ‘ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਏਵਂਵਾਦੀ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ – ‘‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... ਵਿਪਾਕੋ’’ਤਿ। ਸਚਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਇਦਂ ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮੇ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ‘ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਗਾਹੀ’ਤਿ। ਕੋਪੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਕ੍ਖੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਲਾਸੇਨਪਿ ਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਸਾਣਭਾਰਿਕਉਪਮਾ

੪੩੬. ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਉਪਮਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਮਾਯ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸਾ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਜਨਪਦੋ ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਆਯਾਮ, ਸਮ੍ਮ, ਯੇਨ ਸੋ ਜਨਪਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਨਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਖੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਤੇ ਯੇਨ ਸੋ ਜਨਪਦੋ, ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਾਮਪਟ੍ਟਂ [ਗਾਮਪਜ੍ਜਂ (ਸ੍ਯਾ॰), ਗਾਮਪਤ੍ਤਂ (ਸੀ॰)] ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ , ਤਤ੍ਥ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਪਹੂਤਂ ਸਾਣਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਇਦਂ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਪਹੂਤਂ ਸਾਣਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਬਨ੍ਧ, ਅਹਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਭੋ ਸਾਣਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਖੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਣਭਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਉਭੋ ਸਾਣਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਾਮਪਟ੍ਟਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਪਹੂਤਂ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਯਸ੍ਸ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ ਸਾਣਂ, ਇਦਂ ਪਹੂਤਂ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਹਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਭੋ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਸਮ੍ਮ, ਸਾਣਭਾਰੋ ਦੂਰਾਭਤੋ ਚ ਸੁਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ ਚ, ਅਲਂ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਪਜਾਨਾਹੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਾਣਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਭਾਰਂ ਆਦਿਯਿ।

‘‘ਤੇ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਾਮਪਟ੍ਟਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਪਹੂਤਾ ਸਾਣਿਯੋ ਛਡ੍ਡਿਤਾ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਯਸ੍ਸ ਖੋ , ਸਮ੍ਮ, ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ ਸਾਣਂ ਵਾ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਇਮਾ ਪਹੂਤਾ ਸਾਣਿਯੋ ਛਡ੍ਡਿਤਾ। ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਹਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਭੋ ਸਾਣਿਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ । ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਸਮ੍ਮ, ਸਾਣਭਾਰੋ ਦੂਰਾਭਤੋ ਚ ਸੁਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ ਚ, ਅਲਂ ਮੇ, ਤ੍ਵਂ ਪਜਾਨਾਹੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਭਾਰਂ ਆਦਿਯਿ।

‘‘ਤੇ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਾਮਪਟ੍ਟਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਪਹੂਤਂ ਖੋਮਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਹੂਤਂ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਖੋਮਦੁਸ੍ਸਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਕਪ੍ਪਾਸਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਦੁਸ੍ਸਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਅਯਂ [ਅਯਸਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਲੋਹਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਤਿਪੁਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਸੀਸਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਸਜ੍ਝਂ [ਸਜ੍ਝੁਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ... ਪਹੂਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੋ ਸਹਾਯਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਯਸ੍ਸ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ ਸਾਣਂ ਵਾ ਸਾਣਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਾਣਿਯੋ ਵਾ ਖੋਮਂ ਵਾ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖੋਮਦੁਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਦੁਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਯਂ ਵਾ ਲੋਹਂ ਵਾ ਤਿਪੁਂ ਵਾ ਸੀਸਂ ਵਾ ਸਜ੍ਝਂ ਵਾ, ਇਦਂ ਪਹੂਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਾਣਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਹਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਸਜ੍ਝਭਾਰਂ [ਸਜ੍ਝੁਭਾਰਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਭੋ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਰਂ ਆਦਾਯ

ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ, ਸਮ੍ਮ, ਸਾਣਭਾਰੋ ਦੂਰਾਭਤੋ ਚ ਸੁਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ ਚ, ਅਲਂ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਪਜਾਨਾਹੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਜ੍ਝਭਾਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਰਂ ਆਦਿਯਿ।

‘‘ਤੇ ਯੇਨ ਸਕੋ ਗਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸਾਣਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਅਗਮਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਨ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਨ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਨ ਚ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਸੁਖਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿ। ਯੋ ਪਨ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਰਂ ਆਦਾਯ ਅਗਮਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂਸੁ, ਤਤੋਨਿਦਾਨਞ੍ਚ ਸੁਖਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿ। ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਸਾਣਭਾਰਿਕੂਪਮੋ ਮਞ੍ਞੇ ਪਟਿਭਾਸਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ; ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਂ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਪਾਪਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ। ਮਾ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ’’ਤਿ।

ਸਰਣਗਮਨਂ

੪੩੭. ‘‘ਪੁਰਿਮੇਨੇਵ ਅਹਂ ਓਪਮ੍ਮੇਨ ਭੋਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਭਿਰਦ੍ਧੋ। ਅਪਿ ਚਾਹਂ ਇਮਾਨਿ ਵਿਚਿਤ੍ਰਾਨਿ ਪਞ੍ਹਾਪਟਿਭਾਨਾਨਿ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਏਵਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਪਚ੍ਚਨੀਕਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਅਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਂ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਕਸ੍ਸਪੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤਂ।

‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਚਾਹਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਤੁਂ, ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਮਂ ਭਵਂ ਕਸ੍ਸਪੋ, ਯਂ ਮਮਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’’ਤਿ।

ਯਞ੍ਞਕਥਾ

੪੩੮. ‘‘ਯਥਾਰੂਪੇ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੇ ਗਾਵੋ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਿਧਾ ਵਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਚਾ ਮਿਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਯਾਮਾ ਮਿਚ੍ਛਾਸਤੀ ਮਿਚ੍ਛਾਸਮਾਧੀ, ਏਵਰੂਪੋ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ ਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਕਸ੍ਸਕੋ ਬੀਜਨਙ੍ਗਲਂ ਆਦਾਯ ਵਨਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਦੁਬ੍ਭੂਮੇ ਅਵਿਹਤਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕੇ ਬੀਜਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ ਖਣ੍ਡਾਨਿ ਪੂਤੀਨਿ ਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨਿ ਅਸਾਰਦਾਨਿ ਅਸੁਖਸਯਿਤਾਨਿ। ਦੇਵੋ ਚ ਨ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਮ੍ਮਾਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਨੁ ਤਾਨਿ ਬੀਜਾਨਿ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਿਂ [ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਿਂ (ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇ)] ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਕਸ੍ਸਕੋ ਵਾ ਵਿਪੁਲਂ ਫਲਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ [ਨ ਏਵਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ’’। ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਥਾਰੂਪੇ ਯਞ੍ਞੇ ਗਾਵੋ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਿਧਾ ਵਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਚਾ ਮਿਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਯਾਮਾ ਮਿਚ੍ਛਾਸਤੀ ਮਿਚ੍ਛਾਸਮਾਧੀ, ਏਵਰੂਪੋ ਖੋ , ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ ਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ।

‘‘ਯਥਾਰੂਪੇ ਚ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੇ ਨੇਵ ਗਾਵੋ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਵਿਧਾ ਵਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵਾ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਤੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ, ਏਵਰੂਪੋ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ

ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਕਸ੍ਸਕੋ ਬੀਜਨਙ੍ਗਲਂ ਆਦਾਯ ਵਨਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ ਸੁਭੂਮੇ ਸੁਵਿਹਤਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕੇ ਬੀਜਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਯ੍ਯ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਪੂਤੀਨਿ ਅਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨਿ ਸਾਰਦਾਨਿ ਸੁਖਸਯਿਤਾਨਿ। ਦੇਵੋ ਚ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਮ੍ਮਾਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਨੁ ਤਾਨਿ ਬੀਜਾਨਿ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਕਸ੍ਸਕੋ ਵਾ ਵਿਪੁਲਂ ਫਲਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ''। ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਥਾਰੂਪੇ ਯਞ੍ਞੇ ਨੇਵ ਗਾਵੋ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਵਿਧਾ ਵਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵਾ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਤੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ, ਏਵਰੂਪੋ ਖੋ, ਰਾਜਞ੍ਞ, ਯਞ੍ਞੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ''ਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰਮਾਣਵਵਤ੍ਥੁ

੪੩੯. ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਦਾਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਦਾਨੇ ਏਵਰੂਪਂ ਭੋਜਨਂ ਦੀਯਤਿ ਕਣਾਜਕਂ ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯਂ, ਧੋਰਕਾਨਿ [ਥੋਰਕਾਨਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਚੋਰਕਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਗੁਲ਼ਵਾਲਕਾਨਿ [ਗੁਲ਼ਗਾਲ਼ਕਾਨਿ (ਕ॰)]। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਦਾਨੇ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਵਾਵਟੋ [ਬ੍ਯਾਵਟੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਤਿ – ''ਇਮਿਨਾਹਂ ਦਾਨੇਨ ਪਾਯਾਸਿਂ ਰਾਜਞ੍ਞਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂ, ਮਾ ਪਰਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ। ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ – ''ਉਤ੍ਤਰੋ ਕਿਰ ਮਾਣਵੋ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਤਿ – 'ਇਮਿਨਾਹਂ ਦਾਨੇਨ ਪਾਯਾਸਿਂ ਰਾਜਞ੍ਞਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂ, ਮਾ ਪਰਸ੍ਮਿ'''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਉਤ੍ਤਰਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ ਉਤ੍ਤਰ, ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਸਿ – 'ਇਮਿਨਾਹਂ ਦਾਨੇਨ ਪਾਯਾਸਿਂ ਰਾਜਞ੍ਞਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂ, ਮਾ ਪਰਸ੍ਮਿ'''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭੋ''। ''ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ ਉਤ੍ਤਰ, ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਸਿ – 'ਇਮਿਨਾਹਂ ਦਾਨੇਨ ਪਾਯਾਸਿਂ ਰਾਜਞ੍ਞਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂ, ਮਾ ਪਰਸ੍ਮਿ'ਨ੍ਤਿ? ਨਨੁ ਮਯਂ, ਤਾਤ ਉਤ੍ਤਰ, ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕਾ ਦਾਨਸ੍ਸੇਵ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਨੋ''ਤਿ? ''ਭੋਤੋ ਖੋ ਦਾਨੇ ਏਵਰੂਪਂ ਭੋਜਨਂ ਦੀਯਤਿ ਕਣਾਜਕਂ ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯਂ, ਯਂ ਭਵਂ ਪਾਦਾਪਿ [ਪਾਦਾਸਿ (ਕ॰)] ਨ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ [ਛੁਪਿਤੁਂ (ਪੀ॰ ਕ॰)], ਕੁਤੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਧੋਰਕਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਗੁਲ਼ਵਾਲਕਾਨਿ, ਯਾਨਿ ਭਵਂ ਪਾਦਾਪਿ [ਅਚਿਤ੍ਤਿਕਤਂ (ਕ॰)] ਨ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ, ਕੁਤੋ ਪਰਿਦਹਿਤੁਂ। ਭਵਂ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਯੋ ਮਨਾਪੋ, ਕਥਂ ਮਯਂ ਮਨਾਪਂ ਅਮਨਾਪੇਨ ਸਂਯੋਜੇਮਾ''ਤਿ? ''ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ ਉਤ੍ਤਰ, ਯਾਦਿਸਾਹਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਭੋਜਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਹਿ। ਯਾਦਿਸਾਨਿ ਚਾਹਂ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਰਿਦਹਾਮਿ, ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਉਤ੍ਤਰੋ ਮਾਣਵੋ ਪਾਯਾਸਿਸ੍ਸ ਰਾਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਦਿਸਂ ਭੋਜਨਂ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਭੋਜਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਯਾਦਿਸਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਪਰਿਦਹਤਿ, ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ।

੪੪੦. ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿ ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕਂ ਵਿਮਾਨਂ। ਯੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ। ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ।

ਪਾਯਾਸਿਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ

੪੪੧. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਗਵਮ੍ਪਤਿ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕਂ ਵਿਮਾਨਂ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਗਵਮ੍ਪਤਿ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਗਵਮ੍ਪਤਿਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਂ ਖੋ ਪਾਯਾਸਿਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਗਵਮ੍ਪਤਿ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ,

ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ’’ਤਿ। ‘‘ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਹੋਸਿ – ‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ’’’ਤਿ? ‘‘ਸਚ੍ਚਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਅਹੋਸਿਂ – ‘ਇਤਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ’ਤਿ। ਅਪਿ ਚਾਹਂ ਅਯਜੇਨ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੇਨ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪਾਪਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾ ਵਿਵੇਚਿਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਯੋ ਪਨ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਦਾਨੇ ਵਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ, ਸੋ ਕੁਹਿਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ? ‘‘ਯੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਨੇ ਵਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ, ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬਜਤਂ। ਅਹਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬਜਤਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕਂ ਵਿਮਾਨਂ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਗਵਮ੍ਪਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਰੋਚੇਹਿ – ‘ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ। ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬਜਤਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕਂ ਵਿਮਾਨਂ। ਯੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ, ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬਜਤ’’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਗਵਮ੍ਪਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦੇਥ। ਪਾਯਾਸਿ ਰਾਜਞ੍ਞੋ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਹਬਜਤਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸੁਞ੍ਞਂ ਸੇਰੀਸਕਂ ਵਿਮਾਨਂ। ਯੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ, ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪਵਿਦ੍ਧਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਸਹਬਜਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਪਾਯਾਸਿਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦਸਮਂ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਮਹਾਪਦਾਨ ਨਿਦਾਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸੁਦਸ੍ਸਨਂ।
ਜਨਵਸਭ ਗੋਵਿਨ੍ਦਂ, ਸਮਯਂ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਕਂ।
ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ, ਪਾਯਾਸਿ ਦਸਮਂ ਭਵੇ [ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਾਯਾਸਿ, ਮਹਾਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਾਯਾਸਿ, ਮਹਾਵਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

ਮਹਾਵਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।